

มหัศจรรย์ทางจิต

ของ

หลวงวิจิตรวาทการ

พิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ผิว อัมรินทร์สมบัติ

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๔

๑๗ ๘

๑๗๕๖

พลอากาศเอก หาริน หงสกุล
มอบให้ห้องสมุดรัฐสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961129224

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

มัทศรรย์ทางจิต

ของ

วันที่ ๗ / ๗ / ๑๙๓๕

เลขทะเบียน ๐๔๙๙

เลขหมู่ ๐๗

๗ 451 ม. ๓504

หลวงวิจิตรวาทการ .

พิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ผิว สมบัติห้องสมุดรัฐสภา
คุณแม่ผิว สตรี สโมสรสมบัติ

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๔

นางอัมรินทร์สมบัติ

(ผิว สุวรรณนคร)

ชาติะ มิถุนายน พ.ศ. 2416

มรณะ 4 กันยายน พ.ศ. 2504

ประวัติสังเขป

นางอัมรินทร์สมบัติ (ผิว สุวรรณนาค) เกิด
เดือน ๗ ปีระกา ตรงกับเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๑๖ บุตรนายโต
และนางทองคำ ดิ่งที่โคทอง ณ บ้านปากคลองเทเวศร์ ตำบล
บางขุนพรหม อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ซึ่งในภาค
ต่อมา เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณวังของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระจันทบุรีนฤนาถ

นางอัมรินทร์สมบัติ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน
หัวเป็นชาย ชื่อสอง ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นหญิง คือ ผิว
พันธ์ และพุ่ม ตามลำดับ

นางอัมรินทร์สมบัติ ใช้ศึกษาหนังสือไทยพออ่าน
ออกเขียนได้ ซึ่งนับว่าในยุคนั้นได้รับการศึกษาในชั้น
ในสมัยนั้น นอกนั้นก็ได้รับการอบรมหนักไปในทางแม่บ้าน
การเรือน ฉะนั้นอาหารคาวหวานแบบไทย ๆ จึงเป็นของ
ถนัดมือ ซึ่งได้ถ่ายทอดให้แก่บิดาเป็นสมบัติติดตัวต่อไป
สำหรับการอุทิศตัวกรรมในครอบครัว นางอัมรินทร์สมบัติยังมี

ความรู้ในทางทอหูก และการทำใบลานสำหรับคัมภีร์ ซึ่งได้
เคยกระทำเป็นงานอดิเรกเป็นครั้งคราว เพิ่งจะเลิกกิจการนี้
เมื่ออายุเข้าวัยชรา นับได้ว่า เป็นคนขยันไม่ปล่อยให้เวลา
อันมีค่าล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์

เมื่ออายุ ๒๒ ปี นางอมรินทร์สมบัติได้ทำการสมรส
กับหลวงอมรินทร์สมบัติ (ครอบครัวสุวรรณนคร) ได้ครอง
เรือนกันมาด้วยความราบรื่นและผาสุก จนกระทั่งหลวงอม-
รินทร์สมบัติได้ดาโลกไปก่อน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ มีบุตรธิดา
ด้วยกันรวม ๖ คน บุตรธิดา ๕ คนแรกได้วายชนม์ตั้งตั้งแต่
เยาว์วัย คงเหลือธิดาอยู่เพียง ๒ คนหลัง คือ

๑. โกสุมภ์ ภริยา ขุนวิจารณ์โดหศาสตร์ (สวัสด์
สุจริต) อดีตของอธิบดีกรมโลหกิจ ซึ่งบดเป็นข้าราชการ
บำนาญ

๒. พเยาว์ ภริยา พลโท สุรใจ พงศทรัพย์ เจ้ากรม
การรักษาดินแดน ผู้ซึ่งนอกจากเป็นเขยแล้ว ยังมีศักดิ์
เป็นหลานชาย โดยนางอมรินทร์สมบัติกับท่านบิดาของ
พลโท สุรใจ พงศทรัพย์ เป็นญาติลูกพี่ลูกน้องอันสนิทอก
ชนหนึ่ง

การรักษานามัย นอกจากน้ำเพิ่มเป็นกิจวัตรประจำ
เฉพาะตัวแล้ว นางอัมรินทร์สมบัติยังต้องดูแลโดยเคร่ง
ครัดสำหรับบุตรหลานตลอดถึงบุคคลในปกครองด้วย จึงเกิด
ผลในร่างกายและจิตใจของนางอัมรินทร์สมบัติเข้มแข็ง ดังที่
ได้ปรากฏ เมื่อมีอายุระหว่าง ๖๕ ถึง ๗๓ ปี ยังได้เดินทางไป
เยี่ยมครอบครัวของนางวิจารณ์โตหศาสตร์ ขณะที่ดำรง
ราชการอยู่ในจังหวัดภาคใต้ถึง ๓ ครั้ง โดยปราศจากความ
เหน็ดเหนื่อย และแม้จนกระทั่งวาระสุดท้ายแห่งอายุชยถึง
๘๘ ปี ก็ยังมีความจดจำและมีสติเป็นปกติ ไม่มีอาการหลง
ลืมแต่อย่างใด ^{๕๕} ทั้งนี้ นอกจากรักษา นามัยอย่างดีแล้ว
บรรดาบุตรหลานได้เอาใจใส่บำรุง และปฏิการะตนของคุณ
โดยไม่บกพร่อง.

นางอัมรินทร์สมบัติ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในพระพุท-
ศาสนา และหมั่นได้ในศีลธรรมยิ่งนัก พยายามสร้างบุญ
กุศลทุกโอกาสที่อำนวย และด้วยกุศลเจตนาที่ได้บำเพ็ญไว้
ตลอดมา จึงปรากฏผลไปในวิถีที่จะเชื่อได้ว่า วิญญาณ
ต้องไปสู่สุคติอย่างแน่นอน กล่าวคือ พระภิกษุรูปหนึ่ง

แห่งวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งนางอมรินทร์ล้มบดเป็น
โยมอุปฐากมาเป็นเวลา ๒๐ กว่าปี ได้มาเยี่ยมอาการป่วย
และนางอมรินทร์ล้มบดก็ได้อันตมค่อนหน้าพระภิกษุรูปนั้น ซึ่ง
ดูประหนึ่งว่า เป็นการรอกคอยสาวกของสมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เพื่อแนะนำวิญญาณไปสู่สุคติ ในล้มปรายภพ
เพราะอาการป่วยที่ปรากฏนั้น น่าจะอันตมในคืนวันที่ ๓ ค่อ
กบวันที่ ๔ กันยายน ก่อนแล้ว

เมื่อย่างชน พ.ศ. ๒๕๐๔ บรรดาบุตรหลาน ดังเกิด
เห็นว่าบุพการีผู้ แม่ว่ายังมีจิตใจและสติสัมปยุตต์ แต่
ตั้งชารเริ่มเสื่อมลงตามลำดับ ในที่สุดอาการของโรคชราที่
แสดงออกในคอนปลาย ของวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๔ สุดความ
สามารถของนายแพทย์ที่จะเยียวยาต่อไปได้ และได้วายนม
เมื่อเวลา ๑๗.๓๐ น. ของวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๐๔ สิริรวม
อายุได้ ๗๗ ปี ๓ เดือน.

คำนำ

เรื่อง "มหัศจรรย์ทางจิต" เป็นเรื่องรุนแรงที่สุดในบรรดาหนังสือจิตวิทยา ที่ข้าพเจ้าเคยเขียนมา ถึงใดที่ไม่กล้าเขียนในหนังสือเล่มอื่น ได้นำมาเขียนในหนังสือเล่มนี้ด้วยความประสงค์อย่างเดียวกัน คือว่าวิชาการดังกล่าวนี้ เกี่ยวเกี่ยวกับทางจิตนั้น โลกเชื่อถือมาแต่โบราณตั้งคำบรรพ และก็ยังเชื่อถือกันอยู่จนกระทั่งบัดนี้ ไม่เฉพาะแต่ในประเทศที่กล่าวถึงทางการศึกษา เรื่องดูเหมือนจะกลับตรงกันข้าม ยิ่งในประเทศที่การศึกษาทางวิทยาศาสตร์มีใหม่ก้าวหน้ามากที่สุด กลับหันไปค้นคว้าเรื่อง "มหัศจรรย์ทางจิต" มากที่สุด และบุคคลผู้ทำการค้นคว้านั้น ก็เป็นนักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์แท้ เพราะพวกเขาเห็นคุณค่าของเรื่องนี้มากกว่าบุคคลพวกอื่น

ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจว่า ถึงเวลานั้นสมควรที่จะนำเรื่อง "มหัศจรรย์ทางจิต" นี้ ขึ้นมาสู่สายตาของท่านผู้อ่าน ไม่ใช่ด้วยความเชื่ออย่างงมงาย ไม่ใช่ด้วยความหลงเชื่ออย่างเหลวไหล แต่ด้วยความพิถีพิถันเพราะเหตุทางวิชาการ และเหตุผล ประกอบกับที่แต่เห็นว่า การนำเรื่องนี้ขึ้นมา

ผู้ตายคารของท่านผู้อ่านทั่วไปนั้น ไม่มีทางจะให้โทษ มีแต่
จะเป็นคุณ ถ้าท่านเกิดความเต็มใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด
จะลงปฏิบัติ ถ้าได้ทำตามให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์
และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้าพเจ้าได้เก็บเอาคำหว่า
คำรามาประมวลไว้ในหนังสือเล่มนี้ ถึงแม้จะไม่ประคับ
ความดำริ่ ก็ได้ประโยชน์แก่จิตใจและสุขภาพอนามัยของ
ท่านเอง

ส่วนตัวข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าขอแฉงให้แจ้งชัดว่า
ข้าพเจ้าเป็นแต่เพียงนักคนควา เมื่อรักที่จะแสวงหาวิชา
ความรู้ ก็ค้นคว้ารวบรวมคำหว่าคำรามไว้ แต่เมื่อไม่ได้
ทอดลงทำการฝึกฝนอย่างจริงจัง ก็ยังไม่มีควมมหัศจรรย์
อย่างใดในตัวของตัวเอง เรื่องที่เขียนเสนอท่านผู้อ่าน เป็น
แต่เสนอทางวิชาการเท่านั้น

31 ม.ค. ๒๕๑๕

๒๕ มีนาคม ๒๕๑๕

มหัศจรรย์ทางจิต

ข้อความเบื้องต้น

ชื่อหนังสือเรื่องนี้ ที่ให้ไว้ว่า “มหัศจรรย์ทางจิต”
ดูเป็นชื่อที่โดดเด่น ท่านผู้อ่านอาจตั้งปัญหาว่าข้าพเจ้านำเรื่อง
โดดเด่นอันใดมาให้อ่าน ข้าพเจ้าดำริสภาพว่าเรื่อง “มหัศจรรย์
ทางจิต” อยู่ในลักษณะโดดเด่นกว่าเรื่องใด ๆ ที่เคยเขียนมา
ในทางจิตวิทยา อะไรที่ไม่กล้าเขียนในหนังสือเล่มอื่น ๆ ได้
นำมาเขียนไว้ในเล่มนี้ แต่มิใช่เรื่องเหลวไหล เพราะชื่อเรื่อง
ที่ให้ไว้ว่า “มหัศจรรย์ทางจิต” นั้น ก็เป็นแต่เพียงความ
พยายามที่จะแปลคำอังกฤษว่า Miracle of Mind ซึ่งใช้
กันดาษดื่นในตำราจิตวิทยา ที่เขียนขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ และ
ดูเหมือนไม่มีคำใดที่จะแปลให้เหมาะสมแก่กระต๊อต เท่ากับ
คำว่า “มหัศจรรย์ทางจิต”

คำว่า Miracle ก็ดี มหัศจรรย์ ก็ดี หมายถึงถึง
แปลกประหลาดเหนือความคิดทั่วไป พิสูจน์ให้เห็นด้วยตา

หรืออธิบายให้เข้าใจง่ายๆ ง่ายๆ ไม่ได้ แต่ก็ม่ปรากฏการณ์
ที่แสดงออกมา ซึ่งเราไม่สามารถจะปฏิเสธได้ว่าเป็นเรื่อง
เหลวไหลไร้สาระเสียทีเดียว

วิธีการแพทย์สมัยใหม่ ได้เจริญก้าวหน้ามาแฉ้วมาก
หลาย แต่ก็ยังไม่สามารถจะทำลายความเชื่อความเลื่อมใส
ในวิธีการรักษาโรคด้วยน้ำมันหรือด้วยการเด็กเป่าที่เรียกว่า
ไสยศาสตร์ มนุษย์ยังไม่หมดความเชื่อในเรื่องนี้ ความเชื่อ
ความเลื่อมใดยังมีอยู่ทั่วไป และมีใช้แต่คนป่าเถื่อนไร้การ
ศึกษาเท่านั้น ในเมืองเราเองคนที่มีความรู้ได้รับการศึกษา
อย่างใหม่ที่สุด และอยู่ในใจดวงพระนคร ยังยอมรับรักษาโรค
ด้วยเวทมนต์และยอมรับการรดน้ำมัน หรือพิธีการต่างๆ
จากอาจารย์ที่นิยมกันว่ามีเวทมนต์ขลัง เพื่อโชคดี เพื่อความ
ดำริ่ง เพื่อความเจริญรุ่งเรือง และบุคคลที่เป็นเช่นนั้นก็ไม่
ปรากฏว่าตกอับยากเข็ญ มีบุคคลชั้นเศรษฐี มหาเศรษฐี
บุคคลชั้นที่ดำริ่งการศึกษาในออกัสฟอร์ด หรือ เคมบริดจ์ยัง
ยอมทำตนเช่นนั้น แฉ้วกรุ่งเรืองจริงด้วย

นายแพทย์ผู้ใหญ่นคนหนึ่ง ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับสูง
ทางแพทย์ จากมหาวิทยาลัยในเยอรมัน ได้นำดูพระภิกษุ
ดังรูปหนึ่ง รักษาคนเจ็บเป็นผีในคอ ซึ่งเป็นโรคร้ายแรง
สามารถจะทำให้ถึงแก่ความตายได้ในเร็ววัน วิธการรักษาคือเอา
น้ำมันมาดองไฟ เคี้ยวจนเดือด มีความร้อนที่จะทำให้เนื้อ
มนุษย์หรือเนื้อสัตว์สุกไปได้ พระภิกษุรูปนั้นเอาใบพุดคัก
น้ำมันที่ดองร้อนเดือดอยู่ ความร้อนทำให้เกิดเสียง ในขณะที่
ที่ใบพุดถูกน้ำมัน เป็นเสียงอย่างเดียวกับที่เราเอากับข้าวได้
ทอดในกระทะน้ำมันเดือด พระภิกษุใช้ใบพุดนั้นคักนำ
มนต์ได้ในปากของท่าน ซึ่งตามธรรมดาปากและดินจะพองไป
หมด แต่ก็ไม่เป็นอะไร ท่านพ่นน้ำมันนั้นที่คอคนเจ็บ โรคผี
หายได้ด้วยวิธการรักษาอย่างนี้ นายแพทย์ผู้ใหญ่นทศของ ยอม
รับว่า การรักษาโรคด้วยเวทมนต์มีได้จริง

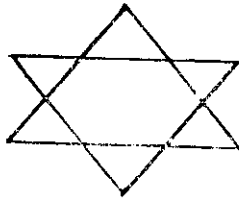
นายแพทย์อเมริกันคนหนึ่งชื่อ Dr. Honigberger ได้
เขียนเล่าจากเรื่องที่ประสบด้วยตาของตนเองในอินเดียในแคว้น
ปัญจาบ มีคนเป็นโรค รูมาติสมี ปวดอย่างแรงร้าย ไปหา
หมอที่รักษาทางเวทมนต์ หมอให้กินไขมันและตัวเองก็นั่งตรง
หน้าคนไข้ ถือกิ่งไม้เล็กๆ กิ่งหนึ่งซึ่งหักมาจากต้นใหม่ ๆ

และยังด้อยอยู่ เขาจึงไม่นับจนถึงที่เจ็บท้องมณฑลคาถา ซึ่ง
 สำหรับนายแพทย์อเมริกันผู้นั้นก็ฟังเป็นเสียงบ้าเถื่อนและหนวก
 หู ท่องไปเบาไป เบาดังในทีเจ็บ เบาอย่างแรง ด่วนถึง
 ไม่นานไซ้จอยุ่จน ชนเดิมแพทย์อเมริกันเข้าใจว่า คงจะใช้เป็น
 ยาหรือเป็นดื้อ (มีเดียม) ให้มันค้เข้าไปสู่ตัวคนไข้ แต่ก็
 ไม่เป็นอย่างนั้นเพราะหมอไม่ได้เบ้าที่ถึงไม้ เขาเบ้าตรงที่เจ็บ
 เด็ดจแต่ดักขว้างกิ่งไม้สั้นทิ้งไปห่างไกล การรักษาด้วยวิธี
 ทำให้โรครุนาติด้ม ซึ่งแรงร้ายนั้นหายได้ และนายแพทย์
 อเมริกันผู้นั้นต้องยอมรับว่า ถ้ารักษาด้วยวิธีการอย่างด้มย
 ใหม่ก็จะหายช้ากว่าวิธีเวทมนต์คน นายแพทย์อเมริกันได้ถาม
 หมอผู้นั้นว่า กิ่งนั้นไม้นั้นไซ้สำหรับทำอะไร หมออธิบายว่า
 สำหรับเรียกความเจ็บปวดออกจากตัวคนเข้ามาไว้ในกิ่งไม้

เรื่องเรียกความเจ็บปวดออกจากตัวคน เข้ามาไว้
 ในกิ่งไม้นั้น นายแพทย์อเมริกันไม่ยอมเชื่อ แต่ต้องยอม
 เชื่อว่า เวทมนต์มีดมรรภาพด้ามารักษาโรครุนาติด้มได้
 จริง

นายแพทย์ฝรั่งเศ็ดคนหนึ่ง ชื่อ Rossi ถูกดั่งไป
 ประจำอยู่ในประเทศอียิปต์ และพยายามศึกษาค้นคว้าวิชาการ

ของเก่าของอียิปต์ เกี่ยวกับเรื่องรักษาโรคด้วยเวทมนต์
 ในบางครั้งคือนายแพทย์ Rossi เองยอมให้หมอเวทมนต์ทดลอง
 ครึ่งหนึ่งนายแพทย์ Rossi ปวดศีรษะอย่างรุนแรง ซึ่งถ้าจะ
 ใช้น้ำดื่มใหม่ที่นายแพทย์มีอยู่เอง ก็อาจจะใช้ได้ แต่
 ปรารถนาจะทดลองวิธีการแพทย์แผนโบราณของอียิปต์ ซึ่ง
 ผู้กษัตริย์ได้คิดแล้ว จึงไปขอให้หมออียิปต์รักษาตามวิธีของ
 เขา หมออียิปต์ได้ใช้แผ่นไม้ขนาดกว้างราวหนึ่งฟุตสี่เหลี่ยม
 ทาสีขาว เอาแผ่นไม้ขนาดกั้นรูปร่างตามเหลี่ยมซ้อนกัน
 เป็นรูปอย่างนี้

ในช่องกลางและช่องมุมทั้ง ๖ นั้น หมออียิปต์ได้
 เขียนตัวอักษรไว้ดังไป ซึ่งนายแพทย์ Rossi ก็ไม่ทราบว่าเป็น
 อักษรข้อความว่าอย่างไร เดวิดแล้วหมออียิปต์เอาไม้
 แผ่นนั้น วางพิงเข่าที่ฝ่าข้างหนึ่ง แล้วให้นายแพทย์ Rossi
 ซึ่งกำลังปวดศีรษะเพ่งดูแผ่นไม้

นายแพทย์ Rossi ได้ทำตามด้วยความตั้งใจ
 เขาเพิ่งดูแผ่นไม้ นั้น และในช่วงเวลาเพียงต้องตามหาที่ นัยน์ตา
 ของเขาก็มองเห็นตัวหนังสือต่าง ๆ ภายในขีดวงนั้นวิ่งวนไป
 มา จนกระทั่งกลายเป็นจุดกลมดำ ซึ่งในขั้นแรกก็เป็นจุด
 เด็ก ๆ แดงก็โตขึ้นทุกที เบียดรูปไปได้ต่าง ๆ รูปนั้นไม่
 อยู่กับที่ และเห็นเด่นไปเด่นมา ในที่สุดก็มองเห็นตัวกลายเป็น
 ตัวเทา และมัวไปเป็นหมอก ความปวดศีรษะค่อยบรรเทาหาย
 วิตกกเหมือนง่วงนอน และต่อมาอีกสัก ๕ นาที อาการปวด
 ศีรษะหนักหายเป็นปกติทั้ง ซึ่งเขาก็ต้องยอมรับว่า ถ้ารักษา
 ด้วยยาของเขาเองจะหายช้ากว่า

ตัวอย่างต่าง ๆ ที่ให้มาข้างต้น เป็นแค่เรื่องรักษา
 โรคภัยไข้เจ็บ ส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ เช่นเรื่องจิตใจบังคับ
 ใจ ยังมีอีกมากมาย ความเชื่อของบุคคล ซึ่งทำตั้ง
 เหล่านั้นได้ เชื่อไปในทางอำนาจเบอบงสูง เช่นว่ามนต์ที่เขา
 ใช้นั้น ได้มาจากพระเจ้าของคนหนึ่งคน ต่างแห่งก็ต่างมี
 พระเจ้าเหมือนกัน แต่ในทางคนคิดว่าทำในกันอยู่ด้านวิชา
 การ ก็เชื่อกันว่าเป็นเรื่องอำนาจของดวงจิต ก็คือดวงจิตที่ได้

รับการฝึกฝนอย่างดี สามารถจะสร้างควมมหัสศจรรย์ขึ้นได้
เรื่องมนต์ศักดิ์ เรื่องอำนาจเบองสูงหรือดั่งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ ก็ดี
เป็นแต่เครื่องยึดเหนี่ยวเท่านั้น ผู้คนควาในสมัยใหม่โดยทั่วไป
ถึงความเห็นอย่างเดียวกัน

ในทางลัทธิศาสนา มักจะถ้าวเกียงแย่งแข่งดั่งกันว่า
ศาสนาเป็นศาสนาแท้จริง ศาสนานี้เป็นศาสนาเท็จ และ
บางศาสนาที่มีลัทธิแตกต่างกันมาก แต่ดั่งหนึ่งซึ่งได้ผลเหมือนกัน
กัน คือทุกศาสนามีวิธีอ้างพระเจ้าหรือดั่งศักดิ์สิทธิ์ของตน มี
เวทมนต์ที่ใช้โดยประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งวิทยาการ
สมัยใหม่ไม่สามารถจะปฏิเสธว่า เป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระมี
เหมือนกันทุกศาสนา นักคนควาสมัยใหม่จึงถึงความเห็นว่า
คงไม่ใช่เรื่องอำนาจเบองบน หรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์อะไร คง
เป็นอำนาจในดวงใจของคนเราเอง ทุกลัทธิมีหลักเหมือนกัน
ว่า ผลจะเกิดขึ้นคือเมื่อมีความเชื่อความนับถือ ถ้าไม่มี
ความเชื่อความนับถือ เวทมนต์คนนักไม่ไหลผล หนิงเป็นพลังอัน
มากจนว่าเป็นเรื่องของใจเองโดยแท้ ความเชื่อ ความ
เลื่อมใสทำให้กำลังใจมีมากจน และใจนเองก็สร้างควม
แปลกประหลาดมหัศจรรย์

ความมหัศจรรย์ทางจิตนั้น ตามทางคันถ์ว่าของนัก
 คันถ์ว่าสมัยใหม่ได้เพิ่มพูนความเชื่อมากขึ้นว่า อาจจะได้สร้าง
 ทำอะไรได้หลาย ๆ อย่างอาจจะรักษาโรคร้ายไข้เจ็บ อาจจะ
 คุ้มกันอันตรายภัยพิบัติ อาจจะช่วยให้รอดพ้นความคับขัน
 อาจจะนำมาซึ่งชัยชนะ อาจจะสร้างเดชและอำนาจ สร้าง
 ส่งาราคี ความกล้าหาญของอาจ ให้คนนับถืออย่างเกรง อาจจะ
 จูงจิตบังคับจิตคนอื่นทั้งเป็นตัวบุคคลและคนหมู่มาก อาจจะ
 ส่งความคิดในทางไกล ซึ่งนักคันถ์ว่า ในสหรัฐอเมริกาใน
 สมัยปัจจุบันเอง ก็สนใจคันถ์ว่ากันอยู่มากโดยเห็นว่าไม่ใช่
 เรื่องเหลวไหล หนึ่งต่อเด็มนได้ดำเนินการคันถ์ว่าพิจารณา
 ไปในทางนั้น ดังข้อความในบทต่าง ๆ ที่ท่านผู้อ่านจะได้เห็น
 ต่อไป

นักบุญผู้ยิ่งใหญ่ในคริสต์ศาสนาคนหนึ่งชื่อ แชนด์ออก
 กุต์แตง ได้กล่าวไว้ว่า เรื่องมหัศจรรย์นั้น ไม่ใช่สิ่งตรงข้าม
 กับธรรมชาติ เป็นแต่สิ่งซึ่งตรงข้ามกับความรู้ทางธรรมชาติ
 ที่เราคึกขากัน ถ้าเราได้ทำการคันถ์ว่าทางวิทยาการเข้าจริง
 แล้ว และค้นพบเหตุผลที่แท้จริงเข้าแล้ว เรื่องมหัศจรรย์ก็จะ
 หาย กกลายเป็นเรื่องธรรมดาไป

เกี่ยวกับเรื่องมหัศจรรย์ทางจิตนั้น เราได้พบบ่อยๆ
 แม้ในชีวิตปกติของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำนาจของจิตที่
 มีเหนือร่างกาย นิยายเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะมาจากเรื่องจริง
 ก็ได้ เป็นนิยายที่เล่ากันทั่วไปในเมืองไทยเราเอง แม้ในภม
 ิประเทศ และหมู่คนทมิฬการศึกษาเพียงเล็กน้อยก็ง่าเล่าเรื่องน
 ักันมาก คือเล่ากันว่า กองทหารกองหนึ่ง หรือหมู่คนหมู่
 หนึ่ง เดินทางกลางแดดไปในที่แห่งแ่งไม่มีน้ำรับประทาน
 นายทหารผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้ารู้ว่า ถ้าแ่งใจเดินอีก
 สัก ๒ ชั่วโมง จะได้พบที่พักอย่างสบาย และมีน้ำให้รับ
 ประทาน แต่ทหารหรือหมู่คนเดินทางเป็นจำนวนมาก อ่อน
 เพลี้ยกระหายน้ำ บางคนจนจะล้มลง ไม่สามารถจะเดิน
 ต่อไปได้ นายทหารหรือหัวหน้าจึงร้องประกาศว่า แ่งใจ
 เดินไปอีกหน่อย ในไม่ช้าเราจะได้พบ บ้ำมะม่วง, มะขาม,
 มะเฟือง และอื่น ๆ ที่ล้วนเป็นผลไม้เปรี้ยวจัดทงหน คำ
 ประกาศอันนี้ทำให้ทหารหรือคนเดินทางมีน้ำตายออกมาชุ่มคอ
 ความกระหายน้ำลดน้อยลงไปและเดินทางไปถึงที่หมายได้

เรื่องที่เล่ากันนี้อาจเป็นเรื่องจริง หรืออย่างน้อยก็
 เป็นความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์ทุกชาติไม่ว่า

ฝรั่งหรืออะไร เมื่อได้เห็นหรือได้ยินพูดถึงของเบรียวย่อมจะ
เกิดหน้าตาย เราเห็นเรื่องเช่นนี้ไม่ใช่เรื่องมหัศจรรย์ เพราะ
เกิดขึ้นแก่มนุษย์ได้เสมอ แต่นั่นเป็นส่วนหนึ่งแห่งความ
มหัศจรรย์ทางจิต เพราะดวงจิตที่หนักถึงของเบรียวย่อมกำลัง
เห็นอร่างกายทำให้มีหน้าตายขึ้นมาได้ ถ้ามนุษย์ช่วยกันค้น
คิดมาก ๆ ไป เราอาจจะได้พบวิธีการหรืออธิบายอย่างหนึ่ง
อย่างใด ที่ดี ๆ และเป็นประโยชน์มาก ๆ ก็ได้ เรื่องเช่นนี้จึง
ดังกับคำที่แซงต์ ออกุสต์แดง กล่าวว่าเป็นเรื่องมหัศจรรย์ไม่ใช่
เรื่องตรงข้ามกับธรรมชาติ แต่เป็นเรื่องตรงข้ามกับความรู
ของเราเท่านั้นเอง

นายแพทย์ Durand ซึ่งประจำอยู่ในโรงพยาบาล
แห่งหนึ่งในประเทศชอตแลนด์ ได้กระทำการทดลองโดยให้
ยานานหนึ่งแก่คนไข้ ซึ่งป่วยเป็นโรคอย่างเดียวกันและนอน
อยู่ในห้องเดียวกัน ยาทำให้หนึ่งเป็นยาที่ถูกต้อง เป็นยาที่ดีแก่
คนไข้ทุกคน แต่พอให้ยาหมดทั้งห้อง อีกประเดี๋ยวหนึ่งนาย
แพทย์นั้นก็กลับเข้ามาในห้อง แกดั่งดังเดียงเฮอะอะ แด่ดง
ความคั่นเต้นเดี่ยวใจอย่างใหญ่หลวง ว่าเป็นความพลงเผดอ
อย่างแรงร้าย ให้ยาแก่คนไข้ผิดไป ยานจะทำให้เขาไม่สบาย
จำเป็นจะต้องทำให้เอาเจียนออกมาเสีย และอีกประเดี๋ยวเขา

จะนำยาสำหรับทำให้อาเจียน มาให้รับประทานทุกคน พอพูด
ขาดคำ คนไข้เกือบทุกคนมีอาการระอึกระอ่วน และหลาย
คนอาเจียนออกมา

เรื่องอย่างนี้ เราก็ไม่เห็นประหลาดเหมือนกัน เพราะ
เราได้พบบ่อย ๆ เช่นในเวดาร์ับประทานอาหารถ้าใครมาพูด
ถึงของได้ใครกให้เราได้ยิน เราอาจจะรับประทานไม่ได้ต่อไป
หรืออาจจะระอึกระอ่วนอาเจียนออกมาได้ ทั้ง ๆ ที่รู้ยู่่ว่า
ของได้ใครกนั้นไม่จริงเป็นเรื่องใครมาพูดให้ได้ยินเข้าเท่านั้น

เรื่องที่เล่าต่อกันมากในเกร็ดพงศาวดาร ของฝรั่งเศ็ด
คือในสมัยนโปเลียนที่ ๒ หญิงชาววังหมู่หนึ่งในราชสำนัก
ของพระเจ้าแผ่นดินองค์นี้ ชอบใช้ยาระบายของแพทย์คนหนึ่ง
ซึ่งปรากฏว่ารับประทานง่าย และได้ผลดีในทางระบายท้อง
ยานต้องรับประทานทั้งขวด คือต้องรับประทานให้หมดขวด
ในเวลาใกล้ซดกัน และเป็นขวดใหญ่ทีเดียว แต่หญิงชาววัง
พวกนี้ชอบรับประทาน เพราะถึงแม้จะเป็นขวดใหญ่ ก็
ไม่มีความขมขื่น หรือรับประทานยากลำบากอย่างไร ใน
เวदानนประเทศฝรั่งเศ็ดก็มีกฎข้อบังคับอยู่แล้วว่ากาให้ยานั้น

แพทย์ต้องจดลงไปให้แน่ชัดว่ามีส่วนผสมอะไรบ้าง ยาคักดี
ดีทริชชานัน แพทย์ผู้ให้ได้ทำสตาบิတ်ที่ชวดยา บอกส่วนผสม
ผสมเป็นภาษาลาตินดังต่อไปนี้

Aqua fontis 68 %

Eadem repetita 17 %

Aqua destillata 5 %

Nil aliud 9.4 %

Iteram ejusdem 0.6 %

ยานานหนิงชาววังหมื่นในสมัยนั้นไปเดือนที่ ๓
ได้ใช้เป็นยาระบายอย่างคักคักดีทริชชามาตลอดเวลานาน นานจน
กระทั่งมีคนทูลภาษาลาตินมาให้เห็นเข้า และแปลให้ฟัง พวก
หมิงเหล่านั้น ก็พากันไปตามแพทย์ว่า คำแปลนั้นถูกต้องจริง
หรือไม่ นายแพทย์ผู้ให้ยารับว่าแปลถูกต้อง และคงแต่นั้นมา
ยานกัหายความคักคักดีทริชช รับประทานเท่าไรก็ไม่ระบายของ
อีกต่อไป เพราะส่วนผสมที่เขียนไว้เป็นภาษาลาตินนั้น แปล
ความได้ดังต่อไปนี้

น้ำบ่อที่ใสสะอาด ๖๘ เปอร์เซ็นต์

อย่างเดียวกัน ๑๗ เปอร์เซ็นต์

นางถัน ๕ เปอร์เซ็นต์

ไม่ใช่อีก ๘.๕ เปอร์เซ็นต์

อย่างเดียวกับข้างต้น ๐.๖ เปอร์เซ็นต์

รวมความว่า ยาระบายขนานนคือนาเปดำนนเอง

นายแพทย์เอานาเปดำนได้ขวดให้แล้ว แกตั้งเขียนภาษาดาคิน ให้แแต่เห็นเป็นส่วนฉดมมากมายหลายอย่าง ดูเป็นยาที่ศักดิ์สิทธิ์อันแท้จริง นางทงขอคน ก็ม้คุณภาพในกาัระบายทงอยู่เหมือนกัน แต่ผลที่ได้จากยารขนานน ค้อความเข้าใจว่าเป็นยาจริง ๆ การกระทำของนายแพทย์อย่างนั้นไม่ใช่เป็นการทดลองแต่เป็นการทดลองเรื่องมหัศจรรย์ทางจิตเท่านั้น และก้ทดลองได้ผลดำเร็วด้วย

มีคนเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรี ซึ่งเมื่อเห็นคนร้องไห้ก็ร้องด้วย โดยที่เรื่องนั้นไม่เกี่ยวข้องกับตัว หรืออาจจะไม่รู้เรื่องราวอะไรเลยก็ได้ ตัวอย่างเช่นคนที่ไปในงานศพ ซึ่งในชั้นแรกก็ไม่ได้รู้สึกเศร้าสลดอะไร แต่ถ้ามีคนมาก ๆ มาร้องไห้ ให้แแต่เห็นก็อาจจะพาให้น้ำตาไหลออกมาหรือร้องไห้ไปด้วยได้ เคยมีตัวอย่างที่สตรีบางคนซึ่ง

ไม่การศึกษาดี มีดีคิดสมบูรณ์ แต่ถ้าพบใครร้องให้เข้า
ก็อาจจะร้องให้ด้วยโดยยังไม่ทันถามให้ทราบว่าเขาร้องให้กัน
ด้วยเรื่องอะไร

การทดลองซึ่งอาจจะทำได้ง่ายที่สุด ในเรื่องมหัศจรรย์
ทางจิตนั้น คือทดลองเอาของเด็ก ๆ ที่มึนหนาหนักพอสมควร ผูก
กับเชือก ถัดด้วยมือของเราเอง คือถือที่เชือกนั้น อาจจะ
เป็นนาฬิกาพกที่มีสาย หรือตุ๊กตาทู๊กเชือก หรือของเล่นอื่น
ใดอันหนึ่ง ที่มึนหนาหนักอาจจะแกว่งไปมาได้ มือเราถือเชือก
ไว้ วางข้อศอกไว้บนโต๊ะพยายามทำมือให้หนึ่งตั้งใจให้แน่น
แน่นว่า มือของเราเองจะไม่ช่วยให้ของนั้นแกว่งไกว แต่ให้
เราเพิ่งคาดูของตั้งนั้นและนึกบังคับให้มันแกว่งไป มันจะ
แกว่งไปตามที่ใจเรบบังคับ เราจะบังคับให้มันแกว่งซ้าย
แกว่งขวาหรือให้หยุดและให้ กลับแกว่ง ไปข้างหน้า ข้างหลัง
ให้หยุด และให้เปลี่ยนทางแกว่งอีกเมื่อไรก็ได้ของตั้งนั้นจะ
ปฏิบัติตามคำสั่งแห่งดวงจิตของเรา ทดลองเพียงชั่วประ
เดี๋ยวเดียว ก็จะได้เห็นผลอนัน

ความจริง ของนั้นแกว่งไปด้วยมือของเราเองทั้ง ๆ ที่
เราตั้งใจแน่วแน่ไว้ทางหนึ่งว่าจะไม่ให้มือเราช่วยให้ของนั้น

เกิดสนใจเลย มือจะอยู่นิ่งเฉย แต่อีกทางหนึ่งดวงจิตเรา
 บังคับให้ของนั้นแกว่ง ความบังคับให้แกว่งมีกำลังแรงมาก
 อาจจะทำให้ประตู่ตาของมือช่วยทำให้ของนั้นแกว่งไป ทิ้ง ๆ
 ที่เราตั้งใจน้อยว่า มือของเราจะอยู่นิ่งเฉย ๆ ทั่วความเป็นด้วยมือ
 ของเราเองนั่นแหละ เพราะว่า ถ้าเราเอาของนั้นไปแขวนไว้ที่
 ประตูหรือตั้งหนึ่งตั้งใด แล้วบังคับให้มันแกว่งมันจะไม่
 แกว่งไปตามใจของเรา

เรื่องที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ก็ดูไม่ใช่เรื่องมหัศจรรย์
 อะไร แต่เป็นวิธีหนึ่งที่ครูบาอาจารย์ทางจิตวิทยาสอนให้ทำ
 เพื่อสร้างอำนาจบังคับให้แกว่งดวงจิต ทิ้ง ๆ ที่ต้องยอมรับว่าเป็น
 เป็นเรื่องของมือเราเอง ก็ทำให้เกิดความรู้สึกอันหนึ่งที่เชอ
 ความมหัศจรรย์ของดวงจิต และเป็นแบบองค์แห่งการฝึกจิต
 เพราะทำให้เริ่มเต็มได้ในอานุภาพจิตชั้น

วิชาอย่างเดียวกันนี้ มีคนเอามาใช้เป็นของเล่นสนุกที่
 เรียกกันว่า เขาผกวยแก้ว หรือผีโตะ คือคน ๒-๓ คน เอา
 มือจดตงที่ผกวยแก้วใบเล็กๆ หรือเงินตราหรือโลหะอย่างหนึ่ง
 อย่งใด ซึ่งวางอยู่บนแผ่นกระดาษที่เขียนตัวหนังสือไว้เป็น

คิวๆ ถ้วยแก้วหรือโตไหนจะเดินไปตามคิวหนึ่งคือ อ่านได้
 เป็นข้อความซึ่งกลายเป็นคำทำนายอย่างนั้นอย่างนี้ และไม่มี
 ใครยอมรับว่าตัวเองเป็นผู้ผลักดัน การที่ไม่ยอมรับนั้น ไม่
 ใช้อยู่ว่าผิดอกตวง แต่อาจเป็นความเชื่ออย่างแท้จริง ว่า
 ถ้วยแก้วหรือโตไหนเดินไปเอง วิถีเดินอย่างนี้ เดินกันทั่วไป
 ซึ่งความจริง ตั้งแต่เคลื่อนไหวไปนั้นก็ด้วยมือของตนเอง เพราะ
 ถ้าเอามือออกเฉย ถ้วยแก้วมันจะไม่เดินเลย การที่มันคน
 เคลื่อนไหวไป ก็เพราะความปรารถนาที่อยากจะให้มันเคลื่อน
 ึ่งๆ ที่เชื่อหรือมั่นใจว่าตัวเองไม่ได้ทำให้เคลื่อน มันก็เคลื่อน
 ไปได้ ยิ่งผู้เดินบ่อยๆ ทำบ่อยๆ จนเกือบจะกลายเป็นมีเดียม
 หรือคนทรงย์่อมจะทำให้เกิดผลได้รวดเร็ว และถ้อยคำที่ได้
 จากคิวหนึ่งคืออันนี้ บางทีก็แปลกไปตามห้ศรัทธาด้วย

ในคัมภีร์ชาตรรพเวท มีมนต์บทหนึ่ง ซึ่งถือกันมา
 แต่โบราณกาลดึกดำบรรพ์ว่า ถ้าสัตว์ทองเข้าแล้วก็จะทำให้
 หลับ นักกันควาของฝรั่งได้ดองเขามนต์บทนั้นมาแปลดู ข้อ
 ความในมนต์บทนั้น ไม่มีอะไรเลยที่จะทำให้เกิดเพ็ดเพินหรือ
 ก่อลมใจ ถึงกับจะทำให้นอนหลับ ตรงกันข้าม กลับเป็นเรื่อง
 ของโคใหญ่่มหีมา มีกำลังและครุร้ายด้าแดงเดชได้ต่างๆ ซึ่ง

ควรจะเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น แทนที่จะนอนหลับ
น่าจะทำให้หัวใจกระสับกระส่ายวุ่นวายไป แต่ผู้ทบทวนมนต์
นี้ เมื่อสวดเขาประเดี๋ยวหนึ่งก็หลับไป เขาใช้เป็นมนต์ที่
สะกดตัวเองเสียด้วยซ้ำ เป็นอันเข้าใจว่า สิ่งที่ทำให้คนหลับ
นั้น ไม่ได้อยู่ที่ข้อความของมนต์ แต่อยู่ที่อำนาจจิตซึ่งต้อง
การจะหลับ มนต์นั้นใช้แต่เพียงเป็นเครื่องมือ เป็นอุปกรณ์
ประกอบกับความเชื่อว่าเป็นมนต์ศักดิ์สิทธิ์มาจากเทพเจ้าเบื้อง
บน สำหรับทำคนให้หลับ เหยหลับไปได้ เรื่องเหล่านี้เป็น
ความมหัศจรรย์ไม่ใช่ความมหัศจรรย์ของเวทมนต์หรืออำนาจ
ศักดิ์สิทธิ์ชนิดใด แต่เป็นความมหัศจรรย์ทางจิตเท่านั้น

Wilhelm Von Ruysbroek ซึ่งได้ไปอยู่ในราช
สำนักของจีน ก่อนเปลี่ยนการปกครองเป็นมหาชนรัฐ ได้
แต่เห็นด้วยนัยนิตาของตนเองว่า ครึ่งหนึ่งมีสัตว์ในราชสำนัก
ของจักรพรรดิจีนคนหนึ่ง บ่อยเป็นโรคซึ่งไม่มีใครรู้ว่าเป็น
อะไร แพทย์ทั้งหลายพยายามรักษา ก็ไม่ได้ผล เพราะจับ
สมุฏฐานของโรคไม่ถูก ต้องไปเอาพระภิกษุรูปหนึ่งมาร่าย
มนต์สะกดให้หลับ หลับอยู่ตลอดเวลา ๓ วัน ๓ คืน พอตื่น

ฉันก็ถามว่านี่อะไรบ้าง ผู้คนบอกความฉันเกี่ยวกับ
 ต้นฐานของโรคได้ถูกต้อง และแพทย์ก็ทำการรักษาได้ถูก
 ต้อง จนกระทั่งหายเป็นปกติ

เรื่องเหล่านี้ เป็นความมหัศจรรย์ทางจิต ซึ่งเรา
 จะพยายามศึกษาจนเท่าที่จะทำได้ ในหนังสือเล่มนี้

บทที่ ๑

มนต์คาถา

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าได้รับคำขอร้องให้ไปแสดงปาฐกถา แก่นิติศึกษาคณะ
ศึกษาคำศัพท์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งคณะนิติศาสตร์
มาขอร้องได้ยอมให้ข้าพเจ้าได้ออกเรื่องแสดงตามความพอใจ
ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้เลือกเรื่องซึ่งให้ชื่อว่า "มนต์คาถา"
เป็นชื่อที่ทำความประหลาดใจแก่ผู้มาขอร้องเพราะเป็นการยาก
ที่จะเข้าใจได้ว่า เหตุไรข้าพเจ้าจึงนำเรื่องชนิดนี้ไปแสดงแก่นัก
ศึกษาคำศัพท์

ปาฐกถาเรื่องนี้ได้รับการต้อนรับอย่างอ่อนหนาฝากัง
ห้องแสดงแน่นอักษณที่นั่งไม่พอแก่จำนวนผู้ฟัง ผู้ฟังเป็นอัน
มากต้องยืนเบียดกันอยู่ทางที่ด้านหลัง และอดเอออยู่ที่
ประตูห้อง

ข้าพเจ้าได้เริ่มความในปาฐกถาของข้าพเจ้าว่าเรื่อง
"มนต์คาถา" นี้ ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าไว้มาก แต่ก็ไม่เคย
เขียนหรือพูดสำหรับบุคคลทั่วไป เพราะความเกรงกลัวต้อง

ประการ ประการหนึ่งคือกอดักคนไม่เชื่อ จะหาว่าข้าพเจ้าเอา
 เรื่องเหลวไหลมาเขียนให้อ่าน หรือพูดให้ฟัง ความกอดัก
 ประการหนึ่งซึ่งสำคัญยิ่งกว่านั้น ก็คือกอดักคนเชื่อ ถ้าหาก
 เชื่อโดยไม่ไตร่ตรอง นำเอาไปปฏิบัติเอาไปทำแล้วไม่ได้ผล
 จริงจัง ก็จะทำให้ข้าพเจ้าเหลวไหลอย่างเดียวกัน แต่
 ข้าพเจ้าก็นำเอาเรื่องนั้นมาพูดแก่นักวิทยาศาสตร์ เพราะเขา
 ใจว่านักวิทยาศาสตร์นั้นมดกษณะที่เชื่อยาก และไม่เชื่อก
 ยาก คนทั่วไปโดยมากมักจะเป็นอยู่สองอย่าง คือได้ยินได้
 ฟังอะไรก็เชื่อกันอย่างหนึ่ง หรือออกอย่างหนึ่งไม่เชื่อกัน
 และหาว่าเป็นเรื่องเหลวไหล บุคคลทั้งสองพวกนี้ ย่อมไม่
 เหมาะสมสำหรับจะนำเอาเรื่องเช่นเรื่อง "มนต์คาถา" น
 ไปพูดให้ฟังหรือเขียนให้อ่าน แต่สำหรับนักวิทยาศาสตร์นั้น
 ข้าพเจ้าเข้าใจว่า จะพูดให้ฟังได้โดยปลอดภัย เพราะก่อนที่
 จะเชื่อหรือไม่เชื่อกองจะได้ใช้ดุลยพินิจกิดกัน เพราะนักวิทยา
 ศาสตร์ได้รับการฝึกฝนในทางค้นคว้า ทดลอง พิสูจน์หาเหตุ
 ผล พิจารณาดังแวดล้อมก่อนที่จะลงต้นนิษฐานให้ความเชื่อ
 ก้อหรือไม่ให้.

สมบัติแห่งมนต์คาถา

๒๑

ข้าพเจ้าได้กล่าวอย่างแจ่มชัด ในปาฐกถาที่แสดง
วันนั้น ว่าในการนำเอาเรื่อง “มนต์คาถา” มาแสดงต่อ
หน้านักวิทยาศาสตร์ในครั้งนั้น ก็เพื่อจะเสนอเรื่อง เรื่องหนึ่ง
ซึ่งมีความพิลึกพิลั่นของนักวิทยาศาสตร์ ข้าพเจ้าไม่
มีความปรารถนาที่จะมาบอกว่า มนต์คาถานั้นเป็นของดีควร
เชื่อ หรือว่าเป็นของเหลวไหลไม่ควรเชื่อ ข้าพเจ้าเป็นแต่
นำเสนอด้วยพิลึก และขอให้นักวิทยาศาสตร์ช่วยข้าพเจ้าคิด
เพราะข้าพเจ้าเข้าใจว่าเรื่องมนต์คาถานั้นถึงที่นาพิลึกเพราะ
อยู่เป็นอันมาก เราไม่สามารถจะมองเห็นได้ทันทีทันใด
เป็นของเหลวไหลไร้สาระ แต่จะยืนยันว่าเป็นของจริงจริง
เพียงไร เป็นปัญหาที่น่าคิด

ข้าพเจ้ากล่าวต่อไปว่า เราเข้าใจกันว่าเฉพาะผู้ที่
การศึกษา หรือคนป่าเถื่อนเท่านั้น จึงจะเชื่อเรื่องมนต์คาถา
ข้าพเจ้าเองก็เคยคิดอย่างนั้น แต่ก็มีเรื่องประจักษ์แก่ตา
ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสงสัย คือสมเด็จพระอาจารย์ของ
ข้าพเจ้า (สมเด็จพระวันรัต เขมจารี วัดมหาธาตุ) ผู้ดอง
ดับไปแล้วเป็นเปรียญ ๘ ประโยค เป็นคณาจารย์ยิ่งใหญ่มาก
เป็นผู้จัดการศึกษาทำให้สำนักวัดมหาธาตุ เป็นสำนักศึกษา

พระปรีชัชฌมที่ใหญ่ง เป็นเจ้าคณะปกครองวัดตามหัวเมืองอีกมากหลาย เป็นที่โปรดปรานและไว้วางพระทัยของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้รับความยกย่องอันสูงส่งมณคึกคึกเดือนชน้อย่างรวดเร็ว เป็นพระศรีวิสุทธิวงศ์, พระราชสังฆ, พระเทพโมลี พระธรรมไตรโลกาจารย์ พระพิณดธรรมและสมเด็จพระวันรัต ถึงชนมเฒ่าเมื่ออายุเพียง ๖๐ ซึ่งนับว่าเร็วอย่างมาก

สมเด็จพระอาจารย์ของข้าพเจ้า ที่กล่าวนามมาข้างต้นนั้นนอกจากจะไม่เชื่อเรื่องมนต์คาถาแล้ว ยังเป็นปฏิปักษ์กับเรื่องมนต์คาถาอย่างรุนแรง เมื่อมีอำนาจปกครองวัดมหาธาตุก็ห้ามเด็ดขาด ไม่ยอมให้พระภิกษุสังฆของวัดในวัดมหาธาตุเป็นหมอนำมนต์ ใครเป็นหมอนำมนต์หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดในทางเวทมนต์ก็หาว่าดวงโลกและไม่ยอมให้อยู่ในวัดนี้ คำสอนคำอบรมที่ให้แก่บรรดาภิกษุสังฆ แต่คงอยู่เสมอว่า ไม่ยอมเชื่อเรื่องมนต์คาถาเลยเป็นอันขาด

ต่อมาในขณะที่ที่ดำรงสมณศักดิ์เป็น พระธรรมไตรโลกาจารย์ มีการสังคายนาหรือชำระพระไตรปิฎก และพระ

มหาเถระผู้ใหญ่ก็แบ่งปันหน้าที่ตรวจชำระกันเป็นดุ้นเป็นคอน
ไป เราคงทราบกันว่าพระไตรปิฎกนั้น แบ่งเป็นภาคใหญ่ ๓
ภาค คือพระวินัย พระสุตฺต และ พระอภิธรรม ภาคที่ ๓
คือ พระอภิธรรมนั้นเป็นภาคใหญ่และมีความยากความ
สำคัญยิ่งกว่าภาคอื่น ๆ เป็นธรรมที่ลึกซึ้งสูงสุด ตรงกับ
Metaphysics ของฝรั่ง สมเด็จพระเจ้าจารย์ของข้าพเจ้ารับหน้าที่
ชำระภาคอภิธรรมนี้ ทงภาคแต่ผู้เดียว ซึ่งนับว่าเป็นงานยิ่งใหญ่
ถึงกับในพระบรมราชโองการเมื่อทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ สถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราช ยังได้อ้างถึงงานอันนี้เป็น
ผู้ชำระพระไตรปิฎกภาคอภิธรรมทั้งหมดโดยลำพังผู้เดียว ซึ่ง
ต้องยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นความสามารถอย่างพิเศษ

อันที่จริง พระไตรปิฎกภาคอภิธรรมนั้น ก็เป็นเรื่อง
เกี่ยวกับจิตใจทั้งหมด คำสอนต่าง ๆ ของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับ
เรื่องทางใจนั้น รวมอยู่ในภาคนั้น ดั่งนั้นตัวข้าพเจ้ามีเคราะห์
ตัวอย่างหนึ่ง เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าจารย์ เพราะนอกจากจะเป็น
ศิษย์มาแต่เด็กแต่บัดนี้แล้ว ข้าพเจ้ายังเคยเป็นหลานมดนัก
เกิดมาในตำบลบ้านแห่งเดียวกัน ความคิด ความเห็นอันใดที่

แปลก ๆ ใหม่ ๆ ของท่าน ข้าพเจ้ามักจะได้รับฟังก่อนคน
อื่นหรือมากกว่าคนอื่น

ภายหลังที่ชำระพระอภิธรรมปิฎกเสร็จตั้งแต่นั้น
ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า เปลี่ยน
ความคิดไปมากในเรื่องมนต์คาถา ข้าพเจ้าเคยได้ยินท่านพูด
กับข้าพเจ้าว่า ภายหลังที่ชำระพระอภิธรรมปิฎกเสร็จตั้ง
แต่นั้นก็เกิดความคิดว่า ความเข้าใจที่ท่านมีมาแต่ก่อน ว่า
เรื่องมนต์คาถาเป็นเรื่องเหลวไหลนั้น เห็นจะเข้าใจผิดไป
ความจริงไม่น่าจะเป็นเรื่องเหลวไหล มีอะไรที่ชวนให้คิดว่า
เรื่องมนต์คาถาเป็นเรื่องที่ควรได้รับการพิจารณาโดยไม่
ถือเป็นเรื่องเหลวไหลเด็ดขาด

ในสมัยต่อ ๆ มา เมื่อได้เลื่อนสมณศักดิ์จนเป็นพระ
พิมลธรรม ข้าพเจ้าเห็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ย่อมประหม่นหมอน
ให้คน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไมื่อยอมทำมาแต่ก่อน เมื่อได้รับสถาปนา
จนเป็นสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณเจ้าอาวาสแห่งที่ ๑๖
นามนาคณะเถระเถกเป่า เป็นอันว่าสมเด็จพระสังฆราชเจ้าได้
เปลี่ยนความเชื่อถือผิดตรงกันข้ามกับที่เคยเชื่อถือมาแต่ก่อน

และการเปิดยื่นความเชื่อถือนั้น ไม่ใช่จะไปพบครู
เวทมนต์ หรือมีใครมาชักนำไป หัดลงเชื่อไป ความเชื่อของ
ท่านได้เปิดยื่นไป เนื่องจากท่านที่ได้ตรวจพระไตรปิฎกใน
ตอนดำคัญที่สุด และถึงขั้นที่สุดโดยตลอด

พฤติกรรมเป็นเช่นนี้จึงทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เห็น
จะมีบุคคลต้องจำพวกที่เชื่อถือเรื่องมนต์คาถาน พวกหนึ่งคือ
พวกที่มีการศึกษาอันยอดเยี่ยม เชื่อง่ายในเรื่องศักดิ์สิทธิ์ พอได้
พบอะไรเขาก็เชื่อ อีกพวกหนึ่งคือพวกที่มีการศึกษาอันคว
งสูงที่สุด ลงท้ายก็ยอมเชื่อ ส่วนพวกที่อยู่ในระหว่างกลาง
อาจจะเชื่อหรือไม่เชื่อตามแต่ความคิดเห็นของคน.

เนื่องจากที่เห็นประจักษ์แจ้งมาอย่างนี้ ข้าพเจ้าเอง
จึงถือว่า เรื่องมนต์คาถานคงไม่ใช่เรื่องเหลวไหลเด็ด
เดี่ยว แม้การศึกษาของมนุษย์จะได้ก้าวหน้ามามาก โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในทางวิทยาศาสตร์ เราก็คงจะไม่
สามารถวินิจฉัยว่า เรื่องเวทมนต์เป็นเรื่องเหลวไหล อย่าง
น้อยก็คงเป็นเรื่องที่เราควรพิจารณาพิเคราะห์ ดิบเต่าหาเหตุ
ผล และต้องใช้ให้เป็นประโยชน์เท่าที่เรารู้ว่าอาจจะเป็น
ประโยชน์.

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นนักค้นคว้า ชอบค้นคว้าหา
 ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เรื่องมนต์คาถานี้เอง ก็อยู่ในข่ายการ
 ค้นคว้าของข้าพเจ้ามาก ข้าพเจ้าได้พบอาจารย์อีกหลายองค์
 ที่มีคนนิยมนับถือมาก มีคนชั้นสูงๆ ยอมตัวเป็นศิษย์ มีคน
 เข้าหาอย่างคับคั่ง และอยู่ในฐานะอันมีมาตั้งแต่ ๒๐-๓๐ ปี โดย
 ไม่มีใครเสื่อมศรัทธาความเต็มใจได้ ไม่มีใครเห็นว่าท่านเหลว
 ไหลหรือหลุดออกดวง ตรงกันข้าม ความนิยมนับถือมีมาจน
 ทุกที่ที่ท่านผู้ทรงคุณวิชาอย่างนี้หมดหายไป ข้าพเจ้าได้มอบตน
 เป็นศิษย์แก่บางท่าน และได้เป็นศิษย์ตั้งหนัดนม ถึงกับได้รับ
 ความยินยอมให้ค้นคว้าตำหรับตำรา ซึ่งมีอยู่มากหลาย ด้วย
 เหตุนี้ ข้าพเจ้าอาจกล่าวได้ว่า ในเรื่องมนต์คาถานี้แม้ว่าจะ
 ไม่เคยฝึกฝนหรือปฏิบัติ ก็ได้มีโอกาสค้นคว้าและศึกษาความ
 คิดความเห็นต่างจากท่านที่รอบรู้ทางวิชาการอย่างดียิ่ง เช่น
 ต้นตออาจารย์ของข้าพเจ้า และจากท่านที่ถือความขัด
 ความศักดิ์สิทธิ์ เช่นอาจารย์หลายท่านที่ข้าพเจ้าชอบค้นคว้า
 ตำหรับตำรา จึงมีเรื่องที่จะนำมาเล่าต่อไปนี้

เรื่องกรรมนิมิตตาคาถาหม่อมอยู่ทั่วโลก มีอยู่ใน
 หมู่มนุษย์ทุกชาติทุกสมัย ถ้าจะให้กล่าวบรรยายในทาง
 ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องนี้ ก็จะกล่าวมากหลาย
 เริ่มแต่ชาติโบราณที่สุดที่ถ้ามารจะค้นประวัติศาสตร์ได้ตั้งแต่
 อียิปต์ คาสเตีย อัสติเรีย และอื่น ๆ บรรดาชนชาติที่นับถือ
 เรื่องเวทมนต์นั้นกัไม่ใช่ชนชาติป่าเถื่อนไปทั้งสิ้น แม้ชาติที่
 เจริญด้วยอารยธรรม เช่น อินเดีย ซึ่งเต็มไปด้วยนักคิดนัก
 ค้นคว้า นักตั้งทฤษฎีศาสนา คณาจารย์ที่ยิ่งใหญ่ ก็ยังมี
 เรื่องเวทมนต์คาถามากกว่าใคร ๆ

แม้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งทรงปฏิวัติ
 ความเชื่อของมนุษย์ให้เด็กเชื่อดังคักคัศทร เด็กเชื่ออำนาจผี
 ดังเทวดา เด็กถือพระเจ้าในเบื้องบน ให้เชื่อแต่บุญกรรม
 การกระทำดีชั่วของตน ให้เชื่อว่าผลทุกอย่างย่อมมาจากเหตุ
 ผลดีมาจากเหตุที่ดีความดี ผลชั่วมาจากเหตุที่ชั่วความชั่ว เช่น
 นกยังไม่สามารถ ฟังเรื่องมนต์คาถาดัง ทมิเรื่องเล่าอยู่ในพุทธ
 ประวัติเองว่า พระพุทธเจ้าทรงถือมนต์บทหนึ่ง ที่เรียกว่า
 “โพชฌังคะปริต เป็นมนต์ที่ทำให้หายโรคภัยไข้เจ็บได้ มี
 เรื่องเล่าเกี่ยวกับโพชฌังคะปริตจนถึง ๓ ครั้ง ครั้งหนึ่งพระ

กัณฑ์ปลาวงศ์ใหญ่ของคหิงษาของ พระพุทธเจ้า อาพาชหนักทถา
 บิณฑิ พระพุทธเจ้าเสด็จไปเยี่ยม ถามว่ามีอาการเจ็บป่วย
 มากหรือ พระกัณฑ์ปรามทุดตอบว่า อาการเจ็บป่วยมากจน
 รู้ดีที่ว่าร่างกายจะไม่สามารถทนต่อไปได้ พระพุทธเจ้า
 ทรงสอดโพชนังคะปริศให้ฟัง ซึ่งมีข้อความ ดังต่อไปนี้

“โพชนังโก สติสังขาโต ธัมมานัง วิจโย ตถา
 วิริยัมปีติปีสสัทธา โโพชนังกา จ ตถา ปเร
 สมารุเปกขโพชนังกา สัตเตเต สัพพทสสินา
 มุณินา สัมมัททขาตา ภาวิตา พหุลีกตา
 สวัตตันติ อภิญาณะ นีพพานายะ จ โพธิยา”

ความในมนต์บทนั้นก็มิแต่เพียงว่า องค์แห่งการตรัสรู้
 นั้น มีอยู่ ๗ อย่างคือ ๑. สติ ๒. ธรรมวิชัย คือการคิดค้นข้อ
 ธรรม ๓. วิริยะ คือความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ
 ๕. บัณฑิติ ความตั้งใจแน่วแน่ ๖. ตมาธิ และ ๗. อุเบกขา
 รวมเป็น ๗ ประการ ซึ่งนักปราชญ์ได้ทำให้เกิดมรรคนามาก
 แล้วก็เป็นทางให้ตรัสรู้และบรรลุตถิ์พระนิพพาน ความมีอยู่
 เท่านั้นไม่ได้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บอะไร แต่ในพุทธประวัติ

ปรากฏว่า เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงโพชฌังคะปริตให้พระ
กัณฑ์ปั้ง พระกัณฑ์ก็หายป่วย

สิ่งที่แปลกประหลาดเกี่ยวกับโพชฌังคะปริต^๕ คือ
ว่ามีเรื่องไม่ใช่ครั้งเดียว แต่มีเรื่องออกถึงสองครั้ง ครั้งที่สอง
คือพระโมคคัลลาน์ อัครสาวก อาพาธหนักอยู่ที่เขากิษณภูฏ
พระพุทธเจ้าเสด็จไปเยี่ยม และได้ความว่าป่วยหนักมากจึง
ได้ทรงแสดงโพชฌังคะปริต ประทานแก่พระโมคคัลลาน์อย่าง
เดียวกับประทานแก่พระกัณฑ์ พระโมคคัลลาน์ก็หายป่วย

ครั้งที่ ๓ พระพุทธเจ้าประชวรเอง และประชวรหนัก
อยู่ในเวฬุวันมหาวิหาร มีรับสั่งเรียกพระสาวกองค์หนึ่งชื่อ
พระจุนทะ ให้มาสดุดโพชฌังคะปริตให้ทรงสดับแล้ว ตาม
เรื่องในพุทธประวัติ ก็ว่าหายประชวร

พุทธศาสนิกชนไม่ตำราจะปฏิเสธได้ว่า เรื่อง^๕
เป็นเรื่องไม่จริง เพราะเป็นเรื่องโผเชิงประวัติ และมีกล่าว
ไว้ถึง ๓ ครั้ง บัญญัติอยู่เพียงว่า เราจะแปลความเรื่อง^๕
ว่ากระไร เรื่องที่เล่ามาข้างต้นแล้วแสดงว่าพระพุทธเจ้าเองได้
ทรงใช้โพชฌังคะปริตอย่างเป็นมนต์คาถาแท้ คือต้องมีคน

สดวกว่าให้ฟัง ไม่ใช่ว่ายกข้อธรรมขึ้นมาครีตรองแต่ความ
 ครีตรองอันนั้นจะทำให้เกิดผลถึงกับหายเจ็บป่วย เป็นเรื่องที่
 ต้องมีคนสอดด แม้พระพุทธเจ้าซาพาชเอง ก็ต้องเรียกพระ
 ดาวกมาสดวกให้ฟัง แสดงว่าได้ทรงใช้อย่างเป็นทางการแท้
 เรื่องที่ยกมากด่าข้างคนนั้นแสดงให้เห็นว่า แม้องค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งทรงเล็งถึงความเชื่อตั้งศักดิ์
 สิทธิและให้เชื่อในเรื่องกรรม เรื่องเหตุผล ก็ยังไม่ทรงละทิ้ง
 วิชาการที่เรียกว่า “มนต์คาถา” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เข้าใจว่า
 เรื่องมนต์คาถานั้น คงไม่ใช่เรื่องเหลวไหลทีเดียว

วัตถุประสงค์ของมนต์คาถามีอยู่หลายอย่าง แต่ดู
 เหมือนว่าที่นับถือกันมากที่สุดนั้น เป็นเรื่องรักษาโรคภัยไข้
 เจ็บ เรื่องในทางพระพุทธศาสนาที่มีอยู่ดังได้กล่าวมาข้างต้น
 แล้ว ในทางคริสต์ศาสนาก็มีว่า พระเยซูนั้น นอกจากจะมี
 ความดีในทางอื่นอยู่มากหลาย ยังมีความสามารถพิเศษในทาง
 รักษาโรคภัยไข้เจ็บ ดัทธิศาสนาและความเชื่อในทางอื่น ๆ
 ก็มีอยู่เช่นเดียวกัน ผลอันอื่น ๆ นอกจากนั้นแม้จะมีอยู่ก็มาก ก็ดู
 เหมือนจะไม่ใช่ ความเชื่อ อันแน่นแฟ้นเท่ากับความเชื่อเรื่อง
 รักษาโรคภัยไข้เจ็บ.

ในบรรดาคำอธิบายทั้งหลาย เกี่ยวกับเรื่องมนต์คาถา ซึ่งผู้อธิบายเป็นนักปราชญ์สมัยใหม่ เช่นปราชญ์ชาวอินเดีย ที่พยายามอธิบายอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ได้ให้คำอธิบายในเรื่อง ใช้มนต์คาถาสำหรับรักษาโรคมะเร็งไข้เจ็บ นั้นว่ามนุษย์เราเกิดมา ธรรมชาติได้ให้เครื่องต่อสู้โรคมะเร็งไข้เจ็บอย่าง เพียงพอในตัว คนแล้วทุกคน ถ้าหากเครื่องต่อสู้นั้นมีกำลังมากเพียงพอก็ไม่ จำเป็นต้องใช้อะไรรักษาอย่างอื่น เพียงแต่พักผ่อนเท่านั้น ความเจ็บไข้ก็จะหายไป คำอธิบายอย่างว่านี้ ดูเหมือนในทางแพทย์ ศาสตร์ก็ไม่ปฏิเสธ เพราะการตรวจในตัวคนบางคน แพทย์ผู้ สามารถได้พบกำลังต่อสู้โรคมะเร็งไข้เจ็บอยู่มากๆ มีอาการเจ็บ บ่อย บางอย่างซึ่งแพทย์ไม่หายา เป็นแต่ตั้งให้พักผ่อน เท่านั้น

ผู้อธิบายในทำนองนี้ ได้ให้คำอธิบายต่อไปว่า ถ้า หากได้ปลูกเครื่องต่อสู้ ในร่างกายให้มีชีวิต มีกำลังขึ้น ก็ สามารถจะระงับโรคมะเร็งไข้เจ็บ ทำอาการป่วยให้หายได้วิธีหนึ่ง ที่คนโบราณ ใช้สำหรับช่วยให้ กำลังต่อสู้ในร่างกายมีตั้งมรดก ภาพยนตร์นั้นก็คือ “ถ่ายปรมาณู” เข้าไปช่วย คำว่า “ปรมาณู”

มาจากคำว่า "ปาดะ" แปลว่า ชีวิต เช่นในคำว่า "ปาดะติปาดะเวรมณี" ในคัมภีร์หนึ่งซึ่งแปลว่า ไห้ก เว้นจากการกระทำให้ชีวิตตกไป หมายความว่าไม่ให้ฆ่าถึง ทั่วชีวิต ที่เราเรียกกันว่า ห้ามฆ่าสัตว์ เขาอธิบายต่อไปว่า วิชการแพทย์สมัยใหม่ ใช้วิธีดูดเลือดจากตัวคน ๆ หนึ่งไป ช่วยคนป่วยไว้ เพื่อให้มีกำลังดีขึ้นได้ฉับใด วิธีการของ โบราณก็ถ่ายปราณ คือถ่ายชีวิตเข้าไปช่วยในร่างกายของ คนอีกคนหนึ่งได้ฉับนั้น

วิธีถ่ายปราณเข้าไปช่วยนั้น อาจทำได้ ๓ ทาง คือ ๑. ด้วยการแตะต้องซึ่งตามธรรมชาติใช้มือ ถือกันว่าปราณ อาจจะถ่ายออกได้ทางปลายนิ้ว หรือ ๒. ด้วยการเป่าลมออกจากปาก ให้ไปถูกตัวคนป่วยไว้ เป็นการส่งปราณเข้าไป ให้อย่างที่เรียกว่า ลมปราณ หรือ ๓. ถ่ายปราณลงไว้ในสิ่ง ใดสิ่งหนึ่ง แล้วเอาสิ่งนั้นไปแตะต้องกับตัวคนไข้ หมายถึง การใช้มดเตี้ยมและตั้งที่จะเป็นมดเตี้ยม หรือเครื่องรับถ่าย ปราณที่ดีที่สุด คือหน้า ฉนั้นโดยมากจึงได้ใช้มือแตะต้องหรือ

เป่าตมปราณลงในน้ำ แล้วก็เอาน้ำไปรดคนป่วยใช้ วิธี
การรตนามันต์ก็ได้กำเนิดมาจากความคิดอันนี้

การถ่ายปราณให้ก็เหมือนการถ่ายเลือดให้ ต้อง
เป็นผู้มีกำลังร่างกายแข็งแรง มีเลือดดี ผู้ที่จะถ่ายปราณให้
ต้องเป็นผู้มีกำลังใจแข็งแรง มีปราณดี และโดยที่การถ่าย
ปราณเป็นเรื่องของใจ ใจตนเองจึงต้องมีเครื่องยึดเหนี่ยว
และเครื่องยึดเหนี่ยวคนอื่นได้ใช้มาต่าง ๆ กัน ชนชาติที่นับถือ
ดั่งศักดิ์สิทธิ์บรรพบุรุษหรืออำนาจดั่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยวิธีวิชายมนต์
คาถาขออำนาจดั่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ให้มาช่วยกำลัง
ปราณในตัวของตัวเอง เพื่อถ่ายลงไปช่วยคนที่เจ็บป่วย ใคร
นับถืออะไร ก็สวดและภาวนาขออำนาจของดั่งนั้น ในทาง
พระพุทธศาสนาของเรา ก็ไม่หันหลังถอยหลัง

เราคงจะสังเกตเห็นทุก ๆ ครั้ง ที่เรามีการทำบุญ
นิมนต์พระมาสวดมนต์ในบ้านเรา แม้จะไม่ใช่เรื่องเชื่อได้ย-
ศาสตร์หรือมนต์คาถาอย่างไรก็มีประเพณีที่ทำกันอยู่เสมอ คือ
ใช้บาตร หรือ ภาชนะอย่างใดอย่างหนึ่งใส่น้ำ ตั้ง เป็นนามนต์
วางไว้หน้าทึบบูชา มีสายสิญจน์ด้ามลงมาจากองค์พระพุทธรูป
มาพันเข้ากับภาชนะที่รองรับนานแล้วก่อนปลายของสาย-

สัญญาณัน ก็ถูกส่งไปที่พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งมาเจริญพระพุทธ
มนต์ พระภิกษุสงฆ์ถือค้าย้ายสัญญาณัน ซึ่งส่งติดต่อกันไป
ตลอดแถวมือถือค้าย้ายสัญญาณัน ประณมในเวลาสวดพระ
พุทธมนต์ นั้นหมายถึงการปราณลงตามค้าย้ายสัญญาณันให้ไปถึง
ภษณะที่ได้นำทำให้นานนเป็นนานน

วิธีการอีกอย่างหนึ่งซึ่งจะเวียนเต็มนั้นได้ คือที่ปาก
ภษณะได้นานน จะเป็นบาตรหรืออะไรก็ตามที่ ต้องมีเตียน
เต็มหนึ่งขีดไว้ แล้วก็จุดเทียนลงในเวลาพระสงฆ์เจริญพระ
พุทธมนต์ เราจะสังเกตเห็นได้ว่า เมื่อพระสงฆ์สวดพระพุทธ
มนต์มาถึงตอนหนึ่ง องค์ที่เป็นหัวหน้าก็หยิบเทียนขึ้น เอียง
ให้เทียนหยดลงไปในน้ำ แล้วก็จุดเทียนลงในน้ำ ให้ไฟดับ
และสวดมนต์ต่อไป

ถ้าเราตั้งใจสังเกต เราจะได้เห็นว่า การหยดเทียน
และดับเทียนนั้น ได้ทำในขณะที่สวดพุทธมนต์มาถึงตอนที่ว่า

ขันธ์ ปุราณ นว นัตถิ สัมภว

วิรัตตจิตตายะติเก ภวัสมี

เต ขันพีชา อวิรุพหิฉันทา

นิพพันติ ชีรา ยถายัมปทีโป

คือพอเริ่มคำ “ฉนิ ปราน” ท่านก็เออมมือ
หยิบเทียน เอียงให้เทียนหยด แล้วพอลงคำว่า “ยถายัม
ปทีโป” ท่านก็จุ่มเทียนลงในน้ำให้เทียนดับ

กาลาในคณัน มาจากพระสูตรอันหนึ่ง ซึ่งเรียก
ว่ารัตนสูตร ถ้าจะแปลอย่างตรงตามข้อความและถ้อยคำใน
กาลาแท้ก็แปลว่า

“กรรมเก่าของพระอรียบุคคลเหตุดำใด หมกดับไป
แล้ว กรรมที่จะเกิดขึ้นมาใหม่ก็ไม่มี พระอรียบุคคลเหตุดำใดมี
จิตหน่ายคือความเกิด พระอรียบุคคลเหตุดำนั้นย่อมมีพิษอัน
หนึ่งดับไปแล้ว ไม่มีความพึงใจที่จะออกขึ้นมาอีกต่อไป
ท่านเป็นผู้มีปัญญา ย่อมจะนิพพานไป เหมือนดวงไฟที่ดับ
ไปฉนั้น”

พิจารณาคำแปลของกาลานตามตัวอักษร ก็ดูไม่
เกี่ยวข้องกับอะไรกับการถ่ายปราน หรืออวยชัยให้พรแก่
มนต์ แต่ทางพระพุทธศาสนาของเราได้ถือเอามนต์มาใช้
เป็นการขจัดปัดเป่าโชคร้าย โดยถือความหมายในกาลานนี้
ทางที่ว่า โชคร้ายเคราะห์ร้ายที่เป็นเรื่องเก่าเรื่องเดิมได้หมก
ไปแล้ว โชคร้ายเคราะห์ร้ายที่เป็นเรื่องใหม่จะไม่มีขึ้น ถึง

ที่จะทำให้เกิดหรือตั้งจะเป็นพิษพิษของโรคภัยทั้งหลายจะ
ดับไปเหมือนดวงไฟที่ดับไปในน้ำ และท่านก็คุ้มภัยดับเมื่อ
ถึงคำสุดท้ายนี้ รวมความว่า มนต์คาถาในตอนนี้ใช้สำหรับการ
การดับโรคภัย เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป เรื่องที่จะเกิด
ใหม่ไม่ให้มีขึ้น

คราวความเชือกแยกแขนงต่อไปอีก คือเชือกหนึ่ง
เทียบทหยคตงไปนั้น เป็นเครื่องเลี้ยงทายอันหนึ่ง คือถา
หยคได้ถึง ๘ หยค และขมถเทียบทหยคตงไป แดกกระจาย
บนผืนนาเป็นดอกดวงดั่งงาม ก็ยังเป็นเครื่องเลี้ยงทายว่าจะ
ได้โรคตกดี และประคับความก้าวหน้าในชีวิตและกิจการ
ทั้งหลาย ถ้าหากหยคได้น้อยกว่าหรือมากเกินไปกว่า ๘ หยค
โรคก็ถน้อยลงไป แต่เป็นเรื่องธำชชาซึ่งงอกงามออกไป
ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้

แต่ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าใน
ทางพระพุทธศาสนาเอง ก็ไม่ตำราจะละทิ้งเรื่องมนต์คาถา
ตลอดถึงการทำนามนต์ เรื่องทำนามนต์ยังทำกันเป็นกิจปกติ
ของการบำเพ็ญบุญ แม้จะไม่เกี่ยวข้องกับการเชือกถความศักดิ์
สิทธิ์ก็ยังคงถือว่าเป็นมงคล

ถ้าท่านจะถามข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าเชื่อเรื่องมนต์คา-
ถาเพียงไร ข้าพเจ้าขอตอบว่า คำว่า "เชื่อ" บางทีจะมาก
เกินไป ข้าพเจ้ายืนยันว่าข้าพเจ้าเดื่อมได้ แต่ความเดื่อมได้
ของข้าพเจ้าก็มีขอบเขต และขอบเขตความเดื่อมได้ของ
ข้าพเจ้ามีดังต่อไปนี้

๑. ข้าพเจ้าเดื่อมได้เฉพาะที่เป็นพุทธมนต์ คือท
อย่างถึงพระพุทธเจ้า หรือมีเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า
๒. ข้าพเจ้า เดื่อมได้ แต่เฉพาะ ที่มาจาก คัมภีร์ทาง
พระพุทธศาสนา ซึ่งอาจจะเป็นพุทธประวัติหรือชาดกนิทานก็
ได้ ที่เป็นพุทธประวัติอย่างโพชนังคะปริตที่กล่าวมาแล้วข้าง
คั่นั้น ข้าพเจ้าเดื่อมได้มาก ส่วนที่มาจากชาดกนิทานก็
เดื่อมได้เหมือนกัน เพราะมนต์ที่มาจากชาดกนิทานนั้น อาจ
เป็นมนต์ที่ไตรบ ความนิยมนบถหรือ เห็นความ คัดตัดที่ขมา
แล้วช้านาน พระอรรคโลกจารย์จึงผูกนิยายชาดกห่อหุ้มมนต์
คาถานั้นไว้ ซึ่งเมื่อระลึกหัดกรรม เก็บของดีที่หากินมา
ในสมัยโบราณ ดังท่านผู้อ่านจะได้เห็นต่อไปข้างหน้า

๓. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้แต่เฉพาะภาวภาวดี ซึ่งเมื่อ
 ดองแปดความดูแล้ว ก็เห็นว่าเป็นข้อความที่ดี อย่างภาพ
 ของพระพุทธเจ้า หรือพระรัตนตรัยอย่างดี เหตุดีผลเป็น
 ข้อความดี

๔. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสต่าง ๆ ดังกล่าวมา
 ข้างนี้ เพียงเพื่อเป็นเครื่องประกอบเครื่องช่วยกำลังใจ
 ข้าพเจ้าไม่เชื่อถึงกับว่าจะมี มนต์บทใด ใช้เป่าเสเดาะใช้ตรวน
 ถอดคัมภีร์ประทุ อย่างเรื่องขุนช้างขุนแผน หรือเรื่องโศก
 โผนนิศกรรมค แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเวทย์มนต์คาถาในลักษณะ
 ๓ ประการดังกล่าวข้างต้นนี้ จะช่วยกำลังใจให้เข้มแข็ง
 ไม่ย่อท้อเมื่อมีภัยอันตราย จะช่วยความคิดให้ปลอดโปร่ง
 เมื่อจำเป็นต้องใช้ความคิด จะเพิ่มพูนกำลังต่อสู้ในร่างกาย
 ในเมื่อต้องต่อสู้โรคภัยไข้เจ็บ จะเรียกขานความฮาวไม่ตรี
 จิตจากคนทั้งหลาย ในเมื่อเราเองมีไม่ตรีจิตต่อเขา โดยใช้
 มนต์คาถาทางแผ่เมตตาจิตเป็น เครื่องยึดเหนี่ยว ของเราเอง
 จะช่วยให้เรามีความกล้าหาญ เข้มแข็ง เมื่อต้องเผชิญกับคน
 หรือเหตุการณ์ ข้าพเจ้ามีความเชื่อเพียงเท่านั้น แต่อันที่จริง

ถ้าเราได้อาศัยมนต์คาถาให้ผดเพียงเท่าที่กล่าวมาข้างต้น ก็
นับว่าเป็นผดดีมากแล้ว ถ้าหากมนต์คาถาจะให้ผดแก่เรามาก
ขึ้นไปอีกอย่างทีคนเป็นอื่นมาก เชื่อกันก็จะเป็นทางคดียัง

ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่า ถ้าเป็นมนต์คาถาซึ่งอยู่
ในลักษณะของพุทธมนต์ ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ การนำมา
ใช้จะไม่มีการเดี่ยอย่างใดเลย จะมีแต่ทางดี อย่างน้อยก็เป็น
เครื่องยึดเหนี่ยวช่วยกำถังใจ ฉะนั้นต่อไปข้าพเจ้าจะได้เสนอ
มนต์คาถาบางเรื่องแก่ท่านผู้อ่าน ถ้าหากว่าท่านมีความเต็ม
ใจ แม้เพียงเท่าที่ข้าพเจ้าเต็มใจ ท่านก็อาจจะนำเอาไปใช้
ในทางที่เป็นคุณประโยชน์ไม่มากนักนัย

มนต์บทหนึ่ง ซึ่งถือว่า เป็นเครื่องป้องกันอันตราย
ภัยพิบัติเป็นมนต์ที่ทำให้ความคุ้มครองรักษา พระจะส่งมาให้เรา
ได้ยี่นทุก ๆ ครั้ง ที่เราทำบุญและนิมนต์พระมาเจริญพระ
พุทธมนต์ บทคาถามิ่งดังต่อไปนี้

สัพเพ พุทธา พลัปปัตตา บังเจกานัญจะ ยัม พลั
อรหันตานัญจะ เตเตนนะ รักขัม พันชามิ สัพพะโส

แปลความว่า พระพุทธเจ้าทรงหัตถาย ถ้วนทรงพระ
 กาดังทรงตั้ง พระมัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทรงหัตถายก็
 มีกำลังเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าขอผูกอำนาจแห่งกำลังเหล่านั้น
 ไว้เป็นเครื่องคุ้มครองรักษาตัวข้าพเจ้า

เราจะเห็นได้ว่า คาถานี้เป็นคาถาที่มีข้อความดีมาก
 สำหรับจะใช้เป็นเครื่องป้องกันภัยอันตราย ความคิดที่ไม่ดี
 ต่มี คือว่าเครื่องมีที่จะใช้สำหรับป้องกันภัยอันตรายนั้น จะ
 ต้องเป็นกำลัง อย่างที่เราต้องใช้กำลังทหารกำลังอาวุธหรือ
 กำลังกายสำหรับป้องกันบ้านเมืองและตัวของเรา ในคาถาที่
 ยกมานี้ ใช้กำลังของพระพุทธเจ้า พระมัจเจกโพธิ (คือพระ
 พุทธเจ้าที่ตรัสรู้แต่ไม่มีใคร) และพระอรหันต์ทรงหัตถาย
 ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นกำลังอันดีเลิศ คาถานี้
 ย่อมจะเป็นประโยชน์ในเรื่องคุ้มครองรักษาได้จริง ๆ อย่างน้อย
 ก็ช่วยกำลังใจในยามคับขันได้ คือไม่ทำให้ใจเสีย ช่วย
 รักษากำลังใจไว้ให้ในยามที่ต้องการกำลังใจ สำหรับเผชิญ
 ความฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

คาถาที่ยกมาข้างต้นนั้น มาจาก อภัยปริต

มีศาลาซึ่งข้าพเจ้าได้รับคำสอนมาจากครูบาอาจารย์
ว่าเป็นศาลาคัมภีร์อันตรรายและมีอยู่ในเรื่องนิทานชาติกเถาว่า
มีนกยูงทั้งสามยังตัวหนึ่ง นายพรานพยายามตามดักอยู่ช้านาน
ก็ดักไม่ได้ เพราะนกยูงตัวนั้นก่อนออกจากรังก็ด้วงมนต์
เวลาถลันเข้ารังก็ด้วงมนต์ ตลอดเวลาที่ด้วงมนต์อยู่น นาย
พรานจะทำความพยายามดักเพียงไร ก็ไม่สามารถจะดักได้
แต่มาวันหนึ่งด้วงมนต์เคยถูกดัก ถูกนายพรานจับได้

เรื่องนี้เป็นนิยายซึ่งเราต้องเข้าใจว่า คนโบราณ
ชอบใช้นิยาย สำหรับเก็บรักษาหลักธรรม สัจชาติ คติพจน์
หรือของดีต่าง ๆ หมายความว่า เมื่อต้องการจะเผยแพร่
หลักธรรม สัจชาติ ฯลฯ หรือรักษาไว้ให้มั่นคง ก็มักจะ
ผูกนิยายและแทรกหลักธรรมสัจชาติ ฯลฯ ลงไว้ ซึ่งเป็น
การใช้เรื่องนิยายสำหรับหุ้มห่อเก็บรักษาหลักธรรม สัจชาติ
คติพจน์ หรือของดีเหล่านั้นไว้ มนต์ที่กล่าวกันว่า นกยูงด้วง
คงจะเป็นมนต์ที่นับถือใช้กันมาช้านานและครูบาอาจารย์ผูกเรื่อง
นิยาย ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของมนต์ ความในมนต์
ศาลาบทนี้มีดังต่อไปนี้ อย่างหนึ่งว่าสำหรับนกยูงตัวในเวลาที่
เข้าก่อนบินออกจากรัง อีกบทหนึ่งสำหรับตัวดักก่อนเข้านอนใน

วัง มนต์ทั้งสองบทนี้มีข้อความสำคัญอย่างเดียวกัน มีความ
เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย มนต์ดำหรับเวลาเช้าที่สดกก่อน
ออกจากวัง มีข้อความ ดังต่อไปนี้

อุเทตะยัญจักขุมา

เอกราชา หริสสวณฺโณ ปฐวิปปลาโส

ตํ ตํ นมัสสามิ หริสสวณฺณํ ปฐวิปปลาสิ

ตยัสซะ กุตตา วิหเรมุ ทิวสํ

เข พรหมณา เวทคุ สัพพธัมเม

เต เม นโม เต จ มํ ปาลยันตุ

นมัตถุ พุทธานํ นมัตถุ โพธิยา

นโม วิมุตตานํ นโม วิมุตติยา

โดยที่มนต์นี้เกี่ยวกับนิยายเรื่องนกยูง จึงเรียกว่า

“โมรปริต ”

คำแปลของมนต์บทนี้ มีดังต่อไปนี้

“ พระอาทิตย์เป็นดวงตาของโลก เป็นพระราชองค์
เอก มีศักดิ์สูงของ ทำพนแผ่นดินให้สว่าง ข้าพเจ้าขอนอบ
น้อมพระอาทิตย์ ซึ่งมีศักดิ์สูง และทำพนแผ่นดินให้สว่าง

“ เพราะว่าคุณได้ปกครองให้ข้าพเจ้า อยู่เป็นสุขในวัน
ตลอดวัน ”

“ พราหมณ์ทั้งหลาย ผู้เวทในธรรมทั้งปวง จงได้
รับความนอบน้อมของข้าพเจ้า และขอให้พราหมณ์เหล่านั้น
จงรักษาข้าพเจ้า ”

“ ข้าพเจ้านอบน้อมพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอ
นอบน้อมพระโพธิญาณ ขอนมัสการท่านผู้หลุดพ้นไปแล้ว
และขอ นอบน้อมความหลุดพ้น (จากกรรมชั่ว) นั้นด้วย ”

เราจะเห็นได้ว่า ความในศาสนา รวมถึทธิความเชื่อ
ทุก ๆ อย่างเข้ามาไว้ด้วยกัน เริ่มต้นแต่การนอบน้อมบูชา
พระอาทิตย์ ซึ่งเป็นความเชื่อเก่าแก่ของอินเดียสมัยคึกคัก
บรรพ์ และความเชื่อในถึทธิพราหมณ์ รวมทั้งความเชื่อ
ความเต็มใจในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แปลว่าผู้
ผู้กมนต์ ได้รวบรวมของดีทุกสิ่งทุกอย่าง เท่าที่จะหาได้ มา
ประมวลไว้ในมนต์บทเดียว ของขลังทุกอย่างของอินเดีย
โบราณรวมอยู่ในนี้ จึงเป็นที่เชื่อได้ว่า มนต์บทนี้ได้รับความ
นับถือมาช้านานจริงๆ

ครูบาอาจารย์ได้สอนวิธีใช้มนต์นี้ว่า เมื่อจะออก

จากบ้านไปทางไหน ให้สวดบทที่ใช้สำหรับเวลาเช้า และ
 เมื่อกลับถึงบ้าน ก่อนเข้านอน ให้สวดบทที่ใช้สำหรับเวลา
 กลางคืน บทที่ใช้สำหรับเวลาเช้านั้น มีข้อความคงที่ได้พิมพ์
 ไว้ข้างต้นแล้ว บทที่ใช้สำหรับเวลากลางคืนมีเปลี่ยนแปลง
 เพียงสองแห่ง คือ ในบรรทัดต้น คำว่า “ อปเตระยัญจักขุมา ”
 ให้เปลี่ยนเป็น “ อเปเตระยัญจักขุมา ” และคำสุดท้ายของบรร
 ทัดที่ ๔ คือ คำว่า “ รัตติ ” ให้เปลี่ยนเป็น “ รัตติ ” (อ่านว่า
 รัตติง) เพื่อความสะดวกของท่านผู้สนใจ จึงจะพิมพ์ข้อความ
 สำหรับมนต์ที่ใช้ในเวลากลางคืนไว้ให้เต็มบทดังต่อไปนี้

อปเตระยัญจักขุมา

เอกราชา หริสสวัณโน ปฐวิปภาโส

ตัม ตัม สัม สามี หริสสวัณเณ ปฐวิปภา สัม

ตยัชชะ กุคตา วิหเรมุ รัตติ

เย พรหมณา เวทกุ สัม พหัม เม

เต เม นโม เต จ มัม ปาลยันตุ

นมัตถุ พุทธานัม นมัตถุ โพธิยา

นโม วิมุตตานัม นโม วิมุตตยา

ท่านที่เคยไปนมัสการพระปฐมเจดีย์ และเดินเกาะ
มาทางด้านตะวันออก คงจะได้พบวิหารเล็กๆหลังหนึ่ง ซึ่ง
ภายนอกฝาผนังงม ^{๒๕} ได้ทำเป็นรูปเทวดาไว้มืดทึบ และ
เขียนชื่อกำกับไว้ ทิศตะวันออก ชื่อ ท้าวชครฐู ทิศใต้ ชื่อ
ท้าววิรุพหก ทิศตะวันตก ชื่อ ท้าววิรุบักร์ และทิศเหนือ ชื่อ
ท้าวกุเวร เป็นเทพนิยาย และความนับถือของอินเดียมาแต่
ดึกดำบรรพ์ว่า มีเทพดาราอาศัยอยู่เต็มโลก เรียกว่า ท้าว—
จตุโลกบาล คอยให้ความคุ้มครองและความดำรง ความ
ปลอดภัยแก่มนุษย์ทั้งหลาย มาถึงสมัยพระพุทธเจ้า วรรณ—
คดีบาดก็กล่าวว่ ท้าวจตุโลกบาลมาคอยเฝ้าองค์พระพุทธร—
เจ้า ^{๒๕} อยู่ทั้งสี่ทิศเสมอ จึงได้มีมนต์อยู่ใน "มหาธัมมสูตร" ว่าดังนี้

ปัฐิมทิสํ ชตวรรษุสฺสํ ทักขิณณะ วิรุพหกโก
บัจฉิเมณะ วิรุบักรโ ข กุเวโร อุตฺตรํ ทิสํ
จัตตารโ เต มหาราชา สมันตา จตุโร ทิสา

ความแปลง่ายๆ คือว่า ท้าวชครฐูอยู่ทิศตะวันออก
ท้าววิรุพหก อยู่ทิศใต้ ท้าววิรุบักร์ อยู่ทิศตะวันตก ท้าว-
กุเวร อยู่ทิศเหนือ มหาราชทั้งสี่เหล่านี้นี้ ประจำอยู่ในทิศทั้งสี่

ครูบาอาจารย์จึงสอนว่า เวลาอยู่ในที่ซึ่งถนัดด้วยอิน—
 ตราয় ให้สังเกตความนั้น แต่ต้องสร้างมโนภาพ ให้ได้เห็นทั่ว-
 จตุโลกบาทหงตั้งยืนอยู่ในสี่ทิศ ที่เราต้องการ ความคุ้มครอง
 รักษา ถ้าเป็นบ้านเป็นเรือน ก็ให้สร้างมโนภาพให้ได้เห็น
 ทั่วจตุโลกบาทแต่ละองค์ ยืนประจำรักษาอยู่ทุกทิศ รอบรั้ว
 รอบบ้าน ถ้าเป็นการพักผ่อน ในที่ซึ่งไม่เป็นบ้านเป็นรั้ว เช่น
 ในทุ่งในป่า ก็ให้เรานึกกันเขต ไร่ไถ่ไหน ตามชอบใจของเรา
 แล้วก็สร้างมโนภาพให้เห็นเทพเจ้าทรงตั้งรักษาอยู่ทุกทิศ คือ
 เมื่อถึงดวรวรรคคนที่ ๑ ก็ให้มองเห็นทั่วอชตวรรษ รักษาอยู่ทางทิศ-
 ตะวันออก เมื่อถึงดวรวรรคที่ ๒ ก็ให้มองเห็นทั่วอวิรุพหก
 รักษาอยู่ทางทิศใต้ เมื่อถึงดวรวรรคที่ ๓ ก็ให้มองเห็น
 ทั่วอวิรุบักข รักษาอยู่ทางทิศตะวันตก เมื่อถึงดวรวรรค
 ที่ ๔ ก็ให้มองเห็นทั่วอภูเวรอยู่ทางทิศเหนือ ในขณะที่ดวรวรรค
 ที่ ๕ และที่ ๖ ให้สร้างมโนภาพเห็นเป็นกำแพงล้อมรอบเขต
 ที่กำหนดไว้ ครูบาอาจารย์สอนว่า เป็นเครื่องคุ้มกันอย่างดี
 มีคนเป็นอนมากที่ถนัดสิ่ง ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร
 และไม่มีใครเคยเห็นผู้จริง ๆ ทางพระพุทธศาสนาจะยอมรับ
 เรื่องผู้หรือไม้ก็ตามที่ แต่เมื่อเห็นว่าคนเชื่อผู้และถนัดผู้กัน

มาก ก็มีคาถากันผัวไว้ให้ คาถานี้มีชื่อความขี้ตายนามาก
เรียกว่า “กรณีเมตตสูตร” เป็นมนต์ที่ท่องยากและต้องค-
ยากบทหนึ่ง แต่ความสำคัญที่สุดของมนต์บทนี้อยู่ในความ
ต้องอรรค คือ

สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ

สัพเพ สัตตา ภวันตุ สุขิตัตตา

ซึ่งแปลว่า “ขอให้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง มีความ
เป็นอยู่อย่างสุขเกษม” เท่านั้นเอง ข้าพเจ้าเคยถามครู
อาจารย์หลายท่าน ในเรื่องคาถานี้ซึ่งกันภุคณ์มีคำจ ได้รับคำ
อธิบายเป็นอย่างเดียวกัน คือ ให้ใช้คาถาที่แม่เมตตาคิด ซึ่ง
ท่านอธิบายว่า ถ้าภุคณ์มีคำจเป็นของมีจริง ก็คือดวงวิญญู-
ญาณที่ยังเที่ยวเร่ร่อนอยู่ และทางดีที่ถูกต้องซึ่งบังกันมิให้
ดวงวิญญูญาณเหล่านั้นมาก่อผลร้ายอย่างหนึ่งอย่างใดให้ ก็
คือแม่เมตตาคิดให้ไป ตั้งใจขอให้ดวงวิญญูญาณทั้งหลาย
มีความสุขเกษม เรื่องกันผัวมีอยู่ท่าน ข้าพเจ้านำเรื่องนี้มา
ดูความดีเกิดของท่านผู้อ่าน ก็เพื่อยืนยันหลักวิชาทางใจที่
ข้าพเจ้าได้กล่าวมาในหนังสือเล่มอื่นหลายเรื่องว่า ของดีที่สุด

ที่จะบ่งกันอันตราย ไม่ว่าจะจากคนหรือจากผี คือ เมตตาคิด
ของเราเอง

โดยนัยอันเดียวกัน มีมนต์บทหนึ่ง ซึ่งอยู่ใน “ขันช-
ปริต” ที่ครูอาจารย์สอนว่า ใช้สำหรับบ่งกันสัตว์ร้าย ไม่
ว่าเวลาจะเข้าป่าหรือตงน้ำ ถ้ากลัวสัตว์ร้ายก็ให้ใช้คาถานี้
ซึ่งมีข้อความว่า

สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ กูตา จ เกวลา
สัพเพ ภัทธา นิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปมาคมา

แปลว่า “ขอให้สรรพสัตว์ที่มีชีวิตทั้งหลาย บรรดา
ที่เกิดมาแล้วทุกหมู่เหล่า จงเห็นแก่ความเจริญของกันและกัน
อย่าให้มีโทษบาปอันใดมาถึงเลย” ความนี้มีเพียงเท่านี้ ซึ่ง
เป็นเรื่องแม่เมตตา ปรรณนาอันดีสุด อันเป็นหัวใจของ
พระพุทธศาสดา

มีคาถาหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าชอบมาก และเข้าใจว่ามีความ
สำคัญมาก เพราะอยู่ในเรื่องนิยายหุ้มห่อ เช่นเดียวกับ
กับโมรปริต คาถานี้อยู่ในขันชปริต และ ตูริยปริต ผู้
นิยายเกี่ยวกับความเชื่อของคนโบราณ ในเรื่องจันทร์ปราภา

และดูริยปราคา ซึ่งนิยายโบราณเล่าว่า เป็นเพราะราหูเข้า
มาจับพระจันทร์หรือพระอาทิตย์ไว้ แล้วถล่มกินเข้าไป จึง
เกิดดูริยคาช หรือจันทคาช แต่ราหูเป็นยักษ์ที่มีเพียงครึ่งตัว
เมื่อจับพระอาทิตย์หรือพระจันทร์ได้เข้าไปในปากแล้ว บางที
ก็คายคืนออกมา บางทีก็ปล่อยให้ผ่านท้องไปออกทางท้อง
แต่พระราหูไม่ตามารถจะเอาพระอาทิตย์หรือพระจันทร์ ไว้ใน
ท้องของตัวเองได้นาน เพราะเหตุว่าทั้ง พระอาทิตย์และพระจันทร์
นั้น มีมนต์บทหนึ่ง ซึ่งเมื่อดวงเขาแล้วก็ทำให้ราหูเฝ้าร้อน
เหมือนหนึ่งว่าศีรษะจะแตกออกเป็นเจ็ดเสี่ยง จึงจำต้องปล่อยให้
พระจันทร์หรือพระอาทิตย์ มนต์บทนั้นมีความหมายเพียงตั้งวรรค
คือ

นโม เต พุทธวรัคคฺ วิปปมุตโตสิ สัพพชฺ

สัมพาชปฏินันโนสมิ คัสสะ เม สรณํ ภาวะ

ทั้งในทางความและทางไวยากรณ์ ก็ที่ดีที่สุดในบรรดา

มนต์ทั้งหลายที่ชาวพม่าเจ้าเคยพบมา ผู้ที่เป็นนักเรียนवादเข้าใจ

ภาษาบาลี ย่อมจะรับรองต้องกัน ว่ามันเป็นคาถาคึ่งในทาง

ถ้อยคำและไวยากรณ์ คำแปลมีดังนี้

“ข้าพเจ้าขอมติการองค์พระพุทธเจ้า ผู้ดำหาญ
และพ้นจากกิเลสทั้งปวง บัดนี้ข้าพเจ้าตกอยู่ในความคับขัน
ขอพระองค์จงเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า”

ครูอาจารย์ให้ไขมันดับทนต์ ในยามคับขันที่ไม่รู้จะทำ
ประการใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเวลาต้องถูกจับกุมคุม
ขัง หรือความคับขันอย่างอื่น ๆ ความจริง ถ้าเราพิจารณาดู
ความในคธา เราจะเห็นได้ว่าเป็นข้อความที่น่าเด๋อมาได้มาก
เพราะมีคำว่ายตกอยู่ในที่คับขัน ขออานุภาพของพระพุทธเจ้า
ซึ่งเป็นผู้ดำหาญ และวิมุติหลุดจากทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว มา
เป็นที่พึ่ง ผู้ผูกนิยายก็ผูกไว้อย่างดีสำหรับจะบอกวิธีไว้ คือ
ผูกเรื่องราหุยกษรยามาจบจันทร์ พระอาทิตย์ เมื่อพระจันทร์
พระอาทิตย์ความดับทนต์เขาแล้วก็ต้องปล่อย นเป็นคธอย่าง
อีกข้อหนึ่งของกาไรเรื่องนิยายหม้อของดีไว้

มีมนต์อยู่ใน “อาฏนาฎยปริต” ซึ่งครูอาจารย์สอน
ว่า เป็นมนต์สำหรับดวงดีให้บัญญัติ ข้อความในมนต์ดับทนต์
ก็คุ้มเหตุคุ้มผล คือมีข้อความว่า

สัพเพ พุทธา มหาเตชา มหาบัญญัติ มหาพิพลา
เตสาหิ สิริสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตเม

แปลความว่า “พระพุทธรูปเจ้าทรงหลาย ผู้มีเดชยิ่งใหญ่
มีบุญญายิ่งใหญ่ มีกำลังยิ่งใหญ่ ข้าพเจ้าขอหมัดการพระบาท
ของพระพุทธรูปเจ้าทรงหลายนั้น ด้วยเคียวเกด้า”

ความที่ทําให้น่าเชื่อว่า พระคาถานี้เหมาะสำหรับ
ปลุกบุญญา ก็คือมีคำทํางดถึงบุญญาของพระพุทธรูปเจ้าและ
หมัดการพระบาทด้วยเคียวเกด้า ซึ่งเป็นกรเคารพต่อพระ
บุญญา ผดตะท่อนอาจจะมาช่วยบุญญาของเราเองได้ เรื่อง
ของเวทมนต์เป็นดังนี้

มีอีกคาถาหนึ่ง ซึ่งคัดมาจาก อาฏานาฎิยปริต
เหมือนกันครูอาจารย์สอนให้ใช้ในเวลาที่จําต้องพบกับคนหุ้
มาก เช่น แดงปารุฎกา กถ้าวสุนทรพจน์ หรือ แดงการม
อย่างหนึ่งอย่างใด คาถานี้ชื่อว่ายังมีอีกคาถาหนึ่ง คือ ค
ทั้งในทางประวิติและในทางข้อความ ในทางประวิติ
คาถานี้เป็นคํานําข้อความ ซึ่งกล่าวถึงตอนที่ พระพุทธรูปประ
ภาคพระพุทธรูปคําณา ซึ่งนับว่าเหมาะสมควรสำหรับจะใช้ใน
การแดงปารุฎกา หรือ กถ้าวสุนทรพจน์ ถัดลงอีกคำรอง
คาถา ก็อยู่ในชั้นที่คํามาก ความในคาถานี้ดังต่อไปนี้

สัพเพ พุทธา อสมะสมา สัพเพ พุทธา มหิทฺธิกา
 สัพเพ ทสพฺลูปเตตา เวสาร์ชเชหุ ปาคตา
 สีหะนาทํ นทฺนเต เต ปรีสาสุ วิสารทา

แปลความว่า “พระพุทธรูปเจ้าทั้งหลาย ที่ไม่มีใคร
 เสมอเหมือน พระพุทธรูปเจ้าทั้งหลายผู้มั่งคั่งยิ่งใหญ่ ผู้มีกำลัง
 ครบถ้วน ๓๐ ประการ ผู้มีญาณที่ทำให้กล้าหาญ เป็นผู้
 ของอาจไม่ครั้นคร้าม บันไดดีดีหนาที่อยู่ในหมู่คนทั้งหลาย”

เราเรียกกันว่า คำว่า ดีหนา หมายถึงเตียงรองของ
 ราชย์ ซึ่งเมื่อรองจนแล้ว ดีอ่อนทงหงายก็พากันหวาด
 กัดด้วยดัดของ เมื่อพระพุทธรูปเจ้าครัดอะไรในที่ประชุมชนก็
 มักเรียกกันว่าดีหนา เพราะเป็นเตียงเหมือนเตียงราชย์ที่ไม
 สามารถจะมีใครมาโต้แย้งแข่งขัน เป็นคาถาที่อ้างถึงพุทธานุ
 ภาพ ในตอนนั้นเหมาะสมควรสำหรับจะใช้ในเวดปาฐกถา กล่าว
 ดุญทรพจน์ หรือแสดงคารม อย่างที่ครูบาอาจารย์ว่า

อีกคาถาหนึ่ง ซึ่งมาจาก ชยปริต ซึ่งครูบาอาจารย์
 ดอนว่า ใช้สำหรับสร้างอำนาจและเดชในดวงตา ข้อความ
 ในคาถามันดังต่อไปนี้

มารเสนา อภิกันตา สมันตา ทวาทสโยชนา
 ชันติ เมตตา อธิฐานา วิทธีเสตวาน จักขุมา
 แปลความว่า “เมื่อกองทัพของมาร ยกดวงเข้ามา พระ
 พุทธเจ้าทรงใช้พระเนตร ชักกองทัพของมาร ให้ออกห่าง
 ไปถึง ๑๒ โยชน์ ด้วยชันติบารมี เมตตาบารมี และอธิษ-
 ฐานบารมี”

เป็นการยากที่จะหาคาถาใดตัวอย่างนี้ เรื่องพระพุทธร
 เจ้าชนะมาร หรือเรื่องขับไล่พวกพดเสนามารออกไปเข้าใจ
 กันว่าเป็นเรื่องเปรียบเทียบ แต่ความในคาถานี้ก็แสดงความ
 ศักดิ์สิทธิ์ในการใช้พระเนตรของพระพุทธเจ้าให้ประกอบด้วย
 บารมีสามประการ คือ ชันติบารมี ได้แก่ความอดทน ไม่
 คิดร้ายตอบ แต่ก็ได้ถอยหนี เมตตาบารมี คือ การแผ่
 เมตตาจิต คิดให้พวกนั้น แม้แต่จะมาทำร้าย ให้อยู่เย็นเป็น
 สุข อย่างเดียวกับเรื่องคาถาอื่นนี้ เพราะพวกยักษ์มารหรือคน
 ร้าย ก็เป็นเช่นเดียวกับภูตผีมีค่าจ ดังมารชจัดได้ด้วยเมตตา
 บารมี เรื่องอธิฐานบารมีนั้น หมายความว่า ความปรารถนา
 ซึ่งตรงกับทางจิตวิทยา ที่เขาสอนว่า ให้เอาความปรารถนา

ได้เข้าในดวงตา คือเมื่อเราจ้องใคร อย่างดีก็คิดว่ายังดู
 ให้เอาความปรารถนาได้เข้าไปในดวงตาค้วย คือเราต้อง
 การจะให้เขามีความรู้ดีอย่างไร ก็ตั้งความรู้ดีอันนั้นไป
 ทางดวงตา หัดกิจบางอย่างนั้นก็อยู่ในทางพระพุทธศาสนามาอย่าง
 คาถาทักขมาข้างคณ ขำพเจ้าเดอมได้ในคาถานี้โดยถ้อย
 คำของคาถา และเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น

ถ้าเราไปหาอาจารย์ที่รศนามนต์ และถ้าเราขอ
 มนต์ในทางอำนาจ เวลาท่านรศนามนต์ให้เรา เราจะได้ยิน
 คำที่เริ่มต้นว่า "ทิวา คปติ อาทิจโจ" คำว่า "คปติ"
 เรามาใช้ว่า "คปะ" แปลว่า ความร้อนหมายถึงเดช อำนาจ
 เรื่องนี้มาจากคาถา ซึ่งเราเรียกว่า "พุทธมงคลคาถา" มี
 ข้อความดังต่อไปนี้

ทิวา คปติ อาทิจโจ รัตติมาภาติ จันทิม่า
 สันนัทโท ขัตติโย คปติ ฉายี คปติ พรหมโณ
 อณะ สัพพะมโหรัตติ พุทโธ คปติ เตชสา

แปลความว่า "พระอาทิตย์ย่อมดำแดงเดชให้ร้อนใน
 เวลากลางวัน พระจันทร์ให้แสงสว่างในเวลากลางคืน พระ

มหากษัตริย์ มีพระเดชเมือทรงเครื่องรบ พราหมณ์มีเดช
 เวลาแห่งในฉาน ส่วนพระพุทธรเจ้าหน มีพระเดชรุ่งโรจน์ทั้ง
 กตางวันกตางคืน ”

นี้เป็นคาถาทศครูบาอาจารย์เด็กมาไว้ ในการรตนนำ
 มนต์ เพื่อเดช เพื่ออำนาจ ทั้งจริง เป็นข้อความที่เหมาะสม
 อ่างถึงพระอาทิตย์ พระจันทร์ พระมหากษัตริย์ พราหมณ์
 และในที่สุดก็ยืนยันว่า พระพุทธรเจ้าทรงมีเดชมีอำนาจ ยิ่ง
 กว่าพวกนั้น จึงสมควรที่จะใช้เป็นเวทมนต์ทำให้เดช ให้
 อำนาจ

มีพุทธมนต์คาถาทศครูบาอาจารย์อีกคาถาหนึ่ง ซึ่งเรียกชื่อ
 ว่า “พุทธชัยมงคลคาถา” ชื่อของคาถาแต่คงอยู่ในตัวว่ามี
 ความสำคัญอย่างไร เราได้ยืมพระสวดบ่อยๆ อันที่จริง ถ้า
 เราทำบุญ พระก็จะต้องสวดคาถานี้ให้เราฟังทุกครั้ง และ
 เรียกกันว่า “พาหุ” บางที่เราจะเคยได้ยืมพระสวดเจมนหินหุ
 เกินไป จนไม่นึกว่ามีค่าสำคัญ แท้จริง ถ้าเราต้องการ
 พุทธมนต์สำหรับสวดช่วยกำจัดใจของเราในเวลาชั่วขณะ เวลา
 ที่ต้องสู้กับบุคคลหรือเหตุการณ์แล้ว พุทธชัยมงคลคาถาหรือ
 “พาหุ” นี้ มีของดีให้เราใช้มาก ทุกบททุกตอนเป็นเรื่อง

ของพระพุทธเจ้า อังชานุภาพของพระพุทธเจ้า เพื่อนำรัย
มรดกมาให้แก่เราทุกคน ดังท้าวว่า “คันฺเตชธำ ภวตุ เค
ชยมังคณิน” เวลาพระสวดเราได้ยินอย่างนั้นเต็มช ซึ่งแปล
ว่า “ขอรัยมรดกจงมีแก่ท่าน ด้วยเดชของพระพุทธเจ้า”
เวลาพระท่านสวดให้เรา ท่านต้องใช้คำว่า “เด” ซึ่งแปลว่า
แก่ท่าน แต่ถ้าเราจะเอามาสวดหรือภาวนาของเราเอง เพื่อ
ให้รัยชนะเกิดขึ้นแก่ตัวเราเอง เราก็จะต้องใช้ว่า “เม” คือ
สวดว่า “คันฺเตชธำ ภวตุ เม ชยมังคณิน”

พุทธรัยมรดกคาถา หรือ “พาหุ” นี้ มีอยู่ ๘ บท

และมีควมมุ่งหมายแตกต่างกันทั้งแปดบท กล่าวคือ

บทที่ ๑ ดำหรับเอาชนะศัตรูหมู่มาก เช่นในการ
สู้รบ

บทที่ ๒ ดำหรับเอาชนะใจคน ที่กระด้างกระเดื่อง
เป็นปฏิปักษ์

บทที่ ๓ ดำหรับเอาชนะศัตรูร้าย หรือคู่ต่อสู้

บทที่ ๔ ดำหรับเอาชนะใจ

บทที่ ๕ สำหรับเอาชนะการแก่งไถร้ายกาจโหด
หรืออคติความ

บทที่ ๖ สำหรับเอาชนะในการโต้ตอบ

บทที่ ๗ สำหรับเอาชนะเดห์เหี้ยมกโหด

บทที่ ๘ สำหรับเอาชนะทฤษฎีมานะของคน

เราจะเห็นได้ว่า ข้อดีพิเศษอยู่ในนี้ และถ้าพูดถึง
การที่จะเอาชนะ หรือการแสวงหาความมีชัย ก็ดูเหมือนจะ
ไม่มีอะไรนอกเหนือไปจาก ๘ ประการที่กล่าวข้างต้น ถ้า
เราเต็มใจนับถือพระพุทธมนต์ เราพยายามท่อง และเด็ก
ใช้บทที่เราต้องการ ก็คงจะเป็นผลดี

ก่อนที่จะนำเอาคัมภีร์คาถาและคำแปลมาไว้ให้ จำ
ต้องทำคำอธิบายบทต่าง ๆ ไว้พอสมควรก่อน เพราะความ
ในคาถาเองเข้าใจยาก ถึงจะแปลออกมาก็ยังเข้าใจยากอยู่
นั่นเอง เมื่อเราไม่เข้าใจ เราอาจจะไม่เกิดความเต็มใจได้
จึงควรหาทางทำความเข้าใจกันให้แจ่มแจ้งไว้ก่อน

ในบทที่ ๑ เป็นเรื่องผจญมาร คล้ายกับคาถาที่ยก
มาข้างต้น ซึ่งมีเรื่องว่า พระยามารยกพลใหญ่หุดงมา

พระพุทธเจ้าก็ทรงดำริว่าเราชนะได้ จึงถือเป็นบทสำหรับ
เอาชนะศัตรูहु่มามาก เช่นในการสู้รบ

ในบทที่ ๒ เรื่องเล่าว่า มียักษ์คนหนึ่ง ชื่อ อาพระ-
วณะ เป็นผู้มักกระด้าง และมีกำลังยิ่งกว่าพระยามาร
พยายามมาใช้กำลังทำร้ายพระองค์อยู่จนตลอดรุ่ง ก็ทรง
ทรมาณยักษ์คนนั้นให้พ่ายแพ้ไปได้ จึงถือเป็นบทที่ใช้เอาชนะ
ปฏิปักษ์หรือศัตรู

ในบทที่ ๓ มีเรื่องว่า เมื่อพระเทวทัตทรยศต่อพระ
พุทธเจ้า ได้จัดการให้คนปล่อยช้างดำ ที่กำลังตกมัน ชื่อ
นาพาตี เพื่อมาทำร้ายพระพุทธเจ้า แต่เมื่อช้างมาถึงก็ไม่
ทำร้าย จึงถือเป็นบทที่ใช้เอาชนะศัตรูร้าย

ในบทที่ ๔ เป็นเรื่องขององคฺุติมาถ ซึ่งเรารู้กันแพร่
หลาย คือองคฺุติมาถนั้น อาจารย์บอกไว้ว่า ถ้าฆ่าคนและ
สัตว์มือमारอยเป็นสัตว์ยกขอให้ครบพัน ก็จะมีฤทธิเดช
ยิ่งใหญ่ องคฺุติมาถฆ่าคนและสัตว์มือได้ ๙๙๙ เหลือออกผนว
เดี่ยวจะครบพัน ก็มาพบพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรง
ดำริว่าเราชนะ ถึงกับองคฺุติมาถเด็กเป็นโจร และยอม

เข้ามาบวชกลายเป็นพระสาวกองค์สำคัญองค์หนึ่ง จึงถือ
เป็นบทที่ ๕ เหาชนะใจผู้ร้าย

ในบทที่ ๕ หญิงคนหนึ่งมีนามว่า จิญจมาณวิกา
ได้ร้ายพระพุทธรเจ้า โดยเอาไม้กตมๆ ได้เข้าที่ท้องแล้วก็ไป
เที่ยวบ่าวสาวให้เด่าดีดว่า ตั้งครรภ์กับพระพุทธรเจ้า พระ
พุทธรเจ้าทรงเอาชนะ ให้ความจริงปรากฏแก่คนทั้งหลาย ว่า
เป็นเรื่องกล่าวร้ายได้โทษพระองค์โดยแท้ จึงถือเป็นบทที่
เอาชนะคดีความ หรือการกล่าวร้ายได้โทษ

ในบทที่ ๖ เป็นเรื่องที่พระพุทธรเจ้าทรงเอาชนะด้จก
นิครนถ์ ซึ่งเป็นคนเจ้าใจหาร เข้ามาได้คอบกับพระพุทธรเจ้า
จึงถือเป็นบทที่เอาชนะในการได้คอบ

ในบทที่ ๗ เป็นเรื่องที่พระพุทธรเจ้าให้พระโมคคัลลาน์
อัครมหาสาวกไปต่อสู้ เอาชนะพระยานาค ชื่อ นันโทปนันทะ
ผู้เดห์เหี้ยมในการต่อสู้มากหลาย จึงถือเป็นบทที่เอา
ชนะเดห์เหี้ยมกโบาย

ในบทที่ ๘ เป็นเรื่องที่พระพุทธรเจ้าทรงเอาชนะพกา
พรหม ผู้มีทสิริแรงกล้าสำคัญว่าคนเป็นผู้มีความสำคัญที่สุด

แต่พระพุทธเจ้าก็ทรงสามารถทำให้พกาพรหมยอมตะทั้งทิษฐิ
มานะ และยอมว่าพระพุทธเจ้าสูงกว่า จึงถือเป็นบทที่ใช่เอา
ชนะทิษฐิมานะของคน

เมื่อเราเข้าใจเรื่องอย่างนี้แล้ว การที่จะอ่านคาถา
และคำแปลก็ง่ายเข้า ข้าพเจ้าขอนำคาถาทิ้งแปลมาไว้ให้
เพื่อว่าถ้าท่านเดี๋ยวนี้ใฝ่อยากจะทำสมาธิให้ได้ ไช้ก็จะได้ ไช้
ได้สะดวก อันที่จริง ถ้าท่องไว้ให้หมดทั้งแปลบทที่ไม่อยาก
เห็ดอกำลังแฉะเราจะได้มีโอกาสพ้นความจำอยู่เดี๋ยวนั้น เพราะ
พระจะดลใจให้เราฟังทุกครั้งที่เราทำบุญ

—๑—

พาหุ สหัสสนภินิมิตตาวุชันต์
ครีเมขลั อุตติโฆรสเสนมารุ
ทานาทิธัมมวิธินา ชิตวา มุนินโท
ตันเตชสา ภวตุ เม ชยมังคลานิ
คำแปล—พระยามารผู้มีนิมิตแขนได้คงพัน ถัด
อาวุชกรบมือ ข้างซ้อ ครีเมขระ พร้อมด้วยเสนามารให้ร้อง
มา องค์พระจอมมุนีก็เอาชนะได้ ด้วยทานบารมี ด้วยเคระ
อนัน ขอชัยมงคลจงมีแก่เรา

-๒-

มาราคิเรกะมภิยุชณิตะสัพพะรัตติ
 โหมรัมปนาพวะกะมักขะมะถัทธยักขัม
 ขันตัสุทนต์ะวธินา ชิตวา มุนินโท
 ตันเตชสะสา ภวตุ เม ชขมังกลาณี

คำแปล—อาพระวณะยักษ์ผู้มีจิตกระด้าง ปราศจาก
 ความยับยั้ง มีฤทธิใหญ่ยิ่งกว่าพระยามาร เข้ามาประทุษ
 ร้ายอยู่ตลอดรุ่ง องค์พระจอมมุนีก็เอาชนะได้ ด้วยขันติ
 บารมี ด้วยเดชอันนี้ ขอขมังกลาณี

-๓-

นาพาคีรี กชวรํ อคิมัตตภูตัม
 ทาวักคิจักกะมะสะนัวะสุทาทุณันตัม
 เมตตัมพุเสกะวธินา ชิตวา มุนินโท
 ตันเตชสะสา ภวตุ เม ชขมังกลาณี

คำแปล—ช้างตัวประเสริฐ ชื่อ นาพาคีรี เป็นช้าง
 เมามัน โหดร้ายเหมือนไฟไหม้ป่า มีกำลังเหมือนจักรอาวุธ
 และสายฟ้า องค์พระจอมมุนีก็เอาชนะได้ ด้วยพระเมตตา
 บารมี ด้วยเดชอันนี้ ขอขมังกลาณี

-๔-

อุกขิตตะจักษุคระมตีหัตถะสุทารุณันต์
 ชาวันตีโยชนะปถัง กุลิมาละวันต์
 อิทธีภิสักขตะมโน ชิตวา มุนินโท
 ตันเตชสา ภวตุ เม ชยมังกลานี

คำแปล—โจร ชื่อ องคฺติมาถ มีฝีมือเก่งกล้าถือ
 คามเงอวังได้พระองค์ไปตดอตกทาง ๓ โยชน์ องค์พระจอม
 มุนีกเอาชนะได้ ด้วยการกระทำอิทธิปาฏิหาริย์ ด้วยเดชะ
 อนัน ขอชยมังคดจงมีแก่เรา

-๕-

กัตวานะ กัญฐุมุทริ อิวะ คัพภินียา
 จิญจาเยะ ทุณฺณววจนั ชนะกะยะมัจฉเ
 สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตวา มุนินโท
 ตันเตชสะสา ภวตุ เม ชยมังกลานี

คำแปล—นางจิญจมาณวิกา ใช้ไม้มีดชันฐานกตม
 ได้ที่ห้อง ทำอาการประหนึ่งว่ามัครภัก เพื่อกล่าวร้ายพระ
 พุทธเจ้า องค์พระจอมมุนีกเอาชนะได้ ด้วยวิธีตั้งบระจับ
 พระหฤทัยในท่ามกตางหมุคน ด้วยเดชะอนัน ขอชยมังคด
 จงมีแก่เรา

-๖-

สั่งจ้ วิหายะ มติสัจจกวัตเทคคัง
 วาทาภิโรปีตมนัน อติอันธกคัง
 ปัญญาปทีปะชลโต ชิตวา มุนินโท
 คันเดชะสา ภวตุ เม ชยมังคลานี

คำแปล — ตั้งจากนิครนถ์ ผู้มีนิตยธรรมทั้งความดีด้วยใจ
 แต่จะยกย่องถ้อยคำของคน ให้ตั้งประหนึ่งว่ายากจริง เป็นผู้
 มีคณมนั่วมา องค์พระจอมมุนีก็เอาชนะได้ ด้วยรูนิตยธรรม
 ตรัสเทศนา ด้วยเศระอัน ขอชัยมงคลจงมีแก่เรา.

-๗-

นันทโตนันตะภุชคัง วิพุชัง มหิตธิ
 ปุคเตนะ เถรภุชเคนะ ทมาปยันโต
 อิทฐูปเทสะวิธินา ชิตวา มุนินโท
 คันเดชะสา ภวตุ เม ชยมังคลานี

คำแปล — องค์พระจอมมุนีได้ โปรดให้ พระโมคคัล
 ลาน์เถระ นิรมิตกายเป็นนาคราชไปทรมานพระยานาค ชื่อ
 นันโทปนันตะ ผู้มีฤทธิ์มาก ให้พ่ายแพ้ด้วยวิธีอันเป็นอุปกเทห์
 แห่งฤทธิ ด้วยเศระอัน ขอชัยมงคลจงมีแก่เรา.

ทุกคาหะทิฏฐุภุขเคนะ สุทัฏฐุหัตถ์ถิ
 พรหม วิสุทธิสุตฺติมิทธิพกาภิธานัน
 ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภวตุ เม ชยมังกลานิ

คำแปล — พรหม ผู้มีนามว่าท้าวพกา มีฤทธิและ
 ดำคัญคน ว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริบูรณ์ มีทิวสรีที่ถ้อย
 ผิดตรงอยู่อย่างแน่นแฟ้น องค์พระจอมมุนีก็เอาชนะได้ด้วย
 วิชเทคนาญาณ ด้วยเดชอันนี้ ขอขัยมงคลจงมีแก่เรา
 นคอพุทธขัยมงคลคาถา ซึ่งมีทุก ๆ อย่างไว้ให้ผู้
 เด็ดมได้เด็ดไ้

มีเรื่องเล่าว่า พระองค์ฤมาต ซึ่งเคยเป็นโจรคัตันว
 มีอดังกล่าวมาข้างต้น ภายหลังที่บวชแล้วก็ออกไปบิณฑบาต
 ด้ตรมีกรรมแก่คนหนึ่ง ออกมาได้บาตร ด้ตรมีเคยเห็นพระ
 องค์ฤมาต ในขณะที่เป็นผู้ร้ายฆ่าคน ครั้นมาเห็นในสัมนะ
 เพศ ก็คิดว่ายังเป็นโจรและปลดอมตัวเป็นพระมา จึงจึงหนี
 เข้าประตูไม้ทั้น เข้าไปทางรวซึ่งเป็นไม้ปักไว้ห่างๆ พยายาม
 รอดช่องรวเข้าไป จึงติดอยู่ที่ทอง เพราะกาดังมีกรรมแก่
 พระองค์ฤมาตจึงกล่าวว่

“บโตนั ภาคินิ อริยาอะ ชาคิยา ชาโค
 นาภิชานามิ สัจฉิจจะ ปาณั ชวีตวา โวโรเปตา
 เตนะ สัจจนะ โสคถิ เต โหตุ โสคถิ คัพภัสสะ”

คำแปล — น้องหญิง เราได้เกิดใหม่ในชาติอริยะแล้ว
 ไม่จงใจที่จะปลงชีวิตใครอีกต่อไป ด้วยคำสัตย์อนัน ขอ
 ความดีด้วยดีจงมีแก่เธอ และขอความดีด้วยดีจงมีแก่กรรมกรของเธอด้วย”

ทางพระเรียกกรรมของพระองค์ผู้มาด ที่กต่างดงน
 ว่า “องค์ผู้มาดปริต” และใช้สัตว์ในงานกรรมกด้วย เพราะ
 ทางประวัติกี่เล่าต่อไปว่า เมื่อพระองค์ผู้มาดพูดอย่างนั้นแล้ว
 ดักรผู้หนักคอดบุตรในถิ่นโดยสัตว์ดีทิภาพ ทางเวทมนต์ถือ
 ว่าเป็นมนต์ดีที่สุด สำหรับทำนามนต์ให้คอดบุตรง่าย แต่
 ต้องเป็นนามนต์ที่ผู้อนทำให้ ไม่ใช่มนต์ที่ผู้คอดจะสัตว์
 ภาวนาเอง เรื่องที่มีประวัติกี่และก้อยคำคืออย่างนี้ เป็นเรื่องที
 ข้าพเจ้าได้เอามาได้

ในบรรดานมคัคคาถาทงพุทธ หรือทีเรียกอีกอย่าง
 หนึ่งว่าพระพุทหมนตนั้น ดูเหมือนจะยกย่อง “อภังกริต”

เป็นมนต์สูงสุด และศักดิ์สิทธิ์ที่สุด เพราะในบาตเองก็มีคำ
สรรเสริญมนต์บทนี้ว่า “ บัญญาภัม มหาเศรษฐี วัณณกิตติ
มหายะธ ” ซึ่งแปลว่า เป็นมนต์ที่ทำให้มีบุญ มีลาภ มี
อำนาจยิ่งใหญ่ มีผิวพรรณผุดผ่อง มีชื่อเสียงและมียศใหญ่
หลวง มนต์บทนี้มีข้อความดังต่อไปนี้

ทุกขัปปัตตา จ นิตทุกขา ภยัปปัตตา จ นิพภยา
โสภัปปัตตา จ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปี ปาณิน
แปลว่า — ขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่กำลังมีทุกข์
จงพ้นทุกข์ ที่กำลังมีภัย จงพ้นภัย ที่กำลังมีโรค - จง
พ้นโรค

ท่านผู้อ่านอาจจะคิดว่า ข้อความเพียงเท่านั้นเอง ไม่
น่าจะเป็นมนต์ที่ทำให้ผู้สวด ผู้ภาวนา มีบุญ มีลาภ มีอ
นาจยิ่งใหญ่ มีผิวพรรณผุดผ่อง มีชื่อเสียง และมียศใหญ่
หลวง แต่เราพึงเข้าใจว่า นี่เป็นสาระสำคัญที่สุดในหลักการ
ของพระพุทธมนต์ คือหลักใหญ่ของพระพุทธศาสนา คือ
การให้มนุษย์แผ่เมตตาจิต หวังดีซึ่งกันและกัน ในที่อื่นอีก
หลายแห่ง สอนให้เราปรารถนาดีแก่เทวดา และมนุษย์ทั้ง

หลาย แม้แต่ผู้แพ้ ก็ให้กลับชนะ เช่นในคำว่า “ชัย
 เศวมนุสตันัน ชโย โหตุ ปราชิต” ซึ่งแปลว่า ขอชัย
 ชนะจะมีแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ขอให้ผู้แพ้แล้วจงกลับ
 ชนะ มีบางบทที่ขอให้แม่เมตตาคงกระทั่งถึงศัตรู ทางพระ
 พุทธศาสนาคือว่า ดวงจิตที่จะนำบุญนำตาก นำความดี
 เจริญข้อดี และถึงที่ใดทุกอย่างมาให้แก่เรานั้น ก็คือดวง
 จิตเมตตาของเราเอง ความดีจะเกิดขึ้นแก่เรา ก็เมื่อเรา
 ปฏิบัติความดีแก่ผู้อื่น ฉะนั้นถ้าเราเชื่อศรัทธาทางพระพุทธ
 ศาสนา เราก็ต้องเชื่อว่า มนต์บทนี้เป็นมนต์ศักดิ์สิทธิ์จริง
 เพียงจะทดลองดูก็จะเห็นผล คืออย่างใดก็ตามว่าดีหรือภาวนา
 ขอให้ตั้งใจให้แน่วแน่ตามถ้อยคำของมนต์คาถาบทนี้ ว่าขอ
 ให้มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย พ้นจากทุกข์โศกโรคภัย มีความ
 เกษมดีราญกันทั่วหน้า แม้แต่ศัตรูของเรา ก็ขอให้ได้รับ
 เมตตาจิตของเราด้วย ทำให้ใจได้อย่างนี้ อย่างน้อยก็เป็นความ
 ดีใจ หักห้ามความโกรธความกตัญญู และสร้างกำลังอำนาจ
 ทางใจให้แก่เราอย่างมาก

เรื่องมนต์คาถายังมีอีกมาก โดยเฉพาะในทางพระ
 พุทธศาสนาเองก็ยังมีอีกมากมายหลายบท ถ้าหากจะนำมา

ไว้ในทันทีหมด ก็จะพินเฉือนกันไป ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่า
บทมนต์คาถาค่าง ๆ ที่ข้าพเจ้านำมาเสนอแก่ท่านผู้อ่านข้าง
คั่นนี้ ไม่เป็นเรื่องเหลวไหลให้โทษ ดำหรับท่านผู้อ่านที่เป็น
พุทธศาสนิก ข้าพเจ้ารับรองว่าได้ประโยชน์เพราะได้เครื่อง
ยึดเหนี่ยวสำหรับดวงจิต ความเป็นไปในชีวิตมนุษย์เราเป็น
เหมือนการเดินทางข้ามห้วงเหว เราเดินทางข้ามสะพานที่เตี้ยงภัย
เราจะเดินเก่งหรือล้มถดถอยแรงสักเพียงไร ถ้ามีเครื่องยึด
เหนี่ยวไว้บ้าง ก็ดีกว่าไม่มี การไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึด
เหนี่ยวเดยนั้น เราอาจจะมีเวตาพลาดพลั้งหรือใจเสีย และ
พลัดตกลงไปได้ การดำเนินชีวิตก็เป็นเช่นนั้น

ในทางปรัชญาที่ดี ทางจิตวิทยาที่ดี ฉะนั้นถ้าเราเกิด
ความหวั่นวิตกหรือไม่แน่ใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่กล้าทำ ไม่
กล้าตัดสินใจ ทงๆ ที่เรารู้ว่าเป็นการถูกต้องเป็นทางดี เป็น
ความชอบธรรม ในกรณีเช่นนั้น เขาสอนให้เราระวังกว่า
เราไม่ใช่ตัวคนเดียว แต่มีกำลังอันมหึมาสนับสนุนอยู่เบื้อง
หลังเรา เขาสอนให้เราสร้างมโนคติมองเห็นภาพตัวของเราเอง
เป็นบุคคลที่วาง ใหญ่กว่าตัวเองหลายเท่า มีกายถ้ำยากำถัง

มหาศาล ถ้อยคำของมมัทธานุภาพ ยืนอยู่เบื้องหลังตัวจริง
 ของเรา คอยคุ้มครองป้องกันและช่วยเหลือตัวจริงของเรา
 นั้นแสดงให้เห็นว่าในทางปรัชญาทั่วไป หรือจิตวิทยาสมัย
 ใหม่ ก็ยังต้องการเครื่องยึดเหนี่ยว ถ้าแทนที่เราจะทำอย่าง
 นั้น เราจะใช้พระพุทธคุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว จะง่ายกว่า
 เป็นอันมาก

นอกจากนั้น ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่า มนต์คาถาทาง
 พระพุทธศาสนาที่ข้าพเจ้ายกมาให้ท่าน ทุกบทล้วนแต่จะช่วยให้
 ดวงใจของเราสงบได้บริสุทธิ ปราศจากความคิดร้าย ให้โทษ
 ภัยแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตรงกันข้าม เป็นเครื่องทำใจของเราให้เกิด
 ความเมตตาอารี ประารถนาดีต่อคนทั้งหลาย มนต์บทที่กล่าว
 ดังคำที่คัด ก็คือมนต์ที่ขอความให้เราแผ่เมตตาจิตมาก
 ที่สุด ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอยืนยันว่า เรื่องมนต์คาถาที่ข้าพเจ้านำ
 มาจดไว้ในบทนี้ ไม่มีทางร้ายทางเสีย จะมีก็แต่ทางดี ทาง
 ดีอย่างน้อยที่สุดก็คือทำให้ใจของเราดี แต่ถ้าเราเชื่อว่า เรา
 เดือดมิได้จริงๆ ทางดีอาจจะมีมากกว่านั้น มนต์คาถาเหล่านี้
 อาจจะเป็นของศักดิ์สิทธิ์ ให้ความคุ้มครองป้องกัน ให้บุญ

ให้ต่าง ให้ผิดแต่เราจริงตามที่ครูบาอาจารย์ บอกเราก็ได้
ความมหัศจรรย์ในเรื่องมนต์คาถาอาจจะมียุจริงก็ได้ ซึ่ง
นับว่าเป็นความมหัศจรรย์ทางจิต

สำหรับท่านผู้อ่านที่มีใช้พุทธศาสตร์ ข้อความใน
บทกวีอาจจะขทางให้แก่ท่าน ว่าเราควรจะใช้มนต์คาถาใน
ทางใด หมายความว่าถ้าในดลิตศาสตร์ที่ท่านนับถืออยู่นั้น
มีเรื่องมนต์คาถาอยู่เหมือนกัน ท่านก็จะจับหลักได้ว่าจะใช้
มนต์คาถาอย่างไรจึงจะเป็นทางดี เพราะข้อความที่กล่าวมา
ในบทนี้ ได้ให้หลักเรื่องมนต์คาถาไว้ ๔ ประการ คือ

๑. มีประวัติอันน่าเชื่อถือนับถือ ดลิตศาสตร์ทุก
ศาสตร์ย่อมมีประวัติ ในประวัตินั้นๆ หรือแม้ในเรื่องนิยาย
ก็ผู้คน ย่อมมีของค้อยู่ภายใน ถ้าได้ประวัติดีเป็นที่เชื่อถือ
ได้ก็น่าเชื่อถือ เช่นที่ข้าพเจ้าเชื่อในโพธิมังคปรีตมาก เพราะ
มีประวัติดังกล่าวมาแล้ว ถ้าไม่ใช่ประวัติแต่เป็นนิยาย ก็
อาจจะเข้าใจได้ว่า ของดีได้มีอยู่ก่อน แล้วผู้นิยายห่มห่อ
ภายหลัง ซึ่งเป็นปกติของคนโบราณชอบเก็บของดีด้วยวิธี
ผูกเรื่องผูกนิยายห่มห่อไว้ตั้งแต่ไฮเมอริ์ ของกรีกลงมาตั้งแต่

ดินแดนกรีกมาจากกระทั่งแม่น้ำดีนซุ แม่น้ำคงคา ตตอกไป
ถึงแม่น้ำหวงโหและยังจอ ซึ่งเป็นแดนแห่งศาสนาและ
ปรัชญา ถ้วนใช้นิยายเป็นเครื่องมือนำคำคุณคำสำหรับเก็บรักษา
ของดี พระพุทธเจ้าเองก็เป็นนักเด่านิยาย ดังปรากฏในเรื่อง
นิทานเรื่องชาตกมากหลายในทางพระพุทธศาสนา

มีเรื่องหนึ่งใน วัฏฏกปริต ว่า พระพุทธเจ้าทรงดำ
ให้พระดำริบุตร อัครสาวกฟังว่า นกกลุ่มตัวหนึ่งเพิ่งออกจาก
ไข่ได้ไม่นานนัก หนักปีกยังไม่แข็งแรงพอที่จะบินได้ นก
พ่อแม่ก็ไม่อยู่ ออกไปหากิน อยู่ทางไฟไหม้ป่า ซึ่งไม่มีทาง
ที่ลูกนกกลุ่มตัวนั้นจะรอดได้ ลูกนกกลุ่มใดกล้าวมหนักตั้งคอไปนี้

“อติโลเก สัตถุโน สัจจ โสเจยยะ นุตตะยา
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ สัจจะกิริยะมนุสฺสคฺรี
อวัชชิตวา ชัมมะพลํ สริตวา ปุพพะเก จิเน
สัจจผละมวัสสาเย สัจจะกิริยะมกาสหิ
สันติ ปักขา อปัตตนา สันติ ปาธา อวัญจนา
มาตา ปิตา จ นิกขันตา ชาตเวทะ ปฏิกกมะ”

แล้วไฟป่าก็หยุดอยู่ห่างจากรังนกนั้นมาก ไม่ไหม้
ตามมาถึงรังนกกลุ่ม ลูกนกกลุ่มตัวนั้นก็พ้นอันตราย

คนสมัยนั้น เช่น พระสารีบุตร ย่อมเข้าใจได้ว่า
 การที่พระพุทธเจ้าตรัสเล่าอย่างนี้ เป็นการประทณกาลากัน
 ไฟไหม้ ส่วนเรื่องนิยายนั้น ก็รู้กันดีว่าเป็นเครื่องหม้อ
 แต่ความคิดของคนในเวลานั้น ไม่ถือว่านิยายเป็นเรื่องเท็จ
 แม้จะไม่เชื่อว่าเป็นความจริง ก็ถือว่าเป็นเครื่องม้อดำหรับ
 ดึงสอน หรือให้ของดี

ความในกาลาข้างต้นนี้ ถ้าแปลออกก็ได้ความว่า
 “คือเป็นของมีคุณอยู่ในโลก ความดีด้วย ความ
 บริสุทธิ์ และความเอ็นดูปรานีซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งสำคัญ
 ในโลก ข้าพเจ้าเป็นผู้ถือความดีด้วย กระทำทุกสิ่งทุก
 อย่างด้วยความดีด้วย ข้าพเจ้าจะตั้งถั่งถั่งธำนาภของพระ
 ธรรม และจะตั้งถั่งถั่งพระเป็นเจ้าผู้ชนะแสดทงหลาย ด้วยถั่งถั่ง
 แห่งความดีด้วย ข้าพเจ้าจึงขอทำความดีด้วย บั๊กของข้า
 มื่อຍุ่กักริง แต่บินไม่ได้ เท้าของข้ามี แต่ยงเดินไม่ได้ พ่อ
 แม่ของข้าก็ออกไปหาอาหารข้างนอก ขอให้ไฟบ้างขอไป
 ห่างจากข้าพเจ้าเถิด”

เป็นวัชการทางพระพุทธศาสนา ซึ่งถือว่านิยายต่างๆ
 ที่พระพุทธเจ้าทรงเดานั้นเป็น “ชาติก” คำว่า “ชาติก” แปลว่า

เกิด หมายความว่า เป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าเกิดในชาติปาง
ก่อน ถ้อยก่อนที่จะมาเกิดเป็นพระพุทธเจ้าทรงได้กำเนิด
มามากมายหลายชาติ แต่ละชาติก็ทรงสร้างบารมีเป็นอย่าง
ๆ ไป เรื่องนกกุ่มนก็เป็นที่หนึ่ง ที่ทรงสร้างดีจวบารมี ฉะนั้น
ข้อความในกาลานี้ จึงเป็นเรื่องความดี

ครูอาจารย์จึงสอนต่อไปว่า การที่เป็นคนมีความซื่อ
สัตย์มาตลอดกาลนั้น ย่อมเป็นบุญที่มีอานุภาพ ช่วยป้องกัน
อันตรายในยามคับขันได้ ถ้าเกิดภัยอันตรายอย่างคับขัน
ก็ให้ระลึกว่า ตัวเรามีความดีด้วยดีจิตมาตลอดกาล ไม่เคย
ฉ้อฉลคิดคดทรยศหรือโกงใคร ด้วยเหตุแห่งความดีจิตที่
ถือปฏิบัติมาเป็นเนืองนิตย์เช่นนี้ ขอให้ภัยอันตราย
ผ่านพ้นไป การนึกหรือตั้งใจเพียงเท่านั้น ครูบาอาจารย์ก็
สอนว่า ถ้าสามารถคุ้มครองภัยอันตรายได้ เห็นได้ว่าเรื่องเวทย์
มนต์ในทางพระพุทธศาสนาเป็นไปเพื่อความประพฤตินั่งนิ่ง
ของผู้เชื่อผู้ใช้ จึงถือได้ว่าเป็นของดี

ข้าพเจ้าเชื่อว่าในลัทธิศาสนาอื่น ๆ นอกจากพระพุทธ
ศาสนา ก็คงจะมีลัทธิอย่างเดียวกันหรือในทำนองเดียวกัน ซึ่ง

ท่านทราบดีว่า การตั้งอธิบายมาในบทนี้ แล้วยังถามว่าจะหยิบยก
เอาเรื่องทางศาสนาของท่าน ^๕ขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
เดี๋ยวนี้

๒. เป็นเรื่องนอบน้อมและอ้างอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์
ของพระเจ้าหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่ท่านนับถืออยู่ในลัทธิศาสนา
ของท่าน อย่างในศาสนาพราหมณ์มีอยู่มาก ที่อ้างอำนาจ
แห่งสวรรค์ อิศวร อินทร์ พรหม ซึ่งไทยเราเองก็ยัง
รับใช้อยู่นักกระมังคน ดังเหล่านี้จะมีจริงหรือไม่ก็ตามที แต่
เป็นเรื่องยึดเหนี่ยวกำลังใจ ลัทธิศาสนาทุก ๆ ศาสนา ย่อมมี
สิ่งหนึ่งสิ่งใด ^๕ และมนต์ท่องถึง หรือมีคำนอบน้อม
เคารพบูชาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาของตน ย่อมเป็นมนต์ที่
ใช้ได้

๓. ข้อความ มีความสำคัญอย่างมาก พวกนัก
เวทมนต์ทั้งหลาย โดยเฉพาะครูบาอาจารย์ที่ถือเป็นของจริง
มีความคิดอยู่เป็นสองทาง ทางหนึ่งคือไม่สนับสนุนให้แบด
หรือให้รู้ข้อความในมนต์คาถานั้น เพราะถ้ารู้ข้อความเสีย
แล้วก็จะจะไม่ค่อยเด้อมนได้ เพราะบางทีข้อความไม่เกี่ยวข้อง

อะไรกัน แต่อันที่จริง ถ้าเรากันคว่ำในทางประวัติด้วย และ
 แปลข้อความออกได้ด้วย เราจะเด่อมได้ยังจน ครูอาจารย์
 ออกทางหนึ่ง ให้ข้อความมนต์คาถาที่เป็นคำไทยที่เดียว หมายถึง
 ความว่าให้รู้ข้อความที่เดียว อันที่จริง เรื่องข้อความมีความ
 สำคัญมาก ตามความเห็นของข้าพเจ้าว่า เรารู้ข้อความไว้
 ดีกว่าไม่รู้ เพราะการรู้ข้อความนั้น ทำให้ใจเราหนักแน่น
 มากขึ้น ยิ่งรู้ประวัติด้วย ก็ยิ่งทำให้ใจหนักแน่นมากขึ้น
 มนต์ที่ขอความดีหรือมंत्रประวัติมาดี อย่างมนต์ทั้งหลายใน
 ทางพระพุทธศาสนาที่ข้าพเจ้ายกมาข้างต้นนั้น ถ้ามารณะ
 ช่วยกำลังใจได้ทั้งนั้น ท่านที่นับถือลัทธิศาสนาอื่น ก็อาจ
 จะนำหัตถ์ไปใช้ได้เหมือนกัน ถ้าท่านได้พบมนต์ในลัทธิ
 ศาสนาของท่านที่ขอความดี ก็ควรเป็นมนต์ที่นับถือได้

๔. หัตถ์สำคัญที่สุดในเรื่องมนต์คาถา ก็คือข้อความ
 หรือวิธีการใช้นั้น เป็นไปในทางที่ดีงาม ในทางที่จะให้เกิด
 ความเมตตาอาวรณ์ มิใช่คิดชิงกันและกัน ไม่ประทุษร้ายเบียด
 เบียดกัน เป็นไปเพื่อสันติสุขของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย
 ทั่วหน้า ถ้าเราหัตถ์อนัน ก็เชื่อได้ว่าดีแน่ และเนื่องจาก

หดกอนัน ข้าพเจ้าจึงยกเว้นไม่นำมนต์คาถาบางอย่าง ที่
 ข้าพเจ้าพบเห็นไปในทางที่จะประทุษร้ายหรือหาประโยชน์ด้วย
 ตัว ในทางที่เป็นภัย เป็นความเสียหายแก่ผู้อื่น มนต์คาถา
 จำพวกนั้นอยู่เป็นอันมาก บางเรื่องมีวิชาการที่น่าเชื่อถือ
 เด็ดมิดีว่าจะทำได้เป็นผลสำเร็จ เช่นเรื่อง เฒ่น้ำ หรือ
 คนไฉยที่เชื่อกันถึงกับว่าใช้ทำตายชีวิต หรือทำให้เป็นบ้า
 เดียวจิตไปได้ ความเชื่ออย่างนี้ยังมีอยู่ทั่วไปจนกระทั่งทุก
 วนนี้ แต่ข้าพเจ้าคงจะเห็นด้วย ไม่นำมากด่าไว้ในหนังสือ เพราะ
 ตัวเองก็ไม่เด็ดมิดีด้วย

เรื่องมนต์คาถา ถ้าเขาหลงคิดงมงายมาในบท
 อย่างน้อยก็มีประโยชน์ในทางช่วยกำจัดใจ ถ้าอย่างมากที่สุด
 เป็นความมหัศจรรย์ทางจิต ดังที่เชื่อกันอยู่มาก

บทที่ ๒

การส่งกระแสจิต

คำว่า “การส่งกระแสจิต” ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เป็นคำเหมาะสม สำหรับจะแปลคำในภาษาอังกฤษ ว่า Thought Transference ข้าพเจ้าเคยเขียนเรื่องนี้ไว้ในหนังสือหลายแห่งของข้าพเจ้า แต่ไม่เคยเขียนอย่างละเอียดพิสดาร เพราะไม่กล้าแสดงว่า เป็นความรู้ความคิดของตนเอง โดยที่ตนเองไม่เคยประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ แต่ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยประสบความสำเร็จ ข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งที่มีความเชื่ออย่างแน่นแฟ้นว่า การส่งกระแสจิตนั้น เป็นสิ่งที่สามารถจะทำได้ ไม่เป็นเรื่องที่เหลวไหล

สิ่งที่ดึงดูดใจให้ข้าพเจ้าหยิบยกเอาเรื่องการส่งกระแสจิต หรือ Thought Transference มาเขียนอีกครั้งหนึ่ง นอกจากเป็นเรื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่ในลักษณะความมหัศจรรย์ทางจิตแล้ว ยังมาดัดแปลงเป็นเรื่องที่คุ้นเคยกันกว่าใหญ่-หลวงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในสหรัฐอเมริกาเวลานี้ ในสมัยใหม่

ที่สุด ดมัยระเบิดปรมาณู และระเบิดไฮโดรเจน หนังสือ
 ต่าง ๆ ที่คิดเขียนกันขึ้นมาใหม่ ๆ ในอเมริกา เกี่ยวกับเรื่องต่ง-
 กระทบจิตใจ มชนอีกมากเต็ม ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่า อะไรเป็น
 เหตุให้เกิดการรื้อฟื้นคนคิดว่าเรื่องนชนใหม่ จะเป็นด้วยมนุษย์
 เบื่อหน่ายในเรื่องสงคราม และหันเข้าหาทางอื่นที่เกี่ยวกับ
 จิตใจ หรือว่าจะเกิดการทดลองเห็นอะไรกันบ้าง ก็
 ไม่ทราบ

นักคนคิดว่า วิชาดังกล่าวย่อมทราบว่าการต่งกระทบ-
 จิต หรือ Thought Transference นั้น ไม่ใช่ของใหม่สำหรับ
 อินเดีย ชาวอินเดียมีความรู้เรื่องนี้ มาแต่โบราณหลายพันปี
 แม้ในหลักธรรมของพระพุทธเจ้าเองก็ยังมี คือ เจโคปரியญาณ

ในหนังสือ “วิชาแปดประการ” ที่ข้าพเจ้าเขียน
 เมื่อ ๒๔ ปีมาแล้ว ได้เขียนไว้เล็กน้อย ตามหนังสือข้าง
 ว่า เป็นศัพท์ของโยคี บอกวิธีฝึกหัดเรื่องต่งกระทบจิตไว้
 ดังต่อไปนี้

“ในชนแรก ต้องมีเพื่อนฝึกหัดด้วยกันสองคน ซึ่ง
 เป็นผู้มีความเชื่อในวิชานี้ด้วยกัน และปรารถนาอย่างยิ่ง

ด้วยกัน ที่จะบรรลุนิธิฐาน ให้คนหนึ่งเป็นคนหักตั้ง และอีกคน
 หนึ่งหักเป็นคนหักรับผลตบเปลี่ยนกันไป คนที่หักรับต้องเอาผ้า
 ผูกตา และในขั้นต้นให้ตกลงกันว่า คนตั้งจะต้องตั้งใจให้
 คนรับเขียนเลขตัวใดตัวหนึ่ง ในระหว่าง ๓ ถึง ๕ จะเป็นเลข
 อะไรก็ได้แต่จะนึก คนตั้งต้องเอามือกุมหน้าผากคนรับ คน
 รับถือคินดอไว้ในมือ คอยจดตัวเลขลงบนกระดาษ ส่วนคน
 ตั้งก็ต้องมีกระดาษคินดออยู่ด้วยเหมือนกัน และเมื่อต้องการ
 ให้คนรับเขียนตัวเลขใด คนเองต้องเขียนลงก่อนในกระดาษ
 แผ่นหนึ่ง แล้วนึกถึงเลขตัวนั้นตัวเดียว ด้วยหัวใจอันเป็น
 ตมอาธิอย่างแรง ส่วนคนรับก็มีให้นึกถึงอย่างอื่น นอกจาก
 ตัวเลขตั้งแต่ ๓ ถึง ๕ แล้วเขียนเลขตัวที่ตนเข้าใจว่า คนตั้ง
 ต้องการตั้งนั้น ลงบนแผ่นกระดาษของตน ในครั้งแรกให้ทำ
 ดงน ๒๐ ทน คือเขียนเลขลงให้ได้ ๒๐ ตัว แล้วเปิดตา
 คนรับออก เขากระดาษทั้งสองแผ่นมาเทียบกัน ว่ามีผลคิตัว
 ถูกคิตัว วนรุงชนกทาเซนนอก และหมายเหตุจำนวนเลข
 ผิดถูกเข้าไว้ ทำคินดออีกหลายวัน ตามคำรากล่าวว่า ถ้าคน

ทั้งต้องมิดมาริมันแท้จริงแล้ว คิวเดชจะผิตน้อยลงไปทุกวัน
ต้องทำเรื่อยไป จนกว่าคิวเดชจะถูกหมดทุกตัว หรือมีผิต
น้อยที่สุด แลวจึงขยายจำนวนเดขให้มากขึ้น เป็น ๑ ถึง ๑๐,
๑ ถึง ๕๐, ๑ ถึง ๑๐๐ คดอดขขึ้นไปจนถึงจำนวน ๑๐๐๐ น
เป็นขบท ๓ แต่ในขบท ๑ นเอง อาจกินเวตาหลายเดือนได้”

“ขบท ๒ วิชิตเป็นทำนองเดียวกัน แต่ให้ใช้หนึ่ง-
ตั้งแทนคิวเดช ขนแรกให้คดลงกันทำตั้งน้อย และเพิ่ม
ให้มากขึ้นทุกที จนหมดสระ และพยัญชนะ แล้วยประดมกัน
เข้าเป็นคำได้”

“เมื่อทำไคทง ๒ ขนนแล้ว ให้เด็กกรเอามือกุม
หน้ามาก เป็นแต่เอามือซ้ายค่อมือซ้ายจับกันเข้าไว้ แล้วยทำ
เหมือนอย่างทไคกต่างไว้ใน ๒ ขอบข้างคณน เป็นขบท ๓”

“ขบท ๔ ไม่จำต้องให้อวัยวะ ในร่างกายติดต่อกัน
แต่ เพียงแต่ให้ติดต่อกันด้วยวัตถุอันใดอันหนึ่ง เช่นผ้าหรือ
เส้นค้าย แล้วยึดตามวิธีที่อธิบายไว้ในขบท ๑ และที่ ๒”

“ตามทกต่างมาแลดูน เป็นวิธีทำอย่างไตรศัพท
หรือไตรเดชที่มีสาย แต่เมยความรู้งคดขนทุกที โดยมีความ

พยายามฝึกฝนหัดทำเป็นขั้น ๆ ไปแต่ได้ ค่อยไปนั้นก็ใช้วิธีอย่าง
โทรศัพท์ที่ไม่มีสาย กล่าวคือ ร่างกายมิได้ติดต่อกันเลย ดัง
จะกล่าวต่อไป

“คนที่ ๕ อยู่ในห้องเดียวกัน โดยไม่ต้องมีการผูก
คานเหมือนแต่ก่อน ให้คนตั้งนั่งเก้าอี้หนึ่ง ๆ ให้คนรับเขียน
เมื่อเห็นว่า เขียนได้ถูกต้องมากที่สุดแล้ว ก็ให้ยอกห่างจาก
กันทีละน้อย เช่นคนละห้อง คนละบ้าน และห่างกันออกไป
ทุกที

ข้าพเจ้าเขียนไว้เพียงเท่านั้น และก็เป็นการเขียนตาม
คำรา ซึ่งไม่เคยรู้ไม่เคยทดลอง มาในชั้นหลังนี้ เมื่อการค้น
คว้าทางดั่งกระแสนี้ได้มีมากขึ้น หนังสือคำราต่าง ๆ ก็มี
มากขึ้นเช่นเดียวกัน

มีหนังสือชุดหนึ่ง ซึ่งถือว่า เป็นคำสอนของศาสตราจารย์
Edmund Shaftesbury ซึ่งมีชื่อเสียงทางคณาศาสตร์จิตวิทยา
มาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปี หนังสือคำราของศาสตราจารย์ผู้นี้
ได้มาคมค้นคว้าหาความรู้ทางจิตวิทยา ทั้งในอังกฤษ และ
อเมริกาจนคิดว่า เป็นคำราที่มีเหตุผลที่สุด ไม่ใช่ว่าดีที่สุด
หรือทำให้บรรลุความดีเร็วที่สุด เพียงแต่ว่ามีเหตุผลที่สุด

เท่านั้น เพราะเรื่องเกี่ยวกับทางจิตนั้น เป็นเรื่องพิสดารไต่ยาก
 ในโลกปัจจุบันนี้ ซึ่งเต็มไปด้วยความสนใจทางวัตถุ และ
 มนุษย์ไม่ยอมเชื่ออะไร โดยสักแต่ว่า เชื่อสิ่งที่จะเป็นความ
 ศักดิ์สิทธิ์มหัศจรรย์ทางจิต ก็พิสดารไต่ยากยิ่งขึ้นไป

แต่ถึงกระนั้น ก็ยังทำความพยายามกันอยู่มาก ไม่ใช่
 ในหมู่คนที่ไร้การศึกษาบ้างเถื่อน แต่ในหมู่คนที่มีการศึกษา
 อย่างดี คำศรัทธาจารย์ Shaftesbury ที่ออกนามมาข้างคณ
 ก็เป็นผู้ที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เชิญให้ไปแสดงปาฐกถา
 ถึงผลแห่งการศึกษาของเขา และหนังสือคำจารึกซึ่งเกิดขึ้น
 จากมือของคำศรัทธาจารย์ผู้นี้ ก็เนื่องมาจากปาฐกถาที่แสดงไว้
 ในที่ต่าง ๆ นั้นด้วย

แต่อย่างไรก็ดี แม้ในข้อเขียนข้อบรรยายของ
 คำศรัทธาจารย์ Shaftesbury ผู้นี้ ก็ยังไม่สามารถจะให้
 พิสดาร อันเป็นที่พอใจแก่พวกเราชาวสมัยใหม่ เพราะว่าใน
 ทางจิตวิทยานั้น ไม่สามารถจะให้สูตรสำเร็จเหมือนวิชาเลข
 ที่ว่า ๒ คูณ ๒ เป็น ๔ ไม่สามารถจะทำการทดลองให้เห็น
 ประจักษ์แก่ตามนุษย์ได้ง่าย ๆ เหมือนอย่างเอาตังน้ำเงินกับ

ตั้งแต่มารดมกันเข้า จะต้องเป็นดั่งมวงเสมอไป ไม่สามารถ
 จะให้พิศุจน์จากดั่งเบ็ดด้อม จนเป็นที่เชื่อถือได้แน่นอน เช่นข้อ
 พิศุจน์ในทางภุมิศาสตร์ว่า โลกนี้กลม เรื่องเกี่ยวกับทางจิต
 ยังเป็นเรื่องดัดถับ แต่มีความแปลกประหลาดอยู่อย่างหนึ่ง
 คือ คนที่จะสร้างความคิดความดำริ มหัศจรรย์อันใดในทางจิตได้นั้น
 ต้องเป็นคนเชื่อถือ ยิ่งเชื่อโดยไม่คิดค้นหาเหตุผลก็ดูเหมือนจะ
 ยิ่งประดบความคิดความดำริมากขึ้น จึงเห็นกันได้ว่า ความดำริ
 ในทางจิตนั้น อยู่กับความเชื่อหรือท่องกฤษเรียกว่า Faith
 นั่นเอง และเนื่องจากความดำริมาจากความเชื่อ หรือ
 Faith นั้นจึงเป็นพิศุจน์ว่า ก่าตั้งใจนั้นมื่อมั่น และก่าตั้งใจ
 จะให้ผลได้จริง ก็คือเมื่อความเชื่อเป็นเครื่องเพิ่มพูนก่าตั้งใจ
 แข็งแรงขึ้น

ข้อความในบทนี้ เกี่ยวกับเรื่อง "การตั้งกระแด้จิต"

นี้ ข้าพเจ้าจะได้เขียนตามหนังสือศาสตราจารย์ Shaftesbury
 ฉบับใหม่ที่สุด ซึ่งพิมพ์ออกในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ คือ
 พ.ศ. ๒๔๘๓ เมื่อปี พ.ศ. นี้เอง เห็นจะไม่มีหนังสือใดใหม่
 กว่านี้ แต่ขอให้ท่านผู้อ่านเข้าใจว่า เราอ่านกันในฐานเป็น

เรื่องคนควา ที่ผู้คนควาทดลองได้พยายามทำกันมาได้ผลแค่
 ใหน เพราะว่าแม้ข้อเขียนใหม่ที่ผู้สุดของศาสตราจารย์ Shaftes-
 bury นี้ ก็ยังไม่สามารถจะให้ความพอใจแก่เรา นักอ่าน
 สมัยใหม่ยังไม่สามารถจะให้ผู้คร่ำเร่ใจได้แน่นอน เหมือน
 ๒ คุณ ๒ เป็น ๔ ยังไม่สามารถจะทดลองให้เห็นประจักษ์
 แก่ตา เหมือนเขาคัดแยกบัตินำเงินผสมกันกลายเป็นต้มวง
 ยังไม่สามารถจะให้เราเชื่อจากตั้งแวด้อม เหมือนพิตุจน์
 ทางภูมิศาสตร์ที่ว่าโลกกลม ถ้าหากมีผู้คร่ำเร่ใจได้ หรือ
 พิตุจน์ได้อย่างเรื่องข้างต้นนี้แล้ว โฉมหน้าของโลกก็จะเปลี่ยน
 แปลงไปเป็นอันมาก แต่นี่ยังหาได้ไม่ เราศึกษากันแต่เพียง
 ว่า การค้นควาของมนุษย์ในเรื่องนี้ ได้มาถึงแค่นั้นเท่านั้น
 ข้อความต่อไปนี้จะได้เขียนตามคำราของศาส-
 ตราจารย์ Shaftesbury

ศาสตราจารย์ Shaftesbury ได้เริ่มกล่าวว่ ในสมัย
 หนึ่ง ความคิดเรื่องการตั้งกระแฉังจิตเป็นเรื่องที่ถูกเย้ยหยันว่า
 เหน็ดเหน็ดไร้สาระ แต่ในปัจจุบันนี้ พวกนักคิดนักค้นควาที่
 ที่สุด ย่อมรับว่าเป็นสิ่งซึ่งอาจจะมีได้เป็นได้จริง ๆ องค์การ

และต่อมาต่าง ๆ ได้ตั้งขึ้นเป็นอันมาก สำหรับค้นคว้าวิชา
 การ^{๕๕} และผู้ทำการค้นคว้าอย่างแท้จริงนั้นก็ได้รับ
 เชิญให้ไปแสดงปาฐกถาในมหาวิทยาลัยที่สำคัญ ๆ ต่อหน้า
 ผู้มีความรู้หลายอย่างหลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อหน้า
 นักวิทยาศาสตร์ และที่แปลกประหลาดนั้น คือผู้ที่สนใจค้น
 คว้าเรื่องการตั้งกระแสจิตมากที่สุดนั้น ก็คือนักวิทยาศาสตร์
 ซึ่งดูเหมือนว่าเขาจะเล่าเรียนศึกษาในทางตรงกันข้ามกับเรื่อง
 กระแสจิต แต่เขาก็ค้นคว้ามากกว่าบุคคลพวกอื่น

อันที่จริง ในเรื่องกระแสจิตนั้น ก็ดูไม่เป็นเรื่องเหลือ
 วิตถัย และดูไม่เป็นปฏิปักษ์กับทางวิทยาศาสตร์อย่างไร กระ
 แล่วิทยุมืออยู่ที่ไปรอบตัวเรานั้นใด กระแสจิตก็มีอยู่รอบตัว
 เรานั้นนั้น ใครเลยจะนึกบ้าง ว่าในห้องเด็ก ๆ ที่เราอยู่ ไม่
 ว่าในที่ใดตำบลใด มีกระแสจิตหลายร้อยหลายพันกระแสตั้ง
 จากประเทศทั้งหลายทั่วโลก โดยสถานที่วิทยุกระจายเสียงบ้าง
 โดยสถานีวิทยุส่งข่าวด่วนบุคคล หรือส่งนราขการบ้าง กระ
 แล่เหล่านี้อยู่ใกล้หรือกับตัวของเรากันคน ถ้าเรามีเครื่องรับ
 วิทยุกำลังแรงพอ ไปเปิดรับเขาคู่ไหน ก็ย่อมจะรับกระแส
 วิทยุได้

จะเป็นการประหลาดอะไร ที่ในห้องเด็ก ๆ ของเรา
 แห่งเดียวกัน จะเต็มไปด้วยกระแสดวงจิต กระแสดวงจิต
 ความต้องการ ความปรารถนา ความระดีดถึงในทางเมตตา
 กรุณา ความพยายามที่ร้าย เดือนดอยอยู่รอบ ๆ ตัวเรา
 คนโบราณได้ คิดเห็นเรื่องนั้นมาช้านาน และความเชื่อของคน
 โบราณที่ว่า วิญญาณอันเป็นจำนวนเหลือที่จะนับ ได้ดอย
 เกดนอนก่นอยู่ทั่วไปในโลกล้วน ก็ไม่เป็นดังเหลือเชื่อ ความ
 จริงอาจจะมียูบ่าง แต่เราไม่สามารถจะจับเอามาอธิบาย
 หรือพิสูจน์ให้เห็นกันได้ เพราะเรายังไม่รู้วิธีการจับ

ศาสตราจารย์ Shaftesbury ได้ให้ความคิดเห็น
 ต่อไปว่า ถ้าบุคคลผู้ใดมีความสามารถในการที่จะจับกระแสดวง
 จิตของคนอื่นได้แล้ว ก็จะสามารถจะจับได้ทุกชาติทุกภาษา
 เพราะว่ากระแสดวงจิตนั้น ไม่มีภาษา คนต่างภาษาที่ไม่เข้าใจ
 ภาษาของกันและกัน ก็อาจจะส่งกระแสดวงจิตให้เข้าใจกันได้ซึ่ง
 ถ่าต้องเป็นคำพูด เช่นพบพูดกันจริงๆ อาจจะไม่สามารถเข้าใจ
 กันโดย แต่ส่วนทางกระแสดวงจิตนั้น ถ่ารับกันได้ก็รับอย่าง
 เข้าใจแจ่มแจ้งกันทีเดียว โดยมีต้องใช้ด้ามแปล มีตัวอย่าง

มากมายหลายครั้ง ท้าวประมงซึ่ง อยู่ริมฝั่งทะเลเขาเรือ ออก
ไปช่วยคนเรือแตก ในเวลาดังนั้นก็มีพายุน้อยอย่างแรง ด้วย
เหตุอย่างเดียวกัน คือรู้สึกเหมือนว่า มีเรือมาแตกแถมมีคน
ร้องขอให้ช่วย ชาวประมงเหล่านั้น ในขณะที่มีพายุฝน
เขาอยู่ในบ้านเรือนของเขาซึ่งปิดทึมทุกด้านแม้แต่แสงฟ้าแดด
ก็ไม่ต้องการให้ลอดเข้ามา เราทราบอยู่ว่า ริมทะเลเวดามี
พายุฝนนั้นแม้แต่จะจุดพลุหรือยิงปืนดังเดี๋ยงขอความช่วยเหลือ
ก็ไม่มีทางจะได้ยิน แต่ก็มีเสียงอื่นมากที่คนริมฝั่งรู้สึกถึงหรณ
ใจว่ามีคนต้องการความช่วยเหลือ เขาทำความพยายามพา
กันเขาเรือกันเขียงออกมา และในที่สุดก็ได้พบเรือที่ต้อง
อันตรายเรื่องนั้นคนมีอยู่เป็นอันมาก และเรือที่มาประดัง
อันตรายนั้น โดยมากก็ต่างชาติต่างภาษากับคนที่อยู่บนฝั่ง
การร้องขอความช่วยเหลือ ก็เป็นที่เข้าใจกันได้ โดยไม่ต้องมี
ถ้ามแปล

ศาสตราจารย์นักถ่าอว่า สภาพจิตที่ตั้งถึงกันได้ง่าย
ที่สุดและผู้รับกรบงายที่สุดนั้น คือความกลัว กระแ่งแห่งความ
กลัวดังได้แรงและรวดเร็วมาก เพราะเป็นความสะเทือนใจ
อย่างแรง ทำให้กระแ่งแรงและรวดเร็วชดด้วย ท่านผู้น้อย

ตัวอย่างเรื่องเรือแตกดังกล่าวข้างต้น และยกตัวอย่างเรื่อง
 ถูกเต่าหรือญาติมิตรที่อยู่ห่างไกล ถ้าไปเจ็บป่วยประดัง
 อันตรายอันใดชน ที่ทำให้เกิดความกตัญญูมา กระแสจิต
 ย่อมจะมาถึงคนที่อยู่ทางบ้านได้ง่าย คนที่อยู่ทางบ้านอาจจะ
 เกิดความห่วงใย ความวิตกหรือความตั้งพระทัยต่างๆ ลงท้าย
 ก็อยากติดตามถามข่าว หรือไปดูให้จริงๆ และก็มีเป็นอัน
 มาก ซึ่งเมื่อติดตามถามข่าวหรือไปดูเข้า ก็ได้พบว่าคนนั้น
 กำลังอยู่ในอันตราย ซึ่งอาจจะเป็ความเจ็บป่วยหรืออันตราย
 ใด ๆ ก็ตามที่เป็เรื่องที่ทำให้เกิดความกตัญญู และระดัดถึง
 พ่อแม่ญาติพี่น้อง หรือคนที่จะช่วยเหลือได้ ด้วยความกตัญญู
 มารดาที่ละทิ้งลูกไปทำงานกรร หรือทำอย่างหนึ่ง
 อย่างไม่ดี ห่างจากลูกในเวदानชนลับ ห่างกันจนไม่ได้ยิน
 เสียงร้อง มันยหนักที่ลูกจะได้รับอันตราย ถ้าหากลูกค้นชน
 และเดินเที่ยวหาแม่ หรือด้วยความกตัญญูแม่จะรู้สึกความ
 เป็ห่วงจะมีชนทันที อาจจะรีบมาดูลูกแล้วก็ได้พบลูกอยู่ใน
 ฐานะที่น่ากตัญญูอันตราย เช่นลูกอาจจะเดิน รุ่มง่ามไปตก
 เรือจนตกบันไดได้ ซึ่งอธิบายได้ว่าเป็นกระแสแห่งความกตัญญู
 ของลูก ที่เด่นไปถึงแม่

ท่านผู้หนึ่งกล่าวต่อไปอีกว่า ในงานชุมนุมชนหรืองานสโมสร ซึ่งมีคนมากมายหลายร้อย ถ้าใครคนหนึ่งเกิดชอบเนื้อพิงใจใครขึ้นมา เช่นถ้าชายหนุ่มคนหนึ่งเกิดความพอใจรักใคร่หญิงคนหนึ่งขึ้น หญิงสาวคนที่ถูกรักใคร่นั้นย่อมจะมีความรู้สึก และรู้ว่าใครสนใจกับตัวอาจจะเห็นด้วยเหตุว่า ชายหนุ่มผู้รักใคร่และสนใจนั้นพยายามมองดูบ่อย ๆ จนกระทั่งสตรีผู้นั้นมองไปสบตาเข้าหลายหน หรืออาจจะเห็นว่าชายหนุ่มผู้นั้นพยายามเข้าใกล้ พยายามพูดด้วย แต่ก็ยังเป็นอันมากที่ไม่จำเป็นต้องเป็นอย่างนั้น เพียงแต่ชายหนุ่มผู้นั้นมาแอบดูอยู่ข้างๆ หรือนั่งอยู่ข้างหลัง โดยไม่ประสงค์ให้สตรีผู้นั้นรู้สึกตัวว่าถูกจ้องดู สตรีผู้นั้นก็อดมีความรู้สึกไม่ได้

ตามปกติ ในงานสโมสรอย่างนั้น สตรีที่มีความงามเด่นเป็นดารา ย่อมจะมีคนมองดูมาก มีคนพยายามเข้าใกล้มาก มีคนมาพูดจาด้วย หรือถ้าเป็นสโมสรที่ต่างก็มีคนมาขอเด่นว่าด้วย แต่ในบรรดาบุคคลที่ชอบดูชอบเข้าใกล้ หรือแม้มาขอเด่นว่าขึ้น ผู้ที่ไม่มีความคิดในทางรักใคร่ก็ไม่ทำความรู้สึกอย่างไรให้แต่สตรีผู้นั้น แต่ถ้าเป็นคนที่มี

ความคิดนึกในเรื่องรักใคร่ผูกพันอย่างแท้จริง ดั่งที่ผู้นั้นยอม
จะรู้สึกทันทีว่าตัวถูกรัก และดั่งที่ผู้นั้นมักจะบอกได้โดยไม่ผิด
ว่าใครมาสนใจกับตนอย่างแท้จริง

ถ้าวัดกันว่า นายมอร์แกน มหาเศรษฐีอเมริกัน
คนหนึ่ง ได้ประสบความล้มเหลวทางธุรกิจ จนสร้างควม
มั่งคั่งให้แก่ตนได้เหลือหลาย ด้วยเหตุอย่างเดียว คือรู้ใจ
ว่าใครต้องการอะไร บุคคลที่มาติดต่อกับตัวทางธุรกิจกับท่าน
ผู้นั้น ย่อมจะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าเป็นการแปลกประหลาด
ยิ่งนัก ที่นายมอร์แกนทำถูกความประสงค์ทุกอย่าง เหมือน
จะดั่งรู้เข้ามาในใจว่าต้องการอย่างไร ดั่งนายมอร์-
แกนเองยอมรับว่า ตัวเขาเป็นเครื่องรับกระแสดวงจิตของ
มนุษย์อย่างง่ายที่สุด ถ้าเขาเป็นคนขายของอยู่ในร้าน มีคน
เข้ามาในร้าน มองทางโน้นทางนี้เพื่อจะหาของที่เขาคือต้องการ
นายมอร์แกนจะทายถูกอย่างมากว่า คน ๆ นั้นต้องการอะไร
แล้วกับชอกหรือนำไปยั้งที่ขายของดังนั้นได้ถูกต้อง เขาทายถูก
จนกระทั่งว่า คนซอมนั้นต้องการของถูกของแพง ของชนิด
ชนิดใด หรือชนิดต่างอย่างใด เขาแนะนำได้ถูกต้องไม่ต้อง

ดั่งด้ายเดย การที่สามารถเป็นเครื่องรับกระแฉิกตอย่างดี เช่นนี้
ย่อมจะสร้างความสำเร็จในกิจการงานให้ ไม่ว่าในเรื่อง
อะไรทั้งนั้น

คำศตราจารย์ Shaftesbury อธิบายว่า การเป็น
เครื่องรับกระแฉิกตนั้น หญิงรับเก่งกว่าชาย เพราะความ
สะเทือนใจของหญิงแรงกว่า มีคนมาเล่าให้คำศตราจารย์ผู้
หนึ่งฟังว่า ผัวเมียคนหนึ่ง ขับรถออกไปนอกเมือง ผัวเป็นคนขับ
เมื่อนั่งคู่ไปข้างหน้า เป็นเวลาดกต่างคนพบตำรวจสองคนยืนอยู่
ริมถนน ให้สัญญาณให้รถหยุดแล้วก็ขอออกค่ายรถไปด้วยโดย
อ้างว่ากำลังคิดตามผู้ร้าย ภริยาทำทาง ไม่มีอะไร ทำให้ดั่งด้าย
แม้แต่เด็กน้อย แต่เมื่อขับรถมาได้สักพักหนึ่ง ภริยารูสึก
เหมือนว่า มีอะไรมาบอกว่าการตรวจสองคนไม่ใช่ตำรวจ แต่
ความจริงเป็นผู้ร้าย ซึ่งอาจจะกระทำร้ายเขาทั้งสองคนแล้วเมีย
ก็ได้ภริยาไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร แม้จะมีใจเชื่อใจอยู่อย่างนั้น
ก็ไม่สามารถจะบอกอะไรสามีได้ เธอจึงเขมมมือไปบีบแขน
สามีอย่างแรง ส่วนสามีนั้น ชั้นแรกก็ไม่ดั่งด้ายอะไรเหมือนกัน
แต่พอถูกภริยามาบีบแขนเข้า รูสึกเหมือนว่ามีกระแฉิก

ตำรวจคนหนึ่งเดินเข้ามา บอกว่าตำรวจสองคนไม่ใช่
ตำรวจ แต่เป็นผู้ร้าย

เขาไปถึงที่ขายน้ำมันแห่งหนึ่ง เผอิญน้ำมันในรถ
เหือดน้อย เขาก็หยุดเติมน้ำมัน และในเวลาที่เติมน้ำมัน
นั้น ภริยาก็กวิ่งเข้าไปในร้านขายน้ำมันโทรศัพท์ถึงสถานี
ตำรวจ ที่อยู่ข้างหน้าในระหว่างทางที่เขาจะไปถึงว่าสงสัยว่า
ผู้ร้ายปลอมเป็นตำรวจ นั่งมาในรถเขาสองคนและกำลังจะ
เคลื่อนรถ ผ่านไปทางหน้าสถานีตำรวจด้วย

เมื่อเติมน้ำมันเสร็จแล้ว และพูดโทรศัพท์เสร็จแล้ว
รถก็เคลื่อนที่ต่อไป พอถึงหน้าสถานีตำรวจก็มีตำรวจมายืน
ห้ามรถให้รถหยุด เรียกเอาตำรวจสองคนที่มาในรถนั้นเข้าไป
ในสถานี เมื่อเห็นท่าที่สงสัยว่าจะไม่เป็นตำรวจจริงก็เลยกัก
ตัวไว้ ภายหลังที่ได้ถูกสอบสวนอย่างละเอียด คนสองคนก็
ให้การสารภาพ ว่าตัวเป็นผู้ร้าย และปลอมตัวมาในเครื่อง
แบบตำรวจ

เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การสังเกตดวงจิต
ให้แก่กันและกันนั้นมิได้แน่ และถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตั้งใจตั้ง

ความคิดของมนุษย์ที่คิดการอย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ ก็ย่อมจะมี
 กระแสออกไป ถ้าไปถกดวงจิตที่มีสัมมรรณภาพในทางเป็น
 เครื่องรับเข้าเขากวกรุหนท์ อย่างน้อยก็ดังด้ายและเขาอาจจะทลาย
 ได้ถูกต้อง เรื่องทลายใจนั้นถูก นอกจากจะเกิดจากไหวพริบ
 การรู้จักลักษณะท่าทีของคนแล้ว ยังเกิดจากเรื่องกระแส
 ดวงจิตตนเองเป็นอันมาก

กระแสดวงจิตที่จะดังออกไปนั้นก็ย่อมดังออกไปด้วยใจ
 ซึ่งจะเป็นการตั้งใจดัง หรือไม่ตั้งใจก็ได้ และเครื่องรับที่จะรับ
 กระแสดวงจิตนั้น ก็คือใจเหมือนกัน แต่ในบางกรณีอาจจะ
 รับทางจักขุประสาท โสตรประสาทและทางกายก็ได้ ใน ๓ ทาง
 นี้ ศาสตราจารย์ Shaftesbury บอกว่า ทางจักขุประสาท
 เชือได้ยากที่สุด เพราะนัยนาของคนนั้นหลุดออกตัวเองได้เป็น
 อันมาก ทางโสตรประสาทแม่นย่ำกว่าจักขุประสาท คือบาง
 ทมเดี่ยวหวาดแว่ว เหมือนเสียงคนที่เคยอยู่ใกล้ชิดกัน แต่
 บัดนี้ห่างกันไปแล้ว ศาสตราจารย์ผู้นี้กล่าวว่า ในบรรดาจักขุ
 โสตร และร่างกายนั้น ทางกายแม่นย่ำมาก ความรู้สึกเดี่ยว
 ด้อยของชนมาในทันทีทันใด โดยไม่มีเหตุผล ย่อมแสดงว่ามีใคร
 คนหนึ่งระดังถึงในขณะที่เขาคกอยู่ในความยากลำบาก และ

ต้องการความช่วยเหลือของเรา ในกรณีเช่นนั้น ถ้าหากเกิด
ขึ้นในเวลาที่คุณรักใคร่ใกล้ชิดของเราเดินทางไปห้างไกล หรือ
ไปปฏิบัติหน้าที่ที่เตี้ยงภยอันตราย ก็มักเป็นเรื่องที่ภยอันตราย
ได้เกิดขึ้นแก่คน ๆ นั้น

เครื่องรับทางกายที่แม่นยำมากอีกอย่างหนึ่ง คือ
ความรู้สึกความมอมมาจับที่แขนหรือทศของเรานั่น ผู้ที่เล่าว่าถูก
ผีหลอกโดยมาก ถ้าเป็นเรื่องถูกเหน็ดตองตัว ก็มักจะเล่าว่า
มอมมอมมาจับ และเย็นเยือก ศาสตร์จารย์ยุคนกล่าวว่ นัน
คือการรับกระแสจิตอันหนึ่ง ซึ่งยังไม่แน่ว่าอะไร แต่เป็นเรื่อง
หิมเหตุการณ์ เกิดขึ้นแก่คนรักใคร่ใกล้ชิด ซึ่งอยู่ห่างไกลระดับ
ถึงเราอย่างรุนแรง อาจจะเป็นเรื่องที่ตกอยู่ในความลำบาก
ตกอยู่ในอันตราย หรือเป็นเรื่องที่คิดถึงด้วยความรักใคร่อย่าง
เหน็ดเกินกใด ศาสตร์จารย์ยุคนแนะนำไม่ให้เชื่อว่าเป็นเรื่อง
ผีหลอก ถ้ารู้สึกว่ามีมอมมาจับ ต้องนึกถึงคนรักใคร่ใกล้ชิด
ชิดก่อนอย่างอื่นและควรจะรับคิดตามถามข่าว

แต่เครื่องรับซึ่งดีที่สุด คือ ใจ ความรู้สึกจะเกิด
ขึ้นในใจ ในเมื่อได้รับกระแสจิต จะเป็นความรู้สึกที่แน
นอน ไม่ใช่ความคิดทหายเดา ไม่ใช่ความสงสัย เป็นความ

รู้สึกเหมือนว่าได้เห็น แต่ไม่ใช่เห็นด้วยตา คือไม่ได้เห็นทางตา แต่แต่เห็นทางปลายประสาทของตา รู้สึกเหมือนว่าได้ยิน แต่ไม่ได้ยินทางหู ได้ยินทางปลายประสาทของหู และบอกให้รู้เรื่องอย่างแจ่มแจ้ง

เรื่องเกี่ยวกับกระแสจิตนี้ ทางจิตวิทยาสมัยใหม่แบ่งออกเป็น ๒ อย่าง อย่างหนึ่ง คือการส่ง ซึ่งเรียกว่า Thought Transference และอีกอย่างหนึ่ง คือการรับซึ่งเรียกว่า Telepathy คำศาสตราจารย์ผู้นอธิบายว่า อันที่จริงเรื่องการส่งนั้น ไม่มีความสำคัญอะไรมากนัก เพราะคนเรานึกคิดอะไรย่อมจะมีกระแสจิตที่กระจายออกไปอยู่แล้ว ภัยเป็นอันตรายเสียอีก คือถ้าไปถูกดวงจิตที่ส่งมารับเข้า เขาอาจจะรู้ว่าความคิดหรือต้องการอะไร และการสร้างกำลังถึงง่ายกว่าการสร้างกำลังรับ

ส่วนการรับ ซึ่งเรียกว่า Telepathy นั้น มีความสำคัญมาก เพราะถ้าเราสามารถรับกระแสจิตของใคร ๆ ได้ เราก็จะรู้ว่าใครมีความคิดอย่างไร นึกถึงเราอย่างไรและอันนี้คือ เจโตปริยญาณ ทางพระพุทธศาสนา

คำศรัทธาจารย์ผู้หนึ่งกล่าวว่า ได้ทำการทดลองกันหลาย
 อย่าง และมีผู้ผู้สนใจมาร่วมการทดลองเป็นอันมาก ในชั้น
 แรกเห็นกันว่า ดวงจิตที่จะเป็นเครื่องรับอย่างใดนั้นจะต้องเป็น
 ดวงจิตที่หลับ หมายความว่า เป็นเวลาหลับและรับความรู้อัน
 หรือกระแสดวงจิตโดยวิธีนั้น แต่เรื่องนั้นก็ไม่ได้สำเร็จ เพราะ
 มุตเหตุแห่งความฝันนั้น มีอยู่มาก มาย ตาม ที่นัก คนคิดว่า ทาง
 ความฝันได้อธิบายไว้เป็นอันมาก ไม่รู้ว่าฝันอันไหนเป็นฝัน
 จริง อันไหนเป็นแต่เพียงนิมิต หรืออันไหนเป็นความฝันที่
 เกิดจากความเจ็บไข้ไม่สบายใจ หรือจากการรบกวนความจำ
 เก่า ๆ เมื่อใดทดลองกันมาก ๆ แล้ว ประกอบกับได้ลอง
 ศึกษาค้นคว้าวิธีการของเก่าของโบราณ เช่น วิธีการของ
 อินเดียน และในอียิปต์โบราณก็ได้ความรู้แน่ชัดว่า วิธีที่ดีที่สุด
 ที่จะหัดใจเป็นเครื่องรับกระแสจิตได้นั้น ก็คือหัดทำใจให้ว่าง
 เป๋ตา หัดทำใจให้เป็นโมกขบริสุทธิ คือว่างเหมือนแผ่น
 กระจก หรือแผ่นผ้าที่ขาวสะอาด ไม่มีความคิดอะไรอยู่เลย
 การหัดทำใจอย่างนี้ คำศรัทธาจารย์ผู้หนึ่งว่าเป็น
 เรื่องยากมาก แต่เป็นประโยชน์ยิ่ง แม้จะไม่ใช้เรื่องดังหรือ
 รับกระแสจิต หรือแม้ผู้ไม่เชื่อในเรื่องกระแสจิต ถ้าหัดทำ

ใจให้ว่างเปล่าอย่างนี้ได้ แม้แต่เพียงวันละ ๑ นาที ก็จะทำให้กำลังและให้สุขภาพอันดีในทางจิตเป็นอันมาก เพราะการทำจิตให้ว่างเปล่าโดยไม่มีความคิดอะไรอยู่เลย หรือการทำใจไม่ให้คิดได้นั้น เท่ากับกวาดล้างสิ่งโสโครกออกไปจากเครื่องยนต์กดไก ซึ่งจะทำให้เครื่องเดินดีมีกำลังดี และเป็นการทำสุขภาพอันดีแก่ดวงจิต อย่างไม่มีวิธีใดสู้ได้

และศาสตราจารย์ผู้หนึ่งกล่าวว่า วิธีทำดวงจิตให้ว่างเปล่าโดยไม่คิดอะไรนั้น เป็นทางเดียวที่จะช่วยให้ดวงจิตมีสมรรถภาพในทางเป็นเครื่องรับกระแสดวงจิตของคนอื่น วิธีที่ง่าย แต่ว่าทำยาก วิธีที่มันนิดเดียว คือพยายามขจัดความคิดต่าง ๆ ออกจากดวงใจ ทำใจไม่ให้คิดให้หนักถึงอะไรเลย แต่หัวใจของมนุษย์เรามันหนักคึกคัก อดคิดอดนึกไม่ได้ การที่จะระงับใจไม่ให้คิดนึกถึงอะไรนั้น จึงเป็นเรื่องยากมาก แต่ถ้าทำได้ก็มีประโยชน์ที่สุด ท่านผู้หนึ่งเคยไปอีกว่า นโปเลียนเป็นคนหนึ่งในบรรดาคนที่มั่งคั่งยิ่งใหญ่ในโลก พวกคนโง่เขลาที่กดว่ากันว่า หัวใจของนโปเลียนนั้นหลับได้ในขณะที่ตัวเองยังคึกอยู่ และนโปเลียนเองก็เคยบอกแก่คนที่โง่เขลาว่าตัวทำได้เช่นนั้น คือดำมารถที่จะกวาด

ต่างความคิดความหมกมุ่น หรือการนึกต่าง ๆ ออกไปจาก
ดวงจิต และทำให้ดวงจิตมองเห็นได้บริสุทธิ์ได้เป็นคราว และ
ความดำริอันยิ่งใหญ่ของอัจฉริยบุรุษผู้นั้นก็มาจากเรื่องนี้

เมื่อเราจับได้ความคิดนึกต่าง ๆ ออกไปจากดวงจิต
แล้ว ดวงจิตนั้นก็เหมือนดวงจิตที่ว่างเปล่า ซึ่งเรียกว่า Empty
mind และเมื่อดวงจิตว่างเปล่านั้นเป็นดวงจิตที่เปิด ซึ่งเรียกว่า
Open mind หมายความว่า เปิดรับกระแสจิตของผู้อื่นได้
และในขณะที่ดวงจิตว่างเปล่าหรือเปิดอยู่นั้น สภาพจิตย่อม
จะมีกำลัง มีความแจ่มได้เป็นสภาพจิตที่ดีที่สุด

เมื่อตกถึงกันอย่างนี้ ในบรรดาผู้คนที่ต่างทดลองต่าง
คนก็ต่างไปทดลอง ต่างคนต่างพยายามทำ โดยนัยหมาย
กันว่า ใครทดลองทำได้ดีอย่างไร ให้นำมาบอกแก่กัน
และกัน

เมื่อเวลาต่อมาพอสมควร ผู้ที่ได้ไปทดลองนั้น มี
สองคนที่มาเล่าให้ฟัง

คนหนึ่งกำลังทำความพยายามจะขายที่ดินเขาประ-
ภาคาราคาขาย ๒ ไร่ ห้าหมื่นดอดาร์ แต่ในใจของเขาคิดว่าถ้า
ใครจะซื้อตงไปสัก ๓ ไร่ ห้าหมื่น ๖ พัน เขาก็จะขาย อันที่จริงก็

เป็นททหาคคนชออยาก ประกาศขายมานานแล้ว ยังไม่มีใคร
 ชอ เขาจวนเจียนจะไปแก้ประกาศ บอกราคาขาดตัว ๓ หมื่น
 ๒ พัน ก็เผชิญพบคน ๆ หนึ่ง ที่มาแสดงความประสงค์ว่าจะ
 ชอ เขาได้พบคน ๆ หนึ่งระหว่างที่เขาทำการทคตองเรื่องทำ
 ควงจิตให้ว่าง โดยไม่นึกถึงอะไร ในขณะที่เขาพูดจากัน เขา
 ทำความพยายามอย่างข็งยวด ที่จะให้ดวงจิตของเขาว่างเปล่า
 และเป็นเครื่องรบไตต์ ๓ นาที เผอิญเขาทำได้ และในเวลา
 ๓ นาทีที่เขาทำได้นั้น มีความรู้สึกอันหนึ่งเกิดขึ้นมา ว่าผู้ที่
 มาชอ เตรียมตัวมาสำหรับจะคกตองชอในราคา ๒ หมื่น—
 คอดดาร์ และถ้าเขาขยับยั้งมันคงอยู่ในจำนวน ๒ หมื่นคอดดาร์
 แล้ว เขาจะขายที่คืนได้ การกระทำดวงจิตให้ว่างดังเพียง ๓
 นาทีนั้น ทำให้เขาสามารถรับกระแสจิตของผู้ชอ และรู้ว่า
 ผู้ชอเตรียมตัวมาชอในราคา ๒ หมื่นเต็ม

ผู้ชอได้ชอคือในราคาต่ำมาก ซึ่งเป็นนิสัยของผู้ชอ
 เขาเริ่มตอตองแต่ ๓ หมื่น ๒ พัน ซึ่งต่ำกว่าจำนวน ๓ หมื่น
 ๒ พัน ที่เขาขายได้กำหนดไว้ว่าจะเป็นราคาต่ำที่สุดที่เขาจะขาย
 ได้ การเกยงการตอได้พบคนน้อยชานาน ผู้ชอได้ยอมชอมาถึง
 ๓ หมื่น ๒ พัน ซึ่งเป็นจำนวนที่เขาคิดไว้แต่เดิม ว่าในราคา

๕๘ จะยอมขาย ถ้าเขาไม่รู้อะไรเกี่ยวกับผู้ซื้อ ว่าได้เตรียมตัว
มาซื้อในราคา ๒ หมื่น เขาคงจะยอมตกลงในราคา ๑ หมื่น
๒ พัน แต่มีคนเขาได้ทราบ หรือเชื่อว่าควรถวายกระแฉะ
ของผู้ซื้อเสียแล้ว เขาจึงไม่ยอมขาย ผู้ซื้อได้ยื่นให้อีกทีละ
เล็กน้อย เขาก็นยยว่าจะต้องได้ราคา ๒ หมื่น ในที่สุด
เขาก็ขายได้ ๒ หมื่นจริง ๆ เวลา ๓ นาทีที่เขาพยายามทำ
จิตให้ว่างเปล่า ได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่เขาเป็นจำนวนถึง
๕ พันดอกสตาร์ ตงแต่นั้นมา บุคคลผู้นั้นก็ได้ในวิธีการทำ
จิตให้ว่างเปล่าอันเป็นอันมาก

อีกคนหนึ่งเป็นผู้พหุภาษา หนึ่งพิจารณาจิตพิพาท ซึ่ง
ดูเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็เป็นปัญหาที่ยาก คือพี่น้องคนหนึ่ง
ฟ้องร้องกันด้วยเรื่องมรดก แย่งของสิ่งเดียว คือชวดบัก
ดอกไม้คนหนึ่ง ซึ่งเป็นของเก่ามีค่ามาก คนหนึ่งบอกว่าเมื่อ
ก่อนบิดาถึงแก่กรรม ได้ให้ชวดบักดอกไม้แก่เขาและเขา
ได้นำมาไว้ที่บ้านของเขา โดยมีพยานรู้เห็น และนำสืบได้
จริงว่าบิดาจะให้ ทั้งได้ลอกกรรมสิทธิ์ไว้ตั้งแต่ก่อนบิดาถึงแก่
กรรมแล้วด้วย อีกคนหนึ่งให้การว่า บิดาได้เอาชวดบัก
ดอกไม้คนเดียวนั้นไปมอบกับพี่ชายของตน มีพยานรู้เห็นอีก

เหมือนกัน นำตีบได้เช่นเดียวกัน และปรากฏว่าในกองมรดก
 ของบิดานั้น มีพันธบัตรอยู่จริง ๆ ด้วย ผู้พิพากษาคณบดี
 ว่า เรื่องที่เกิดขึ้นในขณะทัศนกำลังทดลองเรื่องทำให้ดวงจิต
 ว่างเปล่า จึงทดลองดูในเวลานั้น ในชั่วเวลาไม่ถึงนาที ก็
 รู้สึกเหมือนมีอะไรมาบอกว่า พันธบัตรนั้นได้หมดค่าไปชั
 นานแล้ว จึงถามคนที่อ้างว่าได้เอาพันธบัตรแลกกับขวดบัก
 ดอกไม้ตั้งแต่เมื่อใด คนนั้นบอกปีที่แลกให้ ผู้พิพากษาได้
 เรียกเอาพันธบัตรมาตรวจดู ก็ปรากฏว่าพันธบัตรนั้นหมดค่า
 ไปตั้งแต่ก่อนที่บุตรคนนั้นอ้างว่าได้แลกเปลี่ยนกัน จึงตัด
 ตินให้อีกฝ่ายหนึ่งชนะ

อะไรเป็นเหตุให้ผู้พิพากษาเกิดความเฉยใจ ว่า
 พันธบัตรนั้นเป็นของหมดค่า ผู้พิพากษาเองก็อธิบายไม่ได้
 แต่ความคิดอย่างนั้นได้บังเกิดขึ้นอย่างแจ่มใส ว่าพันธบัตร
 หมดค่าแล้วทางที่จะอธิบายได้ก็เห็นจะมีอยู่ทางเดียวคือความรู้สึก
 ฝ่ายที่อ้างถึงพันธบัตรนั้น มีความกังวลห่วงใย นึกถึงเรื่อง
 พันธบัตรหมดค่าอยู่เสมอ ตลอดจนเวลาที่อ้างถึงพันธบัตรนั้น
 ผู้อ้างย่อมจะตั้งจิตกหัวนเกรงอยู่ตลอดเวลา ว่าผู้พิพากษา
 จะจับได้ว่าพันธบัตรหมดค่า ความหัวนเกรงอันนี้เอง ได้ออก
 มาเป็นกระแสจิตและเมื่อผู้พิพากษาจับเอาได้ในเวลานั้น

ในทางอาชญาวิทยาถือกันว่า ไม่มีการกระทำผิด
 อันใด ที่ผู้ร้ายจะทำได้สนิททุกอย่าง ย่อมจะมีร่องรอย
 อะไรทิ้งไว้ ถ้าหวั้งจะให้เจ้าหน้าที่จับได้ ร่องรอยอันนั้นย่อม
 จะหายาก แต่ถ้าเจ้าหน้าที่มีความเฉลียวฉลาดและรอบคอบ
 ก็ย่อมจะหาได้เสมอ ผู้ร้ายที่จับบั้งอะไรไว้ในเวลาให้การ
 ย่อมจะปิดไม่สนิท และมีความหวั่นวิตก ว่าเจ้าหน้าที่จะจับ
 ได้ในทันใดนั้น คำนึง และในไม่ช้า เจ้าหน้าที่ก็จับได้จริง ๆ
 ถือกันว่า การที่เจ้าหน้าที่จับได้นั้น เนื่องจากความรู้ความ
 ฉลาด เนื่องจากความรอบคอบและละเอียดละออ เนื่องจาก
 จากความสามารถในการพิจารณาทำที่ หรือถ้อยคำของผู้ร้าย
 แต่ก็มีความจริงอีกอย่างหนึ่งว่า ความวิตกกังวลของผู้ร้ายใน
 เรื่องหนึ่งเรื่องใดนั้น ย่อมจะแผ่กระจายออกเป็นกระแสได้
 เหมือนกัน และอาจจะเข้ามาสู่ดวงจิตของเจ้าหน้าที่ แม้จะ
 ไม่เคยฝึกฝนเรื่องจิตวิทยาในทางหัดรับกระแสดวงจิต เพราะ
 ถึงแม้คนธรรมดาคนที่ไม่เคยฝึกหัดอย่างนงเลย ก็อาจจะรับ
 กระแสดวงจิตของคนอื่นได้บ้างเหมือนกันอย่างเช่นเรื่องผัวเมีย
 หนึ่งรตยนต์ไปด้วยกัน ดังที่เล่ามาแต่ดวงข้างต้น เจ้าหน้าที่จึง
 สามารถมีไหวพริบได้ในทันทีทันใด สามารถดวงตามหรือ

หยาบยกเอาเรื่องทศุร้ายวิศกอยู่นั้น จนมาซักไซ้ได้เรียง ส่วนผู้
 ร้ายนั้น เมื่อถูกซักถามในข้อเท็จจริงใจของตนเจ้า ก็ไม่
 สามารถจะบีบบังคับความลับต่อไปได้ ผู้สอบสวนซักถามผู้ร้าย
 บางคนนึกประหลาดใจตนเองเหมือนกันว่าเหตุไร จึงไปนึกถึง
 ข้อนั้นเจ้า ตามปกติเข้าใจกันว่าเป็นด้วยความซำนซำนาย
 หรือบางทีก็คิดกันไปว่า เป็นเรื่องเคราะห์ดี สมโชคเหมาะเจ้า
 แต่อันที่จริง เรื่องกระแสดวงจิตนั้นมีส่วนสำคัญอยู่เป็นอันมาก

ผู้ทดลองอีกคนหนึ่ง ได้เดาให้คำสดตรวจารย์ Shaftesbury ฟังว่า ในระหว่างที่ทำการทดลองฝึกฝนเรื่องทำ
 หัวใจว่างอยู่นั้น ถูกชายของเขาไปอยู่เมืองไกล เขานึกถึง
 ถูกชายขึ้นมา อยากจะรู้ว่าเวลานั้นถูกชายจะนึกถึงเขาได้อย่างไร
 บ้าง เขาพยายามทำให้ใจให้ว่างเปล่าอย่างวิธที่ตกลงกันได้
 เมื่อเห็นว่าทำได้สำเร็จ ก็ลองหยิบกระดาษและดินสอดามาถือ
 ไว้ในมือ ต้องทำให้ใจให้ว่างเปล่าอย่างแน่วแน่อีกครั้งหนึ่ง เขา
 เกิดความรู้สึกเหมือนอย่างว่าถูกชายอยากจะบอกให้ เขาเขียน
 อะไรอย่างหนึ่ง แต่ไม่สามารถจะบอกได้ เพราะถูกชาย
 ในเวลานั้นมีกำลังน้อยและอ่อนเพลียมาก เขารู้สึกว่าถูกชาย

กำลังทำความพยายามที่จะบอกให้เราเขียนอะไรลงไปบนแผ่นกระดาษแต่จะพยายามดักเท่าไรก็ไม่สามารถจะบอกได้ ความรู้สึกอย่างนั้น ทำให้เขารู้ทันทีว่าถูกชายกำลังจับ เขารีบออกเดินทางไปยังเมืองที่ถูกชายอยู่ และก็ได้พบถูกชายกำลังป่วยหนักจริงๆ เขาได้พาถูกชายกลับบ้าน รีบทำการรักษาพยาบาล เขาบอกว่าถ้าเขาไปช้าสักวันเดียว ถูกชายอาจจะถึงแก่ความตายก็ได้

ผู้ทอดของฝึกฝนอีกคนหนึ่งรายงานว่า เขามีร้านขายของ และในตอนก่อนเที่ยงวันหนึ่ง ไม่มีคนเข้ามาซื้อของในบ้านเลย เขาเห็นเป็นเวลาเหมาะ เพราะเงียบดี เขาคงใช้เวลาอันเล็กน้อย ฝึกฝนการทำให้ว่างเปล่า เราจะเห็นได้ว่าวิธีการของฝรั่งนั้น เขาพยายามหยิบฉวยโอกาสใช้ไม่ว่าในเวลาใด แม้แต่ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของร้าน ก็ยังอุตสาหะใช้เวลาที่ไม่มีคนซื้อฝึกฝนทางจิตได้ เขาไม่จำเป็นต้องเข้าป่าหาที่สงบสงัด เพราะพวกมันไม่มีทางจะเข้าป่า แต่ในช่วงเวลา ๓ นาที ที่เขาทำดวงจิตให้ว่างเปล่านั้น เขาได้ความรู้สึกว่า ก่อนเที่ยงวันนเอง จะมีผู้รายมาปล้นที่ร้านของเขา เป็นความรู้สึกที่แจ่มใสแน่ใจ เขาคงได้โทรศัพท์บอกตำรวจ

และก็เป็นต้องกล่าวเท็จในการบอกตำรวจ คือต้องบอกว่า
 เราได้ข่าวมาจากคนของเขาเอง ซึ่งรูมาจากสายลับของตำรวจ
 ว่าจะมีมูรายมาปล้นเราก่อนเที่ยงวัน จึงต้องขอความอารัก
 ษาของตำรวจ ทางตำรวจได้ตั้งตำรวจหลายคนมาชุมนุมอยู่ใน
 ที่หลายแห่งภายในร้าน พอใกล้ถึงเวลาเที่ยงก็มีคน ๒-๓ คน
 เขามาซื้อของ ทำเป็นถามซื้อดังหนั่งนแฉกยกบนหน้าของเรา
 ของร้าน บอกให้เจ้าของร้านยกมอชน ทันใดนั้นตำรวจก็
 ออกมาจากตัวมูรายนั้นได้

ผู้ตของอีกคนหนึ่งรายงานว่ เขาทำสัญญาจ้างช่าง
 ทำบ้าน ซึ่งสร้างขึ้นใหม่ และยังไม่ได้ไปอยู่ ในสัญญา
 มีบทขบควัดที่ไรทาต้องเป็นงั้นก ๓ บุคคลผู้นเคยไป
 ตรวจบ้านที่กาดัง ด้ร้างและทาดั ทกวันจันทร์ คือไปตรวจเพียง
 ด้ปคาหะ ๑ ครั้ง ในวันจันทร์วันหนึ่ง เขาได้ไปตรวจ ก็
 ได้เห็นผู้รับเหมาใช้ด้้อย่างซนท ๓ ด้หรับทาบาน เมื่อเห็น
 ว่าทุกด้งทุกอย่างเรียบร้อย เขาก็ไปที่ด้ถนัรถไฟ เพราะใน
 วันนั้นเขาจะออกเดินทางไปด้งจังหวัด เขาดังด้ถนัรถไฟเร็ว
 ไปมาก ต้องด้ยเวลาคอยนานหน้อย ระหว่างคอยที่ด้ถนั
 รถไฟเขาคกลงใจว่าจะยอมใช้เวลาด้ก ๓ นาที ด้หรับทำ

ดวงจิตให้ว่างเปล่า พอดองท่าเช้า ก็แต่เห็นผู้รับเหมาทาดบ้านนั้น กำลังไรต์ชั้น ๒ ทาบาน เขารับออกจากสถานีรถไฟ เข้าไปในบ้านที่กำลังทาดอีกครั้งหนึ่ง ก็ได้พบความจริงว่าผู้รับเหมาไรต์ชั้นที่ ๓ แต่เฉพาะเวลาที่เขาไปตรวจ เมื่อเขาไปตรวจห้องนอนโดยไม่ให้รู้ตัว ก็ได้พบช่างทาดทุกคนกำลังไรต์ชั้นที่ ๒ ทาบาน

ในหนังสือของศาสตราจารย์ฉัน ให้ตัวอย่างอีกมากหลาย ซึ่งผู้ที่ทำการฝึกฝนด้วยกันในเรื่องทำดวงจิตให้ว่างเปล่านี้ ไปทำการทดลองได้ผล ไม่จำเป็นจะต้องนำตัวอย่างเหล่านั้นมาบรรยายไว้ในหนังสือทั้งหมด ที่นำมาแล้ว ก็พอแสดงให้เห็นว่า วิธีการฝึกฝนทำจิตให้ว่างเปล่านี้ อาจทำได้เสมอไม่ว่าในที่ใด ไม่ว่าในร้านขายของ บนบัตตั่งกัญพุกาษา หรือในสถานีรถไฟ และคนทุกชั้นทุกอาชีพสามารถจะฝึกฝนวิธีการอันนี้ได้ และการฝึกฝนนั้นก็ไม่ได้โทษอะไรเลย มีแต่จะทำให้ดวงจิตมีกำลังแข็งแกร่ง เป็นการทำสุขภาพอย่างดี แก่ดวงจิตไปในตัว

ศาสตราจารย์ Shaftesbury อธิบายต่อไปว่า วิธีการที่จะทำให้ดวงจิตว่างเปล่า และเบ็ดเสร็จกระแฉกความคิดของ

ผู้นั้น นอกจากจะต้องพยายามขับไล่ความคิดทั้งหลาย
ออกไป เหมือนนกวางต้งตั้งเกาะออกไปจากหัวใจแล้ว ยัง
มีวิธีการบางอย่างที่จะช่วยเหลือในเรื่องนี้ คือบางที่เราไม่
สามารถจะทำให้สำเร็จได้ด้วยวิธีการดังกล่าวอย่างง่าย ๆ เพราะ
การที่จะขับไล่ความคิดทั้งหลาย ออกจากดวงจิต ทำให้ว่าง
เปล่าจริง ๆ นั้น เป็นเรื่องยากมาก ดวงจิตมิได้สำหรับคิด
แะดวงจิตย่อมมีปกติคอยคิอยู่เสมอ การที่จะห้ามดวงจิตไม่
ให้คิดอะไร เป็นเรื่องยากมาก คำสวดราชารมณ์ผู้ใดทดลอง
ใช้วิธีการบางอย่าง ปรากฏว่าได้ผลดี จึงได้ให้คำแนะนำ
ไว้ ๓ ประการ คือ

๑. ถ้าดวงจิตกำลังคิดวนอยู่ในเรื่องต่าง ๆ มากมาย
หลายเรื่อง ย่อมเป็นการยาก หรือเกือบเป็นการพินาศที่จะ
ขับไล่ความคิดทุกอันออกไปจากดวงจิต อีกประการหนึ่งใน
ขณะที่ดวงจิตกำลังคิดวนอยู่หลายเรื่องนั้น ดวงจิตอยู่ใน
ลักษณะที่ฟุ้งรำพัน เป็นดวงจิตที่ขี้ยาก ขมยาก ในกรณีเช่น
นั้นจำเป็นต้องเอาสมาธิเข้าช่วยก่อน คือ ในบรรดาเรื่องต่าง ๆ
ที่กำลังคิดอยู่วนวนหลายเรื่องนั้น ให้เราเลือกดูว่าเรื่องไหน
สำคัญที่สุด หยิบเอาเรื่องนั้นมาคิดแต่เรื่องเดียว ทำให้ใจให้เป็น

สมาธิเข้ามาที่ละน้อย คือ ให้คิดอยู่เรื่องเดียว ไม่คิดถึงเรื่องอื่น ซึ่งเป็นเรื่องของสมาธิ เมื่อได้ความแน่วแน่นอยู่ในเรื่องใด เรื่องหนึ่งแต่เรื่องเดียวแล้ว ก็ทำความพยายามอีกครั้งหนึ่ง คือ กวาดล้างเรื่องนั้นออกไปจากใจ เป็นการกวาดล้างแต่เพียงเรื่องเดียว ซึ่งจะง่ายกว่าที่คิดของกวาดล้างหลายเรื่อง

๒. ถ้าหากว่า แม้จะทำอย่างนั้นแล้วก็ยังไม่สำเร็จ ดวงจิตยังว่างเปล่าไม่ได้ ก็ควรจะผ่อนพักปล่อยให้ดวงจิตเป็นไปตามสภาพของมันสักประเดี๋ยวหนึ่งก่อน แล้วจึงค่อยตั้งตนใหม่ ดวงจิตก็เหมือนเด็กเล็ก ๆ การที่จะเอาเด็กเข้าตู้ระเบียบวินัยนั้น จะทำอย่างคึกคักโครมครามหาได้ไม่ ต้องค่อยทำไปที่ละน้อย และในบางครั้งก็ควรปล่อยให้ตามนิสัยเด็กไปบ้าง แต่อย่าละทิ้งความพยายามเมื่อพักพอสมควรแล้ว ก็เริ่มต้นทำใหม่

๓. คิดในทางที่ตรงกันข้าม ที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า Reversed thought คือ ถ้าดวงจิตของเรากำลังหมกมุ่นอยู่ในความคิดเรื่องใด และไม่สามารถที่จะขับไล่ความคิดนั้นออกไปได้ ให้ลองคิดในทางที่ตรงกันข้าม ซึ่งถ้าคิดในทางที่ตรงกันข้ามได้แล้ว ความคิดที่หมกมุ่นอยู่นั้น อาจจะออกไป

ได้ง่าย ๆ วิชิตตรงกันข้ามกัน เช่นตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้าเป็นคนมีหนี้สิน ซึ่งเจ้าหนังกาตงเร่งรัด หรืออาจ
จะเกิดภัยอันตรายได้ขอลี้ภัยเพราะเรื่องนั้น ซึ่งตามธรรมดา
ต้องทำความหมกมุ่นให้แก้ไขอย่างมาก ในกรณีเช่นนั้น ถ้าให้
ดองคิดในทางที่ให้ความหวัง ว่าเราจะมีทางโน้นทางนี้สำหรับ
จะผ่อนผันหรือใช้หนี้ ถึงแม้ยังไม่จริง ก็ให้คิดล้มเลิกไป
อาจจะเกิดผลได้

ถ้าเป็นเวลาที่ฝนตกฟ้าร้อง และจิตใจไปหมกมุ่นอยู่
ในเรื่องนั้น ไม่สามารถจะหักจิตออกจากเรื่องฝนตกฟ้าร้อง
ได้ ก็ให้นึกถึงว่า ออกประเดี๋ยวเรื่องฝนตกฟ้าร้องก็จะหาย
และดินฟ้าอากาศก็แจ่มใส

ถ้าดวงจิตกำลังหมกมุ่นอยู่กับความตมเหตพ่ายแพ้
อย่างหนึ่งอย่างใด ก็ให้คิดถึงกาลก่อน ๆ ที่เคยได้ชัยชนะมา
หรือมีคนหนักให้คิดไปในทางผลดีของความพ่ายแพ้ เช่นว่า
ความตมเหตพ่ายแพ้ อาจจะเป็นบทเรียนอย่างใดแก่
เรา ต่อมาให้เรารู้จักเอาชัยชนะในกาลต่อไป

ถ้าดวงจิตกำลังหมกมุ่นคิดอยู่ถึงเรื่องความเคียด
ริษยาอันเกิดจากคำครองชีพแพ่งชน และไม่มีทางจะแก้ไขได้

ให้คิดไปในทางที่ว่า การที่ค่าครองชีพแพงขึ้นนั้น รายได้ของ
เรามากขึ้นเหมือนกัน และมีทางที่จะหารายได้เพิ่มพูนขึ้นให้
เหมาะสมกับความแพงของค่าครองชีพ

เรื่องเหล่านี้เป็นแต่เพียงตัวอย่างสำหรับขจัดความ
คิดหมกมุ่นให้หมดไป เมื่อกวาดล้างออกไปตรง ๆ ไม่ได้
ก็ให้หัดคิดในทางที่ตรงกันข้าม การหัดคิดชนิดนี้ ย่อมจะเป็น
การฝึใจ แต่เราต้องเข้าใจให้แน่นอนอย่างหนึ่งว่าเรื่องการ
ฝึกฝนทางจิตนี้ ก็คือ การฝึใจนั่นเอง ดวงจิตที่สมบูรณ์
ภาพ คือดวงจิตที่สามารถจะฝันได้ ไม่ใช่อย่างอื่นเลย

ทั้งนี้เป็นแต่ขอแนะนำหนทางช่วย สำหรับขจัดความ
คิดออกไปจากดวงจิต หรือทำให้ดวงจิตหยุดคิด ซึ่งถ้า
สำหรับผู้ที่สามารถขจัดความคิดออกไปได้ง่าย ๆ ก็ไม่จำเป็นต้อง
ต้องใช้วิธีอย่างนี้

ขอให้เรามั่นใจกันอีกอย่างหนึ่งว่า วิธีขจัดความ
คิดและทำดวงจิตให้สงบได้บริบูรณ์ ถึงแม้จะหัดทำไปสัก
เพียงไรสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ดี จะไม่มีโทษอะไรแก่ดวงจิต
เลย ตรงข้าม กลับจะเป็นคุณอย่างยิ่ง ไม่ต้งเกรงกลัวว่า
การทำอย่างนี้หรือฝึกฝนวิธีนี้ จะทำให้ดวงจิตวิปลาศ หรือ

อ่อนแอลงไป อันที่จริง เรื่องขจัดความคิดต่าง ๆ ทำให้ดวงจิตมองแวบวิเศษหรือหยุดคิดเรื่องอะไรนั้น เป็นวิธีการที่สูงสุดและดีที่สุด ไม่มีวิธีอื่นใดที่จะให้สุขภาพแก่ดวงจิตดีกว่าวิธีนี้ เรื่องการเป็นบ้าเดี่ยวจิตนั้น เกิดจากการหมกมุ่นขุ่นคิดในเรื่องหนึ่งเรื่องใดมากเกินไป ยังมีเรื่องหมกมุ่นขุ่นคิดหลายเรื่องเข้ามาดับดับปนเป นันคือทางแห่งการที่จะมีสติวิปัสณา วิชิตจะรักษาหรือป้องกันนั้น ก็ทำให้ดวงจิตหยุดคิด

เมื่อดวงจิตหยุดคิด ดวงจิตอยู่ว่างเปล่าก็เป็นดวงจิตที่เบ็ด เบ็ดรับกระแสจิตหรือความคิดของผู้อื่นที่จะมาปรากฏในความรู้สึกทางใจ แต่ก็มีวิธีการต่อไปอีกที่จะช่วยในเรื่องนี้ คือสมมุติว่า ถ้าเราสามารถทำดวงจิตให้ว่างเปล่าหรือให้เบ็ดรับอยู่แล้ว ยังไม่มีอะไรเข้ามา คำสั่งตราจารย์ผู้แนะนำวิธีที่เรียกว่า จุงจิต คือ

เรื่องจุงจิต หรือ Suggestion นั้น มีอยู่ ๒ อย่าง คือ ๑. จุงจิตคนอื่น ซึ่งเรียกว่า Suggestion เฉย ๆ และ ๒. จุงจิตตัวเอง ซึ่งเรียกว่า Anto—Suggestion เรื่องการจุงจิตนี้เป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งจะได้กล่าวโดยพิสดารในบทอีกบท

หนึ่งค่างหาก ในทันทีจะกล่าวไว้แต่เฉพาะเรื่องที่จะช่วยทำ
ประโยชน์ในการรับกระแสจิต ซึ่งศาสตราจารย์ Shaftesbury
ได้ให้คำแนะนำไว้ ดังต่อไปนี้

ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า มหาเศรษฐีคนหนึ่งชื่อ
มอร์แกน ได้สร้างความสำเร็จและความมั่งคั่งใหญ่หลวง
ด้วยวิริยอุตสาหะที่มากติดคอ และทลายความประสงค์ใ้ถูกคอง
หรือใกล้ความถูกต้องที่สุด นายมอร์แกนเองได้ขยายเขต
ดับของตนไว้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

นายมอร์แกนอธิบายว่า เวลาคิดคอกับใครและฟัง
คำพูดของเขา ให้เรานักทายดวงหน้าว่าเขาต้องการอะไร
และไม่เป็นแต่เพียงทาย ให้สร้างความสำเร็จจิตตัวเองว่าตัว
สามารถรับกระแสจิตของเขาได้ และตั้งที่ตนนึกคิดว่าเขาจะ
ต้องการอย่างนั้นอย่างนั้น ไม่ใช่ความคิดของตนเอง แต่
เป็นกระแสจิตของผู้อื่น ที่เขามาดูเครื่องรับของเขา อันที่
จริง ก็อาจจะเป็นแต่เพียงการทายเดา อาจจะเป็นแต่เพียง
ความคาดหมายของตนเองเท่านั้น แต่เป็นเทคนิคของการ
จงใจตัวเองเพื่อสร้างสมรรถภาพในทางเป็นเครื่องรับ พยายาม
จงใจตัวเองไปอย่างนั้นสักพักหนึ่ง นานเข้าจะเกิดความ

เชื่อว่าจิตของตัวสามารถเป็นเครื่องรับกระแสจิตของคนอื่นได้ เราทราบกันอยู่แล้วว่า ในเรื่องวิชาดึกดำบรรพ์หรือจิตวิทยา ความเชื่อมั่นส่วนสำคัญเหลือเกิน ถ้าเกิดความเชื่อขึ้นในทางใด อาจจะได้ผลที่แท้จริงขึ้นในทางนั้น

วิธีการอย่างของนายมอร์แกน อธิบายอย่างง่าย ๆ ว่า เมื่อใครพูดอะไรมาครั้งประโยค ให้พยายามทายว่าเขาจะพูดอะไรต่อไป สมมุติว่าได้พบคน ๆ หนึ่ง ซึ่งบ่งให้เขาฟังว่าไม่ค่อยสบาย ก็ให้คิดต่อไปทันทีว่าเขาจะพูดต่อไปว่า จะต้องไปหาหมอ ถ้าพบคนที่มาบอกว่ารถของเขาเก่าและดำสนิม ก็ให้คิดว่าเขาจะพูดต่อไปว่าจะซื้อรถใหม่ เทคนิคในเรื่องนี้มีอยู่ ๒ ประการ ประการหนึ่งคือ อย่างนี้กันว่าเราทายเอง ให้นึกว่าเรารับกระแสจิตของคนนั้นได้ และอีกประการหนึ่งให้เป็นแต่คิดไว้ อย่าพูดออกมา

นักพูด นักปาฐกถา นักกล่าวสุนทรพจน์ ถ้าในขณะที่พูดหรือกล่าว หรือแสดงปาฐกถา ถ้านึกถึงจิตใจขึ้นมาว่า จำเป็นจะต้องกล่าวขำหรือขยายความในตอนใด ตอนหนึ่งให้กระจ่างออก ก็อย่างนี้กันว่าเป็นความรอบคอบของตัวเอง อย่างนี้กันว่าเป็นความฉลาดของตัวเอง แต่ให้นึกไป

ในทางที่ว่า ได้รับความระแแต่จิตของผู้ฟัง ผู้ฟังมีความสงสัยหรือ
เข้าใจไม่แจ่มแจ้งในข้อนั้น ๆ

ทั้งนี้เป็นแต่การจูงจิตตัวเอง ซึ่งเรียกว่า Anto —
Suggestion นักจิตวิทยาสมัยใหม่ถือเป็นเรื่องสำคัญมาก
การฝึกหัดในเรื่องนี้ ชั้นต้นเราก็จะรู้สึกว่าเป็นการหุดอกตัว
เองไม่มีความจริงอะไร แต่ถ้าทำไปนาน ๆ ก็ให้เห็นผลแปลก
ประหลาดมหัศจรรย์เกิดขึ้น และวิธีการที่เราเรียกว่าหุดอกตัว
เองมาในชั้นต้นนั้น ก็ตายเป็นวิธีการที่ดีอย่างไม่น่าหวัง
เรื่องจูงจิต หรือ Suggestion นี้ จะได้กล่าวโดยพิสดารใน
อีกบทหนึ่งต่างหาก ในที่นี้กล่าวแต่เพียงเป็นทางหนึ่ง ที่จะ
ช่วยให้ดวงจิตของเรามีสมรรถภาพเป็นเครื่องรับได้

ในเรื่องการส่งก็ใช้วิธีเดียวกันคือ ทำจิตให้ว่างเปล่า
ไว้ก่อน แล้วต้องการจะส่งหรือกระจายความคิดอันใดออกไป
ก็คิดขึ้นในขณะที่จิตว่างเปล่าานั้น จึงจะเป็นกำลัง
ส่งที่ใช่ได้

ความพยายามที่กำลังทำอยู่ในเวลานี้ ก็คือคนที่อยู่
ห่างไกลกัน พยายามส่งกระแสจิตถึงกัน และพยายามรับ
กันด้วยความเชื่อมั่นว่า เมื่อกระแสจิตสามารถจะส่งและ

รับกันได้ กระแสจิตของคนก็สามารถจะส่งและรับกันได้
 เหมือนกัน ถ้าหากคนต้องคนทำการฝึกฝนด้วยกันให้มี
 สมรรถภาพในทางรับส่ง แม้จะอยู่ห่างไกลกันสักเพียงไร ก็
 สามารถที่จะรับส่งกระแสจิตถึงกันได้ แต่อย่างไรก็ดี ใน
 เรื่องหนังสือ คำศรอาจารย์ Shaftesbury ไม่ได้กล่าว
 บรรยายอย่างพิสดาร

รวมความตามข้อคิดหรือหลักวิชาของคำศรอาจารย์
 ฌู กัดเหมือนจะประมวลลงได้ในหัวข้อ ๒ ประการ ประ
 การหนึ่งคือ ทำดวงจิตให้ว่างเปล่า ซึ่งได้กล่าวมาข้างต้น
 แล้วว่าจะให้หมดเพียงใดหรือไม่ก็ตามที่ แต่การฝึกหัดใน
 เรื่องนี้เป็นการศึกษาปฏิบัติประโยชน์ แม้ในคำตั้งสอนของ
 พระพุทธเจ้า และวิธีการทางวิปัสสนาธรรมก็ถือว่าการที่ดวง
 จิตว่างเปล่านั้น เป็นของดีที่สุด ถึงกับเรียกว่า นิมิต্ত หรือ
 วิโมกข์ และนับเป็นญาณชั้นสูง แต่ในทางพระพุทธศาสนา
 นั้นกล่าวถึงการรักษาสภาพจิตที่ว่างเปล่าอยู่ได้เป็น เวลานาน
 อาจเป็นเวลาดังครั่งวนซึ่งเป็นการพนอด้วยทมนุชยธรรมดา ใน
 ปัจจุบันนี้จะทำได้ แต่ในหลักการของคำศรอาจารย์ฌู ต้อง

การเพียง ๓ นาทีเท่านั้น แต่ทำได้เพียงชั่ว ๓ นาที ก็มี
ประโยชน์มาก

นี่คือเรื่องของการตั้งกระแต้จิต ซึ่งท่านผู้อ่านจะเห็น
ได้ว่า ในตัวของมันเองยังไม่มีอะไรจะกล่าวได้มากนัก เรา
ไม่ตำราภจะหาสูตรดำเรัจ เหมือน ๒ คุณ ๒ เป็น ๔ เรา
ไม่ตำราภจะแต่ดงให้เห็น ได้ทันทีเหมือนเอาดีดง กับน้ำเงิน
ปนกันเป็นม่วง เราไม่ตำราภจะพิศุจน์แม้จากดงเวดด้อม
ให้แน่ใจเหมือนอย่างพิศุจน์ว่าโตกนกดม ความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องดงหรือรับกระแต้จิตที่เราจะหาได้ในเวदानังจึงยังเป็นความ
รู้ที่บกพร่องอยู่มาก แต่อย่างไรก็ดี เรื่องการทำดงจิตให้
ว่างเปล่านี้ ยังจะเป็นประโยชน์แก่เรื่องอื่น ๆ ที่จะกล่าวข้าง
หน้าต่อไป.

บทที่ ๓

การจูงจิต

มีคนเรามาถึงความสำคัญข้อหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวขวัญ
ถึงมาหลายครั้ง ในบทต้น คือ เรื่อง การจูงจิต หรือ
Suggestion

มนุษย์เราตกเป็นเหยื่อแห่งการจูงจิต คนเราจะคิด
หรือพูด โดยมากเป็นด้วยการชักจูง พูดถึงความเป็นไปได้ใน
ชีวิตปกติของมนุษย์ เราก็มอมรับกันทั่วไป ว่าการชักจูงนั้นมี
อำนาจมาก อันที่จริง มนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดจิตใจของตัวเอง
เมื่อต่างคนต่างอยู่แยกห่างต่างกัน ก็ต่างคนต่างคิด ต่างคน
ต่างมีความเห็น แต่เมื่อไปรวมหรือเกี่ยวข้องกันเข้า คนเรา
อาจลดละความเห็นของตัวเองได้ง่าย ๆ ดวงจิตที่อ่อนแอยอม
พ่ายแพ้และตกเป็นเหยื่อของดวงจิตที่มีความเข้มแข็งมาก นั้น
เป็นเรื่องของจิตวิทยาชุมชน ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่า

Mass Psychology

คำสอนของพระพุทธเจ้าเอง ในเรื่อง " มงคล "
คือในปัญหาที่ว่า อะไร เป็นมงคล อะไรไม่เป็นมงคลนั้น

ว่าอาการของตัวฉัน แต่วกได้ผลทางกำลังใจ ซึ่งจะช่วย
กำลังต่อสู้ต้านทานโรคร้ายไข้เจ็บ ช่วยกำลังยา ช่วยการ
รักษาให้ฉัน เป็นผลที่ปรากฏชัดจริง ๆ

แม้ในทางอื่น นอกจากทางโรคร้ายไข้เจ็บ ก็มีหลัก
จิตวิทยาที่พยายามเผยแพร่ ดักริหตอกตัวเองในทางดี ผู้ที่ทำ
ความพยายามยิ่งยวดในการเผยแพร่ดีนั้น คือศาสตราจารย์
ฝรั่งคนหนึ่ง ชื่อ เอมีด กูเอ ได้แต่งตำราและเที่ยวสอน
เพื่อนแนะนำ ว่าเมื่อคนชนเข้า ให้พูดกับตัวเองว่า ฉัน
ฉันคิดว่าเมื่อวานนี้ และดีขึ้นทุกทาง หมายความว่าในทาง
โชคลาภ ทางตำแหน่งฐานะ ในทางสุขภาพ ฯลฯ แต่เป็น
การแปลกประหลาดที่ว่า ดักริหตอนั้นไม่เคยจะได้รับความนิยม
เท่าใดนัก ทั้ง ๆ ที่เชื่อในหลักการและเหตุผลว่าอาจจะเป็นไปได้
จริง ก็ยังเห็นเป็นเรื่องหลอกตัวเอง เมื่อยังไม่มีอะไรดีจริง ๆ
หรือยังไม่เห็นทางว่าจะมีอะไรดีก็ไม่เต็มใจที่จะหลอกตัวเอง
ไปในทางนั้น แต่ส่วนอีกทางหนึ่ง คือการหลอกตัวเองไปใน
ทางร้ายนมนมนุษย์เราชอบทำ คือชอบคิดว่าเหตุร้ายอย่างนั้น
อย่างนั้นจะเกิดขึ้น อนตรายอย่างนั้นอย่างนั้นจะมามีมาดังใด ทง ๆ ที่
ไม่มีเหตุผลหรืออู่แวอะไร ก็ยังสามารถหลอกตัวเองใน
ทางนี้ได้

ที่เขินตงน ก็เพราะ ด้ญชาตญาณ ของมนุษย์เองทาง
 ด้คมวิทยาให้หัดถ้ว่า ด้ด้วที่เกิตมาในโลก รวมถ้
 มนุษย์เราค้วย มีด้ญชาตญาณอยู่ด้องอย่าง ด้งเกิตชนโดย
 อนุสัย ไม่จำเป้นต้องด้อนกัน ค้ยด้ญชาตญาณด้บัพนธ์
 ด้ยหนึ่ง แดะด้ญชาตญาณปลดอคภยด้ยหนึ่ง ด้วด้ญ-
 ชาตญาณด้องอย่างน ด้งด้ามารถด้บัพนธ์ แดะด้ารงชีวิตค้-
 ด้องกนมาได้จนกระทั่งถึงบคน เรืองคน ค้ย เรืองด้ญชาต-
 ญาณด้บัพนธ์ ไม่ไซหน้าทของหนึ่งด้อเดมน แดะเรืองที่ด้อง
 ค้ยเรืองด้ญชาตญาณปลดอคภยนั้น ก็เป้นบ่เกิตแห่งการท
 มนุษย์ค้ดหลอถด้วเองในทางร้าย ค้ยด้ญชาตญาณปลดอคภย
 ด้งเกิตความระแวงภย ด้ญชาตญาณที่ด้องการพ้ภย
 ด้งเกิตให้มนุษย์เราค้ดไปด้งภยที่จะเกิตชนแก่ด้ว อนท้จริง ความ
 ค้ดอย่างน ถ้าเป้นแแต่เพียงความรอบคอบระม้ถระว้ง ก็ด้อง
 น้บว่า เป้นทางดี ค้ยเป้นความไม่ประมาท แด่มนุษย์เราม้ก
 จะค้ดมากเกินไป ค้ดไปจนกระทั่งถายเป้นความเช้ และ
 เกิตความหวาดระแวงชน

เนื่องจากเรื่องน้เอง ที่การเผยแพร่ทัศนคติใหม่ของพวกเขา
ครูบาอาจารย์ทางจิตวิทยาว่า แทนที่มนุษย์จะหลุดออกตัวเอง ใน
ทางร้าย ให้หลุดออกตัวเองในทางดีบ้าง ผลดีจะบังเกิดขึ้น จาก
การหลุดออกตัวเองในทางดีได้ เช่นเดียวกับที่ผลร้ายย่อมบัง-
เกิดขึ้น จากการทำหลุดออกตัวเองในทางร้ายนั้น ไม่ประตบผล
ดำเรื่ออย่างที่ปรารถนา เพราะสัญชาตญาณปดอดภัยยังทำ
ให้มนุษย์ระแวงภัย และชอบหลุดออกตัวเองในทางร้าย มาก
กว่าที่จะยินดีรับวิธีการใหม่คือหลุดออกตัวเองในทางดี

เรื่องการจูงจิตหรือ Suggestion นน กคอกการ
หลุดออกตัวเอง หรือถูกคนอื่นหลุดออก การพิดู้นทตตองกต เรือง
ที่บังเกิดขึ้นกต ไดให้ควมรู้อย่างแปลกๆ แก่เราในเรื่องนี้
นายแพทย์ชาวเดนมาร์กคนหนึ่งเดื่อว่า ทนวมือ
ของเขาเอง ไม่รู้ว่าจะเป็นการทกระตตเกิดตอน หรือมีความ
พิกตพิการอยู่ย่ำงไร เมื่อใช้ทนวมือเคาะเข่ากมีเดียงผิต
แปลกกวฉนวนมือของคนทงหลาย คอมีเดียงคิงฉนฉิตธรรมฉา
อยู่ในทนวมือของตัวเอง เขาเป็นแพทย์ และกใช้ทนวมือเคาะ
ตรวจคนไข้ ทัวๆ ไป บางคนกตั้งเกิดเห็นผิตแปลก บางคน
กไม่รู้อะไร อยู่มาฉนหนึ่ง มีฉตริผู้หนึ่งซึ่งเขาไม่เคยรู้จัก

และไม่เคยพบตรวจมาแต่ก่อนเลย มาหาเขาบอกว่า เป็นโรค
ปวดศีรษะรุนแรงมาตลอดเวลา ๕ ปี และได้ทำความพยายาม
รักษาโดยแพทย์หลายคน ด้วยวิธีการหลายอย่าง โรคปวด
ศีรษะเรื้อรังรุนแรงมากอันนี้ไม่หมดไป และเนื่องจากโรค
ปวดศีรษะอยู่ตลอดเวลาเช่นนี้ ทำให้สตรีผู้นี้ไม่สามารถจะ
ประกอบกิจการงานอะไรได้ นอกจากจะเป็นอันครายแก่สุ-
ภาพของเธอเองแล้ว ยังเป็นอันครายต่อการครองชีพและ
ความเป็นอยู่ ตลอดจนการทำมาหากินด้วย

นายแพทย์ผู้นั้น ได้วินิจฉัยสาเหตุที่ศีรษะของสตรีผู้นั้น
โดยไม่มีคามมุ่งหมายอย่างอื่น นอกจากการตรวจตาม
ธรรมดา แต่พอซงพักพิงการอยู่นั้น เมื่อไปเคาะในที่แข็ง
เช่นศีรษะ ก็มึนตึ๊งตึงจนมากกว่าการเคาะตามเนื้อตัว
และเป็นธรรมดาของผู้ที่ถูกเคาะศีรษะ แม้เพียงโดยปกติก็ทำ
ให้เกิดความกังวลใจได้ เมื่อนอนก็ไม่ปกติของแพทย์ผู้นั้นไป
เคาะเขา สตรีผู้ถูกเคาะนั้น ก็รู้สึกอะไรตึงตึงตึงตึง
ศีรษะของคุณ เขาพูดออกมาทันทีว่า เพียงแต่แพทย์เคาะที่
ศีรษะนั้น อาการปวดศีรษะก็บรรเทาหายไป นายแพทย์ผู้นั้น

เขาใจทันทีว่า นี่เป็นเรื่องจริง จึงได้บอกแก่สตรีผู้นั้นว่า วัน
 หนึ่งให้มารักษาด้วยวิธีใหม่ สตรีผู้นั้นมาหาแพทย์ตาม
 คำสั่ง และแพทย์ก็ไม่ได้ทำอะไร นอกจากเคาะอย่างเดียวกับ
 กับวันก่อน รักษาวิธีนี้เพียง ๒-๓ ครั้งเท่านั้น โรคปวด
 ศีรษะของสตรีผู้นั้นก็หายขาด ไม่ปวดอีกต่อไป

นี่ก็เป็นการจริง หรือการหลอกลวง สตรีผู้นั้นได้ถูก
 หลอกลวงโดยไม่มีใครตั้งใจหลอกลวง ความรู้สึกของเขาได้หลอกลวง
 ตัวเขาเอง คือเมื่อถูกนิ้วพิการของนายแพทย์เคาะที่ศีรษะ
 และมีเสียงดังตึ๊งตึ๊งธรรมดา ก็มีความรู้สึกเหมือนอย่างว่า
 ในสมองของตนนั้น เต็มมีอะไรไปซัดค้ำกันอยู่ ซึ่งนาย
 แพทย์ผู้นั้นมีความรู้อย่างสูง รู้ที่เคาะให้ดังซัดค้ำกันจนถลอก
 ออกจากกัน ความรู้สึกสลายได้มีขึ้นทันที และหายปวด
 ศีรษะได้ด้วยวิธีรักษาอย่างบังเอิญเช่นนั้น

ถ้าเราเป็นทหารที่ต้องเดินเท้าเป็นระยะทางไกล หรือ
 เป็นเวदानาน เช่นการเดินธัมมาม ซึ่งกินเวลานับเป็นชั่วโมงๆ
 รวมทั้งการยืนคอยและการเดินแถว หรือถ้าเราต้องเดินขบวน
 อย่างหนึ่งอย่างใด ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ถ้ามีคนคนทำ

เพลงให้เราเดินไป ความเห็นดีเห็นชอบน้อยกว่าที่เราจะเดิน
 เยียบๆ โดยไม่มีคนตรึงบรแดงให้ ถ้าการสวดมนต์นามใหญ่ๆ
 ซึ่งทหารต้องยืนต้องเดินอยู่ตงหลายชั่วโมงนั้น ทำกันโดย
 ปราศจากดนตรี ทหารอาจจะล้มกันมากๆ หรือการเดินก็จะ
 ไม่เข้มแข็งงามสง่า ความเห็นชอบจะมีได้มากมาย ดนตรี
 ทำให้เห็นชอบน้อย ดนตรีทำให้คึกคักเข้มแข็ง ดนตรีทำให้
 เกิดกำลังต่อต้านความเห็นดีเห็นชอบได้เป็นอันมาก

ทำไมดนตรีจึงทำได้เช่นนั้น แตรวงซึ่งประกอบด้วย
 โดระและคนเป่าลมเข้าไป ทำให้เกิดเสียงต่างๆ มีฤทธิ์มีเดช
 อะไรที่ไปบรเทาความเห็นดีเห็นชอบหรือเพิ่มกำลังมนุษย์ ถ้า
 เป็นยาที่รบประทานหรือฉีดเข้าไปในร่างกาย เรายังพอเข้าใจ
 ได้ง่าย แต่เป็นเพียงเสียงที่เข้าไปทางหู ทำไมจึงไปช่วยให้
 เห็นชอบน้อยหรือเพิ่มกำลังขึ้นได้ เรื่องนี้เราเข้าใจกันทั่วไป
 ว่าเสียงดนตรีทำให้ใจเคลิบเคลิ้มหรือเพ้อคิดเพ้อฝัน ดมมันถึง
 ความเห็นดีเห็นชอบ เราจึงเห็นชอบน้อย นี่เป็นคำอธิบายโดย
 ทั่วไป ซึ่งก็ไม่ผิด แต่ถ้าจะอธิบายให้ถูกแท้ ก็ต้องอธิบาย
 มาในเรื่องของการจูงใจ คือเสียงดนตรีนั้นจูงใจ หรือหลอก
 ทหารทงกองทัพบกทำการสวดมนต์ ว่าไม่ใช้เรื่องงานเห็นดี

เหนื่อยแต่เป็นรองน้ำหนักนาน เมื่อถูกจริตหรือถูกหลอดเข้า
 อย่างนี้ การร่อนน้ำหนักซึ่งเป็นของหนักเหนื่อยอย่างที่สุดนั้น
 ก็กลายเป็นรองน้ำหนัก และเมื่อน้ำหนักก็ไม่เหนื่อย

นักเดินบิณฑุ์คอาจจะเดินอยู่รอบ ๆ โตะบิณฑุ์คได้
 ๕ ชั่วโมง และทางที่เขาเดินอยู่รอบ ๆ โตะบิณฑุ์ค
 ๕ ชั่วโมงนั้น ถ้าจะเขามาเหยียดออก ก็จะเป็นความยาววง
 ๒๐ หรือ ๓๐ กิโลเมตร นักเดินว่าอาจจะเดินเกือบไม่ได้
 หยุดพัก หรือหยุดพักเพียงเล็กน้อยในระหว่างเวลาตั้ง ๒—๓
 ชั่วโมง ทางที่เขาเดินอยู่บนพื้นท้องเดินร้านนี้ ถ้าจะดองยึด
 ออกไป อาจจะได้ทางยาวตั้ง ๕๐ กิโลเมตร เขาเดินได้
 เขาเดินไปได้ โดยไม่รู้ถึงความหนักเหนื่อย แต่ถ้าจะจับเอา
 ควณกบิณฑุ์คหรือนักเดินร้านนี้ ไปเดินทางจริง ๆ เพียง
 ๓๐ กิโลเมตร เขาจะรู้สึกหนักเหนื่อยเมื่อยถ้าเหลือเกิน

การเดินว่าก็ บิณฑุ์คหรือกีฬาอื่น ๆ ก็ดี ถ้วน
 ทำความหนักเหนื่อยเมื่อยถ้าให้แก่ร่างกาย แต่ที่ผู้เดินผู้หนัก
 หนักไม่รู้ก็เพราะเหตุที่ถูกจริตไปทางอื่น ถูกจริตไป
 ในทางวิ่งเร็นน้ำหนักนาน การถูกจริตนั้น มีผลทำให้ร่างกาย

ทนทานความเห็นที่เห็นน้อยเมื่อยทำได้อย่างแปลกปลาดมาก และ
เรื่องเช่นนี้เอง ที่ทำให้นักคิดค้นเกิดความคิดอย่างมีเหตุผล
ว่าทำไมเด่า มนุษย์เราจึงไม่หาทางจริงจังไปในทางที่จะเป็น
ความดี หรือเป็นประโยชน์

อันที่จริง เรื่องการจริงจังนี้ มนุษย์เราก็มักมีความรู้มาช้านานแล้ว และรู้จักทุกแห่งหน เรื่องการทำนํานมคั่งถั่งถั่วมาในบทที่ ๑ นี้ ก็ไม่ใช่เรื่องเฉพาะคนโบราณดึกดำบรรพ์หรือชาวตะวันออก แม้ในยุโรปก็ทำกัน ผู้ที่มีชื่อเสียงมากคือขุนนางรัสเซียคนหนึ่ง ในสมัยที่รัสเซียยังปกครองโดยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ บุคคลผู้นั้นชอบบารอนวิวิดส์ก็ อยู่ในกรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์กครั้งกระโน้น รักษาโรคภัยไข้เจ็บหายอย่างได้ ด้วยการเอานํ้าในแม่นํ้าเนวมาทำพิชี่อย่างทำนํานมคั่ง ซึ่งท่านผู้นั้นเองก็สารภาพว่าไม่ได้มีเวทมนต์อะไรเป็นแต่จริงจังคนป่วยไข้ว่า วิธีการอย่างนี้จะสามารถทำให้โรคภัยไข้เจ็บของเขาหายไปได้

นายแพทย์ ชารบของ ชาวฝรั่งเศส ได้ยืนยันความคิดเห็นของตน ซึ่งนักประวัติศาสตร์หรือนักโบราณคดีก็ไม่คัดค้านหรือหักล้าง (นายแพทย์ผู้นั้นแต่คงความเข้าใจ

ของคนว่า เครื่องประดับคอของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาดังแต่
 มนุษย์ ดึกดำบรรพ์ป่าเถื่อน จนถึงพวกกรีก พวกโรมัน
 ที่ทำเป็นดวงดดาวยรูปพรรณอย่างสวยงามก็ดี ที่ประดับด้วย
 เพชรพลอยต่างดี หรือด้วยหินหรือกระดูกสัตว์ชนิดใด ๆ ก็ดี
 มีมูลมาจากเหตุอันเดียว คือในชนชาติของเหล่านี้เป็นเครื่อง
 คุ้มภัย เชยวงศ์ตัวทมิฬมนุษย์ใช้แขนคอ บางทีก็เป็นพวงใหญ่
 โคมามากมาย เพราะเป็นเชยวงศ์ตัวร้ายนานาชนิด ก็โดยความ
 เชื่อว่า เชยวงศ์ตัวเหล่านี้สามารถจะป้องกันสัตว์ด้วยกัมมันท์ให้
 ทำร้าย มนุษย์ชอบเอากระดูกที่มันพิชร้ายแรงที่สุดมาร้อย
 ห้อยคอ เพราะเชื่อว่าจะป้องกันให้ร้ายชบกัด รูปวาง
 ของเครื่องประดับคอ ที่ทำรูปพรรณดวงดดาวย่างสวยงาม
 มีมูลมาจากเรื่องเดียวคือแผ่นโลหะ หรือหินที่ง
 เเดยชนิดนี้ แม้แต่เพชรพลอยหรือหินมีค่าต่าง ๆ ก็มีค่า
 โบราณของมนุษย์ทุกชาติว่าพลอยดีนั้น หรือหินชนิดนั้น ๆ
 จะให้ผลในทางโชคลาภอย่างนั้น ๆ เเดมีเป็นอันมาก ที่ถือ
 กันว่า ต้องแต่งเพชรพลอยให้ถูกดีตามกำดั่งวัน วันอาทิตย์
 ได้ดีนั้น วันจันทร์ได้ดีนั้น ก็เป็นเรื่องจริงจิตนั่นเอง คือจริงจิต

ให้เชื่อ ว่าของเหล่านี้สามารถจะนำจากผลหรือโชคชัยมาให้
เมื่อไรก็ตาม ๆ เข้า การคิดประดิษฐ์รูปร่างก็ทำได้สวยงาม
ยิ่งจนทุกที เลยกลายเป็นเครื่องประดับที่ไม่สามารถจะขาดได้
จนทุกวันนี้

เครื่องอิสริยาภรณ์ คือ เหรียญตราที่ประดับยศที่ไม่
ใช้อะไรอื่น ประวัติเดิมของเหรียญตรา ก็เป็นของที่พระ
ให้ก่อนผู้ชน เหรียญตรารุ่นแรก ๆ ของโลกนั้น ด้านักต่าง ๆ
ทางศาสนาเป็นผู้สร้างจน และไม่มีมีความหมายอย่างอื่น นอก
จากเป็นเครื่องรางวัลเท่านั้นเอง เครื่องอิสริยาภรณ์ที่ฝรั่งเรียก
ว่า Order นั้น คำ Order นี้ไม่ได้แปลว่าคำสั่งหรือระเบียบ
หรือลำดับ ที่จริงแปลว่าด้านัก หมายถึงด้านักในทางศาสนา
อิสริยาภรณ์อันหนึ่ง ๆ แต่เดิมมาก็เป็นเครื่องรางวัลของด้านัก
นั้นด้านักนั้น แต่เมื่อสมัยอการช่างเจริญขึ้น ที่ของเหล่านี้ให้
สวยงามยิ่งขึ้น และในสมัยที่พระมหากษัตริย์แย่งอำนาจมา
จากพระ เครื่องอิสริยาภรณ์ ก็กลายเป็นของที่พระมหากษัตริย์
พระราชทาน และกลายเป็นเครื่องประดับยศ ซึ่งความจริง
ในสมัยนั้น เป็นเครื่องรางวัล เครื่องคุ้มภัย เครื่องให้โชค
ดล รวดความว่าเป็นเครื่องจริงใจ จริงใจให้คนคิดว่าถ้ามี

ของอย่าง^๕น้อย^๕แล้ว ก็^๕จะ^๕ปลอด^๕ตภัย^๕ บั๊ง^๕กัน^๕อัน^๕ตรา^๕ย^๕ บั๊ง^๕กัน^๕
โรค^๕ บรรดา^๕ไส^๕กต^๕า^๕ภ^๕ให้^๕ ซึ่ง^๕เป็^๕การ^๕จุง^๕จิต^๕ให้^๕คิด^๕ใน^๕ทาง^๕ดี^๕แะ
ก็^๕อาจ^๕จะ^๕ได้^๕ผล^๕ดี^๕จริง^๕ ๆ พอก^๕พระ^๕ใน^๕สม^๕ม^๕ย^๕โบ^๕รา^๕ณ^๕รู้^๕กฎ^๕เรื่อ^๕งการ^๕
จุง^๕จิต^๕คน^๕ด^๕ก^๕ว่า^๕คน^๕พว^๕ก^๕อื่น^๕ทง^๕ต้น^๕ จึง^๕ดำ^๕มา^๕ร^๕ล^๕ได้^๕อ^๕ำ^๕นา^๕จ^๕อ^๕ท^๕ท^๕พิ^๕ด
แะ^๕ควา^๕ม^๕นิ^๕ย^๕มน^๕บ^๕ถ^๕อ^๕มา^๕จ^๕น^๕ก^๕ระ^๕ทง^๕บ^๕ค^๕น

เป็นการ^๕ประ^๕ห^๕ดา^๕ค^๕อ^๕ย^๕อยู่^๕อย่าง^๕หนึ่ง^๕ว่า^๕ การ^๕ที่^๕จะ^๕ทำ^๕ม^๕น^๕ุช^๕ย์
ให้^๕เกิ^๕ต^๕ควา^๕ม^๕จุง^๕จิต^๕ใน^๕ทาง^๕ดี^๕นั้น^๕ ค^๕อ^๕ง^๕มี^๕ค^๕ร^๕อง^๕ด^๕อ^๕เช^๕น^๕ค^๕ร^๕อง^๕ร^๕าง
อย่าง^๕ที่^๕ก^๕ด^๕่า^๕ว^๕ข^๕้าง^๕ค^๕ัน^๕ ส่วน^๕เรื่อ^๕ง^๕จุง^๕จิต^๕ใน^๕ทาง^๕ร^๕้าย^๕นั้น^๕ ม^๕น^๕ุช^๕ย์
ทำ^๕ได้^๕เ^๕อง^๕โดย^๕ไม่^๕ค^๕อ^๕ง^๕มี^๕อะ^๕ไร^๕ด^๕อ^๕ ค^๕อ^๕ค^๕ิด^๕ไป^๕ใน^๕ทาง^๕ร^๕้าย^๕ แะ^๕ด้^๕ว^๕ผล^๕
ร^๕้าย^๕นั้น^๕ก็^๕เกิ^๕ด^๕ช^๕น^๕จ^๕ริง^๕ ๆ ควา^๕ม^๕บ^๕ัง^๕เ^๕อ^๕ญ^๕อ^๕ก^๕ประ^๕การ^๕หนึ่ง^๕ ค^๕อ^๕ ฝ^๕ด
ร^๕้าย^๕นั้น^๕ มี^๕ก^๕บ^๕ัง^๕เกิ^๕ด^๕ช^๕น^๕เร็ว^๕ อาจ^๕จะ^๕เกิ^๕ด^๕ช^๕น^๕ใน^๕ท^๕ัน^๕ท^๕ัน^๕ค^๕อ^๕ เป็^๕น
ควา^๕ม^๕แ^๕ป^๕ด^๕ก^๕ประ^๕ห^๕ดา^๕ค^๕ม^๕ห^๕ั้^๕จ^๕ร^๕ย^๕ ม^๕น^๕ุช^๕ย์^๕จ^๕ิง^๕เช^๕อ^๕แะ^๕ห^๕ว^๕าด^๕ก^๕ด^๕ว^๕
มา^๕ก

นายแพทย์เยอรมันคนหนึ่งชื่อ ฮไตร์ ได้เด้าถึงเหตุ
การ^๕ณ^๕ที่^๕เขา^๕ได้^๕ประ^๕ด^๕บ^๕มา^๕ด้^๕ว^๕ย^๕ต^๕น^๕เ^๕อง^๕ เป็^๕น^๕เรื่อ^๕ง^๕ที่^๕ทำ^๕ควา^๕ม^๕
พิ^๕ศ^๕ว^๕ง^๕ง^๕ัน^๕ให้^๕แก่^๕เขา^๕ ศ^๕ค^๕ร^๕ม^๕์^๕หนึ่ง^๕เป็^๕น^๕ย^๕ี่^๕ด^๕ที่^๕เรื่อ^๕ม^๕ป^๕ก^๕ค^๕ิ^๕ร^๕อง^๕ก^๕ร^๕ค^๕
ก^๕ร^๕าค^๕โด^๕ย^๕ว^๕าย^๕ ร^๕อ^๕ง^๕ว่า^๕มี^๕อะ^๕ไร^๕มา^๕ทำ^๕อัน^๕ตรา^๕ย^๕แก่^๕ต^๕น^๕โดย^๕ไม่^๕มี^๕ม^๕ุด

ความจริง และความกำเริบของโรคอีต๋ที่เรี่ยนได้มีชนเป็นบาง
 ครั้งบางขณะ ตามปกติก็เป็นคนดี ๆ เรียบร้อย พอโรค
 กำเริบชน ก็มีความคลุ้มคลั่งโวยวายกรีดกราดไม่พักหนึ่ง ผู้
 ปกครองของต๋ตริผู้น ได้มอบตัวให้อยู่ในความดูแลของนาย
 แพทย์ ซไลซ์ อย่างใกล้ชิด

วันหนึ่ง เมื่อถึงเวลาที่คาดหมายว่า โรคอีต๋ที่เรี่ยนจะ
 กำเริบ นายแพทย์ผู้นก็คอยเฝ้าดูอยู่ใกล้ ๆ ต๋ตริผู้น เขา
 เฝ้าดูตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลากำเริบ พอถึงเวลาเช้า ความกำเริบ
 ของโรคก็ปรากฏขึ้นมาจริง ๆ ต๋ตริผู้นร้องกรีดกราดและบอก
 ว่า ผิงหมู่ใหญ่บินเข้าในห้องที่เขานั่งอยู่ ซึ่งความจริงใน
 ห้องนั้นไม่มีผิงหรือแมลงอะไรเลยสักเล็กน้อย ต๋ตริผู้นร้อง
 บอกให้แพทย์ช่วยเปิดหน้าต่าง เพื่อให้ผิงบินออกไปเสีย
 ให้หมด นายแพทย์ผู้นก็ไปเปิดหน้าต่างให้ตามความต้อง
 การ ความกรีดกราดของต๋ตริผู้นก็เบาลงไป เพราะเชื่อว่า
 ผิงได้บินออกไป แต่ประเดี๋ยวก็ถนัดกรีดกราดขึ้นมาใหม่
 บอกว่ายังเหลือผิงอยู่ และถูกผิงค้อยที่หน้าตา นายแพทย์
 ได้ตรวจดูที่ตากก็ไม่มอะไร แต่ความเอะอะโวยวายแฉะร้อง

เจ็บปวดเนื่องจากถูกฝังตอยทศา ก็ยังมีอยู่สักใหญ่ พอ
 เดียงร้องดังไป นายแพทย์นั้นเองก็ต้องพิศวงงงงัน เพราะ
 ที่ชอบคาข้างล่างของสตรีผู้นั้น นู้นไปขึ้นมาเท่ากับไข่ไก่ มี
 ต้แดงแถมมีความร้อนผ่าว เหมือนถูกฝังหรือแมลงร้ายตอย
 เมื่อความกำเริบของสัตว์ที่เรี่ยผ่านไปแล้ว ความนูนแดงที่
 นัยนคานนก็ยังอยู่ และสตรีผู้นั้นกรอเจ็บแถมปวด นาย
 แพทย์ ต้องรักษา อาการนูนแดง ทนยนคานนด้วย วิชัรักษาพิษ
 แมลง คือต้องรักษาเหมือนอย่างว่า สตรีผู้นั้นถูกฝังตอย
 จริง ๆ

นี่คือเรื่องการจุงจิตในทางร้าย ให้ผลร้ายอย่าง
 แปลกประหลาดมหัศจรรย์ และเห็นผลในทันทีทันใด
 เป็นที่น่าเสียวใจว่า ตัวอย่างในทางดีหาได้ยากกว่า
 ตัวอย่างในทางร้าย และเห็นจะเป็นด้วยเหตุนี้ ที่คนไม่เต็มใจ
 ในข้อแนะนำของนักจิตวิทยาว่าให้ทำการจุงจิตตนเองในทางดี
 ผลดีแถมไม่ค่อยเห็น ทดลองไม่ค่อยได้ ไม่สามารถจะพิสูจน์
 ให้เห็นง่ายเหมือนเรื่องที่เกิดในทางร้าย แต่ถ้าเราสังเกตให้ดี

เราจะเห็นได้จากเรื่องจริงที่เห็น มีได้เท่ากันทั้งในทางร้าย
และทางดี

ในการฟังปาฐกถา การดูละครหรือดูของต้นกูดาน
อย่างหนึ่งอย่างใด ถ้ามีคนหัวเราะง่ายอยู่สักคนสองคน จะพา
คนอื่น ๆ หัวเราะได้มาก ๆ เรื่องขบขันน้อยจะกลายเป็นขบ
ขันมากไปก็ได้ ในสโมสร สโมสร หรือการร่วมสนทนา
ถ้ามีคนหนึ่งตั้งตัวว่าเรึงต้นกูดานอยู่ด้วยก็จะพาให้ต้นกูดาน
กันไปทั้งหมด ในยามสงคราม ขณะที่ทหารต้องดำบว
ครากตร้าและเลี้ยงชีวิตอยู่ภายใต้เสียงปืน ถ้ามีคนต้นกูดาน
อยู่ด้วยสักคนหนึ่ง ทำอะไรหรือจะพูดอะไรให้เพื่อนหัวเราะ
ว่าเรึงอยู่เสมอ จะทำให้เพื่อนทุกคนเห็นชีวิตเลี้ยงภัยในสนาม
รบกลายเป็นชีวิตตลก หรือเพิ่มพูนความกล้าหาญยิ่งขึ้นอีกก็ได้

เรื่องเช่นนี้ขอเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Mass-Sugges-
tion แปลว่า การจูงใจหมู่คน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอัน
หนึ่งในสังคมวิทยา

ในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรป มักมี
การเดินขบวน แสดงความปรารถนาอย่างหนึ่งอย่างใดที่
เรียกว่า Demonstration ตัวอย่างเช่น ข้าราชการหรือคน

งาน รุดกว่ารายได้น้อย ไม่พอแก่การครองชีพ ต้องการจะ
 ให้รัฐบาลหรือนายจ้างเพิ่มรายได้ให้ ในขั้นต้นก็มักจะมีการ
 เจรจากัน โดยแต่งตั้งหัวหน้า หรือกรรมการของคนพวกนั้น
 ไปทำการเจรจากับรัฐบาลหรือนายจ้าง ถ้าการเจรจาไม่เป็น
 ผลสำเร็จ และถ้าพวกนั้นจะยังทำความพยายามกันต่อไป
 ก็มักจะทำกันสองทาง ทางหนึ่งคือการหยุดงาน ที่เรียกว่า
 สไตรค์ เรื่องหยุดงานหรือสไตรค์อาจจะผิดกฎหมายในบาง
 กรณี แต่ถ้าทำไม่พร้อมเพรียงกันจริงๆ อาจจะไม่เกิดความ
 พายุแพ้ว เป็นผลเสียหายจนได้
 อีกวิธีหนึ่งที่ใช้กันมาก คือการ เดินขบวน หรือที่
 เรียกว่า Demonstration ได้แก่การที่บุคคลเหล่านั้นชักชวนกัน
 เดินเป็นหมู่ใหญ่ ตั้งเสียงร้องพร้อมๆ กัน ว่าต้องการอย่าง
 ใดอย่างนั้น หรือบางทีก็เขียนป้ายให้แห่นกันไป การกระทำ
 ในทางนี้ถือว่าไม่ผิดกฎหมาย เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็น
 เห็น ซึ่งในประเทศที่ปกครองโดยรัฐธรรมนูญ จะต้องถือ
 เป็นสิทธิอันหนึ่งของประชาชน เรื่องผิดกฎหมายในการเดิน
 ขบวนนั้นอาจจะมิชนได้เพียงเรื่องเดียว คือผิดกฎหมายจราจร
 ซึ่งก็ไม่ใช่การยากที่จะหลีกเลี่ยง

เมื่อข้าพเจ้าอยู่ในประเทศฝรั่งเศส ราว ๓๐ ปีมาแล้ว
 ได้เห็นการเดินขบวนอย่างน้อย ๆ ในกรุงปารีส และก็ให้
 ความรู้ว่า การจูงจิตทำได้อย่างไร การเดินขบวนตามปกติ
 ไม่ได้เริ่มด้วยหมู่มากมาย ที่จริง เริ่มด้วยคนหมู่น้อย ๆ
 อย่างมากก็เพียงจำนวนร้อย แต่ต่อมาไม่ช้า ก็ได้หมู่ใหญ่
 เป็นจำนวนพันจำนวนหมื่น เพราะมีคนผสมเข้าไป พวกที่เข้า
 ผสมด้วยนั้น ก็อาจมาทอยากรอยอยากดู อยากถ่มกด้วย แต่
 พวกนั้นก็เดินไปกับเขาได้เป็นหนทางไกล เป็นการยากที่จะ
 เข้าใจว่าคนเราจะยอมเสียเวลายอมเห็นดเห็นน้อยเพื่อต้องการ
 อย่างเดียว คือที่จะดูการเดินขบวนเท่านั้น ขอควรสังเกต
 อย่างหนึ่งก็คือว่าคนทั้งหมดเข้าไปในหมู่แล้ว ก็มักทำทางแข็ง
 ขัน ตั้งแต่ยกร้องและทำตามอย่างพวกที่ทำอยู่ก่อน เหมือน
 อย่างว่าตัวเป็นพระบิณฑุหรือเป็นพระเริ่มคิดเอง
 ไม่ต้องสั่งด้วยเลย การที่เป็นเช่นนั้น เป็นด้วยอำนาจ
 ของการจูงจิต คือเมื่อตกเข้าไปในหมู่อย่างนั้นแล้ว
 ความร้อนแรงก็เกิดขึ้นมาเอง แม้นคนที่ไม่เห็นชอบด้วยการ
 กระทำอย่างนั้นมาแต่ต้น ถ้าไปเข้าหมู่เข้า ก็อาจจะรักแรง
 แข็งชอบเหมือนอย่างว่าตัวเห็นชอบ หรือเป็นความคิด
 ความเห็นของตัวเองได้

ข้าพเจ้าได้เคยเห็นเองครึ่งหนึ่ง เรื่องการเดินทางขอเงินเดือนชนในกรุงปารีส ใก้ ๆ สถานทูตไทยที่กรุงปารีส มีองค์การใหญ่หนึ่ง ชื่อ Société Générale มีคนงานนับจำนวนพัน คนงานขององค์การนี้ได้รับเงินเดือนขนาดค้อยู่แล้ว เวลาที่คนงานพวกอื่นมาชักชวนให้เดินทางด้วยหัวหน้าของคนงานในองค์การนี้ ก็ไม่ยอมเข้ามั่งด้วย และไม่มีใครในองค์การจะสมัครใจเข้ามั่งด้วย เพราะการที่จะเดินทางไปตลอดความยาวของถนนใหญ่ ๆ ในกรุงปารีสนั้น เสียเวลา เสียงาน เมื่อยเราเปล่า ข้าจะเกิดผลร้ายให้ตัวคองออกจากงาน ซึ่งได้รับเงินเดือนค่าจ้างค้อยู่แล้วก็ได้

พวกเดินทางรู้อยู่ ว่า คนงานในองค์การนี้ไม่ร่วมมือด้วย และก็รู้เหมือนกันว่า ถ้าเขาคนงานในองค์การนี้เข้ามาร่วมมือด้วยได้ คำร้องของเราในเรื่องของเงินเดือนชนก็จะมึนหนาหนักมาก พวกเดินทางซึ่งมีจำนวนไม่กี่ร้อยคน ได้พากันเดินมาที่หน้าองค์การนี้ เรียกร้องให้คนงานขององค์การนี้ออกไปร่วมเดินทางด้วย พวกคนงานใน

องค์การนั้น คงทำงานเรื่อยไป เพียงร้องที่พวกเดินขบวน
ร้องเรียกอยู่ข้างนอกถนน เขาคิดคำพูดเพียง ๒-๓ คำร้อง
พร้อม ๆ กัน ร้องอยู่เรื่อยไป พวกข้างในไมได้หน้าคางคู้บ้าง
พวกหัวหน้าและผู้นำก็พยายามเรียกให้ทำงานต่อไป
อย่างเรียบร้อย กำลังตำรวจในสถานีที่ใกล้ ๆ ได้ถูกรอ
ร้องให้มาคอยระวังรักษาเหตุการณ์

ในระหว่างพวกเดินขบวน และที่ทำการขององค์
การนั้น มีตำรวจยืนเรียงรายอยู่เป็นแถว พวกเดินขบวนก็
ร้องเรียกไป ตำรวจก็ยื่นมือไป พวกข้างในก็ทำงานกันไป
ตำรวจจับกุมพวกที่มาเรียกร้องร้องนั้นไม่ได้ เพราะพวก
นั้นไม่ได้ทำอะไรผิดกฎหมาย เป็นเรื่องแสดงความคิดเห็น
อันเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ถ้าพวกนั้นยังไม่ก่อเหตุร้าย
อะไรขึ้น เช่นบุกรุกเข้าไปดูเขาคนในสำนักงาน หรือทำ
ความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใด ตำรวจก็จับกุมไม่ได้ หรือ
อีกประการหนึ่ง ถ้าพวกที่ทำงานอยู่ในองค์การนั้นจะเต็มใจ
ออกไปหาพวกที่เรียกร้อง และเดินขบวนกันต่อไป ตำรวจ
ก็ห้ามไม่ได้เช่นเดียวกัน เพราะเป็นสิทธิเรื่องแสดงความคิดเห็น

ภายในเวลาไม่ถึงครึ่งชั่วโมง ที่พวกเดินขบวน ซึ่งมีจำนวนไม่มากเท่าใดนัก มาทำความพยายามเรียกร้อง เกิดมีคน ๒-๓ คนในองค์การนั้นออกไปเข้าขบวน คนอื่นๆ ตามออกไปอีก ตามออกไปมากทุกที ในที่สุด คนงานใน องค์การนั้นทั้งองค์การพลอยเข้าขบวนไปด้วย เป็นอันว่า พวกเดินขบวนมีผู้เข้าร่วมอีกหลายพันคน

นี่เป็นเรื่องของการจูงจิต ซึ่งผู้ทรงจิตวิทยาได้ ให้หลักไว้ว่า การจูงจิตคน ๆ เดียว กับการจูงจิตคนหมู่ มากนั้น ต้องใช้วิธีการผิดกัน การจูงจิตคนแต่ละคนต้องทำ ด้วยเหตุผล ต้องให้เขาเข้าใจเหตุผล ให้เกิดความเห็นดี เห็นชอบ แต่การจูงจิตคนหมู่มาก หมู่ใหญ่นั้น ความ ตระเทือนใจคือ Emotion สำคัญกว่าเหตุผล

ในการเดินขบวนก็กั การหยุดงานก็กั หรือแม้การ จดจาด การปฏิบัติที่ทำโดยคนหลายหมื่นหลายพันนั้น อันที่จริง ก็เริ่มด้วยจำนวนคนเพียงเล็กน้อย พวกที่เข้ามามีด้วยในภาย หลังมีจำนวนมากมายหลายเท่า ตามธรรมดาเราเข้าใจกัน ว่า เป็นเพราะเห็นทางดำเร้จ ทางชนะ จึงพากันมาเข้าร่วม

แต่ก็ไม่เป็นจริงอย่างนั้นเสมอไป เพราะในบางกรณีถ้ามารก
จะเรียกร้องเอาความร่วมมือของคนหมู่มาก ทั้ง ๆ ที่ยังไม่
แน่ชัดว่า การกระทำอันนั้นจะประสพผลสำเร็จ หรือความมีชัย
และในบางกรณีมีคนเข้าร่วมทั้ง ๆ ที่รู้ว่า เป็นการผิด
กฎหมาย และจะต้องรับโทษทัณฑ์โดยไม่มีทางรอด ทั้งนี้
เป็นเพราะเหตุใด

ในทางจิตวิทยา ที่เรียกว่า จิตวิทยาเกี่ยวกับหมู่มคน
Mass-Psychology อธิบายว่า คนที่เข้าร่วมด้วยนั้น มี
ลักษณะเป็นดังอย่าง หนึ่งมีลักษณะที่เรียกว่า
Positive และอีกอย่างหนึ่งเรียกว่า Negative

พวก Positive นั้น เข้าร่วมด้วยความเห็นดี
เห็นชอบ และเมื่อเข้าร่วมงานแล้ว ก็ทำงานอย่างเต็มใจ
ด้วย ทำงานด้วยการยอมรับผลร้ายที่จะบังเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่รู้
ว่า การทำเช่นนั้นจะเกิดผลร้าย ถ้าเป็นถ้าพึ่งเราคนเดียว
เราจะไม่กล้าทำการเช่นนั้น หรือถ้าจะให้คนแค่ละคนพร้อม
เพียงกันเป็นนาหนึ่งใจเดียว แล้วจึงมาร่วมกัน ก็ไม่เป็นผล
สำเร็จ เพราะถ้าปล่อยให้คิดแยกกันอยู่แต่ละคน ก็ตัดสินใจ

ยาก เพราะคนเราเมื่ออยู่โดยดำพั้ง ย่อมจะนึกถึงตัวเองมากกว่าคนอื่น ไม่กล้าคัดค้านใครคนเดียว แต่ถ้าเห็นคนหมู่หนึ่งทำ และเข้าไปอยู่ในหมู่แล้ว ความคิดถึงตัว หรือเห็นแก่ตัวก็น้อยลงไป กลายเป็นเรื่องของหมู่ เรื่องของส่วนรวม และความรักแรงแข็งชอบ ตลอดจนถึงความเสียสละกับบังเกิดจนเต็มที

ส่วนพวกที่ ๒ คือพวก Negative เป็นพวกที่กล้าทำโดยเห็นว่า เป็นการกระทำของคนหมู่มาก คงไม่มีใครรู้จักหรือจำได้ หรือรู้ตัวไปทุกคน ถ้าหากว่าการกระทำนั้นนั้นเป็นผลดีสำเร็จ ตัวเองก็อาจจะแแต่คงตัวออกมา และพลอยรับผลดีด้วย ถ้าไม่สำเร็จ ก็อาจจะม้ทางหดถ้อย ปฏิเสธว่า ตัวไม่ได้มีส่วนในการกระทำนั้น เพราะในหมู่คนนับพันนับหมื่น ใครจะรู้จัก และจำได้ไปทุกคน พวก Negative นี้ก็มีอยู่เป็นอันมาก แต่ไม่ใช่เรื่องที่เราจะต้องศึกษา

เรื่องที่เรากำลังศึกษา ดำหรับการรู้จักตัวนี้ คือ พวกที่เห็นแก่พวก Positive พวกนี้อาจจะไม่รู้เรื่องราวอะไรมาแต่ต้น ไม่มีส่วนใดเกี่ยวกับกรกระทำของคนหมู่ใหญ่นั้น

หรืออาจจะไม่เห็นชอบด้วย มาแต่ต้นก็ได้ แต่เมื่อเหตุการณ์
 เกิดขึ้นจริง ๆ เมื่อคนหมู่มากได้ลงมือกระทำการเข้าจริง ๆ
 ก็เกิดความรูสึกอย่างเดียวกับคนหมู่มากนั้น เข้ามีส่วนร่วมด้วย
 ลงมือกระทำการด้วย บางทีทำแข็งแรงยิ่งกว่าผู้เป็นเจ้าของ
 ของเรื่องเสียอีก อาจจะยอมเสียภัยอันตรายมากกว่าผู้เริ่ม
 คิดเองก็ได้ ทั้งนี้เป็นผลของการจูงใจ

มีเรื่องเกิดขึ้นในประเทศเยอรมนี เมื่อหลายสิบปี
 มาแล้ว ในเมืองไลป์ซิก ซึ่งเป็นแห่งการศึกษาแห่งสำคัญ
 แห่งหนึ่งของเยอรมนี มีมหาวิทยาลัยซึ่งมีชื่อเสียงมาก
 และภายในเมืองนั้นทราบกันว่า มีช่องใต้แผ่นดินอยู่ถึง ๓
 แห่ง และในช่องทั้ง ๓ แห่ง ได้มีการทดลองต่อชักจูงเอา
 นักศึกษาหญิง ของมหาวิทยาลัยเข้าไปบำเรอชาย ตามวิธี
 การของใต้แผ่นดิน พวกนักศึกษาชายได้พยายามสอดส่อง
 เรื่องราว จนมีหลักฐานแน่นอนว่า เป็นความจริง มีนัก
 ศึกษาหญิงหลายคน ต้องเข้าไปเป็นเหยื่อแห่งช่องทั้ง ๓ น
 จะเป็นโดยถูกทดลองดอง หรือโดยความจำเป็นอย่างหนึ่ง
 อย่างไม่ หรือด้วยความสมัครใจของตนเองก็ตามที่ แต่เป็น
 ความจริงว่า เรื่องเช่นนี้ได้มีอยู่จริง

ทางศาลามหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ ไม่สามารถ
จะแก้ปัญหา^๕ได้ การที่จะจับตัวนักศึกษาหญิงมาได้ส่วน
พร้อมด้วยหลักฐาน จนยอมสารภาพและได้ออกจากมหา-
วิทยาลัย ก็จะทำให้เสียชื่อเสียงแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้าย
แรง พวกนักศึกษาชายจึงพยายามหาทางอื่น โดยเข้าขอ
กันร้องเรียนต่อข้าหลวงประจำจังหวัดไปซิค ขอให้ทำลาย
ช่องใต้เรือน^๕ดับทั้ง ๓ น^๕ แต่ข้าหลวงประจำจังหวัดก็ไม่
จัดการ หรือไม่มีทางที่จะจัดการให้เป็นไปตามความประสงค์
ของนักศึกษาได้ พวกนักศึกษาฝ่ายชายยังดื้อดองได้ความ
ต่อมาอีกว่า ช่องใต้เรือน^๕ดับทั้ง ๓ แห่ง^๕ อยู่ในความ
อุปถัมภ์ของข้าหลวงประจำจังหวัด เดี่ยวด้วยซ้ำ

เมื่อไม่มีทางจะสู้ หรือบ๊องกัน ซื่อเตียง ของมหา-
วิทยาลัยด้วยวิธีอื่น พวกนักศึกษาชายก็ตกลงใจยอมเดี่ยว
ภยที่จะเกิด^๕แทน และใช้วิธีรุนแรง ด้วยการชักจูงของ
นักศึกษาที่ใจแข็ง เป็นจำนวนเพียง ๒-๓ คน นักศึกษาชาย
จำนวนพันได้พากันไปเป็นหมู่ใหญ่พร้อมเพรียงกัน เข้าใน
บ้านนั้น พังทำลายประตูหน้าต่าง เครื่องใช้สอย แล้วยึดไฟ

เผา โดยเหตุที่ไม่ใช่บ้านโคกเดี่ยว แต่เป็นอาคารที่สร้างเป็น
แถวยาวติดต่อกันไป ไฟจะลุกลามเผาบ้านไปอีกหลายบ้าน
เมื่อได้ทำตาย และเผาแห่งหนึ่งลงไปแล้ว ก็พากันไปอีกแห่ง
หนึ่ง ทำอย่างเดียวกันได้ทั้ง ๓ แห่ง นับเป็นเรื่องที่รุนแรง
มาก ทางบ้านเมืองต้องใช้กำลังปราบอย่างเข้มแข็ง นัก-
ศึกษาคำนวณมากถูกจับ และถูกลงโทษตามกฎหมาย แต่
ในประเทศเยอรมนีนั้น มหาวิทยาลัยมีฐานะสำคัญยิ่งยวด การ
กระทำใด ๆ ที่เป็นการรักษาเกียรติและความมั่นคงของมหา-
วิทยาลัย แม้จะเป็นการกระทำผิดกฎหมายทางอาญาค่าดั่ง
จะตัดสินลงโทษด้วยความเห็นอกเห็นใจ

เรื่องที่พวกนักศึกษาฝ่ายชาย พากันไปทำตาย และ
เผาช่องใต้ถุนดิน เพื่อรักษาชื่อเสียงแห่งมหาวิทยาลัยของ
เจ้านั้น ไม่ดีประหาดสำหรับประเทศเยอรมนี ซึ่งเราอบ-
รมตั้งสอนกันมาแต่ช้านแต่บอกว่า ให้รัก และเดียดถะเพื่อ
ส่วนรวม เรื่องการกระทำรุนแรงอย่างนั้น การเดียดถะ
และเดียดถะขนาดนั้น ไม่เป็นการประหาดสำหรับคนหนุ่มๆ
เยอรมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือนักศึกษามหาวิทยาลัยที่

เขารักมหาวิทยาลัยเป็นชีวิตจิตใจของเขา แต่เรื่องประ-
 ทดคนนั้นคือว่า ในบรรดาคนที่ถูกจับนั้น มีคนหนึ่งที่มีสภาพ
 ว่า ทำงานอย่างเข้มแข็งไม่น้อยกว่าคนอื่น ได้เป็นหัว
 แรงในการประท้วงตาย ในการวางเพลิงเผา และเมื่อไฟไหม้
 ขึ้นแล้ว ก็กระโดดลงมาจากตึกชั้นที่ตอง ซึ่งเป็นการเสี่ยง
 ภัยมาก แต่ก็เคราะห์ดี ที่ไม่มีอันตราย บุคคลผู้นั้นไม่ใช่
 นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ไม่ใช่คนชาวเมืองนั้น แต่มาจาก
 ที่อื่น ไม่ได้เคยเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ได้เคยอย่างหนึ่งอย่างใดกับ
 มหาวิทยาลัย . ไม่ได้เป็นญาติพี่น้องกับนักศึกษาหญิงที่เขา
 ไปประดับความเสียหายในช่องเหล่านั้น ไม่เคยรู้จักมักคุ้น
 กับใครใน มหาวิทยาลัยนั้นเลย

เขาให้การต่อเจ้าหน้าที่ว่า เขาเคยทราบเรื่องเหล่านี้
 มาก่อน เรื่องความไม่พอใจ ความเคียดแค้นของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยที่มคอของตึกทั้ง ๓ แห่ง และคือว่าห้องประ-
 จำจังหวัด เขาก็ไม่ได้เก็บเอามาสนใจใฝ่คิด เพราะไม่เกี่ยว
 ของอะไรกับเขา เขาไม่เคยมีจิตเอนเอียงเข้ากับฝ่ายไหน

แต่บังเอิญในวันเกิดเหตุ คือที่นั่นศึกษาได้ยอม
 เติงภัยทำการรุนแรงอนัน เขาอยู่ในบริเวณนั้น และได้เห็น
 เหตุการณ์ด้วยตนเอง เขานึกถึงบรรดาวิญญูการกระทำของนัก
 ศึกษาเหล่านั้น ที่ยอมเติงภัยเพื่อรักษาชื่อเสียงแห่งมหาวิทยา
 ลัยของตน เขานึกบูชาพวกนั้นว่าเป็นพวกกล้าหาญ เขาแ
 เห็นการกระทำอันนั้นเป็นการกระทำที่ตรงตามและมีเกียรติ ยิ่ง
 กว่านั้นเขารูสึกเคียดแค้นเจ้าของบ้านเจ้าของช่อง ตลอดจน
 ถึงตัวข้าหลวงประจำจังหวัด ซึ่งเป็นความรูสึกที่เขาไม่เคย
 มีมาแต่ก่อน เขาคัดสินใจในทันทีทันใด เขาร่วมมือกับ
 นักศึกษา โดยที่เขาเองไม่ใช่ นักศึกษา และไม่มีส่วนเกี่ยว
 ข้องอะไรด้วย แต่เขาได้ทำงานไม่แพ้ นักศึกษาอันที่เป็นหัว
 หน้า เขาเติงภัยไม่น้อยกว่าคนอื่น และดูเหมือนจะมากกว่า
 คนอื่นเสียด้วยซ้ำ เมื่อการเผาทำลายของหนึ่งเสร็จลงไปแล้ว
 พวกนักศึกษาก็พากันไปอีกสองแห่ง เขาก็อยู่ในจำพวกที่นำ
 หน้า และทำงานเข้มแข็งไม่แพ้คนอื่นเช่นเดียวกัน
 เรื่องที่เดาตาม เป็นตัวอย่างอันดีในปัญหาของจุ
 จิต คือไม่แต่จะจุให้พุดอวยผลตามทำไป ด้วยความรูสึกดี

เท่านั้น ยังสามารถจูงให้เกิดความเคียดแค้นซึ่งไม่เคยมี และ
 ในกรณีที่ไม่วางข้ออะไรกับตัว ไม่ใช่จะจูงให้ทำเพียง
 เด่นๆ แต่จูงให้ยอมเดียงภัยอย่างร้ายแรง และคนผู้นั้นถูก
 ค้าดพิพากษาลงโทษแรงกว่าคนอื่นที่เป็นนักศึกษา

เรื่องที่เดาว่าแสดงออกอย่างหนึ่งว่า คนเราเมื่อตก
 อยู่ในหมู่ใหญ่ ความนึกคิดตรึกตรองถึงเหตุผลย่อมจะหมด
 ไป ถ้ามีใครกดนำทำอะไรขึ้น ก็อาจจะทำตามกันได้ง่ายๆ
 นึกกันว่าในเรื่องนี้กันว่า มนุษย์ก็ดี สัตว์ก็ดี ถ้าอยู่กับ
 เป็นหมู่ใหญ่ สัญชาตญาณก็มีอำนาจเหนือความคิด ผู้
 แทะที่ซึ่งคอกไว้เป็นหมู่มากจำนวนร้อย ถ้าตัวหนึ่งกระโดด
 ข้ามคอกออกไปทางไหนได้ ตัวอื่นๆ จะต้องกระโดดตาม
 ออกไป คนเราก็เป็นเช่นเดียวกัน คนที่อยู่กันเป็นหมู่มาก
 อาจจะถูกรชักนำให้ตามไปได้ง่ายๆ คนฉลาดที่สุดหรือมี
 ความรู้มากที่สุด อาจจะถูกรชักนำที่โง่กว่ามีความรู้น้อยกว่า
 แต่ใจแข็งกว่า ชักนำให้ตามไปได้ และทั้งนี้อาจจะเป็นได้
 ทั้งในทางดีและทางร้าย

ยิ่งในสมัยที่เกิดการจลาจล หรือการปฏิวัติขึ้นใน

บ้านเมือง เป็นสมัยที่โศกนาถรณ์ตลกโปกสกัน ยิ่งเป็นเวลาที่คน
 เราใช้เหตุผลน้อยที่สุด และย่อมจะตามคนที่ชักนำไปได้ง่ายๆ
 ในสมัยที่เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส เมื่อ
 พ.ศ. ๒๓๓๒ คือเมื่อราว ๑๖๐ ปีมาแล้ว ชาวฝรั่งเศสไม่ใช่
 ประชาชนที่ไร้การศึกษาป่าเถื่อน แต่เป็นประชาชนที่ได้รับ
 การศึกษาดั่งพ่อมดกวร เป็นคนเจ้าความคิด มีสติปัญญา
 แม้ในหมู่พลเมืองทั่วไปก็มีความรู้ความคิดไม่ต่ำกว่าประเทศ
 ไตๆ ที่เจริญที่สุดในสมัยเดียวกัน แต่การปฏิวัติครั้งใหญ่
 ในประเทศฝรั่งเศสนั้น เรื่องจริงใจได้มีบทบาทอันสำคัญยิ่ง
 ใหญ่ การปฏิวัติเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยวิธีการจริงใจของคน เป็นจำ
 นวนไม่มากมาย ความดีและความดีเยี่ยมทั้งหลาย ได้ทำ
 กันด้วยวิธีการจริงใจ แต่ในเวลาเดียวกัน ก็มีเรื่องโหด
 ร้ายเรื่องอชุกิธรรม เรื่องที่คนฝรั่งเศสเองต้องเสียใจภายหลัง
 ว่าได้ทำผิดไป ก็ด้วยการจริงใจอีกเหมือนกันและน่าประหลาด
 ว่าการจริงใจในทางที่ผิดนั้น คนที่ได้รับการศึกษาวิชาความรู้

ก็ทอดยอมตามไปด้วยได้ มีบางเรื่องที่ไม่น่าเชื่อเลย คือไม่น่า
จะเป็นไปได้ตามความคิดธรรมดาของมนุษย์ ก็ยังเชื่อกันไป
ได้พักหนึ่ง เชื่อกันจนกระทั่งทำความโหดร้ายรุนแรง แล้ว
ก็เสียใจกันภายหลังว่าทำผิดไป

มีเรื่องที่เกิดขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๓๓๒ คือ
ราว ๓ เดือนภายหลังที่การปฏิวัติได้ระบิ^๕ค^๕ชน คือเมื่อ
ราษฎรทางกรุงปารีสได้แย่งอาวุธจากคลังแสงของรัฐบาลเข้า
ทำการโจมตีและยึดบ่อนบาดตียได้^๕แล้ว การจลาจลได้เกิด
ขึ้นในที่อื่น ๆ ทั่วประเทศฝรั่งเศส ตามหัวเมืองต่าง ๆ ราษฎร
ได้เข้าปล้นคุกหา^๕สัน^๕ใหญ่ ๆ ข่า^๕เจ้า^๕นาย^๕ที่^๕ถือ^๕กัน^๕ว่า^๕เป็น^๕ค^๕ศ^๕ร^๕
ของประชาชน และเป็น^๕การ^๕แน่น^๕อน^๕ว่า ใน^๕กร^๕ณ^๕ที่^๕วุ่น^๕วาย
อย่าง^๕นี้ คน^๕ด^๕แท^๕ ๆ ได้^๕ถูก^๕ฆ่า^๕ตาย^๕เสีย^๕เป็น^๕อัน^๕มาก รวมทั้ง
คน^๕ด^๕ที่^๕สุด^๕ใน^๕พวก^๕ปฏิ^๕วัติ^๕เอง

เรื่อง^๕น่า^๕อนา^๕ถ^๕ใจ^๕ได้^๕เกิด^๕ขึ้น^๕ที่^๕เมือ^๕ง^๕ท^๕ร^๕ว^๕ดี ผู้^๕ว่า^๕ราช^๕
การ^๕จ^๕ง^๕ห^๕ว^๕ด^๕คน^๕หนึ่ง ซึ่งเป็น^๕คน^๕ด^๕แท^๕ ๆ และ^๕ตาม^๕ช^๕ร^๕ม^๕ค^๕า^๕คน^๕ด^๕
คน^๕ช^๕อ^๕ต^๕ร^๕ง^๕ค^๕อ^๕ห^๕น^๕า^๕ท ก็^๕ยอม^๕จ^๕ะ^๕มี^๕คน^๕เก^๕ด^๕ย^๕ค^๕ร^๕ง มี^๕คน^๕บ^๕่า^๕ว^๕ป^๕ร^๕
กาศ^๕แ^๕ก^๕ร^๕า^๕ษ^๕ฏ^๕ร^๕ว่า ผู้^๕ว่า^๕ราช^๕การ^๕จ^๕ง^๕ห^๕ว^๕ด^๕คน^๕นี้ ต^๕้อง^๕การ^๕ที่^๕จ^๕
ม^๕ัง^๕ค^๕บ^๕ให้^๕รา^๕ษ^๕ฏ^๕ร^๕กิน^๕ห^๕ญ^๕่า^๕อย่าง^๕ดี^๕ค^๕ว^๕ แทน^๕ที่^๕จะ^๕ให้^๕กิน^๕อา^๕หาร

ของมนุษย์ ไม่น่าเชื่อเลยว่าคนฝรั่งซึ่งมีการศึกษาค้นพ
 ดมควร จะหลงเชื่อคำบ่าวประกาศอย่างนั้น แต่ในสมัยยัง
 ยากจดาจด คำบ่าวประกาศแม้ที่ไม่มีเหตุผลเช่นนั้น ก็มีคน
 เชื่อ มีคนไปพบญาติของโต ๆ ๓ กองภายในคฤหาสน์ของ
 ผู้ว่าราชการจังหวัดคน ราษฎรก็ยกพวกเข้าในคฤหาสน์
 พบตัวผู้ว่าราชการจังหวัด ก็รวมกันตีเดี่ยวจนตาย ผู้หญิงคน
 หนึ่งเอาเท้ากระทืบ ที่หน้า ของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งตายไป
 แล้ว และเอากรรไกรแทงหยีผ้าหลายครั้งหลายหน ศพของ
 ผู้ว่าราชการจังหวัดคนนั้นได้ถูกตากเอามา ที่สะพานข้ามแม่น้ำ
 เขาเชือกผูกคอเข้าหย่อนลงไปใต้น้ำแล้วกึงขึ้นมา หย่อน
 ลงไปอีก กึงขึ้นมาอีก หลายครั้งหลายคน ซึ่งไม่รู้จะทำ
 เพื่ออะไร แล้วก็ลากศพนั้นไปตามถนน ที่ปากของผู้ว่าราชการ
 จังหวัดคนนั้นถูกเอาหม้ายค้เข้าไปเค็มปาก

นี่คือตัวอย่างที่ว่า ในสมัยที่ยากจดาจดนั้น คน ๆ
 เดียวหรือ ๒-๓ คน อาจจะบ่าวข่าวให้เป็นผลร้ายอย่าง
 แค้นดำหัดแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ เรื่องของผู้ว่าราชการ
 จังหวัดคนนั้น ลงท้ายก็ประจักษ์แก่ราษฎรทั้งหลายว่าเป็นคนค้
 แท้ ๆ และเรื่องบ่าวข่าวที่ว่าจะให้ราษฎรถึงหย่อนเป็น

เรื่องเหตุโหดอย่างน่าอัศจรรย์ และความอัศจรรย์ก็อยู่แก่ผู้เชื่อนั่นเอง

มีอีกมากมายหลายเรื่อง ที่เกิดขึ้นในระหว่างการจลาจลการปฏิวัติ ล้วนเป็นเรื่องราวแรงน่าเอ็นดูน่าตกใจคนที่ถูกฆ่าตายอย่างทารุณ ความมาปรากฏภายหลังว่าเป็นคนดีแท้ ๆ บางคนถึงกับสร้างอนุสาวรีย์ให้ บางคนถึงกับต้องเขาร้อมมาตั้งชื่อถนนในเมืองหลวง แต่คนเหล่านั้นได้ตายไปเสียแล้ว ตายอย่างคนเดวคนร้ายไปพักหนึ่ง ด้วยอำนาจการรุนแรงของคนแข็งแรงเพียง ๒-๓ คนก็ทำอะไร

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นบทเรียนอย่างสำคัญ ในชีวิตมนุษย์เรา คืออย่าประมาทว่าศัตรูเพียงคนสองคนจะทำอันตรายไม่ได้ คนหนึ่งหรือสองคนนั่นเอง ถ้ามารดจะชักจูงคนอื่นอีกหลายร้อยหลายพันให้เกลียดชังและทำร้ายคนดีแท้ ๆ ได้

ในทางที่ตรงกันข้าม คือคนร้ายแท้ ๆ กลับได้รับความเกรงกลัว เคารพนับถือ กราบไหวบูชาไปทั่วบ้านทั่วเมืองก็มี นักเขียนคนหนึ่งชื่อ บั๊กเกิด ได้เขียนบรรยายถึงลักษณะของพระเจ้าฟ้างุ้ม ๒ แห่งได้เป็นอย่างดี “พระองค์

มีลักษณะทุก ๆ อย่างถ้ารับจะทำให้คนกลัว คนเกิดความ
 ความโหดร้ายและการกดขี่ที่โดยตรงทำแก่ประชาชนนั้น เป็น
 เรื่องเหนือที่จะพรรณนา แต่ถึงกระนั้น พระองค์ก็ยังเป็นท
 เคารพบูชาของชาวสเปน”

ลักษณะอันแปลกประหลาดของพระเจ้าแผ่นดินองค์
 นี้ คือชอบพูดอะไรเพียงครั้ง ๆ ไม่ชัดเจน แล้วผู้รับใช้ก็
 ต้องเดาเอาเอง ว่าพระเจ้าแผ่นดินต้องพระประสงค์อะไร จะ
 ไปชักถามเข้าไม่ได้ ถูกดงโทษอย่างหนัก ต้องเคารพราช
 ประสงค์ และทำให้ถูกต้อง ถ้าทำถูกต้องก็รอดตัว ถ้าทำ
 ไม่ถูกต้องก็ต้องถูกดงโทษ อย่างที่เป็นทุกชั่วทรมานอาจจะถึง
 ตายก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการอะไรสักอย่างหนึ่ง
 แทนที่จะบอกมหาดเล็กว่าให้ไปเอาของตั้งนั้นตั้งนั้นมา พระ
 เจ้าแผ่นดินองค์นี้บอกเพียงว่า “ไปเอามา” แล้วมหาดเล็ก
 นั้นต้องเดาเอาเอง บางทีก็เอาถูก โดยบังเอิญว่าพระเจ้าแผ่นดิน
 นั้นกำลังอยู่ที่ไหน กำลังจะทำอะไร ควรจะต้องการอะไร
 ถ้าหากเอาผิดไป ก็หมายถึงการที่จะต้องรับโทษอย่างแรง
 แต่ถึงกระนั้นคนก็ยังเคารพบูชา

พระเจ้าแผ่นดินที่โหดร้ายมีอยู่เป็นอันมาก เรื่องของ
พระเจ้าแผ่นดินโหดร้ายมีอยู่ดาษดื่นในประวัติศาสตร์ แต่ก็
เป็นความจริงข้อหนึ่งในประวัติศาสตร์เหมือนกันว่า ในสมัย
ที่พระเจ้าแผ่นดินโหดร้ายเดทรามอย่างนั้น การกบฏหรือ
การปฏิวัติไม่เกิดขึ้น การกบฏก็ดี การปฏิวัติก็ดี มักจะ
มาก็คือในสมัยที่พระเจ้าแผ่นดินค่อนข้างใจดี ปัญหาจึงมีว่า
เหตุไฉนคนทั้งบ้านทั้งเมืองถึงยอมยกตัวคนเดทรามร้าย ซึ่งดีก็
แต่ว่าเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทำไมคนหลายล้านคนจึงไม่ลุกขึ้น
ทำร้ายคนเดทรามนั้นคนเดียว เพื่อเปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดินใหม่
หรือเปลี่ยนระบอบการปกครอง ให้พืดเมืองอยู่เย็นเป็นสุข
ต่อไป ทางที่จะตอบปัญหาข้อนี้มีอยู่ทางเดียว คือการจูง
จิต เมื่อคนพวกหนึ่งก่อกวน ก็ทำให้คนอื่นพลอยก่อกวนไปด้วย
เมื่อคนหมู่หนึ่งเคารพบูชาจะด้วยความกลัว หรือด้วยความ
นับถือจริง หรือด้วยความหวังผลตอบแทนอย่างไรก็ตามที่
ยอมจะจูงจิตคนเป็นอันมาก ให้เคารพบูชาตามไปด้วย โดย
ไม่คำนึงถึงว่า เขามีคุณสมบัติอันใดที่ควรจะถูกเคารพบูชา
หรือไม่.

พระมหากษัตริย์ที่ร้าย ก็อำนาจราชศักดิ์ยิ่งใหญ่
เมื่อพูดอะไรทำอะไร คนก็ทำตาม แม้จะบอกให้ไปตายก็ไป
ตาย ได้มีเรื่องเล่าว่า พระเจ้าปีเตอร์มหาราชแห่งรัสเซีย ซึ่ง
มีความดีอยู่หลายประการ แต่ก็มีความโหดร้ายเป็นที่ ๑ เช่น
ทรงใช้ธารพระกรตีมหาดเล็กจนตาย เพราะเหตุอย่างเดียว
คือหีบของมาให้ไม่ทันใจ ครั้งหนึ่งประทับอยู่กับมหาดเล็ก
คนหนึ่งบนหอสูง มหาดเล็กคนนั้นปฏิบัติไม่ต้องด้วยพระราช
ประสงค์ ก็รับสั่งว่าให้กระโดดลงไปตายเสียจากหอสูง
มหาดเล็กผู้นั้นถวายนับ ทำมือเป็นรูปกางเขน คือแตะที่
หน้าผากที่โหดทั้งสอง และที่หน้าอกแล้วก็กระโดดลงไปจาก
หอสูง ถึงแก่ความตาย

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ทำไมมหาดเล็กคนนั้นจึงไม่เกิด
ความคิดขึ้นมาว่า ถ้าไหน ๆ จะตายแล้ว อย่างน้อยก็ตีพระ
เคียวพระเจ้าปีเตอร์สักแผ่นหนึ่ง หรือมดก้องก็พระเจ้าปีเตอร์
เอง ให้ตกลงไปจากหอสูงเสียด้วย แล้วเพื่อจะไม่ต้องรับ
โทษอย่างทรมาณ ก็กระโดดจากหอสูงเสียเองด้วยความคิด
อย่างย่อมนจะมีชนแก่บุคคลเช่นนั้น เขาย่อมทำตามคำสั่ง

ทุกอย่าง แม้แต่ตั้งให้ไปตาย เขาไม่เกิดความคิดว่า ทำไม
 จึงจะยอมตายคนเดียว ทำไมจึงไม่ฆ่าคนที่ใช้อำนาจราชศักดิ์
 อย่างนั้นเสียก่อน ความคิดเช่นนั้นยอมไม่มีชั้น เพราะไม่เคย
 ปรากฏตัวอย่าง คนที่อัยยิบใช้ใกล้ชิดพระมหากษัตริย์ขัดขืน
 คำสั่ง หรือทำการค่อสู้ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะเขียนัดหรือ
 ทำร้ายตัว ที่เป็นอย่างนี้ ก็เป็นเรื่องจริงจิตเหมือนกัน คือความ
 รัดกัฏว่า คนทั้งหลายเคารพบูชา และเชื่อฟังคำสั่ง เขาจะ
 ต้องเคารพบูชาและเชื่อฟังคำสั่งไปด้วย

เมื่อข้าพเจ้ายังเป็นเด็กเด็ก ๆ ระเบียบวินัยของทหาร
 ยังยอมให้นายทหารตบตีและเขียนพดทหารได้ ข้าพเจ้าได้
 เห็นอยู่เสมอ ที่ทหารใหม่เข้ามาฝึกหัด นายทหารหรือนาย
 ดิบผู้ฝึกหัดกล่าววาจาหยาบ และตบตีทหารในความควบคุม
 ของตัว ข้าพเจ้าเคยคงบัญญัติในใจเวลานั้น ว่าทำไมพด
 ทหารซึ่งมีอยู่กว่า ๓๐ คน จึงไม่รวมกันค่อขายนายทหารหรือ
 นายสิบซึ่งมีอยู่เพียงคนเดียว เพราะถ้ารวมกันเข้าทำร้ายแล้ว
 นายทหารหรือนายสิบนั้น จะไม่มีทางรอดไปได้ ทำไมพด
 ทหารเหล่านั้น ซึ่งเป็นคนเหมือนกัน จึงยอมถูกตำว่าด้วย
 ถ้อยคำที่หยาบคาย และยอมถูกทำร้ายตบตี อันที่จริงเรื่อง

นักเป็นเรื่องจริงจังอีกเหมือนกัน คือว่าผู้บังคับบัญชานิยม
มีคนกดขี่ เมื่อคนหนึ่งกดขี่ คนอื่น ๆ ก็พลอยกดขี่ไป
ด้วย เมื่อคนหนึ่งของเซอฟังหรือยอมตาม คนอื่น ๆ ก็ต้อง
พลอยเซอฟังหรือยอมตามไปด้วย

กฎอันหนึ่งเอง ได้สร้างความสำเร็จให้แก่คนสำคัญ
เป็นอันมาก เช่น ซีซาร์ นโปเลียน หรือใคร ๆ ที่ใช้คน
จำนวนหมื่นจำนวนแสนให้ไปตาย เพื่อประโยชน์และความ
ยิ่งใหญ่ของตัวเอง ทำไมคนจำนวนมากจึงยอมไปตายเพื่อ
คน ๆ เดียว ก็เป็นเพราะว่า มีคนพวกหนึ่งยอมอย่างนั้นแล้ว
ก็จูงจิตให้คนอื่น ๆ ยอมตามไปด้วย เคยยอมกันไปเป็นหมื่น
เป็นแสนหรือเป็นจำนวนล้าน

เรื่องจริงของคนหมู่มาก ความที่ใดกดขี่มาข้างต้นแล้ว
นั้น เราจะเห็นได้ว่า มีความสำคัญอยู่ ๒ ประการ ประการ
หนึ่ง คือให้มีคนพวกหนึ่งยอมทำอย่างไม่ตั้ง
ปัญหา สามารถจะชักจูงคนพวกอื่นให้ยอมตามไปด้วย
และอีกประการหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องปัจจุบันทันด่วน ให้เกิด
ความตื่นตัว ก็ยังจะให้ตามไปได้ง่าย เพราะไม่มีเวลาคิดหา

เหตุผล เห็นหมู่ใหญ่ทำอะไร ก็มักจะทำตามคนหมู่ใหญ่ โดยไม่ต้องปัญหาอะไรเลย ถ้าทั้งสองประการนี้มารวมกันเข้า ก็ยิ่งได้ผลมาก และเทคนิคอันหนึ่งที่รัฐบาลทั้งหลายต้องใช้ในเมื่อประเทศชาติต้องเข้าสงคราม

ตามปกติ ก่อนที่จะเกิดสงครามขึ้นนั้น ย่อมจะมีปัญหาที่ต้องเจรจาอันมากมายในทางการทูต และการเจรจาเหล่านี้ ทางการถ้อย่อมจะเผยแพร่ให้ราษฎรทราบและราษฎรก็รู้ ว่าประเทศชาติกำลังมีปัญหาที่สำคัญ ซึ่งอาจจะเกิดสงครามขึ้นได้ ถ้าทางการยังเปิดเผยให้ราษฎรทราบผลของการเจรจาว่ากล่าวกันเรื่อย ๆ ไป ก็มักเป็นการแน่นอนว่าสงครามยังไม่เกิดหรือยังอยู่ห่างไกล แต่ถ้าเหตุการณ์ได้เงยบดงบัง โดยไม่ปรากฏว่าได้แก้ปัญหาหรือทำความตกลงกันได้ในทางใด ก็เป็นการแน่นอนว่าสงครามจะต้องเกิดขึ้น เรื่องนี้เป็นเทคนิคที่รัฐบาลต่าง ๆ ได้ใช้มาเสมอ คือถ้าแน่ใจว่า สงครามจะต้องเกิดขึ้น โดยไม่สามารที่จะหลีกเลี่ยงได้แน่แล้ว ก็ต้องมีข่าวไว้ให้เงยบดงบังหนึ่ง บด้อยให้เงยบดงหายไปแล้ว พอจะเกิดสงครามหรือจำเป็นต้องประกาศสงครามก็ตามทำกันอย่างเป็นทางการปัจจุบันค่อน ให้เป็นเรื่อง

ดุกดะหุกาน พดเมือง ไม่มีเวดา จะคิดถึงเหตุผด มัการประกาศ
 ดงครามหรือประกาศระดมพด แด้วกของทัพก็ออกเดินไปสู่มร
 ภูมิ เทชนิกอนัน มัการจุงจิตพดเมืองให้เห็นตเห็นชอบ เห็น
 ความจำเป็นที่ จะต้องทำสงครามแเดะผดอันนี้ได้ มาจากวิชิการ
 อันเดียว คือทำให้เป็นเรื่องดุกดะหุกปัจจุบันทันด่วน เป็น
 เรื่องต้นเค้น

นักแต่งคำราเรื่อง "การจุงจิต" ชอบยกเรื่องของ
 นาย ดาด นักการคดงผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในประวัติศาสตร์
 มาเป็นตัวอย่าง ว่าการจุงจิตนั้นสามารถจะให้ผดตผดร้ายได้
 เพียงไร แดะคนเป็นอันมากสามารถจุงจิตได้ด้วยวิธีง่าย ๆ
 เพียงไร การจุงจิตนั้นอาจทำให้คนประดบความมั่งคั่งเป็น
 เศรษฐีมหาเศรษฐี หรือประดบการตมตตายโคตงนานทง
 เมืองอย่างไร นักแต่งคำราเช่น Satow ผู้เขียนคำราเรื่อง
 การตมตจิดแเดะจุงจิต (Hypnotism and Suggestion)
 ได้นำเรื่องของนายดาดมากถ่าว อย่างเป็นเรื่องต่าคัญมาก
 เรื่องหนึ่ง ไม่ใช่ต่าคัญในทางบัญหาการคดง หรือประวัติ-
 ศาสตร์ แต่ต่าคัญในบัญหาทางจิตวิทยา เรื่องการจุงจิตเอง
 ฉนั้นในหนังสือเล่มนี้ จึงจะถ่าวถถึงเรื่องของนายดาดนี้ ไว้
 โดยย่อ ๆ พอตมคคว

บุคคลผู้เป็นชาวอังกฤษ หรือถ้าจะกล่าวให้แน่ชัดลงไปอีก ก็ต้องว่าเป็นชาวสกอต เกิดที่เมืองเอดินเบรอกเมื่อ พ.ศ. ๒๒๑๕ ไปตายที่เมืองเวนิสเมื่อ พ.ศ. ๒๒๗๒ เมื่อยังเด็กชอบวิชาคำนวณ เมื่อเติบโตขึ้นชอบเล่นการพนัน เมื่ออายุ ๑๔ ปี เกิดต่อสู้กับชายคนหนึ่งเรื่องแย่งผู้หญิงกัน นายดาตฆ่าชายคนนั้นตาย แล้วหนีออกจากประเทศอังกฤษ ท่องเที่ยวไปในประเทศต่างๆ บนภาคพื้นยุโรป เล่นการพนันทุกหนทุกแห่ง ชอบศึกษาวิชาการเงิน การคั่งโดยตั้งเกตุหาความรู้และวิธีการในประเทศต่างๆ ที่ตนท่องเที่ยวไป ได้เคยเขียนตำราเกี่ยวกับการคั่ง ซึ่งเป็นตำราที่ดีที่สุดในสมัยนั้น บุคคลผู้ได้เข้ามาในประเทศฝรั่งเศสในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ เข้าเข้ามาชมชั้นสูงได้ เล่นการพนันอย่างร่ำรวย จนวิตกกังวลว่า นายดาตจะทำให้คนมั่งคั่งทั้งหลายในประเทศฝรั่งเศสล้มละลายหมด เลยถูกเนรเทศออกจากฝรั่งเศส เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ ดันพระชนม์มั่ง พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ ชนครองราชสมบัติ เมื่อพระชนม์มั่งเพียง ๕ พรรษา ต้องมีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประเทศฝรั่งเศสเกิดความคับขัน ทางการเงินและใกล้จะล้มละลาย ไม่มีใครจะช่วยกู้ฐานะของประเทศไว้ได้ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ รุกัก

คุ้นเคยกับนายดาตมาแต่ก่อน และเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ทาง
การเงินดีมาก จึงเรียกตัวเข้ามาประเทศฝรั่งเศส มอบหน้าที่
ให้แก้ไขปัญหาการคลังของประเทศให้พ้นอันตราย นายดาต
ได้จัดตั้งธนาคาร ตั้งบริษัทค้าขาย จัดการเดินเรือระหว่าง
ฝรั่งเศสกับประเทศต่างๆ ในเอเชียและอเมริกา จัดทำ
เมืองขึ้นที่ฝรั่งเศสมีอยู่ตมยนั้น เกิดผลประโยชน์อย่างดี ชั่ว
เวลาเพียงสองปี ประเทศฝรั่งเศสฟื้นตัวฐานะการคลังมั่นคง
มีเรือเดินทะเลเป็นจำนวนมาก ผู้คนในประเทศฝรั่งเศสมั่ง
คั่งเป็นเศรษฐีขึ้นตมยพันคน แต่โดยที่ทำงานอย่างไม
รู้จักประมาณ จึงเกิดหายนะใหญ่หลวง ธนาคารและบริษัท
ล้มตมย หนี้ตมยพากันตมยจม คนมั่งคั่งถึงถึงความพินาศ
ตัวนายดาตต้องหนีออกจากประเทศฝรั่งเศส และไปตายใน
ประเทศอิตาลี

ประวัติย่อ ๆ ของคนมูนเพียงเท่านี้ แต่ความดำริ
ของเขาคือ ความตมยของเขาคือ เนื่องมาจากเหตุ
อันเดียว คือการทุจริตตมยคน

ชื่อของนายดาตนั้น เขียนว่า Law แต่อ่านว่า ดาต เมื่อ
ได้ถูกเชิญกลับเข้ามาในประเทศฝรั่งเศส นายดาตก็รับรอง
แก่ผู้ดำริราชการแทนพระองค์ว่า ประเทศฝรั่งเศสจะไม่ตมย

ล้มตาย ความลำบากทางการคลังของฝรั่งเศส ในเวลานั้น
เกิดจากการหยุดนิ่งทางเศรษฐกิจถ่วงคือ การค้าอุตสาหกรรม
กรรม และกสิกรรม ได้หยุดลงพร้อมๆ กัน เหมือนหนึ่ง
ว่าเศรษฐกิจได้สงบไป แต่ยังไม่ตาย การที่เศรษฐกิจ
ต้องสงบไปอย่างนั้น ก็เนื่องจากรัฐบุรุษของฝรั่งเศสในขณะ
นั้นดำเนินวิธีการคลังผิดพลาด ทำให้ประชาชนขาดความไว
วางใจ อันที่จริงฝรั่งเศสมีทรัพย์สินในดินดินในน้ำอยู่มากหลาย
สามารถจะระดม เอาความมั่งคั่ง ทงหมดของประเทศขึ้นมาใช้
เพื่อแก้สถานการณ์คับขัน

นายดาตต์เห็นอกความเห็นให้ตั้งธนาคารใหม่ และออก
ธนบัตรเพื่อหมุนเวียนใช้ให้พอกับความต้องการแลกเปลี่ยน ผู้
ดำริราชการแทนพระองค์ ก็ยังไม่ปลงใจเชื่อนายดาตต์อย่าง
แท้จริง และไม่ยอมที่จะให้รัฐบาลออกทุนรอน แต่ยอมให้
นายดาตต์ตั้งธนาคารด้วยทุนของ นายดาตต์เอง นายดาตต์ได้ตั้ง
ธนาคารขึ้นด้วยทุนรอนของตนเอง เป็นจำนวนทุน ๖ ล้าน
ในชั้นแรกก็ดำเนินการอย่างธนาคารทั่วไป คือรับฝากเงิน
โดยให้ดอกเบี้ย ให้ยืมเงินโดยมีประกัน และธนาคารของ
นายดาตต์มีอำนาจออกพันธบัตรด้วย

ภายหลังที่ธนาคารดองซันไม่ลงมือ ออกธนบัตรเป็น
จำนวนได้ถึง ๖๐ ล้าน และรัฐบาลก็ประกาศว่า การตั้งภาษี
อากรทั้งหลายนั้น ให้เจ้าพนักงานรับธนบัตรของนายถาด
ชำระเงินค่าภาษีได้

เมื่อเป็นดังนั้นจึงมีเงินหมุนเวียนภายในประเทศชุนมาก
หลาย การค้าอุตสาหกรรมหยุดนิ่งหรือดับไปนั้นได้กลับ
ฟื้นตัวขึ้น ต่อมานายถาดได้รับอนุญาตให้จัดตั้งบริษัทหนึ่ง เรียก
ว่าบริษัทตะวันตก มีโครงการนำซื้อสินค้าจากทวีปอเมริกา
ขายในยุโรป และชุดค้นโลกทวีปทางด้านแม่น้ำมิสซิปปี
ซึ่งว่าดอกถนนกหนากว่าเป็นดินแดนที่สมบูรณ์ที่สุด เดิมว่าดอก
ถนนกหนากแม่น้ำนั้นไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร คนพูด คนฟัง
และคนเชื่อ กันทั่วไป ว่าเป็นดินแดนที่น่าความมั่งคั่ง
มาให้แก่ใคร ๆ ได้อย่างง่ายดาย ถือกันว่าใครเดินทางไปถึง
ดินแดนนั้นคนคนชาวป่าเอาเนื้อเงินเนื้อทองและเพชรนิลจินดามา
ยื่นให้ ถือกันว่ามีความมหึมาใหญ่มหึมา เป็นมรดกทั้งก่อน ถือกัน
ว่าภูเขาทางดุกเป็นเนื้อทองเนื้อเงิน และตัดออกมาเป็นแท่ง ๆ
วางไว้ให้ดูที่สำนักงานของบริษัทซึ่งตั้งใหม่ ถือกันว่าคน
ป่าในดินแดนนั้น คู่กับเพชรนิลจินดามากมายจนไม่รู้ว่ามีราคา

เท่าไร เพชรนิลจินดาสำหรับคนบ้าเหล่านั้น ก็เท่ากับอัน
กรวดสำหรับคนฝรั่งเศส เมื่อคนฝรั่งเศสไปถึง และเอาของ
เด็กน้อยไปยื่นให้ ก็ถ้ามารจะแลกเปลี่ยนเพชรนิลจินดา^๕
กอบตงกำได้

ด้วยเสียงเจ้าตอตงกตาวน บริษัททนายดาดตงชน
ใหม่ และออกไปหุ้นเป็นจำนวนหุ้นถึง ๑๐๐ ล้าน ขายหมด
ในช่วงเวลาเด็กน้อย บริษัทเริ่มมีเรือเดินทะเลได้ถึง ๒๔ ลำ
ซึ่งเป็นธุรกิจที่ใหญ่หลวงมาก เรือเหล่านั้นได้เดินไปทวีป
อเมริกา ไปยังด้อมแม่น้ำมิสซิสซิปปีจริง ไม่ได้เพชรนิลจินดา
หรือก้อนเงินก้อนทองอะไรมา ได้แต่หนังสือตัวกับเม็ดตะหุง
บรรทุกมาเต็มเรือ แต่ของตองอย่างนั้นก็เป็นที่ค้ำคองการ
กันทั่วยุโรป และได้กำไรดีมาก บริษัทแบ่งเงินปันผลได้
อย่างทมิซอหุ้นทุกคนพอใจ แม้จะรู้เข้าภายหลังว่าเรื่อง
เนื้อเงินเนื้อทอง หรือเรื่องเพชรนิลจินดานั้น เป็นเรื่องหลอก
ดวงเหลวไหลทั้งต้น ก็ไม่มีใครว่าอะไรเพราะผลกำไรที่ได้
จากการค้าหนังสือตัวและเม็ดตะหุงนั้น ได้มากเป็นที่พอใจอยู่
แล้ว ต่อมาไม่ช้า บริษัทได้เพิ่มจำนวนเรือเดินทะเลขึ้น
ถึง ๗๐ ลำ ต่อมาเพิ่มขึ้นถึง ๑๐๐ ลำ ต่อมาเพิ่มทุนของ

บอกนายของคน เพื่อตาออกจากหน้าที่ นายบอกว่าให้หาคน
 ขับรถมาแทนเดี๋ยวก่อน คนขับรถตอบว่า เขากำดั่งหาคน
 ขับรถสำหรับตัวเขาเองยังหาไม่ได้ นายจึงรู้ว่า คนขับรถ
 นั้นเป็นเศรษฐีขึ้นมาแล้ว

ชีวิตในกรุงปารีสเป็นเหมือนคนไม้ที่ผลิดดอกออกไป
 ในฤดูใบไม้ผลิ งานรื่นเริง งานรับรอง การเดินรำ การ
 เติงใหญ่ทุกสิ่งทุกอย่างได้ทำกันอย่างมโหฬาร ประเทศฝรั่ง
 เค็ดเป็นลัษณ์แกว้ลัษณ์ทอง คิวนายตาเองเป็นประหนึ่งเทพเจ้า
 การค้าทุกชนิดรุ่งเรือง อย่างที่ไม่เคยมีมาในประเทศฝรั่งเค็ด
 โรงงานอุตสาหกรรมมีขึ้นทั่วไป การคั่งของประเทศพื้นคัว
 และมั่งคั่งเพียง ๓ ปีที่นายตาเข้ามาจัดการการคั่ง รัฐบาล
 ก็สามารถประกาศยกเลิกภาษีอากร ที่ราษฎรยังค้างอยู่ใน
 ปีก่อน ๆ ให้เป็นอันเลิกไป ราษฎรทั้งหลายจึงเห็นนายตา
 เป็นเทพเจ้าที่แท้จริง

แต่อันตรายก็มีอยู่อย่างหนึ่ง คือเมื่อคนใช้เงินกัน
 พุ่ยเฟือยมาก ธนาคารของนายตาก็กัดออกชนบัตร์มาก
 ชนบัตร์ที่ออกไป มากเกินกว่าหัดกทรพยทมอยู่ในธนาคาร
 แคกเป็นเรื่องธรรมดาของการออกชนบัตร์ ถ้าปด่อยให้

นายดาสดำเนินการต่อไปด้วยความฉลาดไหวพริบของเขา วิธีการของนายดาสดำเนินการที่ท่าน ก็อาจจะดำเนินต่อไปได้

แต่นายดาสดำเนินการ ศักดิ์ศรีของนายดาสดำเนินการเป็นคนที่ใหญ่ คนโต ซึ่งนักประวัติศาสตร์ฝรั่งเคียดชังว่า ได้รับเงินมาจากต่างชาติ เพื่อทำลายความรุ่งเรืองใหญ่หลวงทางการคลังของฝรั่งเคียดชังเอง และการทำลายวิธีการของนายดาสดำเนินการ ศักดิ์ศรีของนายดาสดำเนินการก็ได้ใช้อุบายอย่างเดียวกับที่นายดาสดำเนินการได้ทำมาแล้ว คือป่าวข่าวเก่าตั้งอุ้งจิตคนไปในทางร้าย

ต้อกันว่า เวลานานาคารของนายดาสดำเนินการได้ออกฉบับตรึงถึง ๒ พันล้าน (คือ ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐) ต้อกันว่า นายดาสดำเนินการให้โรงพิมพ์ถึง ๓๒ โรง พิมพ์ฉบับตรึงอยู่ทั้งกลางคืนกลางวัน ฉบับตรึงได้ออกมามากมายเกินประมาณ ถ้าใครจะเอาฉบับตรึงไปแจกดับเป็นเนื้อเงินเนื้อทอง ธนาคารก็จะไม่มีให้ ต้อกันต่อไปว่า ทุนสำรองในธนาคารนั้นหมดสิ้นไปแล้ว ฉบับตรึงที่ออกมาเป็นแต่กระดาษเปล่า เมื่อต้อกันไปมาก ๆ ก็มีคนที่อยากตอง เจ้าชายองค์หนึ่งเอาฉบับตรึงบรรทุกถึง ๓ คัน ไปขอแลกคืนเป็นเนื้อทอง ธนาคารของนายดาสดำเนินการก็มีเนื้อทอง

ให้แตก คนอื่นๆ อย่างดองบ้าง พวกนี้ไปแตกมากมาย ก็
 ย่อมเป็นธรรมดา ที่ธนาคารไม่ดำเนินการจะมี นอทองให้แตก
 ชนบัตรจนหมดสิ้น รัฐบาลจำต้องออกประกาศห้ามไม่ให้ใคร
 เก็บ^๕เนื้อเงิน^๕เนื้อทองไว้มากกว่า ๕๐ ปอนด์ฝรั่งเศส พอประ-
 ภาศฉบับ^๕นออก^๕ไป ชาวดีก็กระพือ^๕ยัง^๕จน ว่าทองในธนาคาร
 หมดแล้วจริง ๆ คนที่ม^๕ชนบัตร^๕อยู่^๕จะ^๕ไม่มี^๕ประโยชน์^๕อะไร^๕ ต้อง
 รับ^๕ใช้^๕ชนบัตร^๕เต็ม^๕ให้^๕หมด^๕ จึง^๕เกิดการ^๕ซื้อ^๕กัน^๕อย่าง^๕รณาน^๕ใหญ่^๕
 ซื้อ^๕ที่ดิน^๕ ซื้อ^๕เครื่อง^๕ใช้^๕ ซื้อ^๕จัน^๕กระ^๕ทัง^๕ถ่าน^๕หิน^๕มา^๕ดะ^๕ดัม^๕ไว้^๕ ซื้อ^๕
 กัน^๕ทุก^๕สิ่ง^๕ทุก^๕อย่าง^๕ เมื่อ^๕เกิดการ^๕แตก^๕คั้น^๕ใน^๕ทาง^๕ซื้อ^๕อย่าง^๕นี้^๕ ของ^๕
 ทุก^๕อย่าง^๕ก็^๕ขึ้น^๕ราคา^๕ รวม^๕ทั้ง^๕เครื่อง^๕อุป^๕โภค^๕บริ^๕โภค^๕ชน^๕รภา^๕
 หมด^๕ทุก^๕สิ่ง^๕ทุก^๕อย่าง^๕ เมื่อ^๕ของ^๕ทุก^๕อย่าง^๕ขึ้น^๕ราคา^๕ รัฐบาล^๕ โรง
 งาน^๕อุตสาหกรรม^๕ บริษัท^๕การค้า^๕ และ^๕องค์^๕การ^๕ทุก^๕ๆ^๕ อย่าง^๕ก็^๕
 ต้อง^๕ขึ้น^๕เงิน^๕เดือน^๕คน^๕ เพราะ^๕เงิน^๕เดือน^๕เดิม^๕ไม่^๕พอ^๕ครอง^๕ชีพ^๕ เมื่อ^๕มี^๕
 ความ^๕จำเป็น^๕ต้อง^๕ขึ้น^๕เงิน^๕เดือน^๕คน^๕ ก็^๕มี^๕ความ^๕จำเป็น^๕ต้อง^๕เพิ่ม^๕
 จำนวน^๕ชนบัตร^๕ออก^๕มาก^๕ขึ้น^๕ ราคา^๕ของ^๕ก็^๕แพง^๕ยิ่ง^๕จน^๕ เมื่อ^๕ราคา^๕
 ของ^๕แพง^๕ยิ่ง^๕จน^๕ ก็^๕ต้อง^๕เพิ่ม^๕เงิน^๕เดือน^๕คน^๕ขึ้น^๕ เมื่อ^๕ต้อง^๕เพิ่ม^๕เงิน^๕
 เดือน^๕ก็^๕ต้อง^๕เพิ่ม^๕ชนบัตร^๕ สภาพ^๕การ^๕อย่าง^๕นี้^๕ เป็น^๕อัน^๕ว่า^๕ตก^๕เหว
 ไม่มี^๕ทาง^๕ที่จะ^๕แก้^๕ได้

คนที่เคยมั่งคั่งกลับยากจนลงไป คนจนก็ยิ่งจนหนัก
ขึ้น ศิวนายดาตซึ่งเป็นที่พอใจอยู่แล้วก่อน ก็กลายเป็นมารร้าย
ในสายตาของประชาชน ครึ่งหนึ่งเมื่อรถด่วนตัวของนายดาต
รับมาตามถนน หมูคนก็ศรูกันเข้าไปทำดาयरถนั้นจนย่อยยับ
ทั้งคัน นายดาตไม่ได้อยู่ในรถนั้น แต่คนรับรถถูกค้ำจนตาย
ถูกล่าวของนายดาตซึ่งนั่งอยู่ในรถถูกขว้างที่หน้าเป็นแผลดำหัด
ศิวนายดาตต้องหนีออกจากประเทศฝรั่งเศส โดยไม่มีสมบัติ
อะไรคิดออกไปด้วย นายดาตเที่ยวร่อนเร่พเนจรอยู่ตามที่ต่าง ๆ
ในยุโรปอีกราว ๓๐ ปี ไปถึงแก่กรรมที่เมืองเวนิส เมื่ออายุ
๕๗ ปี และตายอย่างยากจน

เมื่อนายดาตออกจากประเทศฝรั่งเศสไปแล้ว ความ
ยากจนและความด้อยก็กลับเข้ามาสู่ประเทศฝรั่งเศส ความ
โอโงงมโหฬาร ซึ่งได้เป็นมาในชั่วเวลาเพียง ๓ ปี ตาม
วิธีการของนายดาตนั้น ก็เป็นประหนึ่งความฝัน

นักประวัติศาสตร์ในชั้นหลังต่อมา ที่ได้ศึกษาพิจารณา
การกระทำของคุณอย่างละเอียด ได้กล่าวเป็นเสียง
เดียวกันว่า เมื่อพูดถึงวิชาความรู้ทางการเงินการคลังแล้วก็
ต้องยอมรับว่าคน ๆ นั้นมีความรู้จริง มีความดำมาารถและ

กระทำทุกอย่างด้วยความตั้งใจจริง ความผิดอันเดียวของ
 คนอื่น คือทำมากเกินไปกว่าที่ควรทำ ทำงานอย่างมักใหญ่
 ไม่สู้โดยไม่มีขอบเขต แต่ความผิดเพียงเท่านั้นก็สามารถจะ
 แก้ไขได้ ถ้าคนฝรั่งเศสทุกคนในเวลานั้นถือประโยชน์แห่ง
 ประเทศชาติเป็นสำคัญ ความตม้จมนแห่งวิจักขณของนายดาต
 ซึ่งเป็นความตม้จมนแห่งประเทศฝรั่งเศสด้วยนั้น ไม่ได้อยู่ที่การ
 กระทำของนายดาต อันที่จริงนายดาตได้รู้จักตัวเป็นชั้น ๆ ว่า
 คนทำอะไรผิดไปและก็ได้พยายามแก้ไข นายดาตสามารถจะ
 แก้ไขสิ่งที่ผิดไปนั้น ให้กลับเป็นดีทั้งหมดได้ ถ้าไม่มีศัตรูมา
 แกตั้งทำตายตงเดี่ยวก่อน ศัตรูที่ทำตายนายดาตตงไปนั้น ได้
 ทำตายประเทศฝรั่งเศสด้วย

ไม่ใช่หน้าที่ของหนังสือเล่มนี้ ที่จะบรรยายเรื่อง
 ประวัติศาสตร์หรือการเมือง การคตงอย่างพิศดาร แต่เรื่อง
 ของนายดาตตงเรื่อง เป็นตวอย่างเด่นที่ตค ในเรื่องการจุงจิต
 และที่เจ้าคาวาทางจิตวิทยาตองยกขณมาเป็นตวอย่างตงด้วย.

บทที่ ๔

การสะกดจิต

เมื่อเราได้อ่านพูดถึงเรื่อง "การสะกดจิต" ความคิด
ของเรานั้นก็จะเกิดขึ้น ในทางที่ว่ามันตรงกับความจริงทาง
วิทยาการ ประการแรกเรานั้นก็จะเข้าใจว่าเป็นเครื่องมือ
ใช้ในการร้าย ข้าพเจ้าผู้เขียนหนังสือนี้เอง ก็เคยมีความ
เข้าใจอย่างนั้นมาครั้งหนึ่ง แต่เมื่อได้ลองอ่านของพิเคราะห์
ในหนังสือหลายเรื่อง และคำราหลายเล่ม ซึ่งเขียนโดยนัก
วิทยาการแท้ เช่นหนังสือที่เขียนโดยแพทย์สมัยใหม่ที่ดัด
คำราที่เขียนโดยนักคนควาชนหลงผิด ก็แฉเห็นชัดจนทุกที
ว่าเรื่องสะกดจิตนั้นไม่ใช่เรื่องเหลวไหลหรือเลวร้าย แต่เป็น
วิทยาการ ซึ่งผู้สนใจศึกษาทางวิทยาการ เกี่ยวกับดวงจิต
หรือผู้คนควาหาความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาที่ดัดกับ ควรจะได้
พินิจพิเคราะห์ และหาความรู้ในเรื่องนี้พอสมควร

มูลเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เราไม่ค่อยสนใจ หรือ
ผ่านเลยเรื่อง สะกดจิต ไปเสีย โดยไม่ยอภาคึกษาหรือพินิจ

พิจารณา นั้น ก็เพราะเห็นว่า เราทำไม่ได้ ไม่มีประโยชน์
อะไรที่จะศึกษา อันที่จริง เรื่องการที่จะทำคนให้เป็นผู้สามารถ
ถึงกับระดับจิตใจได้นั้น เป็นเรื่องยากมาก และในโดกตัมย
หนึ่ง ๆ ก็มีผู้เชี่ยวชาญอยู่ไม่กี่คน แต่เรื่องระดับจิตใจนี้ ไม่ใช่
ชั้นโกล คือเรื่องจริงจิตที่กล่าวมาในบทที่ ๓ นั้นเอง แต่
เป็นการจริงจิตอีกวิธีหนึ่ง ถ้าเราจะดองศึกษาพิจารณาเรื่อง
ระดับจิตใจนี้ ถึงแม้ว่าเราจะทำไม่ได้ ก็จะช่วยให้ความแจ่ม
แจ้งในเรื่องการจริงจิตอื่นอีกเป็นอันมาก

เรื่องระดับจิตใจเป็นเรื่องที่แพร่หลายมากในยุโรปสมัย
ปัจจุบัน แพร่หลายจนกระทั่งนำมาแสดงให้คนดูในโรงละคร
ได้ ผู้ที่ดูการแสดงระดับจิตใจในโรงละคร มักเกิดมีความคิด
เป็นตออย่าง ความคิดประการแรกคือตั้งนิฐานไว้ก่อนว่า
เป็นเรื่องหลอกลวง คือคนที่แสดงว่าถูกระดับคนนั้นก็เป็นผู้
เดียวกัน ซึ่งจะบังคับให้ทำอะไรก็ได้ แต่ก็มีความพิศมัยบาง
อย่างที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ธรรมดาสามัญไม่สามารถจะ
ทำได้ เช่นเมื่อระดับให้หลับแล้วตัวก็แข็งเหมือนท่อนเหล็ก
เขาเกาะมาตองตัว ศีรษะพาดที่เกาะตัวหนึ่ง ปล่อยให้พาด

ที่เกาะออกคิ้วหนึ่ง ตอนกลางไม่มีอะไร ตัวคนที่ถูกสะกดนั้น
 ยังแข็งแรงอยู่ได้ เขาคนนั้นไปนั่งทับตอนกลางคิ้วออกคิ้วหนึ่ง ก็
 ยังแข็งแรงอยู่นั่นเอง เรื่องอย่างนี้มนุษย์ธรรมดาไม่ตำราจะทำ
 ได้เป็นแน่นอน

วิธีการที่แสดงกันบ่อยๆ ตามโรงละครนั้น คือเมื่อ
 สะกดแล้ว คนที่ถูกสะกดยืนตัวแข็งแรงอยู่กับที่ คนสะกดเอาผ้า
 ผูกตาแล้วก็เชิญคนคู่ขึ้นมาบนเวที ให้เขียนตัวเลขลงใน
 กระดาษดำ จะเขียนจำนวนเท่าไรก็ตามที่ เมื่อคนสะกดร้อง
 ถามคนถูกสะกด ว่าตัวเลขที่ผู้มาเขียนนั้นเป็นจำนวนเท่าไร
 คนที่ถูกสะกดจะตอบถูกต้องทุกครั้งไป คนคู่คนไหนจะขึ้นมา
 เขียนก็ได้ ถ้าผู้สะกดมองเห็นตัวเลขนั้นแล้ว คนที่ถูกสะกดก็
 บอกได้ถูกต้องเสมอ ไม่ว่าจะเขียนจำนวนแสนจำนวนล้าน เรื่อง
 อย่างนี้มิแสดงกันบ่อยๆ จนเป็นของธรรมดา

เมื่อเราแต่เห็นความจริงอย่างนี้ เราก็ต้องเปลี่ยนความ
 คิดในทางที่ว่า เรื่องสะกดจิตที่เขามาแสดงให้มหาชนดูนั้น
 เป็นการหลอกลวง เราต้องยอมรับว่า การสะกดจิตเป็นของ

ทำได้จริง แต่คราวนั้นเราก็เกิดมีความคิดขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง
 ก็คือการระงับจิตนั้นไม่ใช่ของดีแน่ ต้องเป็นมาจากการชนิด
 ที่เดวิดร้าย ตามารณะไร้ทำร้ายบุคคลหนึ่งบุคคลใด รวมทั้ง
 ตัวผู้ระงับเอง เช่นเมื่อถูกระงับแล้วก็จะสามารถบังคับให้ผู้
 ถูกระงับคนนั้นไปทำอะไรก็ได้ เช่นให้ไปฆ่าคนก็ได้ หรือตัวผู้
 ถูกระงับคนนั้นอาจจะยอมให้ผู้ระงับทำอะไรก็ได้ ความคิด
 อย่างว่านี้ มีอยู่ทั่วไป และก็เป็นความคิดธรรมดาของมนุษย์
 เรา ที่มีกระงับของแปลกประหลาดมหัศจรรย์ ความกลัว
 อันน้อยอมจะทำให้ระแวงไปในทางที่ว่า จะใช้ในทางผิดทาง
 ร้าย ใครที่มีชื่อว่าจะระงับดวงจิตได้ ก็ไม่ยอมมีคนเข้าใกล้
 เพราะไม่รู้ว่าจะถูกระงับเพื่อประทุษร้าย หรือเพื่อให้ทำการ
 ร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด

ด้วยเหตุต่างๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ วิชาวาระงับจิต
 จึงไม่ใช่วิชาที่นิยมชมชอบกันทั่วไป เพราะการที่จะสร้าง
 สมรรถภาพให้ระงับจิตได้ ก็ไม่ใช่เป็นการง่ายอยู่แล้ว ครั้น
 เมื่อทำได้เข้าจริง และคนเชื่อว่าทำได้จริงก็กลายเป็นที่เกลียด
 กลัวของคนทั้งหลาย

แต่ในบรรดาผู้ที่คิดว่าเชิงวิชาการอย่างแท้จริง ก็ดี
 ในหนังสือคำร่ำที่เป็นหลักฐานทางวิชาการแท้ก็ดี ไม่ได้ถือ
 ว่าการสะกดจิตเป็นเรื่องเดวร้าย เช่น เอนไซโคลปีเดีย บริต
 แตนนิกา ซึ่งได้สร้างขนตาหีบเป็นคำร่ำวิทยากรที่เที่ยงตรง
 เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาแท้ และผู้เขียนทุกคนในคำร่ำ
 ชุดใหญ่นี้ ได้ใช้ความระมัดระวังรวมทั้งองค์การที่สร้าง
 เอนไซโคลปีเดียนี้ ก็ได้ใช้ความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อให้หนังสือ
 ชุดใหญ่นี้เป็นคำร่ำวิชาการอย่างแท้จริง ยิ่งถ่วงถ่วงวิชา
 สะกดจิต ว่าไม่ใช่สิ่งที่เดวร้าย แต่เป็นวิทยากรอันหนึ่ง ซึ่ง
 มีจริงเป็นจริง และเป็นประโยชน์แก่นมนุษย์ด้วย

เอนไซโคลปีเดีย บริตแตนนิกาเขียนไว้ว่า เรื่อง
 อันตรายที่เกิดจากการสะกดจิตนั้น ถ้าวกกันมากเกินไปเกินความ
 จริงไป แท้จริงถ้าเป็นการสะกดโดยผู้เชี่ยวชาญแท้ ก็มีแต่
 ทางดี ไม่มีทางที่จะเกิดผลร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด ที่เกรงกัน
 ว่าผู้ถูกสะกด อาจจะถูบบังคับให้ทำคามผิด หรือความเดว
 ความร้ายอะไรเช่นนั้น การทดลองในหมู่นักวิทยากรก็
 ปรากฏผลชัดว่า แม้ผู้สะกดจะเป็นผู้สามารถหรือเชี่ยวชาญ

ตักเพียงใด ก็ไม่สามารถจะบังคับให้ผู้ถูกสะกดทำอะไรที่เป็น
 การฝืนนิสัย ^{ฝืนลักษณะอันแท้จริงของบุคคลผู้นั้นไปได้}
 เช่นบุคคลที่ไม่มีความเป็นสุราย ^{ผู้สะกดจะเขยวชาญปานไร}
 ก็ไม่สามารถจะบังคับให้ไปฆ่าหรือทำร้ายใคร ^{ผู้สะกดจะบัง}
 คับให้ผู้ถูกสะกดทำได้ ^{ก็แต่เฉพาะในเรื่องซึ่งถูกกับนิสัย}
 และตรงกับความต้องการของผู้ที่ถูกสะกดอยู่แต่เท่านั้น
 เมื่อหนึ่งต่อตำรา ^{ที่รักษาความเป็นหลักฐานเที่ยง}
 ขรรณได้ให้คำอธิบายไว้อย่างนี้ ^{ความระแวงสงสัยว่าวิชา}
 สะกดจิตจะเป็นของเดวร้ายนั้น ^{ก็น้อยลงไป} และข้อที่กล่าว
 กันมาแต่ก่อนว่า ^{การสะกดจิตไม่ใช่วิทยาการนั้นก็เป็นอย่าง}
 หมกบังมิด เพราะผู้สนใจในวิชาสะกดจิตนั้น ^{ล้วนเป็นนัก}
 วิทยาศาสตร์เกือบทั้งสิ้น ^{พวกที่เขยวชาญในทางสะกดจิต}
 เกือบทุกคน ^{ล้วนเป็นนายแพทย์ที่สำคัญ ๆ} ไม่ปรากฏว่า
 บุคคลพวกอื่น ^{จะฝึกฝนจนเป็นผู้เขยวชาญทางสะกดจิตได้}
 เหมือนแพทย์ ^{ผู้เขยวชาญทางสะกดจิตเท่าที่จะหาได้ในเวลา}
 นี้ ^{ล้วนเป็นแพทย์ที่ได้ศึกษาวิชาการแพทย์สมัยใหม่} อย่างดี
 ที่สุดแล้วทั้งสิ้น ^{ผู้นั้นจึงเชื่อได้ว่าเรื่องสะกดจิตนั้นเป็นวิทยา}

การอย่างแท้จริง เพราะถ้าไม่ใช่จิตวิทยาการแท้ พวกนักจิตวิทยา
ศาสตร์และแพทย์คงจะไม่สนใจ

อันที่จริง เรื่องสะกดจิตนั้นก็ไม่ใช่อะไร เป็นเรื่อง
ของการรู้จักตนเอง ในบทที่ ๓ ทั้งบท ได้แสดงให้เห็นมา
แล้วว่าการรู้จักตนเองเป็นอย่างไร มนุษย์เราสามารถจะรู้จัก
ตัวเอง หรือคนอื่นได้อย่างไร เราคงจะยอมรับกันแล้วว่า
กระแสดึกนั้นเป็นของที่มีอยู่จริง คน ๆ หนึ่งอาจจะตั้งกระ
แสด์เข้าไปรบกวนอีกคนหนึ่งได้ และการรู้จักตัวเองที่เรียกว่า
Auto-Suggestion นั้น สามารถทำให้เกิดผลแก่ร่างกายถึง
กับรักษาโรคมัยไซ้เจ็บให้หายไปได้

นักสะกดจิตที่โด่งดังนามเป็นคนแรกของโลก คือชาว
ออสเตรีย ชื่อ เมดเมอร์ ซึ่งเป็นคนเกิดเมื่อ ๒๐๐ ปีเศษ
มาแล้ว และประวัติของบุคคลผู้นี้ เราจะได้อีกสักวันภาย
หลัง เราเริ่มเรียนเรื่องของท่านผู้นี้ตั้งเด็กน้อยก่อน เพื่อให้
เราเข้าใจว่าการสะกดจิตนั้นคืออะไร ขุนนางผู้มั่งคั่งคนหนึ่ง
เป็นโรคปวดท้าวคอ บางครั้งกดตามเหนือท้าวคอที่ตั้ง ทำให้เกิด
อาการปวดเป็นทุจเรณมาอย่างสาหัส บางครั้งก็หายไป

บางครั้งก็มีชนมาใหม่ มีอาการปวดเฉย ๆ บ้าง มีกัณฑ์
 เนอรัลคิงทำให้ปวดเจ็บอย่างแรงร้ายบ้าง แพทย์ในสมัยนั้น
 ได้พยายามตรวจรักษา ก็ไม่มีใครเข้าใจว่าอาการเจ็บปวด
 อย่างนั้นเกิดขึ้นมาจากอะไร ไม่มีใครสามารถรักษาให้หาย
 ได้ ชณะนั้นเมดเมอร์เริ่มจะมีชื่อเสียง จึงมีคนแนะนำแก่นาง
 นางผู้นั้นว่าให้เมดเมอร์ทดลองรักษาตามวิธีการอย่างใหม่ของ
 เขา ชุนนางผู้นั้นกรอเชิญเมดเมอร์มารักษาเป็นพิเศษ และ
 ให้พักอยู่ที่บ้านของตน

ในชั้นแรก เมดเมอร์บอกอยู่ จนกระทั่งถึงเวลาที่
 ความปวดเกิดขึ้น พอชุนนางบอกว่าความปวดเริ่มแล้ว
 เมดเมอร์ก็ขอให้ชุนนางให้แน่ว่าปวดที่ตรงไหน พอชุนนางผู้นั้น
 ให้ เมดเมอร์ก็เอานิ้วของตนวางและตรงตรงที่ปวดนั้น วาง
 และอย่างเบา ๆ อยู่ประเดี๋ยวหนึ่ง ก็ถามชุนนางผู้นั้นว่า รู้สึก
 ร้อนจัดตรงที่ที่เขาเอานิ้วแตะนั้นหรือไม่ ชุนนางผู้นั้นตอบว่า
 ไม่รู้สึกความร้อนอะไรเลย เมดเมอร์จึงบอกว่า ถ้าไม่รู้สึก
 ความร้อนจากนิ้วของเขาเลย โรคของท่านชุนนางผู้นั้น ก็เป็น
 แต่โรคอุปาทาน (Imaginative) คือไม่ใช่โรคจริงจังอะไร

เป็นแต่ท่านขุนนางนึกไปเองว่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แดงก็
เป็นจริงขึ้นมา เขาปลื้มใจพอได้ทันนั้นต่อไป และบอกให้ขุน
นางผู้นั้นคอยตั้งเกดต่อไปอีกว่า ความร้อนจะบังเกิดขึ้นหรือ
ไม่ ถ้ามีความร้อน ร้อนอย่างไฟๆ ก็แปลว่าโรคหนึ่งมีจริง
ถ้าไม่มีความร้อนอย่างนั้นเลย ก็แปลว่าเป็นโรคอุปาทาน คือ
ไม่ได้มีโรคภัยอะไร เป็นแต่ท่านขุนนางคิดไปเอง ก็รู้อีกไปเอง

“รู้อีกร้อนไหม” เมตเมอริถาม

“ไม่มีความร้อนอะไร” ขุนนางผู้นั้นตอบ

“โรคอุปาทานแน่” เมตเมอริกล่าว “ท่านควร
จะรู้อีกร้อนเหมือนไฟๆจากนิ้วของข้าพเจ้า”

“ไม่รู้อีกอะไร”

“ถ้าเช่นนั้น ท่านก็ไม่มีความร้อนอะไร เป็นแต่ท่านคิด
เอาเอง แดงท่านก็เจ็บปวดเอง ท่านไม่มีโรค โรคที่แท้จริง
ในร่างกายของท่านไม่มี ดมภูฐานแห่งความเจ็บปวดอันนั้น
มาจากกรรที่ท่านหลอกลวงตัวเอง ร่างกายของท่านดมภูฐาน
ดีทุกอย่างไม่มีอะไรเลย

คำพูดเหล่านี้ ทำให้ความปวดของท่านขุนนางผู้นั้น
น้อยลงในทันทีทันใด และในชั่วเวลาประเดี๋ยวเดียวก็หายไป

ผู้ที่เขียนอธิบายวิธีการของเมดเมอร์ในตอนนั้น ได้อธิบายว่า
 ไม่มีอะไรเลย นอกจากการจูงจิต วิธีที่เขานำและแฉับอก
 ว่าจะร้อนเป็นไฟนั้น เป็นแค่เพียงอธิบายที่จะจูงจิตท่านขุนนาง
 ผู้นั้นให้เชื่อว่าตัวกำลังทดลองตัวเอง เมดเมอร์เองก็ทราบดี
 อยู่ว่า ความร้อนจะไม่บังเกิดขึ้นจากการที่ตนเองไปแตะ
 เข้า ท่านขุนนางผู้นั้นก็จะไม่รู้ถึงความร้อนอะไร เมดเมอร์ก็
 ไม่ต้องการให้มีความร้อนอะไรเกิดขึ้น แต่อธิบายของเขา คำ
 พูดของเขา ได้ใช้เพื่อประโยชน์ที่จะจูงจิตให้ขุนนางผู้นั้นคิด
 ว่าความเจ็บไข้ได้ป่วยของตนนั้น เป็นเรื่องอุปาทานจริง ๆ
 ตนไม่มีโรคอะไร พูดเข้าหลายครั้งหลายหน พอขุนนางผู้นั้น
 ยอมเชื่อว่าเป็นอุปาทาน ความเจ็บปวดก็ระงับหายไป
 เหมือนกัน จะเห็นได้ว่า วิธีการของเมดเมอร์ที่เดาเข้ามาใน
 ตอนนั้น เป็นเรื่องจูงจิตแท้ ๆ แต่เขามีวิธีจูงที่แนบเนียนแยบ
 คาย สามารถทำให้ความเจ็บปวดซึ่งบังเกิดขึ้นนั้นหายไป
 แต่โรคนั้นมิใช่จริง ๆ ไม่ใช่โรคอุปาทานอย่างที่
 เมดเมอร์ชวนให้ขุนนางผู้นั้นคิด การรักษาด้วยวิธีจูงจิตอย่าง

๕. ท้ามาแฉฉนั้น ยังไม่ช่วยให้หายได้เด็ดขาด เป็นแต่ช่วย
 ระวังความเจ็บปวด เมื่อบังเกิดชนให้บรรเทาและหายไป
 แต่ความเจ็บปวด ก็ยังมี ชนใหม่ เป็น ครัง เป็นคราว อยู่เสมอ
 คราวน เม็ดเมอร์ต้องใช้วิธีระกคจิต คือทำให้หลับ แล้วก็
 พุคให้ฟังในเวลาดหลับว่าโรคอันนั้นหายไปแล้ว เพราะว่ากำลัง
 ค่อก้านในตัวของชนนางผู้ตนเองแข็งแรงมาก สามารถทำ
 ภายโรคภัยไข้เจ็บอันนั้นได้ ขอให้ชนนางเชื่อใจ ว่าโรคอัน
 หมดไปจริง ๆ ขอให้เชื่อในกำลังค่อก้านที่ชนนางผู้ผู้นั้นมีอยู่
 ในตัว ว่าสามารถจะปราบโรคอันนั้นได้ สามารถจะทำให้
 หายขาด

เม็ดเมอร์ทำการระกคจิตอย่างนี้เพียง ๒-๓ ครั้ง
 โรคของชนนางผู้ผู้นั้นก็หายไปจริง ๆ และความเจ็บปวดไม่
 ใดมีช่นอกเดย หายไปโดยไม่ต้องกินยาอะไร และเป็นเรื่อง
 หนึ่งที่ทำให้เม็ดเมอร์ได้ชื่อเสียง ได้ความนิยมอย่าง
 ใหญ่หลวง

เรื่องของเม็ดเมอร์ที่เด่ามาในตอนนั้น เป็นการอธิบาย
 อย่างชัดแจ้งว่า การระกคจิตนั้นคืออะไร การระกคจิตก็
 คือการจุงจิต ผู้ที่รักษาโรคของชนนางผู้ผู้นั้นให้หายนั้นไม่ใช่

เมดเมอร์ แต่เป็นตัวของขุนนางผู้นั้นเอง คือเมือขุนนางผู้นั้นถูกจูงจิตให้เชื่อว่าโรคอันนั้นไม่จริง ดวงจิตของขุนนางผู้นั้นเองก็รักษาตัวเอง คือข่มความเจ็บปวดให้หายไปได้ชั่วคราว แต่ยังไม่กำตึงแรงเพียงพอ เพราะการจูงจิตคนในขณะที่ตนอยู่นั้น ย่อมจะได้กำตึงจุน้อยกว่าที่จะทำให้หัดบเดี่ยวก่อน ถ้าทำให้หัดบลงไปได้และดวงจิตอยู่ในสภาพที่ทางพระเรียกว่า ภวังคจิต แล้ว กำตึงจุน้อยจะแข็งแรงมาก ฉะนั้นเมือขุนนางผู้นั้นถูกสะกด และจูงจิตว่าในตัวของขุนนางผู้นั้นมีกำตึงต่อสู้ ซึ่งม้อยู่โดยธรรมชาติ ถ้ามารดจะปราบหรือกวาดล้างโรคอันนั้นให้หมดไป การทำเช่นนั้นก็เกิดผลแต่ที่เกิตผลนั้น ก็ไม่ได้ผลหักกัวิทยาศาสตร์ เพราะในตัวของมนุษย์เรานั้น เครื่องมือที่จะต่อสู้โรคนั้นไขเจ็บเรามาอยู่จริง ๆ ตามธรรมชาติมนุษย์เราไม่ควรจะต้องใช้ยาเลย เพราะธรรมชาติได้ให้สิ่งต่อสู้ไว้เพียงพอ มีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เสร็จหรือกำตึงต่อสู้ก็ขึ้นมาในตัว แต่เมื่อหรือกำตึงต่อสู้นั้นอาจจะไม่แข็งแรงพอ ต้องเอาดวงจิตเข้าช่วย ดวงจิตจะช่วยให้กำตึงแก่งตั้งซึ่งม้อยู่โดยธรรมชาตินั้น และถ้ามารดจะต่อสู้โรคนั้นไขเจ็บได้จริง ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ เราจึงไม่ได้นับได้พงเรื่องราว
อันเป็นหลักฐานว่า ผู้เชี่ยวชาญทางสะกดจิตไม่ได้ใช้วิชาสะกด
จิตในทางอื่น นอกจากทางรักษาโรค แม้เรื่องของรัตบุดินที่
ถือกันว่าเป็นมารร้ายคนหนึ่ง ในวิชาสะกดจิต ก็ยังใช้วิชา
นั้นในทางรักษาโรคของมกุฏราชกุมารรัตเซี่ย ซึ่งไม่มีใคร
รักษาได้ด้วยวิธีอื่น การใช้วิชาสะกดจิตสำหรับรักษาโรคนั้น
ก็เช่นเรื่องที่เข้าใจง่าย คือในขั้นแรก ก็จงคิดว่าโรคนี้ไม่มี
อะไร เป็นแต่เรื่องอุปาทาน ถ้าหัวใจคิดมันอย่างนี้ โรค
อาจจะหายไปก็ได้ เช่นเรื่องของสัตว์คนหนึ่งที่ปวดศีรษะมา
ค้างหลายปี ไม่มีทางรักษาหาย บังเอิญมาถูกแพทย์หนุ่ม
พิจารณาให้มันเลี้ยงแปดกประหลาดเข้าเตยหายไปได้ ดังที่
ได้กล่าวมาในบทต้นนั้นแล้ว ในบางกรณี โรคภัยไข้เจ็บ
อาจจะหายด้วยการจงจิตในเวดาทของตนอยู่ แต่ถ้าทำอย่างนั้น
ไม่สำเร็จ ก็ต้องใช้วิธีสะกดให้หลับ การสะกดให้หลับไม่
ใช้ความประสงค์อย่างอื่นเลย เป็นความประสงค์แต่เพียงว่า
ไม่ให้ดวงจิตไประดึกถึงอย่างอื่น ให้เชื่อฟังแต่ถ้อยคำของผู้
สะกดอย่างเดียว ความเชื่อนั้น ย่อมมีผลรุนแรง สามารถ
จะบังคับร่างกายให้เป็นอย่างไรก็ได้

และเนื่องจากเหตุนี้เอง เรืองทนก็สะกดจิตเขา
 แล้วจึงให้ประชาชนดูในโรงละครตั้งกล่าวมาข้างนี้ว่า เวลา
 สะกดแล้วทำให้ตัวแข็งอย่างท่อนเหล็กท่อนไม้ ค่ะ ระยะเวลา
 เกือบสองชั่วโมง ปล่อยให้เขาพูดเกือบสองชั่วโมง ตอนกลางไม่มี
 อะไรรองรับ ยังแข็งอยู่ได้ แม้คนขึ้นไปนั่งอีกคนหนึ่งก็ยังอยู่
 ได้ เรื่องนี้ก็ควรวิเศษอย่างดียวกัน คือ เมื่อสะกดให้หลับแล้ว
 ก็จงใจให้เชื่อว่า ตัวของเขาจะแข็งเหมือนท่อนเหล็กท่อนไม้
 การถูกจงใจอย่างนั้น มีผลทำให้ตัวแข็งเป็นเหล็กเป็นไม้ได้
 จริง ๆ เพราะกล้ามเนื้อทุกมัดจะอยู่ที่คำสั่งของดวงจิต
 ไม่ใช่ดวงจิตของผู้สะกด แต่เป็นดวงจิตของผู้ถูกสะกดนั่นเอง
 จะบังคับตัวเองด้วยการจงใจจากผู้สะกด

ท่านผู้สนใจในเรื่องของจิต คงจะทราบอยู่แล้วว่า
 จิตของมนุษย์มีอยู่สองชั้น ชั้นหนึ่งเป็นชั้นนอก ซึ่ง
 อังกฤษเรียกว่า outer mind อีกชั้นหนึ่งเป็นชั้นในซึ่งเรียกว่า
 Inner mind เรื่องจิตชั้นนอกกับจิตชั้นใน มีความขัดแย้ง
 กันอยู่เสมอ จิตชั้นในคิดอยากจะทำอะไรในทางที่ดี ก็มักจะ
 ถูกจิตชั้นนอกขัดแย้งหรือชักชวนให้เฉไป อย่างที่ปรากฏ
 แก่เราเสมอว่า หัวใจหนึ่งเราอยากจะทำดี แต่ก็มีอีกหัวใจ

หนึ่งทศขยจะชักงูไปในทางซัว หัวใจหนึ่งอยากจะคิดถึง
 เรื่องหนึ่ง ก็มอกหัวใจหนึ่งมาชักงูให้คิดไปอีกเรื่องหนึ่ง การ
 ระกตจิต ไม่ได้ระกตหัวใจนั้นใน เป็นแต่ระกตหัวใจนั้นนอก
 ทำให้หัวใจนั้นนอกหมดกำลัง หมดความวุ่นวาย เหลือแต่
 ดวงจิตชั้นใน ซึ่งจะมีกำลังอย่างแรงกล้า สามารถจะรับกระ
 แล่จิตของผู้อื่นได้ค้อย่างเรื่องตั้งกระแล่จิตที่กดเข้ามาในบทที่ ๒
 และด้วยเหตุนี้เอง คนถูกระกตจิตที่เขาเข้าบีบตา สามารถ
 บอกจำนวนเลขที่คนดูมาเขียนบนกระดานดำ ไม่ว่าจะเป็้นจำ
 นวนเท่าใด บอกได้ถูกต้องเสมอ นั่นก็ไม่ใช่อะไร ผู้ระกต
 นั้นเองรู้ว่าตัวเลขนั้นเท่าไร ตั้งกระแล่จิตเข้าไปให้ผู้ถูกระกต
 ส่วนผู้ถูกระกตซึ่งเหลือแต่จิตภายในที่เป็นจิตแน่วแน่ รับกระ
 แล่ได้ง่ายก็บอกได้ทันทีทันใดว่าเป็นจำนวนเท่าไร บอกได้
 อย่างไม่มีผิดพลาด

เราจะเห็นได้ว่าเรื่องระกตจิตไม่ใช่เรื่องวิปลาศไม่ใช่
 เรื่องเหลวร้าย แต่ก็เป็นเรื่องคือนอง และมีความสัมพันธ์อย่าง
 ใกล้ชิดกับเรื่องตั้งกระแล่จิต และเรื่องการจงใจจิตนั้นเอง เมื่อพูด
 กันในทางวิชาการเกี่ยวกับดวงจิตแล้ว เรื่องระกตจิตก็เป็นวิชา
 การอันหนึ่ง แต่ก็คงเป็นวิชาการที่สูงมาก สูงจนมนุษย์เห็นเป็น

เรื่องแปลกประหลาด เป็นเรื่องที่น่ากลัว เดยถูกหาว่าเป็น
ของร้ายไปทีเดียว

เพื่อที่จะเข้าใจเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้น เราควรจะเรียนประวัติ
ชีวิตของ เมดเมอร์ พอดัมควร

อันที่จริง หนังสือตำราทุกแห่ง รับรองต้องกันว่า
เรื่องสะกดจิตนั้นไม่ใช่ของใหม่ ดูเหมือนว่าชาติเปอร์เซียจะ
ทำได้ก่อนชาติใด ๆ ในบรรดาชาติโบราณด้วยกัน คือทำให้
หลับ แล้วก็ใช้ความหลับอันนั้นเป็นประโยชน์ในทางรักษา
โรคร้ายไข้เจ็บ อันเดียวกันนี้ชื่อว่าทำมาได้แต่โบราณเหมือนกัน
ส่วนทางยุโรป ก็มีเรื่องกระเด็นกระสวยหลายแห่ง ถึงการ
ที่พวกพระบางหมู่บางคนทำการสะกดจิตได้ แต่อาจจะทำ
กันอยู่เงียบ ๆ ไม่โด่งดังเปิดเผย เรื่องทางยุโรปเพิ่งมาโด่งดัง
ขึ้น ในสมัยของเมดเมอร์

เมดเมอร์เป็นชาวฮอลันดา เกิดวันที่ ๒๓ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๒๗๖ ที่เมือง ไวด์ ในประเทศฮอลันดา ไปถึง
แก่กรรมในประเทศสวิสส์ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๕๗
เมื่ออายุได้ ๘๑ ปี บุคคลผู้นี้ได้ศึกษาวิชาแพทย์ ที่กรุง
เวียนนา และสนใจในโหราศาสตร์เป็นพิเศษ มีความเชื่อมั่น
ว่า ชีวิตของมนุษย์และทุกสิ่งทุกอย่างในพื้นพิภพขึ้นอยู่กับอิทธิพล

ในชั้นแรก เมตต์เมอร์ได้คิดเครื่องมือ ซึ่งเป็นชนิด
แม่เหล็ก ใช้เครื่องมือนี้ถูกต้องกับตัวคนไข้ และคนไข้
ก็รู้สึกกระแตอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นจริง การรักษาของเมตต์ -
เมอร์ด้วยวิธีนี้ ก็คงจะบรรเทาผลสำเร็จให้หายราย จึงมี
คนนิยม และพากันมาให้รักษาเป็นจำนวนมาก ถึงกับเมตต์ -
เมอร์ต้องคิดทำเครื่องมือที่ใช้ได้คราวละหลาย ๆ คน

นายแพทย์ บายย์ แพทย์ประจำราชสำนักฝรั่งเศส
ซึ่งพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ ได้แต่งตั้งให้ไปศึกษาวิธีการของ
เมตต์เมอร์ ได้เขียนรายงานบรรยายถึงที่ตนเห็น ในขณะที่
เมตต์เมอร์ทำการรักษาคนหายคนพร้อม ๆ กัน ด้วยเครื่อง
มืออย่างนั้นว่า คนไข้บางคนนั่งอยู่เฉย ๆ และดูไม่มีความร
ู้สึกผิดปกติอะไร ส่วนคนที่มีอาการผิดปกติจากปกตินี้
ก็มีอาการต่าง ๆ กัน บางคนมีอาการไอ บางคนก็มีหน้าตา
แดงดวงความปอดร้ายในที่บางแห่ง มีหลายคนที่เหงื่อออก
เต็มไปทั้งตัว บางคนบอกว่าปวดที่ท้อง บางคนบอกว่า
หุ้อ หรือได้ยินเสียงแปลกประหลาด มีบางคนก็ร้องไห้
และบางคนก็หัวเราะ แต่เมื่อรอเข้าไปอีกพักใหญ่ ๆ ก็เห็น

ว่า คนเหล่านี้มีอาการอย่างเดียวกัน คือ เห็นอัยงไปเพ็ดย
 ดงไป อ่อนกำลังงดง เดียงพุดเบาดง ความเค็ดอนไหวของ
 ร้างกายน้อยดง และในทักัดก็หัดบกกันเกือบทุกคน เค็ดอง
 มือทเม็ดเมอร์ดไซน อายไซไคแก่คนทมารักษาคง ๓๐ คน
 พร้อม ๆ กัน

ความดำเร็จของเม็ดเมอร์ด ในการรักษารอคด้วย
 เค็ดองมื่ออย่างนี้ จะมีตักเพียงไร ไม่ปรากฏในรายงานทเชือ
 ถือไค่ ดึงหน่งซึ่งแนอน ก็คือความแตกคั้นเด็ดมไค่ใน
 วิธิการของเม็ดเมอร์ด มีมากจนททุกท มีคนไปยอมคัวไค่
 รักษาตามวิธีใหม่ของเม็ดเมอร์ดนี้ คึงแต่คนจนทาคที่สุดถึง
 ชนตุง คึงแต่คนจนไปถึงคนมั่งคึงมหาเศรษฐิ แต่ก็ไม่
 ปรากฏเหมือนกันว้า เม็ดเมอร์ดไค่เรียกร้องคัวรักษาคันร้าววย
 อย่างไร คูเหมือนว้า จะทำให้เป็ด้าโดยมาก

ค้อมมาภายหลัง เม็ดเมอร์ดไค่เดินทางไปต้วัดสัด ไค่
 พบบุคคลผู้สั่นใจคั้นคว้าในวิชาการอย่างเดียดกนหน อักคนหน่ง
 ชอกาด์เนอร์ด บุคคลผู้เอง ยังท้ออะไรไม่ไค่เหมือนเม็ดเมอร์ด
 แต่ไค่บอกแก่เม็ดเมอร์ดว้า มีพระรูปหน่งซึ่งคุนเคียดกับคน

รักษาคนไข้ได้ด้วยการ เขามืออดุมอย่างเดี๋ยว โดยไม่ใช้
 เครื่องมือชนิดแม่เหล็กอย่างเมตต์เมอร์ หรือ เครื่องมืออะไร
 เลย เมตต์เมอร์ ได้ร้องขอให้กาตเนอร์พาไปดูวิธีการของ
 พระรูปนั้น ก็ได้เห็นชัดว่า พระรูปนั้นใช้แต่วิธีเขามืออดุมที่
 ตัวคนไข้ แล้วคนไข้ก็หลับ พระรูปนั้นใช้การหลับของคนไข้
 นั้น กล่าวจงใจให้หายโรคนัยไร้เจ็บ เป็นอันว่า พระรูป
 นั้นทำได้ด้วยมือของตนเอง โดยไม่ต้องให้เครื่องช่วยอย่าง
 ใดเลย

เมตต์เมอร์ ดองดูบ้าง ก็ปรากฏผลว่า มือเปล่าของ
 คนนั้น สามารถทำให้คนหลับ และรักษาโรคนัยไร้เจ็บได้
 เหมือนกัน เมตต์เมอร์จึงตกลงใจทั้งเครื่องมือที่เคยใช้ และทำ
 ด้วยตัวของตัวเองอย่างที่พระทำ ก็ได้ผลอย่างเดียวกัน

ผู้แต่งหนังสือบรรยายวิธีการของเมตต์เมอร์ ในตอนนั้น
 กล่าวว่า เมตต์เมอร์ควรจะรู้แล้วว่า การทำให้คนไข้หลับก็คื
 การรักษาโรคนัยไร้เจ็บด้วยวิธีนั้นก็คื เป็นเรื่องของการ
 จงใจ เป็นเรื่องของการสะกด ซึ่งมนุษย์เองสามารถจะทำได้
 แต่เมตต์เมอร์ ก็ยังไม่เข้าใจอย่างนั้น ภายหลังที่ทำได้

โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือ เมดเมอร์ก็กดปุ่มเชื่อว่า ตัวเองได้
 อานาจากดวงดาว ความเชื่อในเรื่องอิทธิพลของดวงดาว
 ยังไม่หมดไปจากเมดเมอร์ เมดเมอร์ยังแสดงความคิดเห็น
 และวิธีการของตน ในทางที่ว่า ตัวของเขาเองเป็นผู้บรรทุก
 อิทธิพลของดวงดาวไว้ และสามารถจะกระจายกระแสอิทธิพล
 อันนั้นให้แก่คนไข้ได้ มาถึงตอนนั้น เมดเมอร์ก็สามารถจะทำ
 ให้คนคง ๒๐-๓๐ คนหลับได้พร้อมๆกัน อย่างเดียวกันกับ
 เมื่อใช้เครื่องมือ และข่าวลือในเรื่องอิทธิพลอันมหัศจรรย์
 ของเมดเมอร์ ก็มีมากจนทุกที่

ภายหลังที่ได้ท่องเที่ยวไปในเมืองต่าง ๆ หลายเมือง
 แล้ว เมดเมอร์ก็กดปุ่มมากรุงเวียนนา ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่เดิม
 ของเขา ชาวเวียนนาก็แตกตื่น ขอให้เมดเมอร์แสดงวิธีการ
 อันนั้นให้ดู จึงมีหมู่คนมาประชุมกันเป็นจำนวนมากหลาย
 ในขณะเมดเมอร์กำลังจะแสดงวิธีการของตน ให้คนหมู่มาก
 ดูนั่น ก็ถูกตำรวจเข้ามาขัดขวาง และได้รับคำสั่งของ
 ของตำรวจ ให้เมดเมอร์ออกจากกรุงเวียนนาภายใน ๒๔
 ชั่วโมง เพราะทางตำรวจก็ถือว่า การกระทำเช่นนั้น เป็นการ
 หลอกลวงประชาชน และก่อความตื่นตกใจในทางที่ผิด

เมตต์เมอร์ ได้เข้ามากรุงปารีส เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๑
 เวลานี้ เมตต์เมอร์มีอายุ ๔๕ ปี และเมื่อเข้ามาปารีส ผู้คน
 ก็แตกตื่นมากจน มีคนมาขอให้ทำการรักษา มากยิ่งจน
 รัฐบาลฝรั่งเศสเองก็เดือดร้อนได้ ถึงกับเจรจากับเมตต์เมอร์ว่า
 รัฐบาลฝรั่งเศสจะให้บำนาญแก่เมตต์เมอร์ เป็นจำนวนถึงปีละ
 ๒ หมื่นปอนด์ฝรั่งเศส ถ้าเมตต์เมอร์จะยอมเผยแพร่วิชาอัน
 นี้ ให้เป็นวิชาที่สอนและเรียนกันได้ ดำหรับเป็นประโยชน์
 แก่คนทั่วไป แต่เมตต์เมอร์ก็ยังยืนยันให้ความเชื่อของตัวเองว่า
 ไม่ใช่วิชาที่จะสอนและเรียนกันได้ การที่ใครมีความสามารถ
 ทำได้เช่นนั้น ต้องเป็นบุคคลพิเศษที่ละลัมเก็บอิทธิพลของ
 ดวงดาวไว้ในตัวได้ และเป็นความมหัศจรรย์ซึ่งไม่สามารถ
 จะสอนหรือเรียนกันได้

ที่เมตต์เมอร์ยืนยันออกไปอย่างนั้น ก็คงเป็นด้วยเหตุ
 สองประการ ประการหนึ่งเป็นความเชื่อโดยสัญชาติใจของ
 เมตต์เมอร์ว่า ตนเองได้อิทธิพลจากดวงดาว ประการที่สอง
 คงเป็นด้วยเมตต์เมอร์เองก็มองไม่เห็นว่าเป็นเรื่องอย่างนี้จะเรียน

และต่อนักได้อย่างไร เมดเมอร์เองก็คงไม่เข้าใจว่า เรื่อง
 ต่กคจิตนเป็นวิชาถารอนหน่ง ซึ่งถ้าเมดเมอร์เข้าใจอย่าง
 ๕ นน ก็คงจะยอมรับบำนาญที่รัฐบาลฝรั่งเศสได้ยื่นขอให้ถึงมีดะ
 ๒ หมั้นปอนค้ ซึ่งไม่ใช่จำนวนเล็กน้อย และจะสามารถ
 คำเนนชีวิตอย่างเบ็นสุขไปไดจนตลอดชีวิต

เมื่อเมดเมอร์ไม่ยอมรับบำนาญ ไม่ยอมเผยแพร่
 วิชาถารของตน และยังยืนยันว่าตนเป็นผู้ได้อิทธิพลจาก
 ดวงดาว อย่างนี้ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ของฝรั่งเศส จึง
 ประกาศว่า วิชาถารของเมดเมอร์ขัดหลักวิชาถาร อย่าให้
 ใใครเชื่อถือ แต่ถึงแม้มหาวิทยาลัยจะประกาศอย่างนี้ ก็ยัง
 มีคนนิยมเดอมได้มากจน มีคน ๒-๓ คน มาฝากตัวเป็น
 ศิษย์ เพื่อดังเกตจดจำวิธีการ และดองทำดูบ้าง ในบรรดา
 คนที่มาฝากตัวเป็นศิษย์ มีคนหนึ่งซึ่งเป็นขุนนางผู้ใหญ่
 ๕ ชน มากวิต

ในที่สุด รัฐบาลฝรั่งเศสได้ตั้งกรมการ ซึ่งประ-
 กอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางแพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จน
 พิจารณาต่อบถอนวิธีการของเมดเมอร์ และคณะกรมการ

นั้น ได้วินิจฉัยว่า วิจารณ์ของเมตเมอร์นั้น เป็นการดัดดวง
ไม่มีหลักฐานทางวิชาการแต่อย่างหนึ่งอย่างใด

เมื่อถูกคณะกรรมการ ของ รัฐบาล วินิจฉัย อย่าง น
เมตเมอร์ก็เห็นชัดว่า ซึ่อยู่ในประเทศฝรั่งเศสต่อไป คงจะมี
อันตรายแก่ตัว ยิงคนเต็มไม้เต็มมือ อันตรายทางรัฐบาลก็
จะมีมาเหมือนกัน จึงได้ออกจากประเทศฝรั่งเศสเดินทางเข้าไป
ประเทศอังกฤษ และในประเทศอังกฤษนั้น เมตเมอร์ก็
ระมัดระวัง ไม่ติดต่อกับคนอย่างเปิดเผย มากมาย อยู่ใน
ประเทศอังกฤษไม่นานนักก็กลับไปประเทศสวิตส์ คราวนี้
เมตเมอร์เก็บตัว ไม่ยอมติดต่อกับใคร ไม่ยอมใช้วิชา
โรค หรือทำอะไรให้ใคร เห็นจะเป็นเพราะกลัวถูกเนรเทศ
ออกจากสวิตส์อีก แต่ตัวก็จะมีแผ่นดินอยู่ เมตเมอร์เก็บ
ตัวในความเงียบอย่างนี้ เป็นเวลาตั้ง ๓๐ กว่าปี และก็ตาย
อย่างเงียบเชียบเหมือนกัน

นับตั้งแต่เมตเมอร์ถูกประนาม โดยมหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ และคณะ กรรมการ วิชาการ ของ ฝรั่งเศส
ไปเก็บตัวเงียบเชียบอยู่จนกระทั่งถึงแก่ความตาย แต่ตัว
ไม่มีใครกล้าแสดงความสามารถในทางสะกดจิตอย่างเปิดเผย

ความสนใจของคนได้ลดน้อยลงไป จนกระทั่งหายเงียบเฉียบ
ไป เช่นเดียวกับชีวิตของเมดเมอร์ นับจากนั้นมาอีกคง
๓๐๐ ปี การค้นคว้าเรื่องวิชาสะกดจิตจึงได้มีขึ้นมาใหม่
และคราวนี้ก็ได้ทำการค้นคว้าอย่างวิชาการที่แท้จริง คือเด็ก
ความเชื่ออย่างทเมดเมอร์เชื่อ คือ ไม่เชื่อในเรื่องอิทธิพลของ
ดวงดาว หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรอีกต่อไป แต่เชื่อในเรื่อง
อานูภาพ และความมหัศจรรย์ของดวงจิตมนุษย์เราเองว่า
สามารถจะบรรดาการสะกดจิต และใช้การสะกดจิตให้เป็น
ประโยชน์แก่มนุษย์ได้

ผู้สนใจอย่างยิ่งในเรื่องนี้ ก็คือพวกแพทย์ พวกที่
เชี่ยวชาญในวิชาแพทย์ศาสตร์สมัยใหม่นี้เอง มีดมาคมหลาย
แห่งตงชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศอังกฤษซึ่งให้ชื่อว่า
ดมาคมค้นคว้าวิชาดีกดับ ดมาคมนั้นทำงานไปได้มากได้ค้นคว้า
ทดลองวิชาจิตวิทยาในชั้นที่ดักดับ มหัศจรรย์ เมื่อค้นคว้า
หรือทดลองดังใดได้ ก็เชิญให้สมาชิกมาชุมนุม ผู้ที่ค้นคว้า
ได้ก็แสดงปาฐกถา และทำการทดลองให้ดู ผู้ที่ใดฟังได้เห็น
แม้จะไม่ปลงใจเชื่อ หรือยังระแวงสงสัยอย่างหนึ่งอย่างใด ก็

ต้องยอมรับว่า ความมหัศจรรย์ทางจิตของมนุษย์เรานั้น มี
 อยู่แน่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องระกคจิต ซึ่งไม่ใช่ของ
 เดวของร้าย แต่เป็นของที่อาจใช้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์
 ได้ และไม่ใช่อิทธิพลดวงดาว หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรที่ไหน
 เป็นอำนาจใจของมนุษย์^๕เราเอง

ธมมาคมหรือธโมส^๕อย่างเดียวกัน ได้เกิดขึ้นใน
 ประเทศอื่นอีกมาก ประเทศที่สนใจเป็นพิเศษในปัญหาเรื่อง
 ระกคจิต^๕คนออกแห่งหนึ่ง คือ เยอรมัน^๕ ซึ่งเป็นเมืองกันคิดว่า เรา
 ทราบอยู่ว่า เรื่องการกันคิดว่าวิชาการทุก ๆ อย่างนั้น เยอรมัน^๕
 ไม่ย่อหย่อนกว่าใคร โดยเฉพาะทางวิชาระกคจิต ก็ได้เกิด
 การรอฟันกันคิดว่ากันอย่างใหญ่ และเนื่องจากที่เมดเมอร์เป็น
 ชาวออสเตรีย ซึ่งเป็นเชื้อชาติเยอรมันอยู่แล้ว คนเยอรมันก็
 ดันมีด้นและรอฟันเอา หัตถวิชาของเมดเมอร์^๕ขึ้นมาพิจารณาพิ
 เคารพและทดลองกันใหม่

ในประเทศเด็กทางสแกนดิเนเวีย และโดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งในประเทศชอตแลนด์ เคนมาร์ค และ สวีเดนก็
 ได้เริ่มการกันคิดว่าใหม่เช่นเดียวกัน ภายหลังจากที่ต่างคนต่างทำ
 อยู่พักหนึ่ง พวกธโมส^๕ธมมาคมเหล่านี้มีความคิดที่จะร่วมมือ

กัน จึงได้ตั้งเป็นองค์การระหว่างประเทศขึ้น องค์การหนึ่ง
 เรียกว่า International Institute of Psychological Research
 ทำการแลกเปลี่ยนความรู้กันควาได้ให้แก่กันและกัน ใคร
 ได้ความรู้ใหม่ ค้นอะไรได้ใหม่ก็บอกให้กันทราบ มีนิตยสาร
 ขององค์การพิมพ์รายงานการประชุม รายงานการค้นคว้า
 และช่วยวิจารณ์ เรื่องระดัดจิตจึงกลายเป็นวิทยาคารขึ้นมา และ
 ทางมหาวิทยาลัยแพทย์ศาสตร์ หรือองค์การบัณฑิตใด ๆ ก็
 ไม่กล้าประณามอีกต่อไป

การระดัดจิตได้กลายเป็นเรื่องทึ่งการของนักปราชญ์
 เองรับรองว่า เป็นเรื่องที่มีประโยชน์และสามารถจะใช้รักษา
 โรคภัยไข้เจ็บบางอย่างได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคที่เกี่ยวกับ
 เส้นประสาท และก็ยอมรับกันว่า แม้วิชาระดัดจิตจะเป็น
 อาวุธที่มีกำลังแรงอันหนึ่ง ซึ่งสามารถจะใช้ในทางที่ผิดได้ก็ดี
 เรื่องที่จะนำไปใช้ในทางผิดทางร้ายได้นั้นมีน้อย แต่ที่จะใช้
 ในทางที่ดีนั้นมีมาก ส่วนที่ว่า การระดัดจิตอาจจะเกิดอันตราย
 แก่ผู้ถูกระดัด เช่นทำให้ประสาทอ่อน ใจอ่อนไป ซึ่งเป็น
 ความเข้าใจและความเชื่ออยู่พักหนึ่งนั้น ในตอนหลังก็พิสูจน์
 กันได้ว่าไม่เป็นความจริง

ใครทำได้เหมือนตัวอย่างหนึ่ง หรืออีกอย่างหนึ่ง ถ้าเขียนไว้
แม้จะเขียนไว้ด้วยความสุจริตใจ มีคนเขาไปปฏิบัติแล้วไม่
ได้ผล ก็ จะหาว่าผู้เขียนหลอกลวง

ตำราเรื่องระงับจิตมีอยู่มากหลาย แต่ตำราส่วนมาก
ที่ผู้ศรัทธาเหมือนจะเขียนตำหรับผู้ที่ระงับจิตเป็นแล้ว เขียนอ่าน
กันในระหว่างพวกตนเอง แลตั้งถึงวิธีการระงับ ก่อว่าถึงเรื่อง
คนชนิดใดจะระงับได้ คนชนิดใดจะระงับไม่ได้ หรือระงับ
ได้ยาก วิธีการระงับจะทำอย่างไร การบ่มองกันอันตรายใน
ระหว่างถูกระงับจะทำอย่างไร เมื่อระงับแล้วจะทำให้การ
ระงับนั้นเกิดผลที่เป็นคุณประโยชน์ได้อย่างไร หนังสือชนิดนี้
มีมาก แต่หนังสือที่เขียนตำหรับผู้ที่ไม่เคยมีความรู้ความ
สามารถในทางระงับจิตเลย อยากจะมีตำมรรคภาพในเรื่องนี้
บ้างนั้น หาได้น้อยเต็มที มีบางแห่งบางเล่มเขียนไว้อย่างมีวิ
หรือเขียนย่อเกินไป อาจจะเป็นโดยที่ว่า ผู้ที่รู้วิชา ผู้ที่มี
ความสามารถทำได้ ยังต้องการจะให้เป็นเรื่องดีถัดมอยู่

แต่อย่างไรก็ดี เท่าที่พอจะหาได้บ้างในเรื่องวิธีการ
สร้างตำมรรคภาพตำหรับระงับจิตนั้น แม้จะยังมีได้พบตำหรับ

คำวาท หรือวิธีการอันเป็นที่พอใจจริง ๆ ก็พอจะรวบรวมจาก
 ๘๖๘๘
 ทนทนมาประมวลไว้ได้ดังต่อไปนี้

๑. ต้องหัดตัวของเราเองให้มีความบากบั่นอย่างเข้ม
 แข็ง หัวใจที่อ่อนแอคอยจะเขี้ยวและคอยปฏิบัติตามคำสั่ง คำ
 บังคับของผู้อื่นนั้น ไม่สามารถจะมีสัมมรรตภาพทางระบกิจ
 ได้ หัวใจที่ระบกิจคนอื่นได้ ต้องเป็นหัวใจที่บังคับกับคนอื่น
 และวิธีฝึกหัดในเรื่องนี้คืออยู่ในหัตถกิจวิทยาทั่วไป ซึ่งสอนว่า
 เห็นใคร พบใคร ให้บังคับไว้เสมอ พบใครเข้าแทนที่จะ
 กตัญญูให้บังคับว่าดวงจิตของบุคคลผู้นั้นต้องอยู่ใต้อำนาจ
 จิตของเรา เราสอนว่าแม้แต่จะนั่งในวดยานสาธารณะ เช่น
 ในรถไฟก็ให้เพ่งคนที่นั่งอยู่ข้างหน้า ซึ่งนั่งหันหลังให้เรา
 เพ่งบังคับเรื่อยไป ว่าดวงจิตของคนๆ นั้น ต้องอยู่ใต้อำนาจ
 ให้เหยียดไปข้างขวาดวงจิตของเรา ต้องบังคับให้เขา
 เหยียดไปทางซ้าย หรือถ้าเขาเหยียดไปจริง จะโดยบังเอิญ
 หรืออย่างไรก็ตามก็ ให้เรานั่งเชื่อและจงจิตตัวเราเอง ว่า
 นั่นคือความดำริของเราในทางบังคับ แม้ว่าจะเป็นการ
 หดอกตัวเองก็จะช่วยให้กำลังใจของเราดีขึ้น

๒. เครื่องมือสำคัญที่สุดที่จะใช้ในการระงกจิต คือ ดวงตาของเราเอง ฉะนั้นคนที่พบกับใครไม่มองตากัน จึงไม่ สามารถจะระงกจิตใครได้เป็นอันขาด หรือถ้าดวงตาอ่อนแอ ไม่สามารถจะดูใครได้ ก็ระงกใครไม่ได้ ผู้ที่จะระงกจิตคน ได้ ดวงตาของตนเองเข้มแข็งมาก แข็งต่อตากัน แข็งต่อแสงสว่าง ดูแสงสว่างอย่างแรงๆ ได้ เรื่องทำตาให้แข็งแรง ก็เป็นเรื่องของคนฝึกหัดมาก

เมื่อสามารถมีใจบังคับ และมีดวงตาเข้มแข็งจริงก็ อยู่ในขั้นที่จะสร้างสมรรถภาพทางระงกจิตได้ และต่อไปก็ แนะนำจนถึงขั้นที่ ๓ ซึ่งเรียกว่า Pass

๓. เรื่อง Pass นี้ ดูเหมือนมีความสำคัญมากในทางระงกจิต คือเขาสอนว่า ให้หัดใช้มือของเราเอง ดูยั้งหนึ่งยั้งใด ให้การดูนั้นเป็นไปอย่างอ่อนโยนนุ่มนวลและสม่ำเสมอ ในเวลาเดียวกัน ก็ให้นึกคิดว่า ในขณะที่มือเราดูนั้น กระแสไฟฟ้า หรือกระแสดวงจิตของเราได้แผ่ออกไปคามือ จึงกล่าวกันต่อไปว่า ถ้าหรับผู้ที่เคยทำงานหนัก มาจนมือตานั้น มือแข็งแรงย่อมจะทำความดำริ้งในเรื่องนไดยาก

ผู้ที่มีข้ออ่อนนุ่ม ทำสำเร็จได้ดีกว่า แต่ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า การ
ดูนั้นจะต้องมุ่งมั่นจดจ่อมาเสมอและว่าต้องฝึกหัดกันมาก

๕. มโนคติของตนเอง คือตนเองต้องเชื่อศรัทธา
มั่นว่าน่าที่จะทำอย่างนั้นได้ อย่างที่เมดเมอร์เชื่อศรัทธาว่าได้
รับอิทธิพลจากดวงดาว ในการที่จะบอกให้ผู้ถูกสะกดทำอะไร
ก็ต้องเชื่อใจของศรัทธาเอง ว่าผู้ถูกสะกดจะทำอย่างนั้น

เรื่องฝึกฝนตนเอง เพื่อให้ได้สมรรถภาพในทาง
สะกดจิต ก็มีเพียงเท่านี้ เท่าที่พบในตำหรับตำราเพียงเท่าที่
หาได้ ไม่ปรากฏว่ามีอะไรมากกว่านั้น แต่ถ้าพูดถึงวิธีการที่จะ
ทำการสะกด วิธีที่จะใช้การสะกดให้เป็นประโยชน์เช่นนั้น มี
หนึ่งคือตำราอยู่มาก ท่านผู้อ่านอาจจะเข้าใจว่า ถ้าเราไม่มี
ความสามารภในทางสะกดแล้ว การอ่านเรื่องวิธีการเหล่านั้น
จะให้ประโยชน์อะไร ข้าพเจ้าก็เคยคิดอย่างนั้น แต่เมื่อต้อง
ไปอ่านดู รู้ดีว่าเรื่องที่นำว้เป็นอันมาก ถึงแม้ว่าเราจะไม่
พยายามเป็นนักสะกดจิต ข้อความที่เขียนไว้ในทางนี้ ก็เป็น
วิชาความรู้อย่างประเสริฐ และเมื่ออ่านเข้า ก็ทำให้ได้แง่
คิดในทางฝึกฝนอันอภัยประการ หนึ่ง ๆ ที่ตัวเองไม่เคย
ฝึกฝน ไม่เคยลองทำก็ยังคงยอมรับว่า วิธีการที่เขาเขียนไว้

มันเป็นเรื่องที่นักศึกษาวិชาการทางจิต ควรจะได้ศึกษาพิจารณา อย่างน้อยก็มีประโยชน์ในทางสร้างสภาพจิตของเราให้แข็งแรง ซึ่งถึงแม้จะไม่นำไปใช้ในทางระกคจิต ก็อาจจะใช้เป็นประโยชน์ได้หลายอย่าง ดังที่ท่านผู้อ่านจะได้เห็นต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงตกลงใจเขียนเรื่องวิธีการตามคำราที่ไต่เตือกพื้นเห็นว่าดีที่สุด เขียนไว้เพื่อประกอบความคิดและการค้นคว้าของท่านผู้อ่าน และบางที่ผู้อ่านอาจจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้มาก ข้าพเจ้าไต่เตือกเขียนจากหนังสือของ Eric Cuddaon ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางระกคจิตคนหนึ่ง เป็นตมาชิกคณะกรรมการ ของตมาคมค้นคว้าวิชาตตบในประเทศอังกฤษ และเป็นตมาชิกขององค์การระหว่งประเทศเกี่ยวกับการค้นคว้าวิชาตตบ ขอความททานผูนเขียนไต่เขียนจากการทตของตวยตัวเอง เพราะตวยเองเป็นผู้เชี่ยวชาญอยู่ ข้าพเจ้าเชอม่นวาทะเรื่องตมาเขียนไต่ตไปน จะให้ประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน อย่างน้อยก็ในทางความรู้เรื่องระกคจิต ซึ่งเราจะได้ฟังจากความคิดเห็น และความชำนาญของผูทเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง และจากบทเขียนที่เขเขียนในแง่วิชาการ ไม่ใช่เขียนอย่างเป็นเรื่องเชอมงายหรือเหลวไหลเลย

ท่านผู้ใดให้คิดว่า เรื่องระกตจิตนั้นไม่ใช่อย่าง
 อื่นเลย เป็นเรื่องจริงจิตนั่นเอง คือเมื่อดวงจิตถูกงูให้แฉ่ว
 แฉ่วไปในทางหนึ่งทางใด ก็ย่อมจะสร้างผลดีให้ในทางนั้น
 ถ้าคนไข้ ถูกงูจิกให้เชื่อแน่ว่าการบ้วนไข่ของเขานั้นจะหายก็
 เป็นกำลังช่วยอย่างประเสริฐที่จะทำให้เขาหายได้ เพราะว่า
 เครื่องรักษาอย่างดีที่สุด สำหรับรักษาโรคมกษัยไข้เจ็บนั้นอยู่ที่
 กำลังใจของคนไข้เอง ดวงจิตที่ทำการประโยชน์ให้มัน ไม่
 ไข่ดวงจิตของคนอื่น แต่เป็นดวงจิตของตัวเองเจ้าของไข้นั้นเอง
 ซึ่งเมื่อถูกชักงูให้แฉ่วแฉ่วไปในทางดี ก็ย่อมจะสร้างผลดีให้
 เกิดขึ้นได้ ดวงจิตผู้ระกตไม่ได้เข้าไปรักษาหรือสร้างคุณ
 ประโยชน์อะไรให้ ผู้ระกตเป็นแค่เพียงผู้จูงจิตเท่านั้นเอง
 นี่เป็นหลักฐานของท่านผู้ใด ซึ่งก็ตรงกับหลักทั่วไปที่
 กล่าวมาข้างต้น คือไปนึกเป็นหลักฐานการอื่น ๆ ซึ่งเราจะ
 ได้ศึกษากันต่อไป

การทดลองบุคคลว่าจะระกตได้หรือไม่

หลักการเบื้องต้นที่ท่านผู้ใดแสดงออกมา ก็คือ ควร
 จะทดลองดูเสียก่อน ว่าบุคคลที่จะต้องระกตคนนั้น จะเป็น
 บุคคลที่ระกตได้หรือไม่ วิธีการทดลองมีดังนี้

๑. ให้คนที่ขอมให้สะกดคนความอดทนบนโต๊ะ ผู้
 สะกดเอานิ้วของตนจกดที่หลังมือ แล้วบอกให้บุคคลผู้นั้นตง
 ใจฟังให้แน่วแน้อยู่ในทศกรณอกต แล้วบอกให้ออกประเดยก
 หนึ่งจะรู้สึกความร้อน แต่มะอะไรเคนอยู่ภายในนั้น ถ้ารู้สึก
 มีความร้อนหรือมีอะไรเคนอยู่ ก็ขอให้ออกให้ทราบ ถ้า
 ทดตองอย่างนั้นไปเป็นเวตนาน คนที่จะให้สะกดนั้นขบบอกว่า
 ไม่มีอะไร ก็แสดงว่าเป็นคนที่สะกดยาก หรือไม่สำมารถจะ
 สะกดได้เลย ถ้าสักประเดยกหนึ่งขบบอกว่ารู้สึกความร้อน
 หรือมีอะไรเคนอยู่ ก็แสดงว่าเป็นคนที่สะกดได้

๒. ให้คนที่ขอมให้สะกดยื่นเทาซตคน ตงศว
 ครงหน้าเงยแหงนเด็กนอย ผู้สะกดเข้าไปยืนอยู่ข้างหลัง เอา
 มือตงตองแคะทเบองหลังของให้ต์ มือคองอยุทเบองหลัง
 ของให้ต์ ไม่ใช่วางบนให้ต์ แดบอวกแก่คนที่ขอมให้สะกด
 ว่า มือของผู้สะกดจะมีความคุดคองเหมือนแม่เห็ดทคุดคอง
 โดหะ เมื่อเขาดงมือออกไป ศวของผู้นงจะเอนตามไป
 ควการลุกคุดคองขวงแวง ถ้าเขารู้สึกว่าศวเขาจะเอนไปก็อย่า
 พยายามขน แต่กอย่าให้แกลงเอนตามไปด้วย เมอขแวง
 ให้เขาใจอย่างนแตง ก็ขบอวกว่าศบไปนเขาจะค้อย ๆ คิงมือ

ของเขาออก แต่ตัวของคนอื่น ๆ นั้นจะเอนตามมาให้ผู้
 ละครด้อย ๆ ดึงมือออกจริง ๆ แต่ไม่ให้ดึงออกให้พ้นจากม
 ที่ยอมให้ละครด้น ให้ทำโดยตั้งใจเหมือนหนึ่งว่าตัวของตัว
 เป็นแม่เหล็กที่ดูดเอาว่างของคน ๆ นั้นมาจริง ๆ ปากก็พูด
 ไป มือก็ด้อย ๆ ดึงออกมา พูดให้คน ๆ นั้นเชื่อว่าตัวของ
 เขากำลังถูกดูดให้เอนมาตามมือ

ผู้เขียนอธิบายว่า การทดลองอันนี้ได้ผลอย่าง
 แปลกประหลาด คือส่วนมากที่ผู้คนที่ยอมให้ละครด้นจะ
 เอนมาตามมือ จนในที่สุด ก็จะมีดวงใจผู้ละครด้อยไข้แขน
 ทั้งสองรับไว้ ถ้าได้ทดลองดูหลายครั้งด้วยวิธีนี้ ยังไม่ประสบ
 ผลสำเร็จ ก็แปลว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้ที่ไม่สามารถจะละครด้นได้

๓. ให้คนที่ยอมให้ละครด้นนั่งอยู่ตรงหน้า ให้จ้อง
 ตามุละครด้น ให้เขาเอามือของเขาประสานกัน และบอกให้
 เขาจ้องตาของเขาไว้ที่ตาของผู้ละครด้นตลอดเวลา ผู้ละครด้นจะ
 พูดว่า มือของท่านเวลานี้ติดกันแน่น ไม่สามารถจะเอาออก
 จากกันได้ คิดแน่นเหมือนถูกได้กุญแจมือ ท่านเอาออกไม่
 ได้ ผู้เขียนอธิบายว่ามีมากที่สุด ที่คนซึ่งยอมให้ละครด้น
 จะเอามือออกจากกันไม่ได้จริง ๆ มือทั้งสองจะประสานกัน

แน่นอน ๑ คตอดเวตาทณฺณมมองตาณฺณะกต หรือยังกว่าน
 แม้จะไม่มองตาณฺณะกตแล้ว หรือผู้ณฺณะกตไปแล้ว ก็ยัง
 เขามือออกจากกันไม่ได้ จนกว่าผู้ณฺณะกตจะบอกให้เขา
 ออกได้

ถ้าใครทตตองทั้ง ๓ วิชาแล้ว ยังไม่เห็นผล ก็แปล
 ว่าเป็นบุคคลที่ตตตได้ยากมาก หรือไม่สามารถจะตตตได้
 เลย ผู้เขียนกล่าวต่อไปว่า ตามปกตินี้ คนฉลาดและคน
 ธรรมดาที่ศึกษา ตตตตตได้ง่ายกว่าคนโง่ คนโง่หรือคนที่
 ใ้การศึกษานั้นตตตได้ยากมาก ส่วนปัญหาที่ว่าเชื่อหรือ
 ไม่เชื่อนั้น ได้ทตตตกันมานานแล้ว ความเชื่อหรือความ
 ไม่เชื่อ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การที่จะถูกตตตง่ายหรือยาก
 คนที่ไม่เชื่อเรื่องตตตจิตเลย อาจจะถูกตตตได้ง่ายที่สุด
 คนที่เชื่อนาน ๆ เช่นผู้ที่เลื่อมใสในแพทย์ตตตตตอย่างมาคนั้น
 บางทีก็ตตตไม่ตต แพทย์ตตตตตจิตหลายคน ได้พบความ
 จริงอันน่าประหลาดใจว่า เรื่องความเชื่อหรือไม่เชื่อนั้น ไม่
 มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตตตตตยากหรือง่าย

ตามปกติ ทหารถูกตตตตตได้ง่ายกว่าคนที่ไม่เคยเป็น
 ทหาร ผู้เขียนอธิบายว่า เพราะทหารนั้นได้รับความอบรม

ในทางที่ให้เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
ดวงจิตที่ได้รับความอบรมในทางนี้ สามารถจะระงัดได้ง่าย
กว่าบุคคลที่ไม่เคยถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบวินัย

คนที่กลัวการถูกระงัดจิต คนที่กลัวอันตรายจาก
การระงัดจิต มักจะระงัดได้ยาก เพราะบุคคลเช่นนั้นมักจะ
ระวังตัว แม้จะเชื่อว่าการถูกระงัดจิตจะเป็นไปในทางช่วย
รักษาโรคมัยไซ้เจ็บของตัวได้ ความกลัวนั้นทำให้ไม่ยอม
ถูกระงัด เผลอกลายเป็นคนที่ระงัดได้ยาก

ตามคำอธิบายของ Eric Cuddon เท่าที่กล่าวมา
ข้างต้นนี้ก็เห็นได้ว่า เรื่องระงัดจิตนั้นไม่อาจจะทำกัน
ได้ง่าย ๆ ไม่ใช่ว่าผู้ที่มีความสามารถทางระงัดจิตไปพบ
ใครเข้าคนหนึ่ง แล้วก็จะระงัดให้ทำอะไร หรือให้ยอมให้ทำ
อะไรได้ทุกอย่าง การถูกระงัดนั้น ตามธรรมดาจะทำได้ใน
เมื่อยินยอมให้ระงัด และแม้แต่ยินยอมให้ระงัดแล้ว ก็ยัง
ไม่อาจจะระงัดได้เสมอไป ดังตัวอย่างที่เห็นมาแต่ข้าง
ต้น เห็นจะเป็นด้วยเหตุนี้ ที่ตำราซึ่งมีหลักฐาน เช่น
เฮนไซโคดบิเตีย บริตเตนนิกา กล่าวได้ว่า เรื่องอันตราย
เกี่ยวกับการระงัดจิตนั้น พวกนี้มากเกินความจริงไป

วิธีการสะกด

วิธีการสะกด คือวิธีทำให้หลับนั้น Eric Cuddon

ไว้อธิบายได้ ๔ วิธี คือ

๑. การดูบโดยถูกเนื้อคองตัว
๒. การทำท่าดูบ โดยไม่ถูกตัวเลย
๓. การจ้องนัยน์ตา
๔. การจูงจิตด้วยวาจา

วิธีที่ ๑ และที่ ๒ นั้น เป็นวิธีที่นักสะกดจิตคนดำ

จำเป็นต้องคนได้เริ่มใช้มา คือ เมดเมอว์ ที่กล่าวนามมาแล้ว

และอีกคนหนึ่ง ชื่อ เอ็ดเดด ซึ่งใช้วิธีต่างกัน เมดเมอว์

ใช้วิธีที่ ๑ คือดูบโดยถูกเนื้อคองตัว เมดเมอว์วางมือทง

ตองตงที่ไหล่ของผู้ที่ถูกสะกด แล้วเดือนมือตงไปตามแขน

จนกระทั่งถึงปลายนิ้ว จับหัวแม่มือของผู้ถูกสะกดอยู่ประ

เดยวหนึ่ง แล้วเดือนมือชนไปจับไหล่ ดูบตงมาอีก อย่าง

นั้นหลายครั้งหลายหน จนกว่าผู้ที่ถูกสะกดนั้นจะหลับ หรือ

จนกว่าจะแน่ใจว่า บุคคลผู้นั้นเป็นผู้ที่สะกดไม่ได้

เอตต์เคต ใช้วิธีดูอย่างเดียวกัน แต่ไม่ถูกตัว ตามปกติ เอตต์เคตใช้ห้องมืดๆ สำหรับเป็นห้องสังเกต ยืนอยู่ข้างหน้าผู้ที่จะถูกสังเกต ทำมือเหมือนจะดู แต่ดูลงมาห่าง ๆ ดูโดยไม่ถูกตัว และในบางครั้งก็เฝ้าตามอย่างเบา ๆ ทันย่นตาและศีรษะของผู้ที่ถูกสังเกต ซึ่งให้ผลในทางสังเกตให้หลับได้เบื่อนอนมาก

สำหรับวิธีที่ ๓ นั้น ได้ใช้กันมาก คือให้ผู้ที่ถูกสังเกตนั่งบนเก้าอี้ ซึ่งมีเท้าแขนอย่างสบาย ในห้องซึ่งมีแสงสว่างเข้ามาข้างเดียว ให้ผู้ที่ถูกสังเกตนั่งหันหลังให้แสงสว่าง ส่วนตัวผู้สังเกตนั่งหันหน้าให้แสงสว่าง ดวงตาของผู้สังเกตได้รับแสงสว่างช่วยให้มีความแจ่มจาวมากจน ผู้สังเกตเพ่งมองที่หว่างคิ้วของผู้ที่ถูกสังเกตในระยะห่างราว ๒ ฟุต และขอให้ผู้ที่ถูกสังเกตนั้น มองตาของผู้สังเกต นัยนตาของผู้สังเกตต้องอยู่สูงกว่า เพื่อให้ผู้ถูกสังเกตนั้นมองจนสำหรับ ไหนย่นตาของผู้ถูกสังเกตรู้สึกเห็นคเห็นอยเร็วจน ผู้สังเกตบางคน ไชนวมอ หรือคินต้อ หรือควคเทมเงาแก่งไปมาอย่างค้อย ๆ ที่ไกลดวงตาของผู้สังเกต ซึ่งเป็นเครื่องช่วยอีกอย่างหนึ่ง

สำหรับวิธีที่ ๕ คือการจงใจด้วยวาจาฉัน ผู้สังเกต
ใช้วิธีพูดอย่างค่อย ๆ และอ่อนโยน ไม่ใช่วิธีบังคับกดดัน พูด
ไปในทางที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตเข้าใจว่า เขากำลังนั่งสบาย ร่าง
กายของเขาได้รับการผ่อนคลาย เขาอาจจะหลับอย่างสบายลง
ไปในเวลานี้ ดวงตาของเขาแสดงความวิตโรยค้องการพัก
ผ่อน เวลานี้ดวงตาของเขาผ้า เกือบจะแต่ไม่เห็นอะไร แต่
เขายังได้ยินอยู่ ความง่วงได้มีขึ้นมาทุกที ในไม่ช้าเขา
จะหลับ เขาอาจจะหลับคนเดียว หรืออะไรในทำนองนี้

คำพูดเหล่านี้ ผู้เขียนแนะนำให้ผู้พูดอย่างช้า ๆ และอย่า
พูดให้ติดต่อกันไป พูด ๆ หยุด ๆ เป็นตอน ๆ ไป ให้พยายาม
เผื่อการหายใจของผู้ถูกสังเกต ห้ามพูดในเวลาผู้ถูกสังเกต
หายใจเข้า เวลาผู้ถูกสังเกตหายใจเข้าให้หนึ่งเดียว คำที่จะใช้
พูดนั้นให้พูดในเวลาผู้ถูกสังเกตหายใจออก

นอกจากนี้ นักสังเกตที่มีชื่อเสียงคนอื่น ๆ ได้ใช้วิธี
ผิดแปลกออกไป ตามที่เขาค้นคว้าหาได้ ซึ่งบางทีก็เป็นวิธี
ผสม เช่นให้มองดูตาด้วยแว่นที่ทำกรรดูบ โดยถูกตัวหรือไม่
ถูกตัวด้วย นักสังเกตจิตคนหนึ่งชื่อ อาเล็กซานเดอร์ เออร์ส
ไคโน ใช้วิธีนี้ ๑.๒.๓.๔ และขอให้ผู้ถูกสังเกตนั้น ลืมตา

หนทางที่ผู้ยอมให้สะกด จะช่วยผู้สะกดให้ได้ผลโดยรวดเร็ว นั้น ยังมีอีกทางหนึ่ง คือผู้ที่ยอมให้สะกดจะต้องไม่เก็บเอาคำพูดของผู้สะกดมาคิดค้นแยกหาเหตุผลว่า เป็นเพราะเหตุใด ทำไมจึงพูดอย่างนั้น เช่น ถ้าผู้สะกดพูดว่ามือเขามือความคุดเหมือนแม่เหล็ก อาจจะคิดว่าผู้ถูกสะกดให้เอนมาตามเขาได้ ถ้าผู้ถูกสะกดไปคิดถึงเหตุผลว่า มือคนจะเป็นแม่เหล็กได้อย่างไร จะสามารถคิดตั้งไปได้อย่างไร หรือถ้าผู้สะกดบอกว่าเขาจะเอามือออกจากรักันไม่ได้ ผู้ถูกสะกดไปคิดถึงเหตุผลว่า ทำไมจึงจะเอาออกไม่ได้ เช่นนี้ การสะกดคนนั้นก็ไม่ได้ผลเหมือนกัน คือไม่เป็นทางช่วยผู้สะกด ถ้าจะช่วยผู้สะกดให้การสะกดคนนั้นได้ผลรวดเร็วแล้ว ก็ต้องคิดไปในทางที่ช่วยด้วยเรื่องเกี่ยวกับดวงจิต เป็นเรื่องที่ดีของการความร่วมมือ ถ้าเกิดมีการตองตึงกันขึ้นแล้ว ก็จะไม่ได้อะไร

เมื่อเขียนตามคำราของ Eric Cuddon มาถึงเพียงนี้ ก็ทำให้ข้าพเจ้ายะตงถึงวิชาการเวทมนต์อันหนึ่งของไทยเรา ซึ่งท่านอาจารย์ผู้หนึ่ง ที่ได้รับความนิยมนับถืออย่างแพร่หลายในทางช่วยขจัดปัด บำรุงรักษา ด้วยวิชาเวทมนต์ ถ้าเป็น

เรื่องคดีความที่จะเอาแพ้อาชนะ และผู้ทชอว่าเวทมนต์ของ
 ท่านจะช่วยให้ชนะได้ไปหาท่าน เพื่อขอความช่วยเหลือใน
 กรณีอย่างนี้ ท่านมีวิธีตักน้ำถางแม่น้ำได้ในไหกระเทียม
 เอากระดาษฟางบีบปากไห แล้วคว่ำไห้นั่ง โดยที่หน้าไม่
 ใหลออก เรื่องนี้คงไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาด เพราะความ
 อึดของอากาศจะช่วยไม่ให้หน้าใหลออก การเติบเป้าทำนํ้ามนต์
 ก็ทำในขณะที่ไห้นวางคว่ำอยู่ เมื่อทำนํ้ามนต์เสร็จแล้ว ท่าน
 ก็เรียกผู้ทชอความช่วยเหลือท่านนั้น เขาไปยกไหนํ้ามนต์
 เหมือนหนึ่งจะเป็นการเลี้ยงตาย คือว่า ถ้าจะเป็นฝ่ายชนะ
 ไหรานมนต์นั้นก็จะหนักแน่น ยกไม่ขึ้น ถ้าจะเป็นการพ่ายแพ้
 ก็ยกไหนํ้ามนต์นั้นขึ้นได้โดยง่าย ในขณะที่ผู้ทชอความช่วยเหลือ
 เหลือพยายามยกไหนํ้ามนต์ ท่านก็พูดไปด้วย ว่าหนักมาก
 หนักยิ่งกว่าหิน ยกไม่ขึ้น ยกไม่ขึ้น ท่านพูดอย่างนั้นเสมอ
 ผู้ที่ไม่เข้าใจความหมายในเรื่องนี้ ไปเชื่อว่าเป็นการ
 เลี้ยงตายจริง ๆ และพยายามยก โดยตั้งใจว่าจะยกให้ขึ้น
 ก็ยอมจะยกขึ้นเป็นธรรมดา ไหรนไม่มนํ้าหนักอะไรมากไป
 กว่าไปที่บรรจุนํ้าเต็มไหหนึ่งเท่านั้น เมื่อไปยกขึ้นแล้วทุก

ถึงทุกอย่างก็เสียหายหมด คือใจของตัวเองก็เชื่อในทางพ่ายแพ้
ท่านผู้ทำนามนคก็บอกว่าจะต้องทำใหม่ ถ้าทำให้ใหม่ และ
ไปยกขนเข้าอีก ก็ต้องเลิกกัน เป็นอันว่าพ่ายแพ้แน่นอน ไม่
สามารถจะช่วยให้

แท้จริง เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องจริงจิต ความหลักจิตวิทยา
ทั่วไป คำพูดของท่านในขณะที่ผู้ขอความช่วยเหลือยกให้
ท่านพูดว่า หนักมาก หนักอย่างหินหรือยิ่งกว่าหิน ยกไม่ขึ้น
หรืออะไรนั้น ก็เพื่อจะจริงจิตให้เป็นไปในทางหนักแน่นมั่นคง
เหมือนศิลาใหญ่มหึมา ที่ใครไม่สามารถจะโค่นพัง หรือทำ
ให้ล้มราบลงไปอย่างเดียวกับเรื่องระกุดจิต ตามที่กล่าวมา
ข้างต้น คือถือเป็นความสำคัญว่าผู้ไปให้ระกุดต้องให้ความ
รวมมือแก่ผู้ระกุด ผู้ขอความช่วยเหลือเรื่องนามนค ก็ต้อง
ให้ความรวมมือแก่ท่านที่ให้นามนค วจีชนถูกต้องที่ดัดควร
จะทำในกรณีอย่างนั้น ก็คือเมื่อท่านบอกว่าหนัก ยกไม่ขึ้น
ก็ควรทำใจเปรียบเทียบฐานะของตัวเองกับให้นามนคนี้ ว่า
มีความหนักแน่น ประดุจศิลาก้อนใหญ่ ซึ่งใครจะยกทิ้ง
หรือพังทำลาย หรือทำให้ล้มราบพ่ายแพ้ไปไม่ได้ ถ้าทำใจ
อย่างนี้ และตั้งใจไปในทางที่จะไม่ให้ยกให้นามนคนี้ชน
ลงท้ายยกไม่ขึ้น ก็จะได้ผลตามที่ต้องการ

เรื่องนามนตทางไทยของเราคงถกถาวมาแต่ข้างต้น
 อาจเปรียบเทียบกันไต่กับเรื่องการระงัดระงัด คือเมื่อเรา
 ยอมรับว่าการกระทำอย่างนั้นเป็นทางดีแล้ว ก็จะต้องช่วย
 เหลือซึ่งกันและกัน คือผู้รับการกระทำควรจะช่วยเหลือผู้ทำเพื่อ
 ได้ผลตามความประสงค์

ในคำร่ำที่หมัดฐาน เช่นคำร่ำของ Eric Cuddon
 ที่ถกถาวนำมาเขียนนี้ ยืนยันว่า ในเรื่องระงัดระงัดนั้น ถ้าผู้
 ให้ระงัดไม่ให้ความร่วมมือด้วยแล้ว การระงัดนั้นก็ยากมาก
 ที่ถกถาวมาข้างต้นว่า ความเชื่อหรือไม่เชื่อไม่มีความสำคัญ
 เกี่ยวกับเรื่องระงัดนั้น อันที่จริงก็มีความเกี่ยวข้องอยู่บาง
 เหมือนกัน คือถ้าผู้ให้ระงัดใจให้ระงัดด้วยก็ได้ผลเร็ว
 ผู้ที่ไม่เชื่อแต่ประสงค์ใจให้ระงัด และทำตามคำแนะนำเพื่อเป็น
 การทดลอง ก็ได้ผลเหมือนกัน ผู้ที่เชื่อแต่ไม่ยอมให้ระงัด
 หรือไม่ประสงค์ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ระงัด การระงัด
 นั้นก็ไม่ได้ผล

นาย Eric Cuddon ผู้เขียนคำร่ำที่ถกถาวนำมาถกถาว
 นี้เอง ได้เล่าเรื่องซึ่งเกิดขึ้นแก่ตนเองเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นคว
 ขย่างอันดีในการระงัดสำเร็จและไม่สำเร็จ คือ

ครั้งหนึ่ง นาย Eric Cuddon ไปพักตากอากาศอยู่
 ที่ชายทะเล มีสตรีคนหนึ่งนำเพื่อนของตัวมาหา บอกว่า
 เพื่อนของตัวนั้นเป็นโรคนอนไม่หลับ ตามปกติเข้านอนตั้ง
 แต่ ๒๒ น. ในช่วงเวลาไม่ถึงชั่วโมง สตรีผู้นำนอนก็หลับ
 ก่อน แต่เพื่อนของเธออาจจะไม่หลับไปตั้งก่อนคืน ขอให้
 นาย Eric Cuddon ช่วยเหลือในเรื่องนี้ เขาได้ให้สตรีผู้
 นำมานั้น ไปนั่งที่เก้าอี้มูมห้อง และให้สตรีผู้นอนไม่หลับ
 นอนอยู่กับเขาที่กลางห้อง เริ่มทดลองเพื่อการสะกดสตรีผู้
 นอนไม่หลับนั้น ก็ไม่ทำท่าว่าจะไม่เชื่อไม่เต็มใจในวิธีการ
 สะกดจิต แต่เป็นคนมีลักษณะอย่างหนึ่ง คือฟังคำพูดเกี่ยวกับ
 การสะกดจิตนั้น เป็นเรื่องขบขันไปหมด เช่นเวลา
 นาย Eric Cuddon บอกว่า ท่านกำลังนั่งสบาย ท่านเริ่มจะ
 ง่วงหลับ อย่างนี้ สตรีผู้นอนไม่หลับ หัวเราะอย่างตอด
 หัวเราะไม่ได้ ไม่ใช่หัวเราะเขาด้วยความไม่เชื่อไม่เต็มใจ
 หรือด้วยเจตนาที่ไม่ดีอย่างไร แต่เป็นผู้หญิงชนิดที่เรียกว่า
 “หน้าเป็น” คือคอยจะหัวเราะไปเรื่อย ๆ ยิ่งรู้ว่าคำพูด
 ของนาย Eric Cuddon ตัวนั้นแต่เป็นคำพูดสมมุติเพื่อจะชวน
 ให้หลับ ก็ยิ่งหัวเราะเรื่อย นาย Eric Cuddon ได้พยายาม

ตระกดย่างไร สตรีผู้นั้นไม่สามารถจะหลับได้ แต่ตรงกันข้าม สตรีผู้พิชิตมา ซึ่งไปถูกหนั่งอยู่มุมห้องนั้น มีอาการง่วงโงกและจะหลับเสียเอง

นาย Eric Cuddon ได้สอบถามสตรีผู้พิชิตมาเห็นว่าตัวไม่ใช่เป็นคนถูกระกดย เหตุไฉนจึงจะหลับเสียเอง สตรีผู้นั้นบอกว่า เขาสนใจในคำพูดของผู้ถูกระกดยมากเกินไป จนรู้สึกว่าคุณตัวเองเกิดความง่วงขึ้นมาเอง และถ้าหากได้ฟังไปอีกประเดี๋ยวหนึ่งตัวเธอเองจะกลายเป็นผู้ถูกระกดย

นาย Eric Cuddon จึงได้เปิดวิทยุใหม่ คือใช้วิธีถูกระกดยจิตอย่างมีกำหนดเวลา ซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้แก่การถูกระกดยจิตที่ไม่เกิดผลในทันทีทันใด แต่จะไปเกิดผลในเวลาที่กำหนดให้ เช่นถูกระกดยไปแล้วและตั้งว่าให้ไปหลับในชั่วโมงนั้น ชั่วโมงนั้นก็เคยทำได้เหมือนกัน นาย Eric Cuddon จึงได้ใช้วิธีใช้คำพูดประกอบกับการถูบ และตั้งว่า ให้ผู้ถูกระกดยนั้นหลับคนอย่างสนิท ในเวลา ๑.๕๕ น. ทำอย่างนั้นแล้ว สตรีทั้งสองนั้นก็นอนหลับ รุ่งขึ้นพากันมาอีกและบอกว่าคุณที่ถูกถูกระกดยหรือที่หัวใจถูกระกดยนั้น ไม่หลับ แต่อีกคนหนึ่งซึ่งง่วงโงกมาตั้งแต่

ตอนกลางวัน พอถึงเวลา ๘.๔๕ น. ก็หลับทันที ซึ่งตามปกติ
 เขาไม่เคยหลับก่อน ๒๒ น. เป็นอันว่าการสะกดจิตในครั้ง
 นี้ ผู้ที่ยอมให้สะกด หรือที่ต่อการสะกดไม่เกิดผลอย่างไร
 ไปด้วยไปเกิดผลแก่คนอื่นหนึ่ง เรื่องนี้เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า
 การไม่ปลงใจให้ความร่วมมือแก่ผู้สะกดนั้น ทำให้เกิดผลได้
 ยากมาก อาจจะทำได้ แต่เป็นเรื่องยาก

การกลายสะกด

มักจะมีคำกล่าวกันว่า อันตรายอันเกิดจากการสะกดจิต
 นั้น คือถ้าผู้สะกดไม่เชี่ยวชาญพอ สะกดให้หลับไปแล้ว
 ไม่รู้จักกลายสะกด ผู้ถูกสะกดก็จะไม่ตื่นเลยหรืออาจจะเกิด
 ผลร้ายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้ถูกสะกดได้ ในคำราของนาย
 Eric Cuddon ที่นำมาเขียนนี้ กล่าวกันว่า อันตรายอย่างนั้น
 ไม่มีใครเคยเป็นอังกฤษ วิชิตถายสะกดเป็นอันง่าย เพียง
 แค่ร้องบอกว่าให้ตื่น ผู้ถูกสะกดก็จะคนชนทันที ดังที่ของ
 รมัตถะวงไม่ใช่อยูที่เกรงว่าจะไม่ตื่น แต่จะต้องรมัตถะวง
 ในทางที่จะไม่ให้ผู้ถูกสะกดต้องตื่นอย่างกะทันหัน เพราะถ้า
 ทำให้ตื่นขึ้นในทันทีทันใด อาจจะมีอาการชนิดที่เรียกว่า

“ช็อค” หรืออย่างน้อยก็ทำให้หัวใจเต้นแรงเกินไปอย่าง
 เดียวกับคนที่กำลังหลับฝัน มีเสียงอะไร โครมครามมาทำให้
 ตื่นขึ้น ย่อมจะทำให้หัวใจเต้นแรงและหวาดเสียวเป็นผลร้าย
 แก่เส้นประสาท ในเรื่องสะกดคนที่เหมือนกัน ถ้าไปทำให้
 ตื่นโดยกระทันหัน ก็อาจเป็นผลร้าย หลัดคำคัญของการ
 ศกตยสะกดจึงอยู่ที่ว่าต้องทำให้ศกตยไปที่ละน้อย ผู้เชี่ยวชาญ
 ในเรื่องนี้ ได้ใช้วิธีต่างๆ กัน เช่นว่า

๑. ออกคำสั่งแก่ผู้ถูกสะกด ว่าอีกประเดี๋ยวท่านจะ
 ตื่นขึ้น ท่านกำลังจะคืนจากหลับ ท่านกำลังรู้สึกความ
 แจ่มใส ท่านเริ่มจะคืนแล้ว นัยนตาของท่านเกือบจะลืม
 มาแล้ว ตื่นขึ้นได้ คำพูดเพียงเท่านี้ ก็ให้เวลาเพียงพอเท่าที่
 ผู้ถูกสะกดจะตื่นขึ้น โดยไม่มีอาการช็อค

๒. ออกคำสั่งแก่ผู้ถูกสะกดว่า อีก ๒ นาที ท่าน
 จะตื่น แดงกทงไว้อย่างนั้น อีก ๒ นาที ก็จะตื่นขึ้น

๓. บอกแก่ผู้ถูกสะกดว่า ถ้าผู้สะกดนับถึง ๑๐ ผู้
 ถูกสะกดก็จะตื่น แดงผู้สะกดก็ค่อยๆ นับ ๑, ๒, ๓ ไปจน
 กระทั่งถึง ๑๐ พอถึง ๑๐ ผู้ถูกสะกดก็จะตื่นขึ้น

๔. เป้าอย่างเบาๆ ที่หน้าและที่ดวงตาของผู้ถูกระกด ซึ่งกำลังหลับ ค่อยเบียดสัก ๔-๕ ครั้ง แล้วกดตั้งให้คน ผู้ถูกระกดจะตื่นขึ้นอย่างดี

๕. ใช้วิธีทุบกดทับ คือในการระกดย่อมจะดูบดง จะเป็นการถูกดต้องตัวหรือไม่ก็ตามที่ ถ้าเวลาจะคลายระกด ก็ให้ทำการดูบน ใช้วิธีดูบดงอย่างเดียวกัน แต่ให้เป็นการดูบนไป แทนที่จะดูบดงมาอย่างเวลาระกด

เมื่อผู้ถูกระกดตื่นขึ้นแล้ว ผู้ระกดควรจะเข้านวดบด ทนย่นตาของผู้ถูกระกด บอกให้ผู้ถูกระกดมองตาของเขาอีกครั้ง และบอกให้เขาแน่ใจว่า บदनเขาตื่นขึ้นเรียบร้อยแล้ว

ทั้งนี้ เป็นวิธีคลายระกด ซึ่งผู้แต่งตำราเดิมพยายามว่าการคลายเป็นการง่ายกว่าระกดเป็นอันมาก แต่ถ้าหากด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด เช่นระกดไว้นานเกินไป จนผู้ถูกระกดเพื่อยมาก คลายด้วยวิธีใดก็ไม่ตื่น เช่นนี้ ก็ให้บอกแต่เพียงว่า บदनการระกดสุดตั้งลงแล้ว ผู้ถูกระกดจะไม่ได้อยู่ใต้อิทธิพลของผู้ระกดอีกต่อไป ถ้าหากผู้ถูกระกดจะหลับต่อไปก็ให้หลับอย่างปกติ และตื่นขึ้น เมื่อรู้สึกง่วงหลับเพียงพอแล้ว ผู้เขียนตำราเดิมบอกไว้ ดังอย่างนั้นแล้วก็พอได้ อย่าเกียจ

ของด้วยอึกเคย ในไม่ช้า การหลับด้วยอำนาจสะกดก็จะ
เปลี่ยนสภาพ เป็นการหลับโดยธรรมชาติ เมื่อหลับเพียงพอ
แล้วก็จะคืนโดยธรรมชาติเหมือนกัน เรื่องอันครายใดๆ ที่
จะเกิดขึ้น เพราะไม่สามารที่จะคลายสะกดออกได้นั้นเป็นอัน
ไม่มี

ผลที่จะพึงได้จากการสะกดจิต

ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ผลสำคัญมุ่งหวังที่สุดจาก
การสะกดจิตนั้น คือการจูงจิต ให้กำลังใจของผู้ถูกสะกด
เอง ช่วยเหลือเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง เช่นทำให้กำลังใจต่อสู้
โรคร้ายไข้เจ็บ ซึ่งมีอยู่ในตัว มีปราณ มีชีวิต มีแรงดี
มากขึ้น ถึงกับรักษาโรคร้ายไข้เจ็บให้หายได้ จูงจิตผู้ถูก
สะกดให้เห็นและเข้าใจไปว่า โรคร้ายที่มีอยู่ในตัวนั้นเป็นแต่
เรื่องอุปาทาน โรคนั้นไม่มีจริง ความเข้าใจอย่างนี้ก็อาจจะ
ดังให้โรคหายไปได้เหมือนกัน การจูงจิตสามารที่จะบังคับ
ส่วนของร่างกายให้เป็นไปตามอำนาจของจิตได้ อย่างที่เรา
เคยได้ยินเรื่องมากหลาย ซึ่งเป็นเรื่องโบราณเกี่ยวกับศาสนา
บุคคลสำคัญเช่นเจ้าดำทมิฬศาสนา สามารที่จะจูงจิตคนง่อยเปลี้ย

เดียว ให้มีความรู้สึกนึกคิดว่าตัวเป็นคนดี ไม่มีความพิกล
 พิการอย่างหนึ่งอย่างใด และความน้อยเปลี่ยวเดียวจนหนักหาย
 ไปได้ เรื่องที่เกี่ยวกับคำสอนอย่างนั้น ไม่ใช่เรื่องหลุด
 หลอนไปทั้งหมด แต่เป็นเรื่องที่มีความจริงเกี่ยวกับการรู้จัก
 หนอง และดวงจิตในเวลาที่ถูกสะกดให้เข้าสู่วังค์ ย่อมจะ
 รับการจูงได้ดีกว่าดวงจิตของคนที่กำลังคน ซึ่งมีตั้งแวดล้อม
 ทำให้วอกแวกอยู่เสมอ หลักสำคัญเกี่ยวกับผลของการสะกด
 จิตอยู่ที่ตรงนี้ นายแพทย์ผู้สนใจในเรื่องสะกดจิตก็มุ่งผล
 ในทางนี้มากกว่าทางอื่น เพราะว่ายาดีที่สุด สำหรับรักษา
 โรคในตัวของคนนั้น ก็คือกำลังต่อสู้ในตัวของคนนั่นเอง

แต่นอกจากนั้น นาย Eric Caddon ยังได้อธิบาย
 ไว้อีกหลายเรื่อง ซึ่งตนเองและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ เคยทำเป็น
 ผลสำเร็จมา คำอธิบายในตอนนั้น ทำให้เราพบดูทางที่จะแก้
 ปัญหาที่ถกกันได้หลายอย่าง ตลอดจนปัญหาในทางธรรมใน
 พระพุทธศาสนาของเราเอง เช่นเรื่องทิพยจักขุ หรือ บุปเพ
 นิเวศานุสต์ติยาน ซึ่งเป็นเรื่องอธิบายยาก การพิจารณา
 คำราชของท่านผู้ช่วย ให้มีความแจ่มแจ้งแก่เราบ้าง ฉะนั้นจึง
 เป็นเรื่องที่ดีควรจะพิจารณากันต่อไป

ในขั้นต้น นาย Eric Cuddon อธิบายว่า คนที่ถูกตัดกระดูก สามารถจะจงใจให้บังคับร่างกายของตนเองได้อย่างแปลกประหลาด เช่นถ้าบอกว่า ตัวของเขาจะแข็งแรงเหมือนท่อนเหล็ก ก็ถามเนื้อก็จะรัดตึงและตัวแข็งแรงเป็นท่อนซุงท่อนเหล็ก สามารถจะเอาศีรษะขาดเกาอกตัวหนึ่งเท้าขาดเกาออกตัวหนึ่ง ไม่ต้องมีอะไรรองรับในคอนกตางตัว แต่ก็มี ความแข็งแรงพอที่คนจะชนไปนั่งไปยืนได้ ท่านผู้นั้นอธิบายว่า เรื่องการเกร็งกล้ามเนื้อให้แข็งแรงนั้นไม่ใช่สิ่งเกินวิสัยธรรมชาติของมนุษย์ นักกายบริหารที่เก่งมาก สามารถจะแข็งแรงตัวและรับน้ำหนักได้มาก ๆ เหมือนกัน แต่ผู้ที่ถูกตัดนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นนักบริหาร แม้แต่ใครที่มีร่างกายอ่อนแอก็สามารถจะมีตัวแข็งแรงเป็นท่อนซุงท่อนเหล็กไปได้

การไต่ยีนกั๊ การไต่กั๊กั๊กั๊ การรูดกั๊ จะเป็นไปตามที่ผู้ตัดตั้ง คือผู้ตัดตั้งจะให้ไต่ยีนเพียงพุดเฉพาะเพียงของใคร หรือไต่กั๊กั๊อย่างหนึ่ง ทำให้รูดกั๊กั๊อย่างหนึ่งก็ย่อมทำได้ เรื่องนี้ยังแต่งกั๊นเป็นเรื่องทพิ้งนุญยาก แต่เรื่องรูดกั๊กั๊กั๊นุญ นาย เมื่อถูกตัดกระดูกแล้ว เขาเกิดอวัยวะที่อง เช่น

อื่น กระจายอย่างหนกอย่างค่น แด้วบอกว่าเป็นน้ำหวาน
 ธรรมดา ผู้ถูกตักจะดื่มอย่างสบาย ดื่มอย่างค่นน้ำหวาน
 ตามธรรมดา ถ้าไม่ใช่ถูกตัก ดื่มน้ำดื่มมากอย่างนั้น
 จะต้องอ้วกออกมา แต่อาการอ้วกอย่างนั้น หรือแม้แต่เรอ
 ซึ่งเป็นปกติของการรับประทานดื่มน้ำ ก็ไม่มีเลย ในเรื่อง
 บังคับรัดได้ ผู้เชี่ยวชาญทางตักจิตได้เอามาใช้ประโยชน์
 ในทางที่ตรงกันข้าม คือทำให้ของที่ถูกตักเคยชอบเคย
 ดื่กดดับเห้มนแะเบือหน่ายไปได้

นาย Eric Cudlon เขียนเอาไว้ว่า ได้ใช้วิธีตักจิต
 ทำให้คนเด็กดื่มน้ำไปได้เป็นจำนวนมาก คนเหล่านั้นเป็นคน
 ดื่มน้ำหรือจืด และมีโรคร้ายเกิดขึ้นในตัว แพทย์แนะนำให้ดื่มน้ำ
 น้อยลงไม่ได้สามารถจะลดลงได้ เขาได้เอามาตักจิต แด้ว
 บอกว่า บุหรืคอดังทมกดินเห้มนแรงร้ายเป็นพิษแก่ร่างกาย
 อาจจะทำให้อาเจียนหรือวงเวียน พอจูงจิตได้อย่างนั้นแเด้วดอง
 เป้าควนน้ำหรืเข้าไป อาการอาเจียนวงเวียนก็เกิดขึ้นทันที พห
 ภายตักแเด้ว ยังเห้มนน้ำหรืไปอีกหลายวัน ไม่ได้สามารถ

“เขากำดั่งนอนอยู่ นอนอยู่บนเก้าอี้ยาว” ซึ่งไม่เป็นการ
 แปลกอะไร เพราะสตรีผู้นั้นได้รับคำสั่งว่าให้นอนอยู่กับที่
 อีกประเดี๋ยวหนึ่ง ผู้ถูกตั้งกระทู้ถามว่าสตรีผู้นั้นถูกข่มขืนที่ประ
 ชุมจึงให้คนไปเปิดห้องดู ก็เห็นสตรีผู้นั้นถูกข่มขืนจริงๆ การ
 ทดลองที่ได้ผลอย่างนี้ทำให้เกิดความศกศุนย์กันว่า เรื่องระกต
 จิตอาจจะทำได้ในวิธีการที่ฝรั่งเรียกว่า Clairvoyance หรือ
 ที่ทางธรรมของพระพุทธเจ้าเรียกว่า ทิพจักขุ แต่การทค
 ลองในทางนี้ไม่ได้ผลบ่อยนัก จึงไม่ตามมาลจะเชื่อแน่ว่า จะ
 ไขว้ชาณะระกตจิต สำหรับมองตลอดไปดูละอะไรต่ออะไรให้ได้ผล
 จริงๆ แต่ก็เป็่วิชหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจมาก เพราะถ้า
 การระกตจิตให้ผลในทาง Clairvoyance นี้จริงแล้ว การ
 ค้นหาของหาย หรือการตามจับผู้ร้าย ก็คงจะได้ผลมาก

นาย Eric Caddon ได้ลองระกตสตรีผู้หนึ่ง แล้ว
 ก็บอกว่า เวลานี้ตัวของเขากำดั่งลอยอยู่ในจักรวาล ซึ่ง
 เต็มไปด้วยดวงวิญญาณ ขอให้เขาบอกว่าเขาพบดวงวิญ
 ญาณของใครบ้าง และได้พูดจากันว่ากระไรบ้าง สตรีผู้ถูก
 ระกตนั้นนั่งอยู่ประเดี๋ยวหนึ่ง ก็ตอบว่า ได้พบดวงวิญญาณ

ของพี่ชายมาคือว่า ว่าเขาไม่ได้มีจดหมายถามข่าวคราว
ภริยาของเรามานานแล้ว และเวลานี้ภริยาของเขาก็ป่วย
เธอควรจะถามข่าวคราวและช่วยเหลือน้ำ

เมื่อได้คล้ายระกุดออก และชักถามสตรีผู้นั้น ก็
ได้ความว่าพี่ชายของเธอถึงแก่กรรมไปนานแล้ว แต่ภริยายัง
อยู่ อยู่ต่างเมืองกัน สตรีผู้นั้นเคยมีจดหมายไต่ถามข่าวคราว
อยู่ เด่มอเหมือนกัน แต่ได้ว่างเว้นมาเดียนานแล้ว ข้อที่ต้อง
การทราบกันจึงมีอยู่เรื่องเดียว คือเรื่องที่ว่าภริยาของพี่ชาย
กำลังป่วยนั้น เป็นความจริงหรือไม่ จึงรีบถามข่าวกันโดย
ด่วน และก็ได้ความว่า ภริยาของพี่ชายสตรีผู้นั้นป่วยจริง

การทดลองได้ผลอย่างนี้ เป็นเรื่องต้นเต็นของพวก
นักวิญญาณศาสตร์ (Spiritualist) คือพวกที่เชื่อเรื่อง
เรื่องวิญญาณ เพราะเป็นพิศุจน์อันหนึ่งว่า วิญญาณนั้น
อยู่จริง และดวงวิญญาณที่ถูกระกุดถามอาจจะติดต่อกับ
ดวงวิญญาณได้

มาถึง ๒ ครั้ง ครั้งหนึ่งผู้ระกุดชื่อนายแพทย์ Bergson
และอีกครั้งหนึ่ง นาย Eric Cuddon เป็นผู้ระกุดเอง ทั้ง

สองครั้ง ผู้ถูกสะกดบอกว่า เมื่อก่อนที่จะมาเกิดในชาตินี้เคยเกิดเป็นคน ๆ หนึ่ง บอกชื่อและคำมดที่อยู่ให้อย่างละเอียด บอกชื่อตุ๊กเตาญาติพี่น้อง บอกได้จนกระทั่งว่าเก็บอะไรไว้ที่ไหน และเมื่อไปสอบด้วยกันเข้า ก็ปรากฏว่าอยู่ห่างไกลกันมาก และคนในครอบครัวนั้นไม่เคยรู้จักผู้ถูกสะกด แต่ผู้ถูกสะกดบอกได้ถูกต้องอย่างนั้น แสดงว่าดวงจิตที่สะกดแล้วสามารถที่จะดวงรู้ไปถึงกำเนิดชาติก่อนของตน คนที่นาย Eric Cuddon สะกดเองนั้น บอกกำเนิดชาติก่อนถึงคนละประเทศ คือสะกดผู้หญิงอังกฤษในประเทศอังกฤษ บอกว่าเคยเกิดที่กรุงโรม บอกตำแหน่งแห่งที่ ชื่อบิดามารดาญาติพี่น้อง รายละเอียดของที่อยู่ และอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ซึ่งเมื่อไปตรวจสอบกันเข้าจริง ก็ได้ความถูกต้องทุกประการ

เรื่องในตอนหลังนี้ อาจจะเป็นเรื่องต้นบัลลังพระบรมมหาราชวัง เรื่องบุพเพนิวาสานุสติญาณซึ่งเป็นเรื่องพิสดารยากนักหนา แต่ในทางสะกดจิต ซึ่งทำกันในสมัยใหม่เอง ก็ได้พิสดารได้อย่างนี้ เรื่องบุพเพนิวาสานุสติญาณของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเป็นเรื่องที่เชื่อถือได้

เรื่องที่ทำได้ง่ายที่สุดในการระกดจิต คือเรื่องที่เรา
 เรียกว่า Impersonation คือบอกให้ทำเป็นตัวใครก็ได้
 ผู้ถูกระกดแล้ว ถ้าผู้ระกดบอกว่าเวลานี้เขาเป็นเด็กอายุ ๓
 ขวบ ผู้ถูกระกดจะทำท่าทางเหมือนเด็กอายุ ๓ ขวบไม่มีผิด
 ถ้าบอกว่าเขากำลังเป็นตัวละครตัวหนึ่ง ที่มีชื่อเสียงและรู้จัก
 กันทั่วไป เขาจะทำท่าทางเหมือนตัวละครตัวนั้นอย่างไม่มีผิด
 เพี้ยน นาย Eric Cuddon บอกว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องดอง่าย
 และดองได้ผลเสมอ

มาถึงตรงนี้ก็ทำให้เราเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่า วิช
 การที่ไทยเราเรียกว่า “เข้าผี” ซึ่งชาวชนบทชอบเล่นกัน
 ในยามตรุษสงกรานต์นั้น ก็ไม่ใช่อะไรเลย คือการระกดจิต
 เอง ในอายุของข้าพเจ้า ขณะที่ยังเป็นเด็ก เคยเห็นการ
 เข้าผีด้วยตาของตนเองมาหลาย ในยามตรุษสงกรานต์
 ชาวชนบทชอบเล่นกัน วิถีการที่ข้าพเจ้าเคยเห็นเป็นดังนี้

เขารุกคำข้าววางคว่าง ให้คนที่ขอมรับเป็นตัว
 เขาผีขมผงบนครกนั้น เขาผ่าผูกตา มีลือรูปซึ่งจุดบูชา
 คนอื่น ๆ นั่งล้อมรอบ มิใช่ไม้เป็นดั่ง ๆ วางไว้ คนที่นั่งขอม

รอบนอกไม่วัยเด็ก ๆ เคะบนไม้ไผ่ เหมือนตะเกาะเคาะ
ให้พร้อมกัน พร้อมกับคำร้องดำหริบเซียมผู้ มีผู้หลายชนิด
ผู้ปลา ผู้ตัง ผู้หนู แม่ศรี นางตัง และอื่น ๆ ผู้ชนิดหนึ่ง
ก็มีวิธีร้องอย่างหนึ่ง คำร้องนั้นไม่ว่าใครแต่ง แต่ใช้กัน
มาตั้งแต่โบราณโบราณ และเป็นคำที่ตมมาก เช่นว่า “เซียม
เอ๋ยเซียมเอ๋ย เซียมพระองค์ทรงตั้งศักดิ์ องค์ไหนศักดิ์ตั้งตชให้เนร-
มิตรตรงมา” เดียงร้องและเดียงเคาะไม้ได้อย่างได้จังหวะ เป็น
การระกคจิตโดยไม่ต้องสงสัย ผู้เข้าผู้หนึ่งอยู่ประเด็ยหนึ่ง ก็
จะเห็นรูปตม และตัวคนก็จะตมไปด้วย เมื่อเห็นเริ่มตม ก็
ร้องและเคาะให้ได้จังหวะเร็วเข้า พอหยุดตมก็เป็นอันว่า
“ผู้เข้า” เรียบร้อย แก้วผกตาออก มีผกตาสะเอวไว้ มี
ชายดำหริบตอ มีคนเป็นพเตยง คอยถอยชายผ่านผกตาไว้ข้าง
หลัง เพื่อไม่ให้ตมหนีไปได้

การ “เข้าผู้” อย่างนี้ก็เป็น Impersonation
โดยแท้ เพราะวิธีเข้าผู้นั้น เป็นวิธีที่ตมกันว่า ยามครษตง-
กรานต์เป็นฤกษ์งามยามดี เซียมผู้ตมมาตมกับมนุษย์เพื่อการ
รื่นเร้งตมกันนาน คำว่า “ผู้” ในที่นี้ ก็มีความหมายอย่าง
คำไทยโบราณ คือไม่ใช่ฤกษ์ผู้บ้คำจรัย แต่หมายถึงเทวดา

ฉันทนางได้มีคำเชิญว่า “เชิญพระองค์ทั้งสี่ของกัโหน
 กัคคัสให้เนรมิตรลงมา” เป็นเรื่องเชิญเทวดาลงมาเล่น
 ดนุกับมนุษย์ ในนักขัตฤกษ์พิเศษ คราวดำคัญเช่นครุช
 ดงกรานต์ ผดของถาวรเจ้าฉัน แต่เห็นได้ดั่งอย่าง อย่าง
 หนึ่งคือคนที่ว่าไม่เป็นเคย เมื่อได้ฟังเสียงร้องให้ว่า ก็ว่าได้
 ถูกต้องบทบาท และรำคืดด้วย เนื่องจากเหตุนี้ เรื่องเจ้า
 ในยามครุชดงกรานต์ จึงไม่มีใครรังเกียจ แม้ลูกของคนที่มี
 ทรัพย์มีหัตถ์ฐาน และเป็นเด็กรุ่นต่าง พ่อแม่ก็ยินยอมให้
 เป็นตัวเจ้าเพื่อดูว่าด้วย ๆ

ผลที่แต่เห็นอีกอย่างหนึ่งก็คือ เมื่อเจ้าแดง บุคคล
 ฉุนนุกแสดงกิริยาอาการอย่างลักษณะของผีเชิญเขา คือถ้า
 เป็นผีปลา ก็จะต้องศัณห์น้ำมาให้ฉกเล่นสักถึงใหญ่ ๆ ก่อน
 มิฉะนั้นจะไม่ยอมว่าหรือทำอะไรให้ ถ้าเป็นผีดึงก็ดำมารถ
 จะปั่นต้นไม้ได้อย่างคดองแคดัว และปั่นได้รวดเร็วผิดมนุษย์
 ขรรมดา ถ้าเป็นผีหนู ก็ดำมารถจะรับประทานพริกได้ เป็น
 ปริมาณอย่างทีมนุษย์ขรรมดากินไม่ได้ และเมื่อผีออกไป
 แล้ว ก็ไม่มีความรู้สึกผิดร้อนในปากอย่างไร

เรื่องเขาฉ่องเทียน ในอายุของข้าพเจ้าเมื่อยังเป็น
เด็ก ยังได้เห็นทำกันอยู่เป็นอันมากในชนบท และทำกันได้
อย่างปลอดภัย ไม่มีอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใด วิธีที่จะให้ผ
อออกนั้น ก็ทำกันอย่างง่าย ๆ ก็เป่าที่หูหรือทำเตียงร้อง
อะไรที่หูเพียงเล็กน้อย ผก็ออก เป็นวิธีเดียวกับเรื่อง
การสะกด

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เรื่องเข่าผีโบราณของไทยเรานั้น
ไม่มีผิดอะไรกันกับการชุมนุมเรียกวิญญาณ หรือแสดงการ
สะกดจิตในที่ชุมนุมชน เช่นในโรงละครหรือดโมดร์สถาน
ซึ่งทำกันอยู่ในกรุงลอนดอน กรุงปารีส หรือเมืองสำคัญ
อื่น ๆ ในยุโรป จนกระทั่งถึงเวลานี้ และเรื่องเข่าผีของเรานั้น
ก็เป็นการสะกดจิตนั่นเอง

นอกจากเรื่องเข่าผี ซึ่งเป็นการเล่นของประชาชนใน
ยามนันทนาการ เช่นที่กาดข้างคันแด้ เรายังมีการทรงเจ้า
เข่าผี ซึ่งดูเหมือนจะได้แบบอย่างมาจากจีน แต่การทรงเจ้า
เข่าผีนั้น เป็นการสะกดจิตเอง เท่าที่เคยเห็นก็คือ คนที่
เคารพบูชาเจ้าหรือผี จุกฐปบูชา ประณมมือหนึ่ง ประ

เคียวหนึ่งก็มีอาการดันโยกไปมา พอหมดอาการดันก็เป็นอัน
 ว่าเจ้าเรียบร้อย อาจใช้ประโยชน์ในทางทำนายหรือขอให้
 ช่วยเหลือในกิจการบางอย่าง เรื่องการทำนาย หรือช่วย
 เหลืออย่างใด ๆ นั้น จะเป็นผลสำเร็จเพียงไรไม่ค่อยแน่นัก
 แต่ลักษณะที่ทรงเจ้าเข้าผีนั้น ก็มีความแปลกประหลาดให้เห็น
 เห็น เช่นคัมธูรอย่างแรงโดยไม่ได้นำหรือโชคาผดัม คัม
 ใต้ถ้อยโค ๆ เหมือนคัมหน้า ข้างเจ้าเคยเห็นทรงเจ้า คัมธูร
 อย่างแรงเช่นรวดเคียวใต้ตงกรงรวด คัมคิตคอกันเหมือน
 คัมหน้า ถ้าเป็นคนธรรมดา แม้จะเป็นนักเลงธูรที่เก่งดี
 เพียงไร ก็ไม่สามารจร่วมอย่างนั้นได้ และภายหลังทั้งหมด
 การทรงคือเจ้าหรือผีออกไปแล้ว ก็ไม่ปรากฏอาการเม
 หน้าตาก็ไม่แดง ไม่มี ความแปลกเบี่ยงอย่างหนึ่งอย่างใด
 ดูประหนึ่งว่า ธูรอย่างแรงที่คัมเข้าไประยะมากมาย เป็น
 เหมือนหน้าแท้ ๆ

เห็นได้ว่า เรื่องทรงเจ้าเข้าผีก็เป็นการระกอด แต่
 เมื่อระกอดจิตแล้วจะไปคิดต่อกับเทพเจ้า หรือภูตผีวิญ
 ญาณได้จริงหรือไม่ ยังไม่มีทางจะพิสูจน์ได้แม้ในบรรดานัก
 วิญญานศาสตร์ของฝรั่ง ที่พยายามใช้เรื่องการระกอดจิตใน

ทางคิดต่อกับดวงวิญญาณก็ได้ผลบ้างไม่ได้อะไรบ้าง ที่ได้ผล
 อย่างแปลกประหลาดมหัศจรรย์จนน่า เชื่อว่าได้คิดต่อกับภูต
 ผีค่าหรือดวงวิญญาณจริงนั้นมีเป็นส่วนน้อย จึงยังไม่
 สามารถที่จะวางหลุดลงไปไหนซัก ให้เป็นที่เชื่อถือแน่นอนได้

ในเรื่อง Clairvoyance คือ เรื่องที่พจนานุกรมก็เหมือน
 กัน การทดลองก็ทำได้เล็กน้อย ในการทดลองครั้งหนึ่งซึ่งทาง
 ศัตรูสะกดและถูกสะกดอยู่ในห้องหนึ่ง ให้คนอื่นคนหนึ่งออก
 ไปทำอะไรอีกห้องหนึ่ง โดยที่ตัวผู้สะกดหรือผู้ถูกสะกดไม่แ
 ด้เห็น ผู้ถูกสะกดบอกถูกบ้าง แต่ไม่หมด เคยมีการทดลองกัน
 ครั้งหนึ่ง คือผู้สะกดและผู้ถูกสะกดอยู่ในห้อง ๆ หนึ่ง เมื่อ
 ผู้สะกดเรียบร้อยแล้ว ก็ให้คนอื่นคนหนึ่งออกไปอีกห้องหนึ่ง
 ผู้สะกดสั่งผู้ถูกสะกดว่า ให้คิดตามดูว่าคนนั้นไปทำอะไร คน
 นั้นก็ออกไปอีกห้องหนึ่งนั้นเข้าไปจุดไม้ขีดไฟแล้วดับ เดินไป
 มองที่หน้าต่างประตีย์หนึ่ง หนึ่งคนกลับมาหยิบของตั้งหนึ่ง
 ที่จากคู้มาวางบนโต๊ะแถวทางห้องเปิดไฟขึ้น แล้วดับ ผู้
 ถูกสะกดบอกได้แต่เพียงว่าคน ๆ นั้นไปยืนมองที่หน้าต่าง แล้วก็
 หยิบขลุ่ยของจากคู้มาวางบนโต๊ะ ต้องอย่างนั้นบอกได้ถูกต้อง
 ครั้นถามว่าทำอะไรอีกหรือไม่ บอกว่าไม่ได้ทำอะไรอีกนอก

จากนั้น เป็นอันว่า เรืองชัดไม่ชัดไฟ และเปิดไฟผ่าน ผู้ถูก
สะกดบอกไม่ได้

การทดลองที่ทำกันมาก คือ เรืองไฟ อินทจริง เรือง
ไฟหรือตัวเลข หรืออะไรก็ตามที่ ถ้าปล่อยให้ผู้สะกดเห็น
แฉะรู้ ผู้ถูกสะกดจะบอกได้หมดทุกอย่าง เพราะผู้ถูกสะกดรับ
กระแสจิตไปจากผู้สะกดได้ แต่ถ้าไปทำในห้องอื่น โดยไม่
ให้ผู้สะกดเห็นเลยแล้ว ผลที่ได้ไม่แน่นอนนัก ได้เคยทดลอง
โดยวิธีให้ผู้ถูกสะกดอยู่ห้องหนึ่งแล้วให้คนอื่นคนหนึ่งไปอยู่
ห้องหนึ่ง หยิบไพชนทตะใบ ดองหยิบดู ๖๘ ครั้ง ได้ผล
อย่าง

บอกถูกว่าเป็นดีแดงหรือสีดำ ๕๕ ครั้ง ผิด ๒๓ ครั้ง
บอกถูกว่าเป็นตาอะไร คือเป็นโพดำ หรือเป็นดอกจิก ฯลฯ
๓๖ ครั้ง ผิด ๓๒ ครั้ง

บอกตัวเลขได้ถูกต้องเพียง ๓๒ ครั้ง นอกนั้นผิดหมด
การทดลองที่ได้ผลเพียงเท่านี้ ทำให้เชื่อได้น้อยเต็ม
ที่ หรือเกือบจะเชื่อไม่ได้เลย ว่า เรื่องสะกดจิตนั้นสามารถ
จะใช้ในทางมองทะลุปรุโปร่ง แต่พวกนักศรัทธาในทางนี้
ยังพยายามหาวิธีที่จะให้ได้ผลดั่งเช่น เพราะยังมีความเชื่อว่า

การสะกดจิต อาจจะใช้ประโยชน์ในทาง Clairvoyance หรือ
ทพิักษุ ได้

มีลักษณะอีกตัวอย่าง ซึ่งทดลองกันหลายครั้ง
หลายหน และได้ผลอย่างที่เราเชื่อได้ ว่าเป็นลักษณะอันหนึ่ง
ของการสะกดจิต แต่ก็เป็นเรื่องที่คุณคนควาในทางนี้ ยังอธิบาย
ไม่ได้ว่าเป็นเพราะเหตุไร คือ

เมื่อถูกสะกดเรียบร้อยแล้ว ดูเหมือนว่าผู้ถูกสะกด
มีความรู้สึกออกมานอกตัวของคุณ ราว ๒-๓ เซ็นติเมตร
คือ ถัดองทำท่าหยิกคุณ โดยไม่ได้หยิกที่ตัวผู้ถูกสะกด แต่
ทำท่าหยิกให้ห่างสัก ๒-๓ เซ็นติเมตร ทำเข้าที่ตรงไหน ผู้
ถูกสะกดจะร้องว่าถูกหยิกที่ตรงนั้น และร้องอย่างเจ็บปวด
เหมือนหนึ่งว่าถูกหยิกเข้าที่เนื้อจริง ๆ

อีกเรื่องหนึ่ง เมื่อถูกสะกดเรียบร้อยแล้ว ดองเขา
ตุ้กตาตัวหนึ่ง ไล่เข้าไปในมือของผู้ถูกสะกด ผู้ถูกสะกดนั้น
จะกำแน่น และพยายามที่จะเอาตุ้กตาออกจากมือของผู้ถูก
สะกดนั้นจะทำได้ด้วยความยากลำบาก ครั้นเมื่อเขาออกมา
ได้แล้ว ดองเขาตุ้กตานั่นไปอีกห้องหนึ่ง ถ้าทำอะไรแก่
ตุ้กตานั่นเขา ผู้ถูกสะกดจะร้องเจ็บปวด เหมือนทำแก่ตัวเอง

ดองถอนผมของศุกตานัน ผู้ถูกสังกะจะร้องว่าตัวเองถูก
ถอนผม ดองหยิกศุกตานันเข้าที่ไหน ผู้ถูกสังกะจะร้องว่าตัว
ถูกหยิกถูกทำให้เจ็บในทศตรงนั้น

ผลที่เป็นเช่นนั้น เกิดขึ้นไม่เฉพาะแต่เวลาที่ผู้ถูกสังกะ
ได้มีการทตของเขาของสิ่งหนึ่งได้ในมือของผู้ถูกสังกะ ได้ไว้
ประเดี้ยวหนึ่งก็เอาออก และเขาไปซ่อนโดยไม่ให้ผู้ถูกสังกะ
รู้ เมื่อคลายสังกะเสร็จแล้ว ในเวลาที่ห่างกันมาก ห่างกัน
ครึ่งหลายชั่วโมง ดองเขาของนั้นไปอั้งไฟ ผู้ถูกสังกะที่คลาย
สังกะแล้วนั้น จะรู้สึกร้อน และร้องบอกว่าตัวร้อนเหมือน
ถูกไฟ ถ้าเขาของนั้นไปได้ในทศเย็น เช่นในตุเย็น ผู้ถูกสังกะ
ซึ่งคลายสังกะมาแล้วครึ่งหลายชั่วโมงนั้นจะหนาวสั่นสะท้าน

เรื่องที่เป็นเช่นนั้น ชวนให้เรานึกไปถึงเรื่องคุณได้ย
เรื่องผั่งรูปผั่งรอย ที่เชื่อกันว่าอาจจะทำอันตรายแก่มนุษย์
อย่างร้ายแรงถึงตายได้ แต่จะนำมาอธิบายให้เขากันได้
อย่างไร ยังไม่พบทางอธิบายที่แน่นอน แต่ก็เป็นเรื่องหนึ่ง
ซึ่งผู้สนใจกันคว้าวินิจฉัยถึงในทางนี้ ควรจะได้พิจารณาและ
เนืองจากเห็นคุณเอง ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวมาข้างต้นว่าเรื่อง
สังกะจิตคน เป็นความรู้อุบัติคุณอันหนึ่ง และอาจจะแก้ปัญหา

ให้ความกระจ่างแก่เรา ในเรื่องที่เรายังไม่รู้ว่าอะไรแน่ หาก
จะไม่ได้ความกระจ่างแจ้งในเวลานี้ ก็อาจเป็นทางให้คิดว่า
หาความรู้อความเข้าใจกันต่อไป

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ท่านผู้อ่านก็คงจะมีความคิดอย่าง
เดียวกับข้าพเจ้าว่า เรื่องตลกคิดเท่าที่กล่าวมานี้ แม้จะเป็น
เรื่องที่เราทำไม่ได้ หรือไม่อยากทำ ก็เป็นการให้ความรู้
และให้ทางอธิบายเรื่องตลกกับเกี่ยวกับดวงจิต อย่างน่าสนใจ
เราจะต้องใช้หน้ากระดาษในหนังสือเล่มนี้ อีกสักบทหนึ่ง
สำหรับพูดถึงปัญหาเรื่องใหญ่เรื่องหนึ่งต่อไปอีก.

บทที่ ๕

การสะกดจิตขั้นสูง

ข้อความที่กล่าวมาแล้วไว้ในบทนี้ เป็นเรื่องสะกดจิตธรรมดา เรื่องของการสะกดจิตยังมีอยู่อีก ซึ่งนับได้ว่าเป็นเรื่องสะกดจิตขั้นสูงขึ้นไป อาจจะมีทั้งทางดีและทางร้าย และผู้เขียนตำราเรื่องสะกดจิต ก็กล่าวตลอดคดีต้องกันว่า เรื่องสะกดจิตที่อยู่ในขั้นสูงนี้ มีเรื่องที่น่าสนใจเรียนอยู่เป็นอันมาก

การสะกดจิตที่ให้ผลภายหลัง

เป็นการยากที่จะหาถ้อยคำให้กระชับรัดกุม คำฝรั่งใช้ว่า Post-Hypnotism หมายความว่า การสะกดจิตให้ไปทำอะไรภายหลังเวลาที่สะกดจิตนั้น แต่ในเรื่องนี้ต้องเข้าใจว่า ไม่ใช่สั่งให้ไปทำอะไรโดยไม่สะกดเสียก่อน ความจริงต้องสะกดก่อน แล้วจึงสั่ง แล้วก็ตายสะกดออกเมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ผลของการสะกดก็กลับมีขึ้นใหม่

ตัวอย่างเรื่องหนึ่งที่ทำให้ไขว้ขวางคน คือเรื่องหญิงดองคน คนหนึ่งเป็นโรคนอนไม่หลับ เพื่อนพามาหานาย Eric-Cuddon ผู้แต่งตำราที่นำมาเขียน นาย Eric Cuddon ได้พยายามสะกดคนที่ เป็นโรคนอนไม่หลับแต่ไม่เป็นผลดำเร้า ผลกลับไปเกิดแก่ผู้ที่พามา ดังที่เล่ามาข้างต้นนั้น ในเรื่องนั้นไม่ใช่การสะกดชนิดที่เรียกว่า Post-Hypnotism หรือการสะกดจิตที่ทำให้ผดผายหลัง ความจริงสตรีผู้นั้นเป็นผู้ที่ไม่สามารถจะสะกดได้ นาย Eric Cuddon จึงเลิกความคิดในเรื่องสะกด ได้ทำให้แต่การจูงจิต คือบอกไว้ในเวลาทำนันทานจะดองนอนหลับ การจูงจิตกลับไปปรากฏผลแก่คนที่พามา เรื่องนี้เป็นแต่เรื่องการจูงจิตเท่านั้น ส่วนเรื่องสะกดจิตที่ทำให้ผดผายหลัง หรือที่เรียกว่า Post-Hypnotism นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก

เรื่องสะกดจิตที่ทำให้ผดผายหลังนี้ ต้องทำเป็นสองชั้น ชั้นแรกคือสะกดก่อนแล้วตั้งว่า ในเวลาเท่านั้นเท่านั้น ผู้ถูกสะกดจะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ หรือว่าจะเกิดเหตุการณ์อย่างนั้นอย่างนั้น พอถึงเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ถูกสะกดคนนั้นก็

กตัญญูระกตใหม่ โดยไม่จำเป็นที่ผู้ระกตจะต้องตามไป
ระกต อาจจะอยู่ห่างไกลกันสักเท่าใดก็ได้ จะถูกระกตขึ้นมา
เฉยๆ แล้วก็จะทำอะไรเห็นเพียงเท่าที่ใครรับคำสั่ง เสร็จแล้วฤทธิ
ระกตก็จะหมดไป ผู้ถูกระกตก็จะคืนชน เป็นกตด้วยการ
ระกตในตัวเอง

ผู้แต่งตำราทนามาเขียนนี้ รวมทั้งเพื่อนร่วมงานของ
เขาในสมัยนั้นคิดว่าวิชาดีดัดได้ ทำการทดลองหลายอย่าง
ได้ผลบ้าง ไม่ได้ผลบ้าง ส่วนที่ไม่ได้ผลก็ยังเป็นเรื่องให้
ความรู้พิเศษบางประการ ดังจะได้นำมาเล่าไว้ต่อไปนี้

สตรีผู้ถูกระกตคนหนึ่ง เมื่อถูกระกตแล้วก็ได้รับคำ
สั่งว่า คำว่าเวลานี้เวลา ๑๘ น. เราจะต้องหยุดพูดไป ๑๐ นาที
เมื่อให้คำสั่งอย่างนั้นแล้ว ก็ตายระกต และปล่อยให้กลับ
บ้าน มีคนตามไปคุยที่บ้าน ในวันนั้นผมเพื่อนหลายคนมานั่ง
สนทนากับผู้ถูกระกตคนนั้น ตั้งแต่ก่อนเวลา ๑๘ น. ก่อน
ถึงเวลา ๑๘ น. ผู้ถูกระกตก็พูดจากับคนทั้งหลายอยู่เป็นปกติ
แต่พอถึง ๑๘ น. ตรง ฤทธิระกตก็เริ่มขึ้น ทุกคนได้เห็น
สตรีผู้นั้นหลับอย่างคนถูกระกต แล้วก็นิ่งไม่พูดกับใครเลย

“ คุณนทานจะทำอะไรที่บ้าน ” ผู้ตั้งคำถาม

“ คุณนทานจะมีการแต่งงาน ” ผู้ถูกตั้งคำถาม

“ มีแขกหลายคนหรือ ”

“ ดีหลายคน ”

“ เป็นญาติพี่น้องหรือ ”

“ ญาติพี่น้องบ้าง เพื่อนกันบ้าง ”

“ แขกจะอยู่ที่บ้านท่านจนถึงเวลาเท่าไร ”

“ ราว ๒๒.๓๐ น. ”

“ หมายความว่า พวกแขกจะพากันมาที่บ้านในเวลา

ราว ๒๒.๓๐ น. ใหม่นี้ ”

“ แต่คุณนทานพวกแขกเหล่านั้น จะมาที่บ้านก่อน

เวลานั้น ”

“ ทำไม ”

“ เขาจะต้องรีบไปทำธุระกัน ”

“ เขาจะเข้าไปเวลาเท่าไร ”

“ ราว ๒๓.๓๐ น. ”

“ เป็นไปไม่ได้ เพราะ ๒๓.๓๐ น. เพิ่งจะรีบประ

ทานอาหารเสร็จใหม่ ๆ ” ผู้ถูกตั้งคำถาม

“นั่นแหละ แยกทั้งหมดจะดาท่านเวลา ๒๓.๓๐ น.”

“เหตุไรเขาจึงจะดาไปเวลานั้น”

“จะเป็นด้วยเหตุไรก็ตามที่ แต่ทุกคนจะดาไปพร้อมกันในเวลา ๒๓.๓๐ น.” ผู้สะกดกดว่า “อย่าลืมเวลา ๒๓.๓๐ น. แยกทุกคนจะดาท่านไป เขาจะพากันไปหมดในเวลา ๒๓.๓๐ น. อย่าลืมเวลา ๒๓.๓๐ น.”

ครั้นแล้วผู้สะกดก็กดายสะกด ผู้กดสะกดนั้นก็กดบ้าน มีกิริยาอาการอย่างปกติเรียบร้อยทุกอย่าง เขามักจะแดงแสดในคั่นนั้น ประกอบด้วยญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงต้นทนากันอย่างสนุกสนาน ออกจากโต๊ะรับประทานอาหารราว ๒๓ น. นั่งต้นทนากันอยู่ในห้องรับแขก พอถึงเวลา ๒๓.๓๐ น. ผู้เป็นเจ้าของบ้านนั้นก็กดขันท่าทำเหมือนอย่างว่า แยกทั้งหลายดาไปจากบ้าน ทุกคนได้เฝ้าดูกิริยาอาการอย่างสนใจ บอกดากับคั่นนั้นคั่นนั้น ออกไปเปิดประตูเหมือนอย่างว่า สั่งให้แขกออกไป ปิดประตูแล้วกดขึ้นมา นั่งอยู่คนเดียว นั่งพักเหมือนอย่างว่าเห็นดีเห็นชอบจากการรับแขก และออกประเดี๋ยวหนึ่งถูกขังสะกดทั้งหมด และบุคคลผู้หนึ่งนั้นก็กดเป็นปกติ

ข้อความข้างต้น ผู้ทดลองได้เขียนเป็นรายงาน
 อย่างพิสดาร พิมพ์ในเอกสารของสมาคมค้นคว้าวิชาจิตกับ
 แนะนำมากต่าไว้อย่างย่อๆ ในหนังสือของเขา ซึ่งเป็นการ
 ยืนยันว่า การระกคจิตทำให้ผดภยหตงนั้น ทำได้ดำเรจแนะ
 แต่จะลองเอาผดมกับเรื่อง Clairvoyance หรือทพจกษุ นั้น
 ผดมไม่ดำเรจ ผู้เขียนได้เดำถึงการทดลองอืกรงหนึ่ง ซึ่ง
 ได้ทำค่อหน้านายพดเรอครคนหนึ่ง ซึ่งสนใจในเรื่องนี้ ได้
 ผดดำเรจเพียงครั้งเดียว คือเพียงทว่า การระกคจิตให้ผด
 ภยหตงนั้นอาจจะทำได้ แต่จะเอาผดมกับเรื่อง Clairvoyance
 นั้นไม่ดำเรจ

ผู้เขียนเดำว่า ได้ระกคจิตด้วผู้หนึ่ง แถวบอกว
 คณระดา ๒๒ น. จะมีชายคนหนึ่งมาหา ชายคนนั้นเป็นผู้
 วจกคกับด้วผดม ดังเพียงเท่านั้นแล้ว ก็คดาขระกค ผู้
 ระกคกับนายพดเรอผดม ได้ไปอยู่กบัผู้ถูกระกคเพื่อควว่า ผด
 ของการระกคจะเกิดขนอย่งไร และได้ตั้งให้คนทมออกแก่ผู้
 ถูกระกคว่าจะไปหานั้น ให้ไปจริง ๆ แต่ให้ไปแอบอยู่อืกร
 ทางหนึ่ง โดยไม่ให้ผู้ถูกระกคเห็น

ฤกษ์ระกตเกิดขึ้นช้าไปหน่อย คือช้าไปถึง ๗ นาที
แต่ฤกษ์ระกตก็ได้เกิดขึ้นอย่างทศาคทหมายกัน คือผู้ถูกระกต
ได้มีอาการอย่างถูกระกต โดยมีต้องระกตกันใหม่

“มีใครมาหรือ” ผู้ถูกระกตถามตนเอง

“มีอะไรหรือ” ผู้ระกตย้อนถาม

“ฉันไม่ทราบ”

“ท่านมีความรู้ดีอย่างไร”

“ไม่ทราบแน่”

“ท่านหมายความว่าอะไร ในกรณีที่พูดว่าไม่
ทราบแน่”

ผู้ถูกระกตไม่ตอบว่าอะไร และนั่งนานไปถึง ๑๐ นาที
ผู้ถูกระกตจึงได้พูดขึ้นว่า

“ฉันไม่คาดหมายว่า ท่านจะมาหาฉันในวันนี้ ไม่มี
ใครบอกฉันว่าท่านจะมา”

“ใครมา” ผู้ตั้งคำถาม

ผู้ถูกระกตตอบออกชื่อผู้ตั้ง

“เขาอยู่ที่ไหน” ผู้ถูกระกตถาม

“นั่งอยู่น้อย่างไรล่ะ” ผู้ถูกตั้งคำถาม พร้อมกับ
 ปรหม่อไปทเกาเอศวทหนง ซึ่งเกาเอศวทหนงเบ้นเกาเอเปด่าไม่ม
 คนนง

“เขาแต่งตัวอย่างไร” ผู้ตั้งคำถาม
 ผู้ถูกตั้งคำถาม ได้บรรยาย การแต่งตัว ของ ผู้ที่มาหาหนน
 อย่างพิสดาร แต่คำบรรยายนหนผดหมด มถูกลย้อย่างเคียด
 คือว่า ผู้ที่มาหาหนนได้ลงเท่าง์เทา นอกจากนหน ดัฒาผู้ถูกค
 ดกษณะของคอดดงาร ดัเดือเชด ดัรองเทา เหน่านผดหมด

การทคดองอนน ทำให้เชอไตอย่างเคียด คือว่า การ
 ะกคจิตนง ด่ามารจะทำให้เกดผดภายหตงได้ อาจะปฏิบค
 ตามคำดั่งที่ดะรบไวตงแต่การะกคจิตกรังก่อนได้ แต่ไม
 ด้มารจะเอาไปผดหมกับอย่างอน

แต่อย่างไรกค เรืองะกคทได้ผดภายหตงได้น เป็นเรือง
 ทกตวงนมาก และเบ้นเรืองทนทเขียนนทประพนช นทคแตง
 เรืองภายพนตว์ เอามาผู้กเรืองให้โดคโผน เช่นว่านท้ะกคจิต
 ได้ะกคจิตดตว์ผู้หนง ท้มีด่ามี ให้ถูกลงเอามัดทงด่ามีคาย
 ในยามคัก หรือให้ประกอบการร่ายต่าง ๆ เรืองทนทเขียน

นักประพันธ์คนหนึ่ง ก็ไม่ไร้เหตุผลเด็ดขาด เพราะ
 อาจทำได้ แต่เรื่องจริงไม่เคยมี ไม่เคยปรากฏคดีฆาต—
 กรรมหรือเรื่องร้ายอันใด ที่บุคคลจะประกอบขึ้นในขณะที่ถูก
 ระงับจิต อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ระงับจิตทั้งหลายล้วนเป็น
 นายแพทย์ ซึ่งมีคุณงามความดีอยู่ในตัว ถึงอย่างไรก็จะไม่
 ไร้วิชาสะกดจิตให้เกิดผลในทางชั่วร้าย หรืออีกอย่างหนึ่งก็
 อาจจะเป็นตามหลักที่รับรองต่อกันทั่วไป ว่าถึงแม้ผู้ถูกระงับ
 จิตจะตกอยู่ใต้อิทธิพลและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ระงับจิต
 ระงับจิต ไม่สามารถจะชักจูงให้ผู้ถูกระงับจิตทำสิ่งที่ไม่อยู่ใน
 อุปนิสัยของผู้คน

เคยมีการสอบสวนกันว่า ฤทธิ์สะกดจิตที่ให้ผู้ถูก
 ระงับจิต ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ในเวลานานสักเท่าใด หมาย
 ความว่าคำสั่งที่ให้ไว้ในการระงับจิตครั้งแรกนั้น จะตั้งในเวลา
 ห่างไกลได้สักเพียงไร เรื่องนี้ก็โต้เถียงกันมาก นักสะกดจิต
 ผู้ขอเพียงคนเดียวชื่อ Bernheim ได้เขียนไว้ในหนังสือของเขา
 ซึ่งให้ชื่อว่า De La Suggestion ยืนยันว่าทำได้ในระยะ
 เวลายาวถึง ๒ เดือน และได้ทดลองกับชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็น

ศาสตราจารย์ผูน อยู่ไกลเคียงกับบ้านที่อยู่ของทหารนั่นเอง ซึ่งทหารคนนั้นอาจจะเดินไปถึงได้ แม้ในเวลาที่อยู่ภายใต้ ฤทธิ์สะกด โดยไม่มีอันตรายอย่างใด

สองเดือนภายหลัง เมื่อทหารผูนได้รับอนุญาตให้ ลา แดงกลับมาถึงบ้าน ฤทธิ์สะกดก็เริ่มให้ผล ศาสตราจารย์ผู้สะกด ได้คอยควบคุมให้เขาเดินไปถึงบ้านของแพทย์ ผูนโดยปลอดภัย เขาเข้าไปในบ้านนั้นอย่างถูกต้อง พบคน ซึ่งอยู่ที่นั่น และทำท่าเหมือนอย่างการรับเครื่องอิศริยาภรณ์ เรื่องที่ทดลองในกรณีนี้ เป็นอันได้ผลแน่ชัดว่า การ สะกดจิตที่ให้ผลภายหลังนั้น สามารถจะทำได้นาน ถึง ๒ เดือน

การค้นคว้าทดลองได้ทำกันต่อไป เพื่อให้ทราบแน่นอนว่า ในการถูกสะกดจิตนั้น ผู้ถูกสะกดยังมีความรู้สึก ตัวอย่างไว้อยู่หรือไม่ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ความรู้สึก ผิดชอบยังมีอยู่หรือไม่ การทดลองมากมายหลายครั้งเป็น พิสูจน์อันแน่ชัดว่า ผู้สะกดจะเชี่ยวชาญและสามารถเพียงใด ก็ตามที่ ไม่อาจจะทำให้ผู้ถูกสะกดยอมทำในสิ่งที่เขาเองรู้สึก ชัดคือศีลธรรม หรือความรู้สึกผิดชอบในใจของเขา ผู้เขียน

ตำราอธิบายว่า ดวงจิตชั้นในซึ่งเรียกว่า Inner Mind นั้น
ยังมีความรู้สึกอยู่ ถ้าหากว่าไปจุดจิตใจให้ทำอะไรในทางที่ผิด
ศีลธรรม ในเรื่องที่ถูกตักเตือนไม่ชอบ ในเรื่องที่ตรงกันข้าม
อย่างแท้จริงกับความพึงใจแก่ผู้ถูกตักเตือน การตักเตือน
จะไม่สามารถได้ผลเลยเป็นอันขาด

ครั้งหนึ่ง ผู้ตักเตือนว่าผู้ถูกตักเตือนมีความดีอยู่เรื่อง
หนึ่ง เมื่อตักเตือนแล้วก็ขอให้บอกความดีของตนนั้น ผู้ถูก
ตักเตือนไม่ยอมบอก ผู้ตักเตือนว่าความดีที่ผู้ถูกตักเตือนมีอยู่นั้น
ไม่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ถูกตักเตือนเลยด้วยซ้ำ แต่เป็นความดี
ของเพื่อนคนหนึ่ง ซึ่งมาเล่าให้ฟัง เพียงเท่านั้น ตามที่ยัง
ไม่ยอมบอก

ผู้ถูกตักเตือนอีกคนหนึ่งมีสุนัขซึ่งเขารักมาก เมื่อถูก
ตักเตือนแล้ว ผู้ตักเตือนก็บอกว่า สุนัขตัวนั้นร้ายมาก ไปเที่ยว
กัดคนอื่น ให้เขามัดไปแทงคอสุนัขของเขาเสีย เมื่อสั่งอย่าง
นั้นแล้ว ผู้ตักเตือนก็สั่งคืนต่อแท่งหนึ่งให้ บอกว่าให้มัดให้
เขาไปแทงคอสุนัขตัวนั้น และสุนัขตัวนั้นก็อยู่ในห้องนอนเอง
ผู้ถูกตักเตือนทำตามในชั้นคน รับคืนต่อจากมือผู้ตักเตือน ถอดคืนต่อ
พันด้วยท่าทางแข็งแรงเหมือนถ่มมิด ตรงเข้าไปหาสุนัขตัวที่

เขารัก แต่ตัวเองก็ไม่ยอมแหงกดับกต่างวาทาว่าผู้สะกด
เป็นคนใจร้าย

ผู้ถูกสะกดอีกคนหนึ่งเป็นสตรี เมื่อถูกสะกดแล้ว ผู้
สะกดก็สั่งว่า ให้สตรีผู้นั้นทำทางเหมือนหญิงฝรั่งคนหนึ่ง
หนึ่ง ซึ่งรู้จักกันมา เขาแบบ Impersonation ดึงทักต่าง
มาแล้วข้างต้น สตรีผู้นั้นไม่ยอมทำอย่างเด็ดขาด ผู้สะกดเอง
ก็ไม่รู้ว่าเป็นเพราะเหตุใดเพราะการสะกดแบบ Impersonation
คือให้ทำกิจทำทางเหมือนใครคนหนึ่ง เช่นตัวละครที่รู้จัก
กันทั่ว ๆ ไปนั้น ถ้าสามารถจะทำได้เต็มมือ แต่สตรีผู้นั้นไม่ยอม
ทำ ภายหลังที่ได้คายสะกดออกมาแล้ว ผู้สะกดก็เข้าไปฟัง
สตรีผู้นั้นจึงได้บอกความจริงว่า เขาเกลียดซึ่งคนฝรั่งเสียมาก
เรื่องนผู้สะกดเองก็ไม่รู้ เพิ่งมารู้เขาภายหลัง ผลที่ได้เป็นอย่างนี้
แต่คงคิดว่า ผู้สะกดไม่สามารถจะบังคับกับผู้ถูกสะกดให้ทำการ
อย่างหนึ่งอย่างใดที่เขาไม่ชอบ

ผู้ถูกสะกดที่เป็นสตรีสาวใหญ่ทุกคน เมื่อถามถึง
อายุก็ไม่อยากบอก เพราะสตรีสาวใหญ่ของฝรั่งนั้น ไม่ชอบ
ที่จะบอกอายุให้แก่ใคร

ผู้แต่งตำราเรื่องที่น่ามาถวายนั้ เต่าถึงสัตว์คนหนึ่ง
 ซึ่งเขาได้สะกดเป็นผลสำเร็จมาเสมอ วันหนึ่งเขาได้สะกด
 สัตว์ผู้นั้นในตอนหัวค่ำ แลวก็ดตั้งว่า พรุ่งนี้คนชนเขาให้โทร-
 ศัพท์ไปถึงเขา ให้เขาถาม (คือตัวผู้สะกด) ว่าจะต้องการรับ-
 ประทานกาแฟหรือไม่ ตั้งใจเพียงเท่านั้นก็คลายสะกด สัตว์
 นั้นก็เข้านอนตามปกติ ผู้สะกดรอลูอยู่ในตอนเช้าไม่ได้รับ
 โทรศัพท์ รอลูอยู่นานถึงเวลาที่จะได้รับก็ไม่เห็นโทร-
 ศัพท์มา จึงไปถามสัตว์ผู้นั้นในขณะที่ยังนอนอยู่ ก็ตอบว่าไม่รู้
 เรื่องอะไร ไม่รู้ว่าจะให้โทรศัพท์ไปทำไม ผู้สะกดได้ลอง
 สะกดใหม่ แลเดอองถามว่า ได้ทราบคำตั้งหรือเปล่า ว่าให้
 โทรศัพท์ถามว่า เขาจะรับประทานกาแฟหรือไม่ สัตว์ผู้นั้น
 เมื่อถูกสะกดแล้วก็ตอบว่า ทราบคำตั้งแล้ว ครั้นเมื่อถามว่า
 ทำไมจึงไม่ปฏิบัติตามคำตั้ง สัตว์ผู้นั้นก็หัวเราะ แลบอกว่า
 ผู้สะกดไม่รับประทานกาแฟเลย เขารู้ดีว่าผู้สะกดไม่รับประ-
 ทานกาแฟ จึงไม่โทรศัพท์ไป

เรื่องเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ดวงจิตภายในยังมีส่วน
 รักษาความรู้ถึงกษิตชอบอยู่เป็นอันมาก แลเนื่องจากที่ทต
 ดองได้ผลอย่างนี้ จึงทำให้เชอแนะ ว่าวชาสะกดจิตไม่ตามารถ

จะใช้ในทางที่ผิดร้ายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระงัดจิตใจเพื่อ
 ให้ทำฆาตกรรมหรือประทุษร้ายบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดนั้น คำราช
 ทัณฑ์ยืนยันว่า จะสามารถทำได้แต่เฉพาะเมื่อบุคคลผู้นั้นมี
 นิสัยเป็นผู้ร้ายช้าคน หรือทำร้ายคนอื่นอยู่แล้ว แม้ถึงกระนั้น
 ทางที่จะทำให้เกิดผลก็มีน้อยเต็มที เพราะคนที่ถูกระงัดคน
 ย่อมจะเป็นคนหัดบ อาจจะหัดบตาหรือไม่หัดบตาก็ได้ แต่
 ก็เป็นคนหัดบ หากจะตีมืออยู่ก็จะไม่แฉเห็นอะไรได้อย่างคน
 ขรรพตา คนที่ถูกระงัดจิตใจอาจจะเดินไปได้ แต่ก็เดินไป
 ได้อย่างคนที่ไร้สติ คนในสภาพเช่นนั้น จะทำร้ายใครได้ยาก
 มาก เพราะผู้ที่จะถูกทำร้ายย่อมจะรู้ตัวหรือหาทางป้องกัน
 ได้ง่าย กรรมที่อาจจะ มีชนกเมื่อผู้ถูกระงัดจิตใจอาจจะฆ่าตัว
 หรือภริยา ซึ่งกำลังนอนอยู่ด้วยกัน แต่เราก็ได้เห็นมาแล้ว
 ว่า อย่างว่าแต่จะฆ่าตัวภริยาหรือคนที่ควรรัก แม้แต่จะให้ฆ่า
 ผู้ชราที่เตี้ยงัวเพียงตัวเดียว ก็ไม่สามารถจะทำได้

ถึงแม้จะใช้การระงัดจิตใจ ให้ผู้ถูกระงัดไปฆ่าหรือไป
 ทำร้ายบุคคลผู้ใดได้ ทางที่จะทราบว่าเป็นผู้ใด เป็นผู้
 ระงัดนั้น ง่ายมาก เพียงแต่เขานักระงัดอีกคนหนึ่งมาระงัด

แล้วถามเข้า ก็จะมีบอกอย่างชัดเจน คำบอกเล่าอย่างนั้น แม้
 ศาสดาจะไม่รับฟังดำหรับจะงดโทษผู้ตักเตือน ทางวิชาการทาง
 ตักเตือนก็ดียิ่งเชื่อว่า เป็นความจริง และผู้ตักเตือนที่ทำงานนั้น
 อาจจะต้องรับการแก้แค้น หรือเดียดเยียดหรือถูกประชา-
 ทันท์อย่างรุนแรงได้

เห็นจะเป็นด้วยเหตุอย่างตักเตือนมานี้ เรื่องใช้วิชาตักเตือน
 จิต ในทางให้ผู้ถูกตักเตือนประกอบอาชีพกรรมอย่างหนึ่งอย่าง
 ใด จึงเป็นเรื่องที่ไม่เคยมี

ข้อควรตั้งเกิดอีกเรื่องหนึ่ง ในเรื่องตักเตือนคนนั้น คือ
 อาจจะทำให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งต่างภาษาได้ แต่ไม่ดามารถ
 จะทำให้ผู้ถูกตักเตือนพูดภาษาที่ตนไม่รู้ได้ ยกตัวอย่างเช่นนัก
 ตักเตือนชาวอังกฤษ ดามารถจะตักเตือนและออกคำสั่งแก่ผู้ถูก
 ตักเตือนที่เป็นฝรั่งเศส และไม่เข้าใจภาษาอังกฤษเลย ให้ทำ
 อะไรตามความคั่งข้องการของผู้ตักเตือนได้ โดยผู้ตักเตือนใช้ภาษา
 อังกฤษ แต่ไม่ดามารถจะทำให้ผู้ถูกตักเตือน ซึ่งไม่รู้ภาษา
 อังกฤษเดยนั้น พูดภาษาอังกฤษได้

เรื่องที่เราเข้าใจได้ง่าย คือ เรื่องสะกดจิตนั้น เป็นเรื่องจริงใจ และถ้ามองใจฉัน ถ้าผมจะทำได้โดยไม่ต้องรู้ภาษากัน ดวงจิตต่อดวงจิตไม่ต้องการภาษาพูด ในเมื่อดวงจิตถ้าผมจะติดต่อกันได้ ดวงจิตหนึ่งมีความประสงค์อย่างไร อีกดวงจิตหนึ่งย่อมทราบความประสงค์ โดยไม่ต้องรู้ภาษากันในเวลาที่จะสะกดจิตนั้น คำพูดที่ผู้สะกดบอกให้ผู้ถูกสะกดทำอย่างนั้นอย่างนี้ คำพูดเหล่านั้นเป็นแค่เครื่องประกอบเท่านั้น ความสำคัญที่ดวงจิตของผู้สะกดซึ่งจะส่งกระแสเข้าไปยังดวงจิตของผู้ถูกสะกด ซึ่งอาจจะไม่ต้องใช้คำพูดเลยก็ได้ด้วยเหตุนี้ ผู้สะกดจึงสามารถจะสั่งให้ผู้ถูกสะกด แม้ที่ต่างชาติต่างภาษากัน ทำอะไรได้ตามความประสงค์ แต่ไม่ถึงกับจะสามารถทำให้ผู้ถูกสะกดพูดออกมาเป็นภาษาที่ตนไม่รู้จักได้

การสะกดจิตจากทางไกล

เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการสะกดจิต คือ การสะกดจิตจากที่ไกล ซึ่งเรียกในภาษาอังกฤษว่า Hypnotism at distance หมายความว่า ผู้สะกดกับผู้ถูกสะกดอยู่ห่างไกลกัน เป็นเรื่องหนึ่งซึ่งได้มีการค้นคว้าทดลองทำกันเป็นอันมาก

การทดลองในชั้นแรก ๆ มักจะไม่ค่อยเชื่อกัน คือ
 ดั่งสัวย่าจะมีการหลอกดวง หรือรูกันในระหว่างผู้สะกดและ
 ผู้ถูกสะกด แต่พวกที่รักการค้นคว้าหาความจริงในเรื่องนี้
 ได้ทำความพยายามที่จะเอาความจริงให้ได้ มีแพทย์ผู้เป็น
 นักสะกดจิต ๓ คน ได้ร่วมมือกันทำการค้นคว้าทดลองใน
 เรื่องนี้ โดยต่างคนต่างหาทางป้องกันมิให้มีการคดโกงหลอก
 ดวงกัน และตั้งใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่จะเอาความจริง
 ให้ได้ นายแพทย์ทั้ง ๓ นี้ แม้จะมีความปรารถนาตรงกัน
 ที่จะสอบสวนค้นหาความจริงในเรื่องนี้ ก็ยังทำการระมัด
 ระวังกันเอง เพื่อให้เสียใจตัวเองทั้ง ๓ คน เช่นผู้ถูกสะกด
 นั้น ก็เดอกไว้หลายคน แล้วก็จับฉลากให้สะกดในทันทีทันใด
 ว่าจะสะกดคนไหน แม้แต่เวลาที่จะสะกดก็เขียนฉลากไว้
 หลาย ๆ เวลา แล้วก็จับฉลากกัน ว่าจะใช้เวลาไหน คอย
 กันอยู่จนถึงเวลานั้น จึงให้คนหนึ่งทำการสะกดแล้วอีกสอง
 คนไปคอยดู

นายแพทย์ทั้ง ๓ นี้ ได้ทำการทดลอง ๖ ครั้ง และได้ผลดังต่อไปนี้

ครั้งที่ ๑ ได้ทำการระงับหญิงคนหนึ่ง โดยไม่บอกให้รู้ตัวก่อน หญิงคนนั้นอยู่บ้านห่างจากบ้านของผู้ระงับกว่า ๑ กิโลเมตร เวลาที่ระงับนั้น เป็นเวลาที่คาดหมายว่าหญิงคนนั้นจะอยู่ในครัว และผู้ระงับจึงตกลงกันว่า จะต้องระงับให้หญิงคนนั้นออกมาจากครัว แล้วมานั่งหลับในห้องนงทบ้านของเธอ

เมื่อได้งมมือระงับแล้ว นายแพทย์อีก ๒ คนก็ไปดูหญิงนั้นที่บ้าน ปรากฏว่า หญิงนั้นยังอยู่ในครัวนั่นเอง จึงเข้าใจกันว่า การระงับครั้งนี้เป็นการล้มเหลว แต่ภายหลังก็มาได้ความจากคนใช้ของหญิงนั้นว่า ในเวลา ๑๗.๕๐ น. (ซึ่งเป็นเวลาที่ทำการระงับ) หญิงคนนั้นเดินออกจากครัวจะมาที่ห้องนง แต่เป็นด้วยเหตุอะไรไม่ทราบได้ก็ดับไปอยู่ในครัวใหม่ และอีกสักพักใหญ่ ๆ จึงเดินมาห้องนง แล้วก็หลับ คำพรรณานตามเวลาและตามคำบอกเล่าของหญิงคนใช้พออนุมานได้ว่า เวลาที่นายแพทย์ทั้งสองไปที่บ้านนั้น คือเวลาที่สตรีผู้นั้นเดินออกจากครัวจะมาที่ห้องนง แต่แล้วก็ดับไปอยู่ในครัวใหม่ ซึ่งทำให้นายแพทย์ทั้งสองที่มาดูเข้าใจว่าเป็นการล้มเหลว แต่ความจริง การระงับนั้นก็ได้ผล แต่ได้ผลช้า

ผิดเวลาดำเนินการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังอธิบายไม่ได้ จำเป็นเพราะเหตุใด

ครั้งที่ ๒ ได้ทดลองส่งรถอีกคนหนึ่งโดยวิธีอย่าง
เดียวกับครั้งที่ ๑ นายแพทย์คนหนึ่งส่งรถจากสำนักงาน
ชายยาวของตน และบ้านของผู้ถูกส่งรถ ก็อยู่ระยะยาว ๓
กิโลเมตรเหมือนกัน การส่งรถครั้งนี้ได้ผลช้าอย่างเดียวกัน
โดยที่ปรากฏว่า ผู้ถูกส่งรถคนนี้มีอาการร้อนรนกระดืบกระ
ด้ายเอาหน้าตาดังหน้าตาดังมือซึ่งทำให้ผลของการส่งรถเสื่อมไป
แต่ในที่สุดก็ส่งรถได้ โดยที่ผู้ส่งรถคนนั้นก็เข้าไปนั่งหลับในหลัง
นั่งแต่ต้องใช้เวลาดัง ๒๕ นาที กว่าที่จะส่งรถได้เป็นผลสำเร็จ

ครั้งที่ ๓ ได้ทำการส่งรถหญิงคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ใน
ระยะไกลถึง ๒ กิโลเมตร และอยู่คนละถนน ต้องใช้เวลา
ค่อนข้างคึก เพื่อให้นอนว่าง ไม่มีรถดับส่งไปมา ทั้งนี้
เพราะได้ทดลองกันว่า จะต้องส่งรถให้ผู้ถูกส่งรถเดินจากบ้าน
ของเขามายังบ้านของนายแพทย์ผู้ส่งรถ และคราวนี้ต้องใช้
คนถึง ๔ คน ไปคอยตั้งเหตุการณ์ และคนทั้ง ๔ นั้น ก็เป็น
แพทย์ที่มธุรุจกมกคึกในแถวถนนนั้น เพื่อจะป้องกันไม่ให้ใคร
มารบกวนขัดขวางในการที่ผู้ถูกส่งรถจะเดินมายังบ้านของนาย

ก็ว่าจะถูกระงับ จึงเดินตามออกมา เมื่อได้เห็นนายแพทย์
 เหล่านั้นก็แน่ใจว่าเป็นการทดลอง จึงไม่ต้องห่วงใยอีก
 ต่อไป จากถ้อยคำของหญิงคนไข้ แต่คงว่า การระงับใน
 ทางไกลอย่างนี้ ไม่ใช่พอระงับ ผู้ถูกระงับก็จะทำอะไรตาม
 ทิศของการตั้งในทันทีทันใด ผู้ถูกระงับต้องหลับเสียก่อน แล้ว
 จึงจะทำต่อไป การคำนวณเวลาที่นายแพทย์ผู้ตั้งเกิด การคำนวณ
 หนดว่าต้องใช้ระยะเวลาถึง ๒๗ นาทีนั้น ความจริงใช้เวลาเพียง
 ราว ๒๐ นาทีก็หมด

จากคำข่าจของนายแพทย์ผู้ระงับเอง บอกว่าใน
 ระหว่างเวลา ๒๕ นาที คือจากเวลา ๒๐.๕๕ น. ถึง ๒๑.๒๐ น.
 เขาได้ฟังระงับด้วยดวงจิตที่เป็นสมาธิอย่างแรงกล้า และตั้ง
 ภาระแต่จิตตั้งบังคับให้สตรีผู้นั้นเดินทางมาหาเขา เขาไม่รู้ว่า
 ได้ผลอย่างไร แต่การตั้งใจบังคับ และทำสมาธิอยู่
 ๒๕ นาทีนั้น ทำให้เขารู้สึกเหนื่อย จึงได้หยุดพักอยู่พักหนึ่ง
 แล้วก็ตั้งใจฟังบังคับใหม่ คำนวณตามเวลาที่นายแพทย์ผู้
 ระงับบอกนั้น ทำให้เขาใจได้ว่า เวลาที่สตรีผู้นั้นหลับกดับ
 หรือเดินนอนเวียนไปมา ซ้ำมถนนคงหลายหนนั้น คงจะเป็นเวลา
 ที่นายแพทย์ผู้ระงับหยุดพักนั่นเอง เคยทำให้ได้ความรู้ดังออก

อย่างหนึ่งว่า การสะกดให้ทำอะไรในระยะไกลนั้นจะต้องเพ่ง
 ต่มาริเรื่อยไป จนกว่าจะแน่ใจว่าได้ทำครบถ้วนตามที่ต้อง
 การ ไม่ใช่ว่าสะกดแล้วตั้งคร่าวเดี๋ยวก็นับ

ครั้งที่ ๕ ตกตงกันว่า จะสะกดโดยไม่ให้ผู้ถูกสะกด
 นนหันตบตา แต่จะให้ตมตา และเปิดหนังสือบางเล่มในห้อง
 ที่บ้านของผู้สะกดเองออกดู การสะกดครั้งนี้ได้ผลเกือบจะถูก
 ถ้วนตามความต้องการ คือ ผู้ถูกสะกดตมตาอยู่ แต่นัยนตา
 นนไม่เคลื่อนไหว เป็นดวงตาทนแนบแนบอยู่กับที่ มีท่าทางกระ-
 วนกระวาย เดินไปเดินมา แล้วในที่สุดท้ายไปหยิบแอดบมที่
 บักรูปถ่ายไว้ เอาแอดบมนี้ไปนั่งเปิดดูที่เกาะคอหนึ่งใน
 ห้องนั่งของผู้ถูกสะกดคนนเอง

ครั้งที่ ๕ ใต้ที่ตงของสะกดอีกคนหนึ่ง ในขณะที่กำ-
 ดังนั่งเย็บผ้า ผู้ถูกสะกดหัน นัยนตาหันอย่างเรียบร้อย แต่
 ยังเย็บผ้าไม่หยุด (เย็บด้วยมือ ไม่ใช่เย็บจักร) และยังเย็บได้
 ถูกต้องด้วย

ครั้งที่ ๖ ทำอย่างเดียวกับครั้งที่ ๕ ผู้ถูกสะกดคน
 เดียวกัน สะกดในเวลาที่กำลังเย็บผ้าอยู่เหมือนกัน ผู้ถูก

สะกดนัยน์ตาหัดบ และหยุดเย็บ แต่ก็พูดได้คอบตามที่น่าย-
แพทย์ผู้สะกดชักถามอยู่ในระยะไกล

การทดลองต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ แสดงให้เห็น
ว่า การสะกดจากระยะไกลนั้น ทำได้สำเร็จ และผู้เขียนคำรา-
ที่นำมาถ่วงน ยืนยันว่าสำเร็จได้ ๓๐๐ เปอร์เซ็นต์ ตลอดถึง
ให้ตอบคำถามอะไรก็ได้ แต่ไม่ปรากฏว่าทำได้ในระยะไกล
เกิน ๓ กิโลเมตร

การสะกดคนทั้งหมด

มีความเข้าใจกันว่า พวกนักเดินกอด ถ้าไม่ใช่ด้วย
อุปายชอนเร้นอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ตั้งแปลกประหลาดน่า-
พิศวงที่ทำให้คนทั้งหลายเห็นนั้น อาจเป็นด้วยความสามารถ
ที่จะสะกดคนหมู่ใหญ่ทั้งหมดให้เห็นตามที่ตัวต้องการได้ แต่
ในเรื่องนี้ นักสะกดจิต ได้ ทำ ความ พยายาม ทดลอง หลายครั้ง
หลายหน ไม่ปรากฏผลเป็นที่เชื่อได้ ผู้เขียนคำร่าที่นำมา
ถ่วงน ได้กล่าวถึงพวกโยคีในอินเดีย ว่า สามารถจะสะกด
จิตคนทั้งหมด ให้แฉเห็นอะไรได้ตามความต้องการ แต่ก็ไม่
ยืนยัน และไม่นำมาอธิบายให้ชัดเจน

อย่างไม่รู้ตัว ผู้แต่งไม่ได้กล่าวถึงเรื่องนิยายต่าง ๆ
 หรือความเชื่อของคน ที่อยู่ในเรื่องนั้น เช่นในสมัยดั่ง—
 ความเป็นโลก ครองที่ ๒ เมื่อกองทัพอังกฤษต้องถอยอย่างพ่ายแพ้
 ครองหนึ่ง มีภาพทหารเป็นอันมากยืนบนกำแพง เห็น คือ
 เห็นแถวทหารคริสต์ศักราชหนึ่ง ซึ่งมีชื่อว่า เซนต์ยอร์ช
 เหาะอยู่เหนืออากาศ คอยคุ้มครองบ่อน้ำทหารที่กำลังถอย
 ถอย เป็นเรื่องที่ได้ดึกกันมาก ทหารเป็นจำนวนหลายร้อย
 คนบอกว่าได้เห็น ชักถามกันอย่างไร ก็ยืนยันว่าได้เห็น
 จริง ๆ จะปรับว่าเป็นเท็จก็ได้ จึงอธิบายกันว่า อาจ
 เป็นแต่เพียงเรื่องจินต คือ อาจจะมีคน ๆ หนึ่งมองเห็นภาพ
 อะไรเข้า กำลังก่อกำจัดจิตใจ เพราะกำลังถอยหนีด้วยความ
 พ่ายแพ้ อาจจะเป็นภาพ เซนต์ยอร์ช ซึ่งเป็น
 เทพเจ้าที่อยู่ในความหวังว่า จะมาช่วยเหลือ คน ๆ นั้นอาจ
 จะเห็นด้วยอุปาทานหรือด้วยอะไรก็ตามที่ อาจจะมีจิตคน
 อื่น ๆ ให้เห็นไม่ด้วย เลยจึงกันไปได้มาก ๆ หนทางที่จะ
 อธิบายได้ มีอยู่เพียงเท่านั้น รวมความว่าในเรื่องสะกดจิตคน

ทั้งหมดใหญ่นั้น ตามตำราฝรั่งที่เขียนอย่างวิทยาศาสตร์ หรือที่
อาจจะเชื่อถือได้นั้นยังไม่ให้คำอธิบายหรือพิสูจน์อันใด อย่าง
เป็นที่พอใจ

การสะกดจิตกับการรักษาโรค

วัตถุประสงค์อันยิ่งใหญ่ของการสะกดจิต ดังที่
กล่าวมาข้างต้นแล้ว อยู่ที่การรักษาโรคบางชนิด ซึ่งอาจจะ
รักษาได้ด้วยการจูงใจ เพิ่มพูนกำลังใจ เพิ่มกำลังต่อต้าน
ในร่างกาย นายแพทย์ผู้สนใจในเรื่องสะกดจิตก็ได้พยายาม
ค้นคว้า เพื่อใช้ประโยชน์ของการสะกดจิตไปในทางนี้ แต่
ทุกคนก็ถึงความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ถึงแม้ว่าจะเชื่อว่า
การสะกดจิตจะเป็นประโยชน์ ในทางช่วยรักษาโรคร้ายไข้เจ็บ
ได้แน่นอนก็ดี ยังไม่สามารจะใช้วิธีรักษาโรคได้ทุกดังทุก
อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าโรคร้ายไข้เจ็บนั้นเป็นเรื่องเกี่ยว
กับความเสียหายในร่างกายอย่างรุนแรง ก็จำเป็นต้องให้
รักษาด้วยแพทย์ศาสตร์ตามธรรมดา เพราะฉะนั้น แพทย์นัก
สะกดจิตทุกคน เมื่อมีผู้มาบอกเล่าอาการแฉะแฉัดคงความ
สมัครใจที่จะรักษาโรคด้วยวิธีสะกดจิต ย่อมจะต้องตรวจร่าง

กายให้ละเอียดถี่ถ้วนก่อน ให้แน่ใจว่าโรคภัยไข้เจ็บที่ก่อดัง
มีอยู่นั้น ไม่ได้เกิดจากความเสื่อมโทรมเสียหายทางร่างกาย
ภายในอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นเรื่องเสื่อมโทรมเสียหายทางร่าง
กายภายในอย่างร้ายแรงแล้ว เรื่องระกตจิตจะเป็นแต่เครื่อง
ช่วย เครื่องตั้งเสริมเท่านั้น การรักษาอย่างแท้จริงจะต้อง
รักษาด้วยวิชาการแพทย์ตามธรรมดา

โรคภัยไข้เจ็บที่เชื่อได้ว่า สามารถจะรักษาให้หาย
ด้วยวิธีระกตจิตนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับประสาท เช่นความ
กดขี่โดยไม่มีเหตุผล การปวดศีรษะเนื่องนิศย์ โดยไม่
ปรากฏว่า เกี่ยวกับความเสื่อมโทรมเสียหายในร่างกายอย่าง
ใด โรคภูมิคุ้มกัน โรคนอนไม่หลับ โรคใจฟุ้งสร้าน ไม่
สามารถจะทำใจให้เป็นสมาธิ โรคดื้อง่าย จำอะไรไม่ได้
โรคเหล่านี้และโรคอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน สามารถจะ
รักษาได้ด้วยวิธีระกตจิต อย่างที่ได้ทดลองกันมาแล้วเป็น
อันมาก

รายที่ ๓ ผู้หนึ่งที่มีปกติถนัดนอนตาย จะว่าถนัด
หรือถนัดดึกก็ไม่แน่แน่ แต่ไม่สามารถจะเห็นผลตายได้ คำ
ว่า นก ในที่นี้ หมายถึงเบ็ดและไก่อด้วย ผู้หนึ่งถ้าจำเป็น

จะต้องเดินผ่านหน้าร้านขายเบ็ดไก่ หรือนกที่ตายแล้ว ก็ต้อง
 หักถ้อยอย่างห่างไกล ไม่สามารถรับประทานเนอนกหรือ
 เบ็ดไก่ ยิ่งกว่านั้น ไม่สามารถไปเดินเล่นในสวนหรือในป่า
 เพราะกลัวจะไปพบนกหั่นลงมาตาย ความกลัวนกตายอย่าง
 หนักอึ้ง ทำให้สัตว์ชนิดตุงหวาดอยู่เป็นเนืองนิตย์ แม้จะ
 เข้าได้ค้นไม้ก็ไม่ได้ กลัวนกจะหั่นลงมา

สมุฏฐานแห่งโรคอันนี้ สอบถามได้ความว่า เนื่อง
 จากเมื่อยเป็นเด็ก ได้ไปกับผู้ใหญ่ที่ชอบยิงนก และเมื่อย
 นกได้ก็ให้สัตว์ชนิดตุงหวาดอยู่เป็นเนืองนิตย์ เธอได้พิจารณาเห็น
 นกนั้นเมื่อตุงหวาดตามชน ตามบึง บางตัวยังไม่ตายทันที
 ตกลงมาดินอย่างทันท่วงที ภาพที่เห็นตั้งแต่เด็กแต่เนิ่น
 นานทำให้เกิดความกลัวนกตาย ซึ่งให้ผลไม่ตายอย่าง ดัง
 กลัวมาแต่บัดนี้

ข้าพเจ้าผู้แต่งหนังสือเล่มนี้ มีโรคอันหนึ่ง อย่าง
 เดียวกับสัตว์ชนิดตุงหวาด คือไม่สามารถจะรับประทานเนื้อกระต่าย
 ไม่สามารถจะจับต้องตัวกระต่าย หรือแม้แต่จะทนดูกระต่าย
 อยู่เป็นเวลานาน ๆ ก็ไม่ได้ สมุฏฐานคล้ายคลึงกัน คือเมื่อ
 ข้าพเจ้ามีอายุราว ๓๐ ขวบ เคยยิงกระต่ายไว้ และรักมาก

มีอะไรที่ควรจะต้องกลัว นกไม่ใช่สัตว์ที่มนุษย์จะต้องกลัว
 แต่คนเป็นเครื่องให้ความฉลาดแก่มนุษย์ พูดจริงจิตไปอย่าง
 นั้น ในระหว่างเวลาที่สัตว์มนุษย์ถูกสัตว์กัด แล้วยกเอาที่นอนนกตาย
 นั้นตั้งให้ บอกว่า เดี๋ยวนี้ท่านไม่กลัวนกตายแล้ว ที่นอน
 เป็นที่นอนนกตาย ท่านอาจจะเปิดที่นอนนั้นดูได้

สัตว์มนุษย์เปิดที่นอนนกดู ขณะที่อยู่ในระหว่างสัตว์กัดจิต
 ผู้สังเกตบอกต่อไปว่า ให้ลองเอามืออดูบดจุ่มกันดู สัตว์ผู้
 นั้นเอามืออดูบดด้วยท่าทางอย่างไรไม่เต็มใจ ผู้สังเกตพูดต่อไปว่า
 ท่านเห็นหรือไม่ว่านั่นเป็นนกตาย พอพูดมาถึงเพียงนั้น สัตว์ผู้
 นั้นก็สะดุ้ง แขนและมือแข็งไปหมด ผู้สังเกตต้องพูดต่อไปว่า
 ไม่มีอะไรที่จะต้องกลัว เรื่องที่ทำให้ท่านกลัวนกตายนั่น ได้
 ผ่านพ้นไปแล้ว ถ้าท่านไม่กลัวนกตาย ชีวิตของท่านจะ
 ฉลาดเป็นอันมาก แน่นอนทีเดียว เดี๋ยวนี้ท่านไม่กลัวนกตาย
 แล้วลองดูบดต่อไป สัตว์มนุษย์ก็ดูบดต่อไปได้

ผู้สังเกตได้บอกต่อไปว่า เมื่อคนตายสัตว์กัดและตีจน
 แล้ว เพื่อนของเธอจะตั้งห่อให้ห่อหนึ่ง และที่นอนนั้นจะเป็น
 ที่นอนนกตาย เธอจะแก้ที่นอนนั้นออกดู และจะไม่มีความกลัว

อย่างหนึ่งอย่างใด เพราะเสถียร^๕ เธอหายกตัญญูตายแล้ว
 พุทธจริตอยู่อย่าง^๕ คนเป็นที่แน่ใจ จึงตายระกต เมื่อ
 ตายระกตออกแล้ว ก็เอาห่อนกนั้นตั้งให้^๕ ดศรัผู้^{๕๕} นกแก
 ออกดู เห็นเป็นนกตาย ก็ไม่มีความกลัวอย่างหนึ่งอย่างใด

ต่อมาอีกหลายเดือน ภายหลัง ผู้ระกตได้พบดศรัผู้^๕
 น^๕ ดศรัผู้^{๕๕} นบอกว่า ผลของการระกตนั้น ทำให้เราหายกต
 นกตายไปเดือนหนึ่งเต็ม ๆ แต่ภายหลังความกลัวนั้นก็กลับ
 มีขึ้นมาอีกบ้าง แต่ไม่อยากจะระกตอีก เรื่องก็หมดอยู่แต่
 เพียงเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนตำราเรื่องนี้เชื่อใจว่า ถ้าได้มีการ
 ระกตอีกสัก ๒-๓ ครั้ง ก็จะไม่หายขาดทีเดียว

รายที่ ๒ ดศรัผู้^๕ นกหนึ่งเป็นโรคเกตุยคกตัญญูแมง ถึงกับ
 ไม่กล้าเดินบนบาทวิถี เพราะกลัวแมงจะวิ่งออกมาจากบ้าน
 หรือห้องใดห้องหนึ่ง และจะพบแมงเจ้า ผู้เขียนหนังสือ
 เรื่องที่น่ามาถ่าวตนเองได้ทำการระกต ไร่^๕ วิช้อย่างเดียวกัน
 กับที่ระกตดศรัผู้^{๕๕} นกตาย แต่ได้เพิ่มวิชาใหม่ คือ เมื่อ
 ตายระกตออกแล้ว ก็แนะนำแก่ดศรัผู้^{๕๕} นนว่าทุกคนก่อนจะ
 นอนหลับให้จงจิตคิดว่า แมงไม่ใช่สัตว์ที่น่าเกลียดน่า

กลัว แมวจะไม่ทำอันตราย หรือนำความได้ใครกระไรมา ให้ ค่อยไปนี้จะไม่เกลียดกลัวแมวอีกต่อไป ผู้คนได้ปฏิบัติตาม คือทำการรู้จักตัวเอง อยู่จนกระทั่งความเกลียดกลัวแมวนั้นหมดสิ้นไป และโรคอันนี้ไม่กลับมาอีกเลย

รายที่ ๓ ชายคนหนึ่งเป็นโรคชนิดที่เรียกว่า Agoraphobia คือกลัวห้องกว้าง กลัวที่กว้างทุกชนิด ไม่สามารถจะไปดูละครหรือดูภาพยนตร์ หรือดูอะไรในห้องที่กว้างได้ อยู่ได้แต่ในห้องแคบ ๆ เล็ก ๆ ออกดูที่กว้างเมื่อใดก็ตั้งตัวจนทำตายความสุดความรันทรงในส่วนตัวหมดสิ้น เพราะไม่สามารถจะไปในงานสโมสร หรืองานมหรสพ ดูภาพยนตร์ ละครอย่างหนึ่งอย่างใด โรคของคนผู้นี้มีต้นมูลฐานอยู่ว่า ครั้งหนึ่ง คนผู้นั้นอยู่ในประเทศอินเดีย อยู่ในห้องกว้างใหญ่ ที่มีคนอยู่เป็นอันมาก เมื่อญเกิดแผ่นดินไหว และคนจำนวนมากที่อยู่ในห้องกว้างใหญ่นั้นก็ตกใจสุดมุนวุ่นวาย เสียงร้องและการวิ่งวุ่นเป็นความโกลาหลอย่างน่ากลัว ภาพอันนั้นได้ทำ

ให้คนผู้หนึ่งเกิดความกลัวห้อยกว้าง กลายเป็นความกลัวที่
 กว้างทุกชนิด เห็นคนหมู่มาก ๆ เข้าไม่ได้ ผู้เขียนตำราที่นำ
 มาบรรยายตนเอง เป็นผู้สะกด เมื่อสะกดแล้วก็ใช้วิธีขู่จิก
 ให้เด็กกลัวห้อยกว้าง ห้อยกว้างหรือที่กว้างจะไม่ทำอันตราย
 อย่างหนึ่งอย่างใด เรื่องแผ่นดินไหวอย่างที่ทำให้คนผู้หนึ่งกลัว
 หนีไม่ใช่ของที่มันขบ้อย ๆ และถ้าหากว่ามีชนแดง ห้อย
 กว้างหรือห้อยแคบก็ให้ผลอย่างเดียวกัน อันที่จริง ห้อยกว้าง
 ยังจะปลดอกภัยมากกว่าห้อยแคบเสียอีก ภายหลังจากที่ได้กลาย
 สะกดแล้ว ผู้สะกดเองได้พบบุคคลผู้หนึ่งเข้าไปในอินเนอร์
 เคมเบ็ด ฮอดด์ โดยที่บุคคลผู้หนึ่งไม่มีความกลัวอย่างใดเลย
 ผู้สะกดไม่สามารถจะยืนยันได้ว่า โรคกลัวห้อยกว้างของ
 บุคคลผู้หนึ่งได้หายขาดหรือไม่ เพราะภายหลังจากทำการสะกด
 ครังเดียว บุคคลผู้หนึ่งก็เดินทางกลับไปยังอินเดีย
 มีอีกหลายครั้ง ซึ่งผู้แต่งตำรานั้นนำมากด่าว่าไม่ได้ทำ
 การสะกด เพื่อแก้โรคนอนไม่หลับ และได้ผลอย่างดี เวลา
 ที่แพทย์ผู้หนึ่งเดินทางไกลในเรือเดินทะเล ขณะที่กำลังนั่งได้ทอด
 ดองสะกดคนที่เมาคลื่นมาก ๆ สะกดเพียงครั้งเดียว บุคคล
 ผู้หนึ่งก็ไม่เมาอีกต่อไป เกี่ยวกับเรื่องยาแก้พิษคึกให้โทษ เช่น

คนคิดดูร่าอย่างมาก หรือคิดฝัน ซึ่งได้ไปจากอินทรีย์ หรือ
 คิคมอรัณ ซึ่งเกิดจากที่มีอาการเจ็บป่วยอะไรวัน แพทย์
 ฉีดมอรัณให้มากเกินไป จนกระทั่งคิดแต่ก็ค้องขอฉีดเด็มอ
 ถ้าไม่ได้ฉีดก็จับไข้ไม่สบาย อย่างเดียวกับคนคิดฝัน โรค
 เหล่านี้เป็นที่เชื่อได้ว่า สามารถจะรักษาให้หายด้วยวิธีการ
 ณะกคจิต

ท่านผู้นั้นยืนยันต่อไปว่า การณะกคจิตสามารถจะคัต
 นิสัยที่พึงใจในสิ่งชั่วร้ายให้หายได้ เพราะการณะกคจิต
 สามารถจะทำให้คนชอบหรือเกลียดชังอะไรก็ได้ แม้แต่การ
 คิตบุหรี ยังสามารถจะขจัดได้ โรคอบายมุขทุกอย่าง เช่น
 ดูรายาเมา การพนัน สามารถจะทำให้เกลียดได้ด้วยวิธี
 ณะกคจิต นิสัยที่ไม่ดีบางประการ เช่นนิสัยเกียจคร้าน ฉุน
 เฉียว โกรธง่าย ใจน้อย เหล่านี้ สามารถจะแก้ได้ด้วยวิธี
 ณะกคจิต รวมความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับประสาธและ
 ความรู้ตักณัน วิชาณะกคจิตสามารถจะบันดาลผลดีให้ได้
 อย่างเป็นที่แน่ใจ

ข้อความที่ไรเหนือทในหนังสือเล่มนี้ถึง ๒ บท เกี่ยว
กับเรื่องระกตจิตนั้น ท่านผู้อ่านจะแแต่เห็นได้ชัดว่า เรื่อง
ระกตจิตไม่มีอย่างอื่น อันที่จริง เป็นแต่เพียงผลของการจุง
ใจ คำว่า อุปาทาน ในทางพระพุทธศาสนาของเรา เป็นเรื่อง
ที่เอาไปใช้ทางระกตจิต เราเข้าใจเรื่องอุปาทานทางพระ
พุทธศาสนาว่า เป็นเรื่องที่ไม่ดี เป็นเรื่องที่เกิดไปเอง เป็นไป
เอง หรือว่าคิดอย่างไรได้อย่างนั้น ซึ่งตามปกติ เราเข้าใจ
กันว่าเป็นไปในทางผิดทางไม่ดี พวกนักระกตจิตเอาอุปาทาน
นี้เองไปใช้ในทางที่ดี กล่าวคือ มาพิจารณาเห็นว่า เมื่อ
อุปาทานมีผลในทางร้าย เช่นเดินไปสะดุดอะไรเข้า เข้าใจว่า
งูกัด เกิดอาการปวดร้าวเหมือนพิษงูได้เช่นนั้น เหตุใดนเด้า
จึงไม่อุปาทานในทางที่ดี คือกตถักกันเด้า เดินไปถูงูกัด
จริง ๆ แแต่ก็งูกัดของคนคิดไปเด้าว่า ไปสะดุดอะไรเข้า
โดยไม่ใส่ใจ และไม่มพิษ ความคิดอย่างนี้อาจจะช่วยให้กตถัก
ค่อตุมขัน แแต่ว่าใจของตัวเอง ที่รักจุงไปในทางดี อาจมี
คุณค่าให้ผลดีแก่ตัวเอง

มีวิธีการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งตำราเทียบมากเขียนนถกล่าว
ว่า ถ้าผู้ทมาให้ระกตคนนถามารณะทำความพยายามจุงจิต

ตนเองได้ต่อไปแล้ว การสังเกตจิตเพียงครั้งเดียวอาจจะได้ผล
 เรื่อยไป โดยไม่ต้องสังเกตอีก ผู้สังเกตอาจจะบอกให้เขียน
 คำพูดสำหรับให้ผู้ถูกสังเกตพูดจูงใจตัวเอง ในสมัยหลัง ๆ นี้
 ไซกันถึงกับเอาแผ่นเสียงมาอัดเสียงผู้สังเกตไว้ ถึงเวดาก็เปิด
 แผ่นเสียงนั้น เสียงที่ออกมาจากแผ่นสามารถจะให้ผลอย่าง
 เสียงแพทย์ที่สังเกตได้เหมือนกัน แต่ในกรณีเช่นนี้ ผู้ถูก
 สังเกตจะต้องรู้จักการจูงใจของตัวเองด้วย และให้เราียด
 หลีกดำคณิวว่า ดวงจิตที่ทำความดีให้แก่ตัวนั้นไม่ใช่ดวงจิต
 ของแพทย์ผู้สังเกต แต่เป็นดวงจิตของผู้ถูกสังเกต แพทย์ผู้
 สังเกตเป็นผู้ช่วยจูงใจเท่านั้น

โดยหลีกอนัน จึงมีเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งเล่าไว้ใน
 คำรำนามานาเขียนเหมือนกันว่า ดัตริคนหนึ่งเป็นชาวอังกฤษ
 พันธุ์ดีอย่างแรงร้าย ปวดฟันอยู่เป็นเนืองนิตย์ ทนตแพทย์
 ได้ให้การรักษาเป็นอย่างดีแล้ว แต่อาการปวดฟันก็ยังมียอยู่
 เสมอ อันที่จริง เรื่องอาการปวดฟันนั้น แม้ทนตแพทย์ก็ไม่
 สามารถจะระงับให้หายลงไปได้ในทันทีทันใด ดัตริคนจึงได้
 ทดลองในทางสังเกตจิต แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องของร่างกายโดย
 ตรง วิชาส่งเกตจิตไม่สามารถจะรักษาโรคในฟันได้ จะช่วยได้

ก็แต่บรรเทาความเจ็บปวด ทำความเจ็บปวดให้หายไป เพื่อให้แพทย์รักษาฟันได้ต่อไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อสตรีผู้นั้นได้รับการสะกดจิตเข้าแล้ว ความปวดที่ฟันก็หายไปโดยทันทีทันใด และหายไปได้เป็นเวลาดำย ๆ วัน เรื่องสะกดจิตได้ช่วยกำจัดของทันตแพทย์เป็นอันมาก แต่อยู่มาครั้งหนึ่ง สตรีผู้นั้นต้องเดินทางจากประเทศอังกฤษไปกรุงโรม ด้วยกิจธุระส่วนตัว ระหว่างที่อยู่ในกรุงโรม เกิดการปวดฟันอย่างร้ายแรง จึงได้โทรเลขถึงแพทย์สะกดจิตว่า ให้ช่วยสะกดให้จากทางไกล คือจากประเทศอังกฤษ อันที่จริง การสะกดจิตจากทางไกล ไม่สามารถจะทำได้ไกลถึงเพียงนั้น ไม่เคยปรากฏว่า นักสะกดคนใดสามารถจะสะกดได้ไกลถึงคนละประเทศ แต่โดยเหตุที่เคยสะกดกันมาแล้ว และสตรีผู้นั้นก็ขอรับการสะกดอยู่ เธอจึงเชื่อว่าอาจจะสะกดถึงได้

ภายหลังที่ส่งโทรเลขมาแล้ว และรออยู่เป็นเวลานานสมควร ที่เข้าใจว่าโทรเลขนั้นจะถึงแพทย์ และแพทย์จะทำการสะกดให้ สตรีผู้นั้นได้รับผลการสะกด อาการปวดฟันก็ทุเลาลงไปเป็นอันมาก และไม่ปวดฟันอีกจนกระทั่งเดินทาง

กลับมาประเทศอังกฤษ เมื่อกลับมาประเทศอังกฤษแล้ว จึง
ได้ทราบว่าโทรเลขที่คนส่งมานั้นหาได้ถึงมือแพทย์สะกดจิตไม่
แพทย์สะกดจิตไม่ได้อยู่ที่บ้านของเขาในเวลานั้น และไม่ได้มี
ใครทำการสะกดให้เลย เป็นอันว่าโรคปวดฟันได้หายไปไม่
ใช่ด้วยการสะกด แต่ด้วยความเชื่อว่าได้ถูกสะกด เรื่องก็มี
อยู่เท่านั้นเอง

เรื่องที่เล่ามานี้ ก็จะได้เห็นว่า ดวงจิตของตนเอง
ได้ช่วยรักษา ความเชื่อและความเข้าใจที่ว่านายแพทย์ผู้เคย
ทำให้หายปวดฟันได้สะกดจิต ได้ทำให้โรคปวดฟันหายไปได้
จริง ๆ เรื่องนี้ไม่ใช่ข้อนใด เป็นเรื่องอุปาทานนั่นเอง แต่
เป็นอุปาทานในทางดี เป็นอุปาทานในทางที่สามารถจับได้
ความเจ็บปวดออกไปจากร่างกายได้

เท่าที่เราได้ศึกษาพิจารณา เรื่องสะกดจิตกันมาแล้ว
อย่างค่อนข้างละเอียดนี้ เราคงจะเห็นได้ว่า คำกล่าวขวัญ
ถึงเรื่องสะกดจิตที่กล่าวกันโดยทั่วไปนั้น เป็นคำที่ได้โทษ
วิชาการอันนี้มากเกินไป แท้จริง ไม่ใช่ของที่เดจร้ายและไม่
สามารถจะนำไปใช้ในทางที่เดจร้ายได้ เป็นวิชาการในทางดี

แต่ก็เป็นธรรมดาอยู่เอง ดวงจิตของมนุษย์เป็นของไม่แน่นอน การรักษาคด้วยดวงจิต ไม่สามารถจะทำให้ได้ผลศักดิ์สิทธิ์ทุกครั้งทุกคนไป เรื่องตถกติจึงยังไม่ได้ได้รับความยกย่องนับถือ อย่างเป็นทางการอันแท้จริง เหมือนวิชาบางอย่างที่สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้เสมอ แต่ถึงกระนั้น เรื่องตถกติจึงยังเป็นที่น่าเรียนรู้และเป็นอันมาก และจะสามารถอธิบายวิชาการทางอื่น รวมทั้งทางพระพุทธศาสนา ดังที่เราได้เห็นมาแต่ชั่วข้างต้น.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มิตรไทย

เลขที่ 12 ถนนบำรุงเมือง เชียงสพานช้างโรงสี พระนคร
นายไสรจ มีสุวรรณค์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๐๕

0499

อศ
พ451ม
2504

พิว อัมรินทร์สมบัติ. 2416-2504
มหัศจรรย์ทางจิต

